اووه ګامه مزل

(یُونلیک)

دَ سیاحتي هر اړخېزه سېل او دَ پښتون سېلاني دَ ادراکي مشاهدو په رڼا کې...
(دَ ملائیشیا ، سنګاپور ، تهائي لېنډ ، ایران ، ترکي ، سري لنکا او دَ انډونیشیا سفري حال)

افضل شوق

Ketabton.com

له اړخه دَ

سکام ادبي اکېډمی کوئټه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حقوق محفوظ

کتاب	اووه ګامه مزل
ليکوال	افضل شوق
کمپيوټر آپرېټر	محمد طارق فېروز
لاسي عکسونه	ميرا جان (ژوب)
ټائيټل	ډاکټر بافي دُرانی
دَ مصنف لاسي عکس	مارسېلا ډيخا (بارسلونا - سپېن)
دَ چاپ کال	جولائي ۱۹۹۲ع
دَ چاپ شمېر	۵۰۰
خپرونکې اداره	سکام ادبي اکېډمی کوئټه
بهيه	۲۰۰ کالداري

سمسو ر ويب پاڼې پينځم کليزي په وياړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتساب دَ کتاب (دَ کتابي برخې)

زړه ته راتېر ملګري او جدید پښتو شاعر ښاغلي سهېل جعفر په نوم

انتساب دَ کتاب (دَ برېښنائي برخې)

دَ هر هغه پښتون په نوم ، چې نه یوازې ځان دَ پښتو په تول درنوَي ، بلکې دَ پښتون قام دَ سرلوړی په نېک نیت ځانته په انساني نړۍ کې ځانګړې بڼه غوره کولو په خاطر خپل فکري ځغل دَ علاقایت ، مقامیت او مکانیت له محدودو رُجحاناتو او سوچونو څخه دَ لا محدود انساني نړئیز آفاقیت په لور ساتل خپل پښتني ننګ ، پت او اصل مرام ګڼي –

افضل شوق

(c) ketabton.com: The Digital Library

منه ...

- دَ خپل محترم اُستاد رب نواز مایل ، چې دَ هغه دَ راهنمائي په سوب زه نن شاعر او ادیب یم –
- دَ ابراهیم عطائي ، چې دَ ځینو تاریخي حقائقو وضاحتونه یې راته وړاندي کړو –
- دَ ډاکټر خدائیداد خان ، چې نه یوازې یې په سُوچه پښتو لیکلو وَ پاړَولم بلکې کومک یې هم راسره وکړو –
- دَ طاهر آفریدي ، چې ماته یې نه یوازې دَ سفرنامې لیکلو مشوره راکړه بلکې دَ چاپ کولو وعده یې هم راڅخه واخیسته –
- دَ سعید ګوهر ، چې ګټوري مشورې یې راکړې –
- دَ سهېل جعفر ، چې په ګټورو مشورو باندې یې زه نن دَ دې کتاب خالق کړم –
- دَمحمود ایاز ، چې دَ کتاب په پروف ریډنګ او چپائي کې یې کومک راسره وکړو
- دَ محمد طارق خان فېروز ، چې په ډېره مینه او اخلاص یې دَ دې کتاب کتابت په کمپیوټر وکړو –
- دَ میرا جان ، چې په ډېره مینه یې دَ دې کتاب دَپاره لاسي عکسونه جوړ کړو –
- دَ ډاکټر باقي دُراني ، چې دَ کتاب دَ ټائیټل په جوړَولو یې زما دَ دغه یُون لیک مسوده درنه کړه –
- دَ رامبلاس سټریټ بارسلونا سپېن نامتو مصورې مارسېلا ډیخا ،چې دَ کتاب دَبیک ټائیټل دَپاره یې زما عکس په لاس جوړ کړو –
- دَ سید محمد انور شاه ، چې هر قسم تکنیکي کومک یې راسره وکړو –

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

- ځو خبرې ...
- دَ سهېلي لمر ختيځې اېشيا په زړه کې
- دَ مونکي ګاړ په جنت کې
- دَ تهائيانو په کرانګ تهيپ کې
- هلته... چرته چې سترګې ژغېږي
- دَ جمال په دُرشل کې
- دَ جنت ځخه لرې جنت
- هلته لمر دَ شپې راخېژي
- خوب مې ليدو ... خو ، ويده نه وم
- له ښکلا ځخه تر ښکلا پورې
- دَ سېلاني په خير... خپل ځاني سفري تاثر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا خدائي نه شوه بربنډه

چې مې زړه غواړي الوت ته
نو ، لاسونه مې وزَر شي
او په ښه دَ مارغه شم
دَ هوا په اوږو کښېنم
او آسمان ته په ختو شم
بيا چې ځو په ما کې وَس وي
الوځمه
الوځمه
هن تر دې ... چې ستړی شمه
او وزَر مې دواړه شل شي
بې وسي راسره مل شي
هم په سترګو تياره راشي
هر څه زما وړاندې فنا شي
په فضا کې معلق شم...
په دې خيال ، چې
لويه ربَه !
ځونې پورته دی ،
دا عرش ستا
دَ انسان له خاورين فرشه ،
چې مزل کې دَ پېړيانو
فاصله نه شوه راالنډه
ستا خدائي نه شوه بربنډه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو خبرې ...

دَ نقشې له رُویه دَ انسانانو دَ پاره جوړه شوي دغه نړۍ چې په ورو او غټو ټاپُوګانو باندې اړه لري ، که یوې خواته په یوه لمر روښانه ده نو بلې خواته دَ جوړښت، رنګونو او موسمونو په اړه ځای ځای بدله او ځانګړې هم ښکاري - دا توپیر څله تر منځ راغلی دی؟ ... ولې دَ یوه ټاپُو انسانان دَ بل ټاپو دَ انسانانو څخه ، نه یوازې په ښکاره کړو وړو اه په ګوُنو بدل بدل دی بلکې په سوچ او فکر ، خوُی او بُود ، ژبو او ژوند کولو کې بېخي ځان ځانته ... چرته په ازل کې دَ ژوند ونډې وېښلو په وخت زه او زما په چاپېر کې راغونډ کړل شوي انسانان تش په ژوند (دَ ساه په اړه) راسپارلو خو نه یُو غولول شوي ؟ که هو.. نو بیا دَ پرون په مقابله کې نن موږ څله دَ اخلاق او کردار په اړه ، نه یوازې خپل غوره حېثیتونه بائیلو بلکې دَ پرمختګ تعمیري جذبه او دَ نورو قامونو سره دَ مثبتې سیالۍ کولو سوچ هم نه لرو - که یَه ... دا سې خبره هم نه ده ، ګوا انسان په فطرت یو رقم دي او ټول ټال له خاورو څخه جوړ شوي دي .. نو بیا دا خبره مزغو ته راځي چې څله بیا زموږ دَ هوارو او ډېرینو سیمو خلګ په تېره پښتانه دَ نړۍ دَ نورو قامونو په سر هیڅ ګټل کېږي ؟

هو .... دا هغه سوچونه دي ، چې زه یې په شاعر ځان سېلاني کړم – اوس شاعري په خپل ځای ، خو پښتنې هوډې زه په دې خبره مجبوره کړې یم ، چې دَ ځلورنیمو ورځو په دې بې باوره ژوند کې دَ خپل مانده وَس په سمه هغه ټولې بندې دروازې خلاسې کړم ، چې له مودو راهسې په ټکولو په یو بل باندې ځکه نه شوې راخلاسې چې تر منځه روابط نه لري - چرته رواجونه دَ لارې خنډ جوړ شوي دي ... چرته نسلي او لسانی توپیر منځ ته راغلی دی او چرته مذهبي کرَ کې ... لارې تر منځ جوړې دي ، خو دَ خورو ازغو او ځېژو کاڼو سره سره دومره دېوالونه په کې ولاړ دي ، چې دَ دوؤ ګامونو لاره به مزل لنډَولو کې نیم عمر

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوُري – کرَکه څله .... محبت څله نه ...؟ کېدلی شي ، دَ دې خبرې ځواب هم هغه وخت وَمومم چې کله زه دَ نړۍ په ورستني ټاپُو باندې ګامونه کښېږدم ... منم چې کار ګران دی او دَ دې خارمړي ژوند هم هیڅ نه ده معلومه ، چې کله رسی‌ۀ وَشلوي – خو بیا مې هم په خپل سر دَ زړه سره داقول دی ، چې وَس به تر آخري ساه پورې نه ورڅخه ګرانوَم - او خدائی پاک دي وکړي ، چې په خپل دې نبک مشن کې بریالی‌ۀ شم –

په " اووه ګامه مزل " نامي سفرنامې کې چې ما دَ لیکلو کوم اسلوب خپل کړی دی ، هغه دَ یو عام سېلاني دَ طرزِبیان څخه بېل په دې وجه دی چې زه له اصله شاعر یم - او شاعر دَ ژوَر نظره سترګو لرلو پرته که دَ مصلحت څخه کار نه هم اخلي ، خو ذوق یې بیا هم شاعرانه وي - ګوا حقائق هم په افسانوي او ډرامائي انداز څېړي - نو ځکه ما هم وَس کړی دی او هغه ټولې پېښې او خبرې مې په ښکاره ، مګر په شاعرانه انداز نوشته کړي دي ، چې زه ورسره مخامخ شوی یم او یا په ما باندې راغلې دي - زما په فکر، که لوستونکی وَغواړي نو دَ سېل دَ حال احوال سره سره په ما باندې راغلو پېښنو په رڼا کې دَ هغو هېوادونو په حقله خپلې رائیې هم غوره کولی شي ، کوم چې ما بېخي دَ نېږدې څخه لیدلي دي –

دعوه نه کوم ، خو دا به وَوایم چې په دې سفرنامه کې دَ لیدل شوؤ هېوادونو په حقله ما ځیني داسې تاریخي او معاشرتي حقائق هم راغونډ کړي دي ، چې دَ مخه هیچا کېدلی شي ځکه نه وي څېړلي ، چې په یوه نا یوه وجه به قلم ورسره ملګري نه وي کړې - او ما داسې ځکه کړي دي ... ولې ، زه غواړم چې دا نړۍ او په نړۍ باندې خور وور معاشرتي ژوند دَ حقائقو په رڼا کې نه یوازې وَوینم بلکې پښتو لوستونکو ته یې هم وړاندې کړم - مطلب دا ، چې زه اراده لرم ، چې دَ سېل سره سره دَ سېل حالونه (نبغ په نبغه) لیکل هم جاري وَساتم-

.... افضل شوق

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ سهېلي لمرختيځې اېشياء په زړه کې

تاثراتي لنډيز ---

" دَ خبرو تر حده اسلام خو په هر اسلامي هېواد کې شته ، ګوا په جامو مسلمانان او يا دَ شپې او ورځې دَ پرله پسې لمونځونو دَ پاره جوګه په مُوسلو ولاړ مسلمانان .... چې په عملي ژوند کې دَ انسانيت په اړه تول مانده لري - نو وَ به وايم ، چې که دَ سُوچه مسلمانۍ کردار او بې ساري اخلاق خبره منځ ته راځي ، نو دَ ملائيشيا دَ سپېڅلو خلګو (مسلمانانو) مثال نه ورکول دَ حقيقت څخه سترګې اړَول دي - مګر دا بېله خبره ده چې دَ دې ځاى دَ خلګو زړې رواجي جامې څوکه څوکه خپل مشرقي طرز بائيلي او مغربي انداز په تېزۍ خپلوي لګيا دي " (شوق)

(c) ketabton.com: The Digital Library

" شعرونه "

دَ خپل رُوح له اضطرابه
راته داسې څرګند ېږي
چې هم ته هغه راڼې یې
چې دَ زړه له سلطنته
دَ خلوص په قافله کې
زما دَ سترګو تر چوکاټه
هره شپه راوړې وَ ماته
په ځولۍ کې ډېره مینه
او دَ سرو ګلو هارونه ،
خو چې څنګه بیا سهار شي
نو دَ درَستې شپې خوبونه
ټېر له تا سره وختونه
په ما وَلیکي شعرونه
(شوق / کوالالمپور - ملائیشیا /۱۹۹۲ع)

دَ هوټل ګرېنډ کانټینېنټل کوالالمپور په لویه دروازه چې څنګه ور دننه شوم ، وَ دربېدم ، شاوخوا مې په دې پراخه او ښائیسته غوندې لابي کې وَکتلو او بیا خپل ښي لاس ته جوړ دَ استقبالیې Reception کاؤنټرونو په لور روان شوم - لا نه وم ورته رسېدلی چې دَ کاؤنټرونو تر شا په نیمه خلاسه دروازه کې ولاړې انجلۍ ته مې پام شو ، چې په ما کې یې سترګې داسې اچوَلي وې لکه ما چې پېژني .... او بس چې څنګه کاؤنټرونو ته وَ رسېږم ، نو دا به ژغ راباندې وکړي - ځکه خو مې له اوله ګامونه دَ هغې په لور چسپ شوي ؤ - ژغ یې نه راباندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړو ، خو چې تر څو پورې دَ کاؤنټرونو سره جوخت ولاړ وم نو دې راته کتلو - دلته مې دَ خوُنې دَ پاره کارډ ډکولو ، هلته مې سوچ په دې انجلۍ کې بند ؤ .. او په وار وار مې ورته کتلو هم – خلاس وبښته ، په تندي باندې ټيکه او په ژېړې هندي جامې کې دا سې ښکاره کېدله ، لکه جوړه چې دَ مودو راهسې زما په تمه ولاړه وي - بس که حېرت وړی وم ، نو دې خبرې ته چې ګيړدۍ غنم رنګې څېرې بې حال نه وئيلو - ګوره چې دا اوس زما په رنځ اخته شوې وه او که مې په تن پراخو پښتني جامو ته حېرانه وه - په مزغو چې به مې څومره زور ورکړو ، معامله به هومره کړکېچنه شوه - مګر ناشُوده خو يې هغه وخت وکړو ، چې زه څنګه له دې ځايه دَ لفټ په خوا روان شوم ، نو دې دروازه شاته پورې وهله او دوه ګامه مخته راغله - بيا نه يم خبر چې دې په کاؤنټرونو باندې ولاړو Malay انجونو سره څه خبرې کولې ؟

خبره دا وه ، چې زه په دې فائيو ستار هوټل کې ځکه اوسېدو ته راغلی وم ، چې دَ انټرنېشنل کونسل آن مېنېجمنټ آف پاپولېشن پروګرام ICOMP په څورلس ورځني نړيوال ورکشاپ کې ، چې دَ زياتې آبادۍ په کشالو باندې ؤ ، دَ پاکستان دَ غړي په توګه مې ګډون په کې درلودو - کوم چې په دولسمه جنورۍ ۱۹۹۲ع ګوا بل سبا سهار پئيل کېدو - خو دې وخت زه دَ هوټل په ۲۳م پوړ کې په ۲۳۰۱ نمبر کوټې کې ناست په ټېلي ويژن کتو کې بوخت وم ، چې اووه نيمې بجې شاوخوا ته ډاکټر ثريا ابراهيم رشيد نامې ښځې په فون خبرتيا راکړه ، چې نن ماځُستن په اتهه نيمې بجې به دَ ټاکل شوي پروګرام په سمه دَ ICOMP په درنه ډوډۍ کې دَ ګډون دَ پاره له هوټل څخه روانېږو .. او وئيل يې که تاسو مهرباني وکړئ ، څه لس منټه دَ مخه لاندې لابي ته راشئ ، نو ښه خبره به وي - ما ورته وئيل... ّهو ، حتماً به درځم ّ او بيا په تياري بوخت شوم –

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه وخت ورسته زه دَ هوټل په لابي کې دَ ډاکټر ثريا او ځينو نورو دَ ورکشاپ په سلسله کې راغلو ملګرو سره ولاړ دَ سفر حال مې ورته تېرَولو - ګوا داسې دَ کراچۍ څخه تر بنکاک پورې په يَو جهاز کې او بيا له بنکاک څخه تر دې ځايه په بل جهاز کې راغلم - غرض دا چې، څه وئيلي ، څه اورېدلي ، چې څوکه څوکه سړي او ښځې ، چې دَ بېلو بېلو هېوادونو سره يې اړه لرله هلته غونډېدل شروع شول-

اتهه نيمې بجې يوه سړي په موړ باندې ږغ وکړو ... " ګاډيانې تيارې دي ، راځئ چې ځو ... "

بيا چې څنګه روانېدو ، نو ګورم چې هغه انجلۍ په هغه نيمه خلاسه دروازه کې بيا هغسې ولاړه او په هغه رنګه راته ګوري.... مګر څله ؟ دا سوال مزغو له ځکه راغلو، چې دې وخت خو زه په پښتني جامو کې هم نه وم - رښتيا خبره دا ده ، چې سوچ مې په کې بند شو او بيا درسته لاره نه شوم پوهی چې څنګه او په کومو لارو وېګنان تر Titi Wangsa نامي ځای پورې وَرسېدو - بس چې له وېګنه کښته کېدمه ، نو لومړی نظر مې په مخامخ دوؤ بورډونو باندې ولګېدو - په يوه باندې ليک ؤ " نېلايان رېستورېنټ " او په بل " سلامت ديتانګ " ګوا " ښه راغلې " - دلته داسې ښکاره کېدو ، لکه تر لرې لرې پورې چې مېله لګېدلي وي - په سرو ، ژېړو او شنو بلبونو کې عجيبه غوندې دَ شاعرۍ موسم او دَ مستۍ مُوډ ؤ ، چې څنګه څنګه مخته تلو ، رڼاګانې زياتېدلې - بيا څه مخته لکه موړ چې کشتۍ ته وَختو –ولې چې اوس دَ لرګي په دَړو باندې روان وو او دواړو خواؤ ته اوبه څرګېدلې –په هر مېز دَ يوه نا يوه هېواد پرچۍ پرته وه - ځان مې دَ پاکستان تر مېزه وَرسَولو ، چې څنګه په چوکۍ کښېنستمه ، نو يو سړي راباندې ږغ وکړو ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

"زما نوم نسیم دی ، زه دلته په پاکستانی سفارت خانې کې تهرډ سېکرټري یم"
بیا راسره داسې غاړې وتو لکه زه چې دَ ده سکه ورور وم او حالونه مو یو بل ته سره تېرَول شروع کړو - اوس که یوې خواته ما له ده سره خبرې کولې ، نو بلې خواته مې ګېرچاپېره سترګې هم غړَولې – عجیبه غوندې ښائیسته ځای ؤ ، آسمان خو بالا دَ رېستورېنټ په بام راڅخه پټ ؤ ، لاکن نور هر لور خلاسه خلاسي وه –
کله چې ټول مېلمانه کښېنستو ، نو نورمیان نامې ښځه مخامخ دَ واړه ټاپُو په رنګه جوړ ستېج ته وره غله او دَ " سلامت دیتانګ " وئیلو ورسته په ملې (Malay) ژبه کې دَ هرکلی سندره دَ سازونو سره وئیلو ته چمتو شوه - نور خو نه وربانديې پوهېدمه، بس چې کله یې دَ نړیوال ورکشاپ دَ غړو یعني دَ مېلمنو نومونه یې اخیستلو، نو یو ځل مې خپل نوم هم تر غوږه شو – بیا له دې سندرې ورسته په ستېج باندې ډله ډله انجونې او هلکان چې قامې جامې یې اغوستې وې راغلو او خپل رواجي رقص یې پېیل کړو - اوس دلته څُلو خواړه خوړلو او هلته سترګو دید کولو ، چې یو وخت مې یوه ښکلې Malay پېغله ، چې کټ مټ دَ شهزادګۍ په بڼه سازه کړل شوې وه دَ سترګو شوه او سوچ مې په کې بند په دې خبره شو، چې هغه شهزادګۍ له یوه مېزه دویم ته او له دویمه دریم ته او دغه رنګه کرار کرار زموږ په خوا را روانه وه - دا یوازې نه وه ، یو کېمره مېن هم ورسره ؤ، چې دَ شهزادګۍ تصویرونه یې دَ هر راغلي مېلمه سره اخیستلو- نو ځکه چې څنګه څنګه یې زما په لور فاصله رالنډَوله ، هومره هومره مې زړه واکې ورته شلولې - بیا چې زموږ تر مېزه راورسېده ، نو کېمره مېن راته وائی ...
"سر ! تاسو مهرباني وکړئ ... دَ یو تصویر دَ پاره له دې انجلۍ سره وَدرېږئ"
څنګه انجلۍ زما لاس په لاس کې واخیستو او څنګه یې دَ ځان سره وَدرَولم ... ؟
نه یم خبر ، خو چې بیرته په چوکۍ کښېنستمه ، نو نسیم صاحب راته وائي ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ستا دغه تصویر به سبا یا بل سبا سفارت خانې ته رالېږل کېږي "
په ما لکه ګوزار چې وَشي ، له څُلې مې یَو دم ورته وَوتو " ولې ؟ " او اوس به مې لا بدن دَ بېلابېلو امکاني خطراتو له سوبه بَڙي نیولو ، چې نسیم زما په حالت وَخندلو .. وئیل یې ...
ه پرېښانه کېږه مه - دا دَ انټرنېشنل پروټوکول یوه لازمي برخه ده - ګوا دَ سرکاري مېلمه یوازي ځانته تصویر دَ ریکارډ دَپاره په داسې موقعو کې اخیستل بې عزتي ګڼل کېږي - ځکه ورسره یو داسې شهزادګۍ له څنګه ته دروَي "
دې خبرو مې نه یوازې له ځایه ښوربدلی زړه بیرته په ځای کړو ، بلکې په خپل حېثیت هم پوهی شوم - بیا تر یولس نیمي بجو پورې دَ شپې رنګارنګ محفلونه وو ، چې دَ تېږو سترګو تنده یې راماتوَله .. او بیا چې له دې ځایه ولاړېدو ، نو نسیم صاحب راته په کلکه وَوئیل ... چې
" څنګه ورکشاپ په ۲۵مه جنورۍ سرته وَرسېږي ، نو زموږ دَ خوا به ګاډی درشي ، او دوې درې ورځې به زموږ په مېلمستیا کې تېرې کړئ "
خدائی شته ، چې دَ ده په دې ستډېر خوشحاله شوم -
*****
دې وخت دَ سهار اتهه نیمې بجې وې او دَ هوټل په رېسټورېنټ کې مې خوړل ځینښل کولو ، چې یو سړی دَ خپلې خوا راغلو او " ګوډ مارننګ " کولو سم دستي دَ ما سره په مخامخ چوکۍ کې کښېښنتو ...
" ماته ډاکټر کنول وائي ... زه له انډیا څخه په دې ورکشاپ کې دَ ګډون کولو دَ پاره راغلی یم "
که څه هم ده دا خبره په انګرېزۍ کې وکړه ، خو ما ورته په اُردو ژبه کې په خپله باره کې حال ورکړو - په دغه شناخت زه تر ده او دائی تر ما زیات خوشحاله شو او بیا یو خواته خوراک ، بل خواته خبرې ، چې دَ برایه شپې له تاؤده محفله راپئیل شوې او دَ نن دَ ستېي ټوؤر په فېصله حتمي شوې -

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهه نیمې بجې زه او ډاکټر کنول ټکټونه په لاس کې دَ Bestasy Travel وَ بس ته وَ ختو - په بس کې څه نور سړي او ښځې هم وې ... بس چې څنګه دَ هوټل له ګېټ څخه دَ جالان راجه لاؤت په تور سړک مخته روان شو ، نو دَ ډرائیور شاته سیټ کې ناست ګائیډ خُلې ته مائیک وَنیولو –

" سلامت دیتانګ ... هېواد ملائیشیا ، چې دَ ۱۳ ریاستونو Confederation نوم دی ، آبادي یې دې وخت ۳ ـ ۱۸ ملیونه ته رسېدلې ده - دلته ۵۰ فیصده مسلمانان ، ۳۰ فیصده چینیان ، ۱۰ فیصده هندوان او داسې نور نور مېښته دي - ۹ ریاستونه موروثي باچهان لري او دَ دغو نهو باچاهانو په خوښه هر ریاستي باچا پنځه کاله په ملائیشیا باندې باچهي کوي - کوالالمپور چې دې وخت یې موږ په جالان اسماعیل باندې روان یُو ، دَ ملائیشیا دارلحکومت دی "

بیا چې څنګه دَ جالان اسماعیل او جالان امپانګ دَ چوک څخه تېرېدو ، نو ګائیډ وئیل ...

" دا کینۍ لاس ته چې کومه ښائیسته ودانۍ تاسو وینئ .. دا ملائیشیا ټوؤرسټ انفارمېشن کمپلېکس دی ، چې لویه دروازه یې جالان امپانګ ته خلاسېږي "

ګائیډ چې په کوم کوم لور زموږ توجه اړَوله ، هلته په جدید طرز جوړې ودانۍ ولاړې وې ، چې دواړو اړخونو ته یې زرغونې ونې او شنه چمنیان ښکاره کېدو - خو ما دَ ګائیډ خبرې هم په ډائرۍ کې نوشته کولې ... وئیل یې ،

" ملائیشیا یو آزاد خیاله اسلامي هېواد دی – دلته مذهبي آزادي ده - که تاسو یو کال دلته تېر کړئ ، نو خپله به وَ ګورئ ، چې دلته دَ مسلمانانو دَ اخترونو پرته چائینیز نیو ائیر ، کرسمس او دیوالي هم په ډېر خوند لمانځل کېږي "

ګائیډ چې څنګه دا خبره سرته وَرسَوله ، نو بس دَ سیګنل په سره لائټ وَدرېدو - دا یو چوک وو او څلور طرف ته روډونه ښکاره کېدو - دَ نوي ماډل موټرانو سره سره موټرسائیکلان هم زیات ښکاره کېدو ، چې جوړه جوړه انجونې او هلکان ورباندې ناست وو - له دې څخه سړی اندازه لګولی شي ... چې ملائیشیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځومره خپل واکه اسلامي هېواد دی ، چې مینه په کې جُرم نه او مئین په کې واکمن ....

چې بس ځنګه دَ شنګرېلا هوټل سره ورته دغه چوک څخه مخته روان شو ، نو ګائیډ دَ اوبو ګلاس په غاړه اړَولو ورسته خبرو ته یو وار بیا ملا وَ تړله ...

" کوالالمپور ته " ګارډن سټي آف لائټس " وئیل کېږي - دې وخت موږ دَ Equatorial Hotel سره تېرېږو او هغه مخته هلټن هوټل دی - نو ما خبره کوله ، چې که په تاسو کې څوک دا دَ رڼاګانو ښار دَ شپې خواته کتل غواړئ ، نو هغه دي مونږ سره تماس وَنیسي "

دَ دنګو دنګو او ښائیسته ودانیانو په دې ښار کې موږ مخته روان وو ، چې یو وخت ګائیډ وئیل ...

" زموږ ښي لاس ته دا غټ دَ سایه وان په رنګه جوړ سټېډیم نګارا دی - او دا بل چې مخته په څه فاصله ښکاري ، مرداکا سټېډیم دی - او اوس چې موږ تاسو کوم ځای ته وړو ، هلته لېک ګارډن ، ورسره نېشنل مونامنټ او بیا آسیان پارک .... درې واړه ځایونه دَ کتو وړ دي "

ښه ډېر وخت ورسته بس دَ نېشنل مونامنټ نامي ځای سره وَدرېدو ، ټول سړي او ښځې دَ بس څخه راکښته شولو او په دې وړه ، مګر ښائیسته غوندې دُنیا کې یوې بلې خواته وَ وېښل شولو – ما او ډاکټر کنول هم یو خواته مخه وکړه - دلته دَ یو ښائیسته او غټې ودانۍ پرته دَ فوارو په مابېن کې دَ کاڼو په یو غټ بلاک باندې دَ عسکرانو بُتان دَ اوسپنو څخه داسې جوړ کړل شوي دي ، چې ورباندې دَ بُتانو ګمان لږ او دَ ژوندئیو باور زیات کېدو - دا بُتان په کال ۱۹۶۲ع کې دلته لګول شوي ؤ - او بله خبره دا ، چې دلته ډېر زیات سره او سپین خلک چې دَ ببلو هېوادونو سره یې اړه لرله ګرځېدو - څه تصویرونه مې واخیستو او مخته دَ Asean Park په لور روان شولو - له دې ځایه ډېره ښائیسته لاره ورَغلې وه – په آسیان پارک کې هر لور دَ شنو چمنیانو په منځ کې دَ نادره آرټ ځینې چُونې کړل شوې نمونې دَ نمائش دَ پاره ایښول شوي وې - دَ ځینو سرونو او څېرو پرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

زیاتره داسې کاره واره شیان، چې دَ لرګیانو او له کاڼو څخه جوړ ؤ ، چې ورته په لومړي کتو یې سترګې کمال ته نه رسېږي – دا ټول شیان دَ آسیان نامي نړیوال تنظیم دَ ملګرو هېوادونو، لکه سنګاپور، تهائی لېنډ، فلپائن، برونائي ، انډونېشیا ، او ملائیشیا دَ فنکارانو دَ آرټ نمونې وې -

دَ آسیان پارک څخه چې زه او ډاکټر کنول دواړه دَ روډ په دې بل اړخ لېک ګارډن خواته روان ؤ، نو دَ یوې انډین ښځې په کتلو ما ته دَ هوټل دَ لابي هغه انجلۍ چې ګوډکه ګوډکه یې زما په زړه کې کور جوړولو ډېره راپه زړه شوه - ځکه خو مې بیا بیا تر شا ورته کتلو - خبر دلته هر لور لکه ځنګل چې وي او په منځ کې یې ښې ډېرې اوبه ډم ولاړې وې - دا یَو غټ کړوُم وو، په دې کې خلګو وړې وړې کشتیانې چلولې - او دَ قدرت له نندارو څخه یې خوندونه اخیستلو - ګوا چا په یوازې ځان او دَ ژوند دَ ملګري سره - فطرت په سُوچه بڼه کې سترګو ته ښکلاګانې ښکاره کولې - دَ دې شنې او ځنګلي سیمې ځینې برخې دَ کتو وړ وې - لکه په قدرتي چاپېر کې جوړ دَ هوسیانو ځای ، دَ رنګارنګ ګلونو او دَ ونو ګڼ باغ ، دَ ۵۰۰۰ بېلا بېلو مارغانو ځانته ښائیسته علاقه – مګر خلګو تر ټولو زیاته دلچسپي دَ تنکو عبدالرزاق ، چې دَ دې هېواد خلګ ورته " دي فادر آف ډویلپمنټ" هم وائي دَ ژوند په هغو نخښو او شیانو کې اخیستله چې ده تر استعمال لاندې راوړي ؤ ... لکه کور، لائبرېرۍ ، جامې او نور نور - مونږ به لا نور هم ګرځېدلي وای ، که وخت راسره وی –

دولس بجې بس مخته روان شو او ډېر ژر دَ یوې ښائیسته غټې ودانۍ مخته وَدرېدو ، ګائېډ وئیل...

" بخښنه غواړم ، دې تکې سپینې ودانۍ ته تاسو بې دَلاس لیک اجازت نامې نه شئ دننه کېدلی - ولې چې دا پارلیمنټ هاؤس دی - هغه مخامخ ولاړ هسک ټاور هم دَ دې هاؤس برخه ده - که څه هم په ملائیشیا کې باچهي نظام دی ، خو دَ انګلېنډ په رنګه .. ګوا دَ ملک وزیراعظم دَ قامي اسمبلۍ یعني Dewan Rakyat په اکثریتي خوښه ټاکل کېږي - دغه رنګه په هر ریاست کې ریاستي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسمبلیانې وجود لري چې ځان ځانته وزیر اعلی ټاکي - دَ دې پرته سبنټ ، ګوا Dewan Negarat هم شته ، چې دَ غړو چُونړ یې باچا سلامت خپله کوي ˝
بس بیا مخته روان شو ، چې یو وخت موږ په جالان تون باندې جوړ پخواني ټیمپل سره په اړخ تېرېدو ، نو ګائیډ وئیل...
˝ لکه څنګه چې مخ کې ما تاسو ته وئیلي ؤ ، چې آزاد اسلامي هېواد دی... نو دَ دې مثال دا ښائیسته دَ هندوانو مندر هم دی - چې یَو وخت درست وران شوی ؤ - لاکن ګورنمنټ په خپل خرڅ په کال ۱۹۸۵ع کې بیرته جوړ کړو او څه ۲ـ۱ ملیونه ډالرونه یې ورباندې وَلګولو ˝
دَ دې ښائیسته تاریخي هندو ټیمپل په بام بې شمېره ښائیسته او رنګ برنګه بُتان داسې جوړ کړل شوې ؤ ، چې دَ لرې څخه هم ښکاره کېدلو - ما که څه هم دې وخت مندر ته کتلو ، خو په مزغو کې مې دا خبره راغلې وه چې دا مندر به نه وای... که په موږ کې جوړ وای ... هو، ځکه خو مې دَ بامیان بُت او ځینې نور غېر محفوظه تاریخي ودانیانې او پلارني آثار له خیاله ډېر ژر په کنډراتو کې بدل بدل پرېښېدو - او بیا چې څنګه دا مندر دَ سترګو څخه پټ شو ، نو په ډاکټر کنول کې په خوب ویده هندو راویښ شو او وئیل یې ...
˝ دې مندر ته چې مې وَکتلو ، نو زړه ته دا خبره راغله ، لکه دلته چې ډېر پخوا هم هندوان پاته شوي وي ˝
ما وئیل ...
˝ هو ، ډاکټر صاحب..، تاریخ هم داسې واي ، چې په کال ۱۲۰۰ع کې دَ ملاکه ملې باچهي مخ کې دا سیمه چې ځنګل ؤ دَ هندوانو او بدها منونکو تر واک دلاندې پاته شوې وه - او بیا اسلام خورېدلو ورسته دلته په کال ۱۵۱۱ع کې Dutch ګوا دَ نیدرلېنډ خلګ هم راغلي دی – ولې چې دا سیمه دَ لمرختیځ او لوېدیځ دواړو خواؤ خلګو دَ پاره مهمه وه - ګوا دَ سېلانیانو او سوداګرانو لاره په دې ولات باندې سېره وه ˝

(c) ketabton.com: The Digital Library

موربرخبرې کولې ، چې بس دَ جي پي او او سینټرل مارکیټ څخه تېر شو او چائینا ټاؤن شاپنګ ائیریا نامي خوش رنګه ځای ته وَرسېدو –

چائینا ټاؤن دَ جالان پټانګ ، جالان سلطان او جالان باندر په مابېن کې دَ چینیانو یوه ګڼه علاقه وه – یو پراخ روډ له یوه سره تر بله سره پورې له رنګا رنګه سایه واني ربړهیانو څخه داسې ډک ؤ، چې لاره په کې نه کېدله - دلته زیاتره خوراکي شیان خرڅېدلو - ځای په ځای له سرونو سره ، مګر پخې کړل شوې هېلیانې او وَچ کړل شوي ماهیان راځړېدلو - او بیا خود لکه چې دې خلګو ملخان او دَ اوبو موریانې او نور خسمانان هم په خوند خوړلو ، چې په هره پنځمه یا شپږمه ربړهۍ کې پاخه پراته ؤ – دلته ښځې دَ سړیانو څخه یو په لسه زیاتې وې - ډاکټر کنول چې په عُمر څه راڅخه غټ وو ، ګوره چې زړه یې څله وَتخنېدو ، چې وئیل یې ...

" زړه مې غواړي چې دَ دې ښائیسته او نازکو انجونو دَ لاس یَو شئی وَخورم " ځواب مې ورکړو ...

زما خو زړه ته نه کېږي .... که یې خورې ، نو خوره یې ... زه به درته وَدرېږم "

بیا مې تر لاس وَنیولو او دَ پخو ملخانو وَ ربړهۍ ته مې وَدرَولو ...

" دا وَخوره "

ده چې دَ چشمکو تر شا ورته وکتلو ، نو اوس به یې یَو څه وئیلو ، چې دَ ربړهۍ وَ بل اړخ ته ولاړې چینې انجلۍ ورته وائي ...

" وایه ... ! څومره غواړې ؟ "

په ډاکټر لکه ټک چې وَشي. یو دم یې شاته ټوپ کړو او وائي ...

یاره ! دا دي څه خسمانانو ته وَدرَولم "

او بیا تر برېټو دلاندې تر ډېره پورې موسېدو - چائینا ټاؤن ، یو خو خپله دَ سېل ځای وو او بل ورسره جوخت دَ کوالالمپور تر ټولو غټ او ښائیسته مارکېټ ، چې سېنټرل مارکېټ په نامه پېژندل کېدو ، هم زیات خلګ ځانته ورکښېَولو –

(c) ketabton.com: The Digital Library

دري بجې خواته نېشنل آرټ ګېلري ودانۍ ، ماجت نګارا ، انډیا ماجت او دَ ښار ځینې بازارونه راښکاره کولو سره سره موږ پنځه بجې هوټل ته وَرسَول شولو - که څه هم ستړی وم ، خو ماځیګری مې دَ هوټل په لابي کې تېر کړو - بیا دَ ماښام ډوډې خوړلو ورسته ، ما غوښتلو چې ژر سترګې وَلګوم - ولې چې سبا ته دَ ورکشاپ لومړۍ ورځ وه - نو ځکه تر څه وخته مې ټي وي کتله او بیا دَ وید بېدو په نیت په پلنګ باندې وَ غزېدم – خو چې څنګه مې سترګې سره ورتلې ، نو سوچونو بیرته دَ هوټل لابي وَ انجلۍ ته مخامخ وَدرَولم ... او له خیاله ما ځینې پُوښتنه وکړه ...

" خبرې ولې نه کوې ؟ "

دې راته وئیل ، چې ...

" ګونګۍ یم ... ژبه نه لرم "

او بیا دَ لاس په اشارو راته ګډه شوه - دا سوچ څه ؤ ، چې زما دَ سترګو څخه خوب وَ تښتېدو او ښه مې په یاد دي ، چې تر ډېره وخته پورې خوب نه راتلو –

*****

دَ ټېلي فون په زنګ مې سترګې راخلاسې شوې - ګهړۍ ته چې مې وَکتو ، نو دَ سهار پنځه بجې وې ... حریان پاته شوم ، چې دې وخت دَ چا ټېلي فون کېدلی شي ؟ خېر، چې دَ ټېلي فون رسیور مې دَ غوږو سره وَنیولو ، نو دا هغه ثبت شوی Awaking call وو ، چې پرون سهار یې هم زه زما په خوښه په اووه بجې ژغوَلی وم - مګر پرون چې دا کال څومره خوږ او ښه راباندې لګېدلی ؤ ، نن هومره راباندې وَ غمېدو - یو دم مې رسیور کښېښولو او په سر مې بړستن راواړَوله ... خو مجال ؤ، چې خوب راغلی وی - ولې چې خشم مې خوب تېښتولی ؤ - که څه هم دَ بې خوبۍ دَلاسه مې بدن ویده ؤ ، خو سترګې مې نه سره ورتلې- چې ښه په ځان پوهی شوم چې زیاته خوب نه کېږي ، نو رسیور مې راپورته کړو او آپرېټره مې په لائن راویستله...

(c) ketabton.com: The Digital Library

¨ اوس څو بجې دي¨ ما پُوښتنه وکړه
پنځلس منټه بالا پنځه بجې ... ولې خبر خو دی ؟¨
خبر خو نه دی ، بس دا حال راکړه ، چې زما دَ Awaking Call وخت څو بجې وو¨
¨سر يَو منټ¨
او څو لمحې ورسته يې ژغ بيرته زما تر غوږو شو ...
¨ اووه بجې سر ! ¨
که څه هم دا په سر سر راته ژغېدله ، خو دلته زما دا حال ؤ ، چې ابله مې وَس نه په رسېدو ، ګنې تر غاړې به مې نيولې وای –
¨ ښه ، چې دَ ويښېدَلو وخت مې اووه بجې ؤ ، نو دا زه دي په پنځه بجې څله راوَژغولم ؟ ¨ما پُوښتنه وکړه -
دا څه چپ غوندې شوه ... اوس به يې لا څه وئيلو ، چې بيا مې وار ورباندې وکړو ...
¨عجبه خلګ ياست¨
دې په ماته څُله بخښنه وَغوښتله او دَ خپلې ورانۍ دَ پاره يې دَ پښېمانۍ اظهار هم وکړو – لاکن لا زه وم ، چې مزغو مې ټکهار درلودلو ...
¨ستا په دې سوري سوري خو ، نو اوس ماته خوب نه راځي¨
او په خشم مې ټېلي فون بند کړو او بيرته مې سترګې پټې کړې - زياته به دَ يوه نا يوه سوچ په نيلي باندې سپرېدمه ، چې بيرته دَ ټېلي فون ګهنټۍ وَ ګرنجېده ...
¨ سر ! ستا دَ بې وخته ويښېدَلو دَ پاره زه يَو ځل بيا بخښنه غواړم¨
که څه هم له خشمه ورته خوُڅکېدمه ، خو په پسته ژبه مې ورته وَوئيل...
¨ځه خبر دی... بل وار خيال کوه¨
او بيا ....¨ خوب نه درځي ؟¨ دې په نرمه پُوښتنه وکړه
¨ يَه ¨

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما دا ˝ يَه ˝ څه وو ، چې انجلۍ په وړې او پستې خندا کې راته وَوئيل ...
˝ غم مه کوه ... زه به دي وخت در تېر کړم ˝
ما وئيل ˝ هغه څنګه ؟ ˝
˝ هغه داسې ، چې تر اووه بجو پورې به خبرې درسره کوم ˝
په ما دَ دې دا خبره داسې ښه او خوږه غونډې وَلګېده او دَ نه غوښتلو پرته مې هم ورته څُله ويړه کړه ...
˝ ښه ښه وايه ˝
زما خبره لا تر سره نه وه رسېدلې ، چې دا راته وائي ...
˝ که زه دا وَوايم ، چې دا هر څه ما له کسته وکړو ، نو .... ؟ ˝
˝ له کسته ؟ ˝
دا توری څه وو ، چې اپله مې رسيور دَلاسه وَنه لوېدو ...
˝ مګر څله ؟ ˝
دې په وازکې غونډې انداز وئيل ... ˝ هغه ځکه ، چې ... ˝ او بيا يې مخته خبره په خوږه خندا کې داسې سر ته وَرسَوله ....
˝ زړه راته وئيل .. هغسې هم يوازې يم ... راشه چې تا راوېښ کړم او څه خبرې درسره وکړم .... او بس دا دی راويښ مې کړې ˝
دَ دې خبرې ورسته ، لکه هغه چې زما دَ ځواب په هيله چپ شوه او دلته زه نه پُوهېدم، چې څه ورته وَوايم ... خو څه وخت ورسته هغې سړه واخيستله او راته وائي ...
˝ يَو منټ ˝
ګوره چې دَ چا فون وو او يې دَ چا Awaking Call آن کولو - په دې چپه چپيا کې ما له تندي څخه خولې وچې کړې ... لږ مې همت سره په يَو ځای کړو او چې څنګه دا په لائن راغله، نو مې ورته وئيل ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ښه ښه ، که داسې خبره ده ، نو بیا خو دي ډېر ښه وکړو ، چې دي راوېښ کړم ... هووون ښه ، نو په دې خبره سر راخلاص کړه ، چې تا زه لیدلی هم یم که بس مازې...."

لا به مې خبره مخته کښنَوله ، چې هغې زما خبره ماته کړه...

" ولې نه ، ما نه یوازې لیدلی یې ، بلکې ډېر ښه دې پېژنم هم ... هو، په دې چې دَ هوټل دَ آپرېټر مخې ته دَ هرې خوُنې چارټ پروت وي – او بیا زه خو کله کله ... زما مطلب ، چې اول ځل مې وَلیدې، نو دَ یَو ټُرک ځوان ګمان مې درباندې وَشو، خو بیا چې ستا دَ خوُنې چارټ مې وکتلو، نو هغه ته ټُرک نه بلکې پاکستانۍ وختې او نوم دې ... دا دی "

دا ژغېدله او ما هان ... هون ورته کولو ، خو چُرت مې هلته په لابي کې په کاؤنټرونو ولاړو انجونو کې ، کله یوې انجلۍ خواته تلو او کله بلې ته... او پرته له داسې سوچونو مې هم دَ دې خوارې ژغ تر شا پټه څېره نه کړه سهي - بیا عجبه خبره دا هم وه ، چې Awaking Call دَ دې انجلۍ په خوارې ژغ کې ثبت شوی ؤ - خیر دغه رنګه دَ دې انجلۍ خوږو خبرو او زما په خوُشو سوچونو کې دَ سهار اووه بجې شوې –

*****

دغه ورځ دَ ورکشاپ دَ افتتاحي ناستې او Tea Party ورسته غرمه یولس بجې خواته دَ ډاکټر ایم - اې - ستار، چې دَ ICOMP ایګزېکټېیو ډائزېکټر هم ؤ، په مشرۍ کې دَ ورکشاپ لومړۍ غونډه سم دَ لاسه دَ نېشنل پاپولېشن اېنډ فېمیلي ډویلپمنټ بورډ LPPKN ملائیشیا چې دَ هوټل ګرېنډ کانټینېنټل څخه په څه فاصله دَ یوې هسکې پلازې په دویشتم پوړ باندې ؤ ، په حال کې پیَل شوه - دې وخت دَ ورکشاپ ملګري په یوه غټه دائره کې ناست وو - دَ پېژندګلوۍ ضرورت ځکه نه شو پېښ ، چې دَ هر ملګري مخته په مېز باندې دَ هغه نوم او هېواد تختۍ پرته وه - ډاکټر ستار، چې په "ورلډ پاپولېشن پالیسي " باندې خپله مقاله وړاندي کوله ، نو په یوه نا یوه اړه به په کې دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاکستان ذکر خامخا راتلو ... لکه دا چې " دَ پاکستان دَ آبادۍ دَ زیاتوب شرح دَ حېرت وړ ده " - لنډه دا ، چې څنګه به دَ پاکستان ذکر راغلو ، نو دَ ورکشاپ ښځو او سړیانو به ما ته داسې په حېرانتیا وَکتلو ... لکه دا هر څه هر څه چې هلته په پاکستان کې زما له وجې کېږي - او بیا دَ مقالې ورسته دَ سوال ځواب سېشن پئیل شو - په دغه توده څېړنه کې دَ الازهر یونیورسټۍ دَ ډاکټر مراد په دې ورکشاپ کې ګډون ، که یوې خوا ته زه حریان کړی وم ، نو بلې خوا ته دې سړي فېمیلي پلاننګ په قرآن ، سنت او نورو مذهبي اړو داسې ثابتَولو ، لکه دا پروګرام چې پئیل کړی مسلمانانو وي - دغه ورځ دَ ورکشاپ لومړۍ ورځ دَ چیني ملګري "ین یاؤ زانګ" په پرله پسې چپیا ، دَ بنګله دېش دَ "باقي سرکار" دَ پنډو چشمکو دَ شیشو تر شا په حېرت حېرت یوبل خواته کتلو ، دَ انډین "ډاکټر کنول" په څالاکۍ ، دَ ګانا دَ "کوفي" نامي تور یار په پُوښتنو ، دَ LPPKN ملائیشیا دَ "چوا" په ډېرو ژغېدلو ، دَ نائجېریا دَ "مارګرېټ" دَ هیڅ نه منلو ، دَ کینیا دَ "ماریه موسومي" په خندلو راخندلو ، دَ ماؤریشئیس دَ هندوي پېغلې "سوبهراتي" په غور اورېدلو ، او دَ مالدیپ دَ "احمد خلیل" په بې ځایه تنقیدونو کې ماځیګر پنځه بجاؤ شوې -

ګوا ، یَو وار بیا زه وم او زما دَ تږو سترګو تنده ، چې دَ هوټل په لابي کې دَ هغې ښکلې څېرې وَ دیدن ته نه یوازې مضطربه وې بلکې شاعر زړه هم دَ فراق په تراخه اور کې داسې سوځېدو ... لکه ما چې په مودو مودو مینه ورسره کړې وي ....

منم ، چې مئین نه وم ورباندې ، خو زړه مې ځینې صبر کېدو هم نه ....

" دا هر څه ګوره چې څه وو ؟ "

دَ دې سوال ، که به مې هر څو په مزغو زور ورکړو ، خو ځواب یې په ګوتو نه راتلو - هرڅه هرڅه ، خو دَ زړه په تختۍ مې دا نظم بیا بیا دَ "هما" په نامه داسې نوشته کولو ، لګیا وم ....

" اې په خپل حُسن غاوړې !

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا هم کړې دي وزرې
په مثال دَ هما غوندې
ځکه
نه کړې په ما سیوری
داسې نه
چې زه باچا شم
او زړګی دي کړم تر لاسه
(شوق / کوالالمپور - ملائیشیا /۱۹۹۲ع)
*****

ماښام دَ باقي سرکار او ډاکټر کنول سره دباندې دَ ښار په سېل وَوتم - په تګ تګ کې دَ هوټل سره په څه فاصله " یوهان پلازه " ته وره غلو - دَ پلازې په هر پوړ کې دوکانونه جوړ ؤ ، چې زیاتره ملې او چینائي انجونو چلولو - دَ دُنیا هر شئی په کې خرڅېدو - دَ رنګا رنګه رڼاګانو ، رقم رقم څېرو سره سره دَ دې مارکېټ دغه له شمېره وَ تې دوکاندارې انجونې په رنګینو جامو کې ، چې سکرټونه او پېنټونه یې اغوستې وو دَ ښکلا دَ سېوا کولو اصل سوب ګڼل کېدې - غرض دا ، چې دَ ګودر دَ ماځیګري تنده ورباندې ښه ماتېدله - کله یو دوکان ، کله بل دوکان ، کله چاته خندلې ... چا راته خندلې او کله چا سره سترګې اړ باسلې – دغه رنګه تر څلورم پوړه پورې په لفټونو کې وَ ختو - دلته یَو وخت په خیال کې څنګه ما دا لفټونه او " موؤنګ سټېئیرز " دَ خپل هېواد په یو شاپنګ پلازه کې وَ لګولو ، نو سم دستي دَ بجلۍ دَ پټ پُټانې احساس زما دغه دَ ویښو خوب بې تعبیره غوندې کړو او زړه راته وئیل ، چې ...

" کرار کښېنه نادانه .... چرته چې بجلي په خپل حال نه وي ، هلته دَ رڼاګانو او مشیني ژوند تصور کول لېونتوب دی

دَ شپې چې تر ډېره وخته پورې ناست وم ، دَ لېونو غوندې به کله په لفټ کې بالا خوُنې ته وره غلم او کله به لاندې لابي کې دَ مطلوبې اندېن انجلۍ دَ کتو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

تمه .... بیا دَ وخت دا ظلم لا ببېل ؤ، چې دولس بجو خوا ته ما دَ نا اُمېدۍ ورسته ځنګه په لفټ کې قدم ږدلو ، نو هلته دَ کاؤنټر تر شا هغه انجلۍ راښکاره شوه - خو راغبرګ ځکه نه شوم ، چې یو ګام مې په لفټ کې ایښی ؤ - ما وئیل ... ځه خبر دی بیرته به را کوُز شم ... مګر چې ځنګه بالا خوُنې ته ور دننه شوم ، نو دَ ټېلي فون زنګ ګړنجېدو ... او بیا بیرته لاندې ځکه نه راغلم چې دَ هوټل آپرېټرې زه په ټېلي فون باندې تر نیمې شپې پورې اختنه ساتلی وم -

*****

وخت مخ په وړاندې روان وو او تاریخونه اوښتو - ګوا ورځ په ورکشاپ کې، ماځیګریان او ماښامونه دَ ښار په چکرونو کې ښه په خوند تېرېدلو ، لګیا ؤ- یعنې په کوالالمپور کې مې زړه دومره لګېدلی ؤ، چې ورځخه دَ بیرته تګ احساس به زه په ګنتهو ګنتهو پرېښانه ساتلم- مګر کولی مې هیڅ نه شو، ولې چې دَ وخت دَ نیلي باګې چې به مې څومره په خپل ځای باندې درَولو دَ پاره راټینګولې ، نو دا نیلی به په هومره چسپاندۍ مختته په ترپکو روان ؤ- مخ مخ ته ښکلې ننداري وې او شا شا ته سپېرې دُوړې - او دغه خو وجه وه ، چې په ستړیا نه پوهېدم .... بس کله یَو ځای کله بل ځای- ګوا هر وخت په لیدو کتو کې بوخت ښکاره کېدم - چې زړه مې بیرته خپل ځای ته ځله نه راتلو ؟ که څه هم هغه دَ روسلینا نامي پېغلې چې دَ LPPKN سره یې اړه لرله ، خبره ، چې ...

" شوق په طبعیت سېلانی دی ... هر وخت کله په یوه روډ (جالان) کله په بل روډ باندې لیدل کېږي "

دَ ورکشاپ دَ ۱۷مې جنورۍ ۱۹۹۲ع لومړۍ دوې غونډې په دې اړه ډېرې اهمې وې ، چې هر ملګري دَ خپل خپل هېواد په باره کې دَ خانداني منصوبه بندۍ په اړه مقاله وړاندې کوله - خو چې کله زما مقاله پائی ته وَ رسېده. نو عبدالباقي سرکار ته دَ مقالې اورَولو دَ پاره بلنه ورکړل شوه - ده چې ځنګه مائیک اوچت کړو ، نو دَ مقالې اورَولو دَ مخه یې ماته برګ برګ وَ کتلو او پئیل یې له دې خبرې وکړو ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

˝ بنګله دېش چې له پاکستان څخه دَ هندوستان په کومک يَو خپل واکه هېواد جوړ شو ، نو تاسو خبر یاست ، چې مورږ ته څه راپاته شوي ؤ.....؟ ˝
ده به اوس یوه ناوړه خبره کوله، چې ځان مې تر ده لومړی کړو ...
˝ ولې باقي صاحب ! چرته ستا اشاره خو ستا دَ ملک دَ باد و باران او سمندري طوفانونو په خوا نه ده ؟˝
دا خبره څه وه، چې ټولو وَخندلو او باقي سرکار هم غاښونه سپین کړو .... ځواب به يې په نره راکولو ، چې راملي بن عثمان ، چې دَ LPPKN ملائیشیا ډائرېکټر جنرل ؤ ، مېز وَټکولو او خواست يې وکړو .....
˝ نو پرسنل اټېک پلیز ˝
بیا که څه هم درسته ورځ په یو بل باندې ˝ پرسنل اټېکونه ˝ وَ نه شو ، باقي سرکار دَ خپلو پنډو عېنکو تر شا ګړۍ ګړۍ داسې راته په قهرناکه نظر کتلو را کتلو ، لکه ما چې يې په زخمونو مالګې دُوړَولې وي –
سبا سهار دَ ریاست ترینګانو په دوره دَ دوؤ شپو دَ پاره تلو... خو عجبه ناپېښه دا وه ، چې هغه دواړې انجونې ، لکه چې خبرې وي .... ځکه خو یوې په لابي کې په دیدنونو مورږ کړم او بلې بالا په خوُنې کې دَ ټېلي فون په خوړو خبرو - هرڅه هرڅه ، خو خبره بیا هم هغه رنګه وه - یعنې چا ، چې خبرې راسره کولې .. هغه دَ سترګو وړاندې نه راغله او چا ، چې سترګې په سترګو کې راته بیا بیا اچوَلې .. هغې خبرې نه کولې - که څه هم ما ډېرې هلې ځلې وَکړې ، خو بریالی نه شوم -
*****
دَ ۱۸مې جنورۍ سهار نهه بجې په دوؤ مرسډیز بسونو کې ، چې سیټونه يې دَ جهاز له سیټونو کم نه وو ، دَ ترینګانو ریاست په لور روان شولو - چې څنګه بسونه دَ کوالالمپور په قطبي خوا مخه وکړه ، نو ریاست Pahang ښار Bentong زمورږ لومړی منزل وو - دَ ښائیسته پراخ سړک دواړو خواؤ ته ، که څه هغه هواره مځکه وه او غرئیزه علاقه ، ورباندې تر لرې لرې پورې شنېزه او ګڼې درختې ښکاره کېدې - په لاره کې وړې او غټې آبادیانې هم مخې ته راتلې - دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کورونو په اړه یې خاص خبره مخې ته دا راغله ، چې یَو ، خو یې کورونه واړه او دَ لرګیانو له دَړو او بانسونو څخه جوړ شوي وو او بل، هیچرته مې دَ خوُنو شاوخوا ته دیوالونه تر سترګو نه شو - خونې له مځکې څخه درې څلور فټه بالا جوړې وې او دَ دغو خوُنو دلاندې چې کوم خالي ځای ؤ ، هلته یا خو چرګې او یا بُوزې او پُوسونه تړل شوي ؤ - دلته په ښځو کې دَ مخ پُټولو رواج نه ؤ، ټولې لوُڅ مخ ګرځېدلې - ایراني او عربي وزمه وړوکي دُسمالونه یې په سرونو پېچلي ؤ - اوږده پراخ سکرتونه او پنجابي لنګ یا هندي ساړۍ ته نیږدې نیږدې جامې یې په تن وې - سړي زیاتره په تورو خولیانو کې لیدل کېدو -

یَو وخت بسونه دَ Bentong ښار څخه یو څه رادې خوا ، یانې په لنډه لار (بائي پاس) باندې څه مخته په Karak هائي وې روان وو مزل یې لنډَولو - دَ Karak ښار شاته پرښَولو ورسته Maran او بیا Temerloh نامې ښارونه هم شا ته پاته شولو - او دې وخت موږ دَ ریاست Pahang ساحلي ښار Kuantan په لور مخه کړې وه – دَ قدرتي ننداړو څخه خوندونه اخیستلو سره سره په بس کې دَ ناستو ملګرو ګپه هم خوږه وه - چا ټوکې کولې ، چا خندلو، یو نیم په سنجیده خبرو چمتو وو او چا به دَ نورو دَ خبرو څخه خوندونه اخیستلو سره سره یوې بلې خواته حریان حریان کتلو- غرض دا ، چې ماښپښین خواته بسونه په Kuantan کې دَ South China Ocean یعنې دَ سهېلي چینائي سمندر په څنډه جوړ Merlin Resort Inn نامې ریسټورېنټ ته وَرسېدو - دا ریسټورېنټ خاص دَ سمندر په غاړه دَ ښائیسته کاڼو او لرګیانو څخه داسې جوړ کړل شوی ؤ، چې سور سمندر مخامخ ښکاره کېدو- او سمندر څخه لږ رادې خواته ، ګوا دَ سمندر دَ غاړې او دَ ریسټورېنټ په منځ کې خلاسه مځکه یا خو په شنو چمنیانو نیول شوې وه ، یا بیا سوئمنګ پولونه په کې جوړ شوي ؤ – چرته چې سره سپین خلګ ، چې زیاتره په کې ښځې وې لمبېدلو - ځینې ښځې او سړي دَ Sun Bath کولو په نیت په اوږدو سپینو چوکیانو باندې پراته ؤ - موږ ته نیږدې مخامخ دوې ښځې ، چې ځیګرونه یې لوڅ بربنډ وو پرتې وې – نو ځکه دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوټل په برانډه کې ناستو خلکو بلې خواته لړ لړ او هغو ښځو ته زيات کتلو - خو دَ الازهر يونيورستۍ ډاکټر مراد خليل په وار وار غوږونو ته لاسونه وړلو او وئيل يې ...

" دومره آزادي هم انسان ته نه ده په کار .... "

مګر په ډاکټر کنول دا خبره ، لکه چې بده وَلګېده ، چې په ځواب کې يې ورته وَوئيل...

" ډاکټر صاحب ! په دې کې نو اوس څه بده خبره ده ، دېر څه خو يې پټ ساتلې دي"

لنډه دا ، چې چا په پټه څُله تماشه کوله او چا ورباندې خپلې رائيې ورکولې - هن تر دې چې ، دَ زموږ دَ ډلې ښځو هم يو بل ته په غوږونو کې خبرې کولې او بيا بيا يې ورته کتلو - دَ غرمې ډوډۍ خوړلو ورسته ټول ملګري په پارکونو يا دَ سمندر په غاړه دانه وانه شول - ښه مې په زړه دي چې دلته يو وخت دَ پېغلې سوبهراتي دَ تندي ټيکې او خلاسو وېښتانو ما ته دَ هوټل ګرېنډ کانټينېنټل دَ لابي هغه انجلۍ رايادِه کړه، چې زما په زړه کې يې ځای جوړ کړی ؤ –

چې له دې رېسټورېنټ څخه بسونه روانېدو ، نو نرى نرى باران هم ورېدو - يَو خواته باران او بلۍ خواته شنه مځکه او دلته په بس کې دَ ما سره لا دا ظلم ښېل، چې سوبهراتي زما دَ ښی لاس په دوؤ سيټونو کې دَ کهړکۍ دَ خوا په سيټ کې دَ Lous دَ انجلۍ سره داسې کښېنستله، چې دَ خبرو کولو په وخت به يې خلاس وېښته په څېره باندې داسې را ايله شولو ... لکه جوړه چې په سپوږمۍ باندې نرۍ اوريځ راغلې وي - نو ځکه خو مې سترګې دَ هغې په لور کږې شوي وې او تر ډېره مې ورته کتلو - خو يو وخت چې دَ هغې راته پام شو ، نو مخ يې په يوه جټهکه هغې بلې خواته داسې واړَولو ، لکه زما په سترګو کې چې سور اور وي او دا په ژوندي ځان ستی کوي - او بيا چې به يې په هېره يا له کسته کله مخ راواړَولو ، نو لکه ټپي زمرۍ ، چې ايله يې وَس نه رارسېدلو ، ګنې په مخ به يې منګولې رالګولې وې - دَ سوبهراتي په دې خاموش ظلم مې فيصله وکړه ، چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه له ترينګانو څخه راغبرګ شم، نو دَ هغې انډين انجلۍ سره به خبري کوم –
او په داسې سوچونو کې يو وخت دَ رياست ترينګانو لومړی ښار Kemamen
څخه مخته تېر شولو –
ماځُستن اتهه نيمې بجې خواته بسونه ترينګانو ښار ته ورسېدو – دا يو غټ ،
ښائيسته، دَ وړو او غټو ودانيانو ښار ؤ - ځای په ځای چمنيان او هر لور پراخ
پراخ سړکونه جوړ ؤ - دلته موږ دَ دوؤ شپو دَ پاره دَ ښار په منځنۍ برخه کې په
هوټل ډيسا ، چې په يوه زرغونه غوندې غوُنډۍ باندې جوړ وو کې کښته کړلی
شولو - دَ ماځُستن ډوډۍ خوړلو ورسته ملګري ډله ډله په لانونو کې کښېنستو
- زموږ ډله چې په کې دَ فېميلي پلاننګ بورډ کوربنه ليلاوتي دَ خپل
معصوميت سره ، ډاکټر ثريا دَ شوخۍ سره ، ډاکټر کنول يو وار بيا دَ خپلې
ځالاکۍ او رنګينو ټوکو سره ، او زه دَ خپل شوق سره، زما دَ خوُنې په خلاس
کاريډور کې په چوکيانو کښېنستو- او تر يولس نيمو بجو پورې دَ شپې په
خبرو او ټوکو ټکالو اخته ؤ –
*****
سهار نهه بجې موږ په بسونو کې وَ ˜ وسيما دارالايمان ˜ ته وره غلو - په دې
نوي ډؤل جوړې غټې ودانۍ کې دَ ترينګانو رياست دَ انتظامېي دفترونه ؤ .... دَ
وزيراعلی او سټېټ سېکرېټري دفترونه هم هلته ؤ –لومړی ناسته مو دَ سټېټ
سېکرېټري سره په کمېټي روم کې وَشوه – او بيا ورپسې وزيراعلی دفتر ته
ورَغلو- دَ ملاقات ورسته موږ يو ښائيسته هال ته ور وړلی شو - هلته زموز په
مېلمستيا کې وړوکی لاکن خوندَور تقريب وَشو - دَ تقريب ورسته هر مېلمه ته
وزيراعلی ترينګانو په خپل لاس دَ زېړو يعنې Bross جوړ ځيزونه نخښه کې
ورکړل شو - هلته حال دا ؤ، چې رياستي وزيراعلی دَ خپل ساده او درانه خوُی
او بُود له کبله هر مېلمه سره جلا جلا خبرې کولې - بيا دَ دې شاهي ډوډۍ خوړَلو
ورسته دَ اووؤ ملکونو مېلمنو، چې زه هم ور ګډ وم ، دَ ټېلي ويژن ټيم سره دَ
وزيراعلی په مشرۍ کې دَ ورکشاپ دَ اهميت په حقله مرکه وکړه –

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې مرکه کې دَ ورکشاپ په حقله دَ خبرو او حکومتي انتظاماتو دَ ستائينې سره سره ځينې داسې خبرې هم منځ ته راغلې ، چې په کې په يوه نا يوه اړه دَ دې هېواد خلګ وَ ستائيلې شو - لکه
" دا خلګ ټې ساري مسلمانان دي "
دَ نرانو سره سم يې ښځې هم ژوند کولو ته جوګه دي"
" هر وخت موسکني او خندني ښکاره کېږي "
او وَ به وايم، چې ملائيشيا ته راغلی هر سړی نه يوازې دا هر څه محسوسولی شي بلکې دَ سترګو وړاندې يې ليدلی هم شي -
يوه نيمه بجه موږ يو نرسري هوم ته دَ سټېټ سېکرېټرې په مشرۍ کې دوره وکړه - دلته دَ څلورو کلونو څخه کم ماشومان دَ روزنې دَ پاره په بېلو بېلو لوبو کې بوخت ساتل شوي ؤ - ځوک مې ښکل کړو ، څوک مې واخيستو او دَ چا سره مې بازۍ وکړې .... دغه رنګه مې دَ خپل وړوکې زُوې قاميار خان تنده پرې ماتوَله- دَ ماشومو فرښتو له دې جنته موږ دَ دستکارې يَو ادارې ته وره غلو - هلته ټول کارونه انجونو ، چې واړه رومالونه يې په سرونو پېچلي وو کولو - يو ځای رخت جوړېدو ، بل ځای رنګېدو او دريم ځای يا خو ټاپې ورباندې لګېدلې يا بيا دَ هرې انجلۍ په لاس کې درې درې بُرشان دَ بېلو رنګونو وو ، چې دَ مشين غوندې تېز تېز چلېدلو او په رختونو باندې يې نقش نګاري کوله - دَ خندنئيو څېرو له دې ځانګې موږ يوې بټۍ ته يُو وړل شولو - دلته لکه زموږ دَ هېواد دَ سندهي اجرک ، دغه رنګه ټوکران په اينښېدلو اوبو کې رنګول کېدو او بيا يې دَ وړو بلاکونو په کومک ټاپې ورباندې لګولې - دا دَ ملائيشيا بوتيک، دَ ګائيډ له قوله ، په دُنيا کې ډېر زيات خوښَول کېږي - او بيا موږ له دې ځايه دَ ژېړو او سپينو زرو شيان جوړَولو کارخانې ته بوتلل شولو - کارخانه خو يې نه کړه راښکاره، خو دَ فلم په ذريعه يې دَ ځينو شيانو دَ جوړَولو عمل راښکاره کړو - او چې له دې ځايه راوتو ، نو هر ميلمه ته يې دَ ژېړو څخه جوړې چاړې ورکړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

، خو دومره په مینه ، چې ماته چاړه راکولو په وخت زړه حلق ته راغلو - او زړه
راته وئیل چې دا خلګ دَ ژوند په هر ډګر کې په زړونو منګولې لګوي –
مازیګر چې بسونو دَ هوټل ډیسا په لور مخه وکړه ، نو ترینګانو دریاب ته ورته
جوړ سېنټرل مارکېټ سره ډاکټر ثریا بس وَ دروَلو ، ماته یې را ژغ کړو ...
" شوقه ! په دې مارکېټ کې ستا دَ کټو دَ پاره ډېر شیان دي – که غواړې نو
کښته شه شاپنګ وکړه "
ما وئیل .... " هو "
او بیا مې ډاکټر کنول دَ لاسه وَنیولو او په نه ساعت کې دواړه کښته شولو -
موږ چې څنګه کښته شولو ، نو څه ګورم چې لیلاوتي هم راکښته شوه او درې
سره ملګري په مارکېټ ننوتلو - دلته ملائیشئین بوتیک ، دَ ژېړو او سپینو زرو
جوړ څیزونه ، دَ کانئیو جوړې خولیانې ، توَري ، په لاس کشیده شوي رختونه
او پړوني دَ کټو وړ ؤ - ډېر په کې وګرځېدو – ما څه شیان واخیستو او چې له
دوکانه دباندې راوَوتم، نو لیلاوتي هم له مخامخ دوکان څخه راوَوته ـ په لاس
کې یې ملائیشئین رومال وو ، وئیل یې راته...
" دا واخله زما له خوا ستا کور ودانې ته نخښه "
که څه هم ما نه ورڅخه اخیستله ، خو چې دَ ډاکټر کنول دا خبره (په اُردو کې) ،
ګوا " وایې خله ... ګنې دَ خوارکۍ زړه به مات شي " تر غوږه شوه ، نو مې ځینې تر
لاسه کړه - اوس مخته خدائی خبر، چې ما هغه ماشوم زړه مات کړو او که جوړ...
*****
په دې بله ورځ بیا موږ ؤ او هغه زړه لاره ، ګوا بیرته په هغو ښارونو راتېرېدلو –
خو دې ځل یَو هم په بس کې چپ نه ؤ - دَ ډاکټر ثریا په کست هر میلمه دَ خپلې
علاقې یوه یوه سندره تېره کړه – په عُمر یَو هم هلک نه ؤ ، خو دې وخت هلکوالی
، ګوره چې څله په هر یوه کې سر راپوته کړی ؤ ...؟ چې له دې چې په Kuantan
ښار کې موږ دَ غرمې ډوډۍ دَ Merlin Inn په ځای په Hyatt Restaurant کې
وَخوړله – کوم چې هم په خپل ځای غټ او ښائیسته ریسټورېنټ ؤ – بیا یو دوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځایه بسونه دَ تېلو اچوَلو دَ پاره په پمپونو وَ درېدو .... ګنې روان روان به وو - ځکه خو په اول مابښام هوټل ګرېنډ کانټيننټل کوالالمپور ته راوَرسېدلو - دَ ستړيا و ساکولو ورسته زه دَ شپې يولس بجې خواته لاندې لابي ته را کښته شوم - مګر دَ بېخي انتظار کولو پرته هم هغه غنم رنګه ښېره ما وَ نه ليده او نه بالا په خوُنې کې ټېلي فون وګړنجېدو - يَو خوا ته ستړى وم او بل دَ انتظار داسې ستړې او زاوال جن ساعتونه... و ايم چې زه يو ځل بيا خړو اوبو دَ مخه کړى وم - اوس به لا دَ مايوسى دَ درياب مستو څپو دَ غم وَ سمندر ته ور غورځوَلم، چې دَ پخوا دَ يوې شپې په رنګه ، چې دَ لفټ په خوا ور روان شوم، نو دَ کاؤنټرونو دَ شا دروازه خلاسه شوه - زه به اوس بيرته راغبرګېدم، چې هغې انجلى په ځان پسې دروازه بيرته پورې کړه ... او زه هم غبرت اخيستى په لفټ کې بالا وَ ختم - اوس چې ښنګه ورځې شپې مخ په وړاندې لنډېدلې ، ما ته خپله ماته هومره هومره باوري کېدله - او په ځان مې خندلې هم نه شو، ولې چې دَ خپله لاسه او ښه په هوش کې مې ځان په دې جنجال کې اچوَلى ؤ - که مې څه هم ډېرې هلې ځلې وکړې ، خو نه ما هغه دَ لابي ګونګى انجلى وَژغوَله او نه مې دَ خوارۀ ژغ تر شا پټه ښېره دَ سترګو وړاندې راغله - بيا دَ حېرانتيا خبره دا ، چې ورڅخه صبرېدم هم نه - لکه جوړه چې يې جادو راباندې کړى وي - خير ، وخت تېرېدو .... ښه يا بد ، تېر شو

سبا دَ ورکشاپ ورستى ورځ وه - داسې خو زه له دې ځايه په ۲۷مې جنورى ۱۹۹۲ع دَ بنکاک په لور تلم، لاکن دَ سبا مابښام نيت مې سنګاپور ته له ډاکټر کنول سره دَ تلو ؤ- ولې چې تر دغې ورځې پورې دَ پاکستانى سفارت خانې له خوا راسره کړې قول په سمه دَ مېلمستيا بلنه لا نه وه راغلې - خيال مې دا ؤ، که سبا تر مازيګره هم ګاډى راغله،نو دَ سنګاپور پروګرام به کېنسل کړم ، ګنې داسې به ولاړ شم او داسې به بيرته راشم – او بيا به مختته ګورم، که مې نورې شپې کولې او که په هغه ۲۷مه نېټه دَ جنورى به بنکاک ته ځم - غرض دا ، چې دغه شپه چې ښنګه لابي له ديدنونو څخه راخلاس شوم ، نو هلته په خوُنې کې دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټېلي فون په تارو کې ايله ما او آپرېټرې يو بل ته وَ نه ژړَلو - ښه مې په ياد دي ، چې هغې په دې شپه بېخي ډېرې خبرې را سره کړي وې –

سهار مې په Awaking Call سترګې را خلاسې شوې – درست کال مې دَ آخري ځل دَپاره ډېر په خوند واورېدو - چې څنګه مې رسيور کښېښولو ، نو تر پرونه پورې خلاسې ټولې دروازې راباندې بندې شوې- نور خو نور ، دَ برايه شپې قول هم آپرېټرې په ځای نه کړو .... چې وئيل يې سهار دي په خوشحالۍ رخصتَوم– مګر دَ Awaking Call سره هر څه هرڅه داسې پاته شول ، چې زه يې يوازې خپلو مايوسيانو او غمونو ته پرېښَولم - لا به نور نور په زړه کې ژړېدم، چې دروازه وَ ټکېده ، ګهړۍ ته مې وَ کتو ، دَ سهار ۱۳ منټه بالا اووه بجې وې - يو دم زړه راته وَوئيل ....

" دا هغه ده "

چې څنګه مې دروازه خلاسه کړه ، نو څه ګورم چې دَ آپرېټرې په ځای دَ هوټل دَ لابي انډين انجلۍ مخامخ راته ولاړه ده .... نه هيلو .... نه هائی .... يَو دم مې دَ خلې څخه ورته وَوتو ....

" ته ؟ "

دي دَ ځواب په ځای په کاريډور کې يوې بلې خواته وکتو او په څرَپې خوُنې ته رادننه شوه ... بيا ساه کښېدلې ساه کښدلې دَ چوکۍ په خوا وره غله - بس چې څنګه کښېنسته ، نو يې فقط دومره وَوئيل .....

Shut The Door Please

او په ما خوله ځکه را ايله شوه ، چې دا هغه ژغ ؤ ، چې هره شپه به ما په ټېلي فون باندې اورېدو –

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ مونکي ګاډ په جنت کې

تاثراتي لنډيز ...

" دَ انسان عظمت ، دَ قانون احترام او دَ ژوند په اړه دَ پرمختګ څومره اخلاصمنه جذبه چې دَ سنګاپور په خلګو کې شته ، داسې مثال مې بل هيچرته نه خو وَليدو او نه مې دَ چا څخه واورېدو - نو ځکه دَ دې فائن ستي په باره کې په باور سره وايم، چې دَ مځکې په سر دَ داسې جنت جوړونه يا خو دَ مونکي ګاډ کرشمه کېدلی شي او يا دلته مېښته دَ مونکي وزمه انسانانو دَ پرله پسې زيار نتيجه .... ګنې انسانان خو موږ هم يُو ، چې دَ لاسو خيرې لا هم نه شو صفا کولی "

(شوق)

پټ پُټانې

چې له ګرومو مې دا زړه بډه وکړي
مځکه آسمان راباندې تنګ شي دُوني
چې دَ مرګ ويره ما په تېښت مجبور کړي،
پرېږدم خپلوان او وَ پرېدو ته لاړ شم
دَ نړۍ هغو هېوادو ته لاړ شم
چرته، چې غم نه وي تر لرې لرې
چرته ، چې وي دَ خوشحاليانو موسم ...
خو ، درېغه درېغه ځان ساتلی نه شم
که هر څو پټ شم او ترې منډه وکړم
غمونه زما په تعاقب وي هر ځای
زه يم دَ مخه او دوئ ټول راپسې
بيا چې مې ساه راولي خُلې ته څنګه،
په خپلو پلونو شم راغبرګ وګور ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بس په داسې رنګه پټ پُټانې
ټوکې کوي راباندې ژوند هر کله

(شوق / کوالالمپور - ملائیشیا /۱۹۹۲ع)

دَ ملائیشیا ائیرلائن فلائټ نمبر MH 613 ټکټونه په جېب کې زه او ډاکټر کنول دَ ۲۵ مې جنورۍ ۱۹۹۲ع په مازیګر څلورنیمې بجې دَ ګرېنډ کانټینېنټل کوالالمپور په ګاډۍ کې کښېنستلو ... ګاډۍ چې څنګه روانه شوه، نو تر شا مې وَکتو او دَ مینې وَ دې دنګ او هسک مزار ، چې زما ارمانونه په کې ښخ ؤ ، ته مې آخري ځل لاسونه پورته کړو - بیا چې څنګه څنګه ګاډۍ دَ Subang ائیرپورټ په لور مزل لنډوَلو ، نو زړه مې وار په وار بډه کوله - که څه هم زما فاتح پښتون زړه ته پته وه چې بل سبا به بیرته دَ سنګاپور څخه دلته راځم او بیا به یې ترېې تنده دَ مُهېش وري په دیدن ماتوم - لاکن ګوره چې په ده څه ټکه رالوېدلې وه ، چې په ځای دَ هوَسېدو یې ژړلو -
هسې خو مې دَ سرکاري پروګرام په سمه له دې ځایه په ۲۷مې جنورۍ VIA بنکاک کراچۍ ته دَ تلو نیت ؤ - لاکن وَ سنګاپور ته په دې لنډه دوره پخپل خرڅ ځکه روان وم، چې ما وئیل ، سهار ته مې دَ سنګاپور ته کتو ارمان په زړه پاته نه شي - پروګرام مې داسې جوړ کړی ؤ ، چې نن شپه او دَ سبا درسته ورځ به په سنګاپور کې تېروَم او سبا ماځُستن لس بجې به په ټرېن کې بیرته کوالالمپور ته را روانېږم - او بل سبا به په سرکاري ټکټ غرمه دولس نیمې بجې دَ بنکاک په لور مخه کوم - هم هغه ورځ به دَ تګ له مخه دَ چائینا ټاؤن سره جوخت سېنټرل مارکېټ په مېن ګېټ کې له مُهېش وري سره دَ ټاکلې وخت په سمه لیدل کتل هم کومه -

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ بجې جهاز پورته شو او دَ سنګاپور په لور یې مخه وکړه - یوه ګنټهه ورسته بیا زه او انډین ملګری ډاکټر کنول دَ سنګاپور په ائیرپورټ کې دَ انټري کولو دَپاره په لائن کې ولاړ ؤ- که یوې خواته دا ائیرپورټ زما سترګو ته په خپل جوړښت او لوړ ښائیست ښه وَیسېدو ، نو بلې خواته په دې ائیرپورټ کې ما ته خپله پېژندګلوي دَ پاکستاني په حېثیت کولو کې خورا ګرانه هم پرېوته - هغه داسې ، چې دَ ایمیګرېشن په کاؤنټر ناستې انجلۍ (کلرکې) ماته ګوته وَنیوله او وئیل یې ...

" ته پاکستانی نه یې "

او زما دَ پاسپورټ تصویر ته یې داسې په ژوَر نظر بیا بیا کتلو ، لکه ما چې دَ بل په پاسپورټ کې خپل تصویر لګولی وي - ډېر مې ورته وَ وئیل ، چې ...

" باور وکړه ، زه پاکستانی یم "

مګر دا وه، چې هر ځل یې سر یوې بلې خواته ښورَولو او په تکرار یې راته وئیل ...

" نو ... نو ... یُو آر ناټ پاکي .... پاکي ، بلېک بلېک "

اوس که په یَو بله موقعه داسې چا راته وئیلی وی ، نو ډېر به خوشحاله شوی وم - چې ځه یاره ! شکل دې سپین پوستو ته شوی دی...... مګر دلته زه په دې خبره خورا ډېر پښېمانه وم او هڅه مې کوله چې دَ خپل سېل دَ لارې دا خنډ ژر تر ژره لرې کړم- خو هغه کلرکه وه چې زما دَ پاسپورټ پاڼې یې اړوَلو را اړَولو ورسته دَ ځان سره یو خواته کېښېښولو او زما تر شا یې ولاړو مسافرانو ته په پاسپورټونو دَ انټري ټاپې لګول شروع کړې – دَ څه انتظار ورسته چې بیرته هغې انجلۍ ځان سره نیږدې ولاړ دَ ائیرپورټ یو بل کارنده ته خدائی خبر چې څه وَوئیلو او دَ سر په اشاره یې دَ هغه ځوان توجه راواړَوله - هغه خوان هم یَو وار سر تر پایه راته وکتلو او بیا یې پوښتنه وکړه – لاکن زما په ځواب یې داسې سترګې په سترګو کې راته واچوَلې ، لکه جوړه چې ، یو غټه ښکنځا مې ورته کړې وي..... سر یې یوې بلې خواته وَ ښورَولو او دَ ځان سره وَبُوښېدو - دوئ ماته

(c) ketabton.com: The Digital Library

او زه دوئ ته حریان وم ...، چې یَو دم مې په مزغو کې راغلو، چې شوقه ! بس دی... ډېره وَشوه .. ځان ورته پښتون کړه ، ګنې بې ګناه به یې ترلی یې - او سرې سترګې مې دَ دوئ په سترګو کې واچوَلې او څه غوندې په کلکه لهجه کې ورته ګډ شوم ...

" زه له اصله Pathan یم Pathan ، خو دَ ډیورېنډ دَ کرښې په لمرختیځې خوا ، ګوا په پاکستان کې مې کور دی "

لا به مې نور څه وئیلو، چې دواړو یو بل ته وکتلو ، څه سره وَ هم بُوښېدو او بیا انجلۍ راته واي...

" یس پتهان... پتهان "

دواړه وَ موسېدو او دَ بخښني غوښتلو ورسته یې په پاسپورټ ټاپه وَلګوله ، چې پاسپورټ یې راکولو، نو دَ نوم په ځای یې وئیل راته ....

Ok , Take this Pathan

ماځُستن اتهه بجې خواته په ټېکسي کې کښېنستو، ډاکټر کنول وَ ډرائیور ته وئیل ، سرنګون روډ ته مې وَرسوه ، بیا به مې نو خود په کرایه کموَلو کې څه جنجال هم ورسره کړی وي - ولې چې داسې کول خو هندي او پاکستاني کلتوري خاصه ګرځېدلې ده – هم په دې خو شاید چې دې سنګاپورین ډرائیور خوا بده کړې وه - چې په درسته لاره یې دَ ځان سره ګربز ختو - نور نه پوهېدم ، خو دَ خُلې څخه یې " بارګېنینګ ... بارګېنینګ " او " لټل انډیا .... لټل انډیا " رنګه توري په تکرار سره وَتو - خو ما او ډاکټر خوند ورباندې اخیستو او ورته خندلو مې هم - بس چې یَو وخت سړي په رښتیا راواړَوله او نورنور توُند شو، نو ما په ملا وَ ټکولو او ورته وَمې وئیل ...

" څه برې برې دي خبرې ... پیسې درکوؤ ... مُفت مې نه وړې ، ګاډی وَدرَه ... مونږ کښته کېږو "

سړي چې دَ کښته کېدو واورېدو ، نو کرار شو ، خود لکه چې وَوېرېدو. چرته دا خلګ پولیس ته نه وَواي ... بیا دا نوره پاته لاره مې دَ سړک دواړو خواؤ ته ولاړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښائیسته او په رڼاګانو جل بل دنګو دنګو ماڼیانو او ودانیانو ته په کتلو تېره کړه - شپه وه ، مګر زموږ تر ورځې رُوڼه او ډېره زیاته رنګینه هم . څه نیمه ګنټهه ورسته ټېکسي وَدرېدو ، ډرائیور وئیل ...
" دا لټل انډیا ، ګوا سرنګون روډ دی "
ډاکټر کنول یَو ځل مخ کې هم سنګاپور ته راغلی وو - چې دَ ټېکسي څخه راکښته کېدو ، نو یې مخامخ غټې مار کېټ ته په لاس اشاره کولو په وخت وئیل ...
" خان بهائي .... یه مصطفی مارکیټ هی "
مارکېټ او ورسره ورته جوړ ښائیسته دوکانونو او رش ګش دومره خوند راکړو ، چې زړه مې غوښتو ... چې ورته په چکر شم - لاکن بیا مې په اوږه راټال درانه بېګ ته پام شو ، نو ډاکټر کنول ته مې ورژغ کړو ...
ډاکټره ! اوس ته دَ مخه او زه درپسې ، هوټل راښئیه ، چې له دې بېګونو خلاس شو "
بیا دائی دَ مخه او زه ور پسې ، څو هوټلانو باندې وګرځېدو - مګر هر هوټل دومره ګران وو ، چې وَس مو نه په رسېدو – چې ښه ستړي شولو ، نو ډاکټر کنول دَ یَو لارَوي څخه دَ انډین ګیسټ هاؤسونو تپوس وَکړو- دَ لارَوي په ښول شوې لاره روان شولو ... خدائی حق دی ، چې ښه ډېر ستړي هم وو- مګر دَ ستړیا وساکولو حاجت مې ځکه نه محسوسَولو ، ولې چې زموږ له مخه یوه ځُورې او چټه غوندې پېغله ، چې ښائیسته خو نه وه ، لاکن په تک تور او تنګ مني سکرټ کې یې ټکې غورځوَلې او زموږ مخ مخ ته روانه وه - یَو دوه ځله خو یې مخ هم راواړَولو - ګوره چې اوس دا موږ ته چُرت وړې وه او که یې څه بل مطلب ؤ ..؟ ډاکټر ته مې څُوکه غوندې وَوئیل ...
" چرته دَ دې انجلۍ وَکور ته خو مې نه وړې ، چې دَ سرنګون روډ څخه دا دَ مخه ده او موږ ورپسې پسې روان یُو ؟ "

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاکټر وَخندل او اوس به یې لا څه وئیل ، چې هغې انجلۍ بیا شاته وَکتلو او وَ موسېده ... نو ځکه دَ ډاکټر ځواب په خلې کې پاته شو او راته وئیل یې ...
"خان ... خیال رکهنا ... یه لړکي مجهې اچهي نهین لګتي"
ما ورته وئیل ...
"فکر مه کوه ، دومره لا هم کمزوره نه یم ، چې هر چا ته به زړه په لاس کې ږدم"
ما چې څنګه دا خبره کوله ، نو هغې انجلۍ دَ یَو دوکان په تړه باندې پرتې چوکۍ کې ناست ځوان ته لاس پورته کړو ، وئیل یې ...
" هائی "
دَ هغې انجلۍ " هائی " څه وو ، چې دَ پښو دلاندې مې مځکه وَختنه – ما او ډاکټر یَو بل ته داسې وَکتو ، لکه دواړه چې ښه مزېداره بې وقوفان جوړ کړل شوې ؤ - او په دې خبره کې څه شک هم نه وو پاته شوی ... ولې چې هغه انجلۍ ، انجلۍ نه بلکه Lady Boy یعنې "نرښځئی" ؤ-
*****
دَ دواړو په صلاح دَ یَو تامل کورنۍ دَ بالائې پوړ په یوې خوُنې کې Paying Guest جوړ شولو - خونه څه وه ، بس هسې ساده کوټه وه - نه په کې حاجت ځای او غسل خانه وه او نه بل دَ ضرورت خاص شئی - بس دوه کټونه پراته ؤ ، چې وربان‌دې نیالیانې او څادران پراته ؤ- باک مې ځکه نه کولو ، چې مازې شپه تېرَول ؤ - او بیا ډاکټر دومره خوشحاله ؤ ، لکه جوړه چې خپلو عزیزانو ته راغلی وي - ولې نه ، که یې سکه عزیزان نه هم ؤ ، خو په بهګوانانو خو ورګډ ؤ- له زړه یې منلو که نه، خو زما او دَ هغوئ دَ مخه یې دَ دې کور په تاخچو کې پرتو بهګوانانو ته په وار وار جوړه لاسونه نیولو ضرور - په دې کورنۍ کې دوې سُرتوَرې او په رنګ هم تکې تورې او لغوَړنې ، دوه ځوانان او دَ هغوئ زړو مور او پلار استوګنه کوله - دې ځوانانو او ښځو زموږ داسې خدمت کولو ، چې که مې غوښتې وای نو دَ ماما زامن یې جوړېدلی شو – لاکن دَ یوې شپې خبره وه، بس یَو رنګه مې تېرَوله –

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه درې پاوه وخت مې هلته سترېيا وسا کړه او تياري ورسته دباندې راوَوتو ... په سرنګون روډ کې په يَو انډين هوټل کې مې دال او چاول وَخوړَلو او مصطفی مارکېټ ته په سېل شولو - شه خوش رنګه مارکېټ وو - لاکن دَ کوالالمپور دَ مارکېټونو په سر بيا هم نه ؤ – په دې مارکېټ کې په ګرځېدو راګرځېدو مې يَو ځای نابېره شېرينه پښتو تر غوږه شوه ... وَ دربېدم او شاته چې ګورم ، نو دوه کچه ځوانان ، چې پښتنې جامې يې په تن وې ، خپلو کې خبرې په پښتو کولې - دومره خوند يې راکړو ، چې ژغ مې ورباندې وکړو ...

" پښتانه ياست ؟ "

هغوئ وئيل ..... " هو پښتانه يُو "

" دَ کوم ځاي ... ؟ "

دوئ وئيل .....

" دَ چمن "

دا "چمن" توری يې داسې په خُله راغلو ، لکه دا چمن ښار چې جوړه ځانته يَو بېل هېواد وي - په خبرو خبرو کې مې بيا ورځخه پُوښتنه وکړه ...

" دا اليکټرانکس سامان خو دلته ډېر ګران دی - که څه هم زموږ هېواد ته له دې ځايه ورځي "

په هغو دوؤ هلکانو کې يوه وئيل ...

" هو ګران دی ، چې يَو يَو شئی اخلې ... مګر موږ خو دَ کنټېنرانو په حساب له دې ځايه سامان وړو .. ځکه راته ارزان پرېوَځي "

اوس که څه هم هغه دواړه هلکان تر موږ په عُمرونو باندې واړه وو ، خو دې غټو خبرو يې موږ ورځخه په حېثيت واړه او نابلده وَ يسَولو ... او مخته ورځخه تېر شولو - په ګرځلاؤ کې چې ښه سترې شولو ، نو بيرته دَ تامل کورنۍ په لور روان شولو - چې دې وخت له موږ څخه په ډېره فاصله باندې پاته شوی ؤ - نو ځکه تر هغه ځايه رسېدلو پورې موږ ښه ډېر سېل کولی شو -

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ سرنګون يوه اړخ ته سپين ماجت او ورسره ورته دَ چينيانو وړه غوندې اوپن ا ئير عبادت ګاه وه - ماجت کې مې دَ ماخُستن لمونځ ادا کړو او مخته له ډاکټر کنول سره تېر شوم - چې کله دَ چيني عبادت ګاه سره په څنګ کې تېرېدو ، نو څه ګورو ، چې چينائي نران او ښځې لاس په لاس ، په يوه غټه دائره کې په يَو څيز باندې شاوخوا ګرځېدو راګرځېدو - په مخونو يې سره شنه، تور او ژېړ رنګونه لګولي وو او قسم قسم لفظونه يې په ګډه له خُلو څخه راوتلو - دلته ډاکټر کنول دَ دې چينائي مېلې کتلو سم دستي راته وَوئيل ...

" يار ه ! دې چينائی عبادت کولو انداز ته چې وګورم ، نو ستاسو دَ دين په رېښتونولی مې باور شي "

يَو وار مې لا خبره حلق ته راغله ، چې ورته وَوايم، چې نه يوازې دَ چينايانو څخه ، بلکې .... خو بيا مې زړه ته راغلو، چرته راڅخه خفه نه شي - ځکه مې په "هو" کې ورسره "هو" وَتړلو - او يَو وار بيا دَ سنګاپور دَ رُوڼې شپې په خوش رنګيانو کې رنګېدلو دَ ده په خوښه او ملګرتيا جوګه شولو-

*****

دا شپه راباندې ډېره په زاوال تېره شوه – يَو خواته غوماشې وې ، چې کرار ته يې نه پرېښوَلم او بلې خواته دَ زړې پنکهې کړَپی - ډاکټر بختَور لا ښه وو ، ژر ويده شو - لاکن زه وم ، چې سترګې مې نه سره ورَتلې - يَو اړخ بل اړخ اوېښتم او زړه مې غوښتو چې په يَو کتاب يا رساله باندې سترګې کرارې کړم - لاکن داسې مې هم ځکه نه شو کولی ، ولې چې دَ دباندې دَ بلبونو په لړه رڼا ، چې دې وخت دَ کهړکيانو دَ شيشو څخه دننه راتله ، کې لوست نه شو کېدلی او دَ خوُنې بلب مې هم په دې نه بلولَو ، چې په خوارِه خوب ويده هندو يار مې نه شو راويښَولی – بس دې وخت زه وم او ډؤل ډړل راځرمه شوې سوچونه ، چې يَو وخت يې هغو اژدهاګانو مخامخ وَدرَولم، چې دَ چيني يا منګولي نسل بُدها منونکو خلګو په برخه دَ خوُش بختیِ، سوکالیِ او نورو ښو علامتونو په څير ورَغلې دي ... "چرته دا ځناور خو بُدها نه دی ورته په ګوتو کړی ..؟ "

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بیا مې په خپل سوچ او فکر دَ دې خبرې داسې نفي وکړه ... چې دَ تاریخ له رُویه بُدها په درست ژوند کې
چې دَ مارانو له باچا "ناګا" څخه نور داسې رنګه ځناوران نه دي یاد کړل شوي – نو ، خبره بیرته دې ځای ته وَرسېدله ، چې دغه اژدها خود لکه چې دَ افسانوي علامت په توګه دَ دوئ په پخوانئیو افسانو ، نکلونو ، کیسو او متلونو کې غوره کړل شوی دی ... او بیا کرار کرار دغې ځناور دَ بُدها منونکو په مذهب کې ځای موندلی دی - ځکه خو نن دَ دې نسل خلګ چې په کومو هېوادونو کې هم په زیات شمېر مېښته دي ، هلته دَ دې اژدها ښودنې نه یوازې په سرکاري مونوګرامونو کې شوې دي بلکې په قامي او مذهبي مېلو کې هم دَ رنګینو رختونو څخه یې جوړَونې او ښودنې په خصوصیت سره کېږي –
خو دَ پورتنئیو ذکر شوؤ خبرو پرته موږ دغه اژدها نه یوازې دَ تهائي لېنډ ، لاؤس، وېتنام، برما ،کمبوډیا ، او نېپال رنګه ملکونو دَ پاره دَ اېډز په شکل کې دَ تباهئ علامت ګڼلی شو ، بلکې دَ چین او انډیا دَپاره یې دَ زیاتې آبادئ هغه بلاهم، چې خلګ به ډېر ژر په وَښو او پاڼو خوړَلو باندې مجبور کړي - او بیا دغه اژدها دَ سنګاپور دَ خلګو دَپاره قانوني ویره، دَ سري لنکا دَپاره دَ خوشحالیانو دُښمن، دَ هانګ کانګ ، کوریا او ملائیشیا دَ پاره دَ صنعتي انقلاب زېری او دَ پاکستان یا برما دَ پاره دَ منشیاتو لعنت او عذاب هم ګڼلی شو - غرض دا ، چې په داسې رنګه ګڼ وډ سوچونو کې دَ نیمې شپې خواته خوب په خپله پسته غېږه کې واخیستم -
*****
دَ سهار چائی او ډوډئ (ناری) مې په ډېرو لږو پیسو په تامل کورنئ تاوان کړه او دباندې راوَختو - په لومړي نظر دَ دباندې چاپېر دَ لمر په رڼا کې داسې راته ښکاره شو ، لکه موږ چې په انډیا کې ګرځو - سنګاپور او دومره زیات انډین ... ؟ سر مې دَ ټېکسي ډرائیور په هغه خبره یو دم خلاس شو ، چې وئیل یې ..." دا لټل انډیا دی" – خېر، دَ دې لټل انډیا دَ مېنځ روډ ، ګوا سرنګون روډ دَ یَو بس

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستاپ دَ ښائیسته ټکټ کېښن څخه مې ټکټونه تر لاسه کړو او دَ سېنتهوزا روټ بس ته وَ ختو - په دې بس کې په شمېر یو څو سیټان وو، چې دَ خواپاکۍ یو مثالي ماحول په کې زما په رنګه دَ یو کلیوال سړي دَ پاره دَ حېرت خبره نه یوازې سوال کوله بلکې دَ دې بس دننه دَ خلاسې خلاسۍ ماحول دَ روح دَ خوشحاله کولو په څیر ځواب لټولو ته مجوره کولم هم - عجبه خو دا وه، چې په دې بس کې هیڅوک هم دَ بل په اوږه نه وو سپور ... هرې سوارلۍ ځان ځانته پراخ سیټونه درلودلو –ګوا سړي دَ سړیانو سره نه او نه ښځې دَ ښځو سره ناستې وې ، بلکې دلته ښځې او سړي یو بل سره څنګ په څنګ په ښائیسته او غټو سیټونو باندې پټه خُله ناست وو- هیڅ قسم شور شرابه نه وه - زه دَ یوې زړې آنټي ، ګوره چې دَ کوم هېواد وه ، په څنګ کې کښېنستم او ډاکټر زموږ مخته په سیټ له یوې چټې پېغلې سره اوږه په اوږه کښېنستو .... او په وار وار به یې تر شا داسې راته کتلو لکه جوړه چې هغه ټُوره وهلې وي–
دغه بس دَ ښائیسته ، څرکېدونکواو دنګو دنګو ودانیانو په منځ کې په جوړ هوارو سړکونو باندې مخته منډه وهله- شاوخوا غوره شوی چاپېر هغه... دَ چا خبره په ما وَمنله، چې سنګاپور ته Fine City نه یوازې دَ ښائیسته ښار له سوبه وئیل کېږي بلکې دلته که څوک دَ ټرېفک دَ قوانینو خلاف ورزي کوي او یا هر قسم سخن څېزونه غورځوَي. نو سمدستي یې پولیس جرمانه کوي - هم دغه وجه وه ، چې یَو هم داسې ځای مې په سنګاپور کې تر سترګو نه شو، چې زړه پرې خراب شوی وي- هرخواته خواپاکي او ښائیست وو، چې سترګې یې ګټلې - ما دَ سنګاپور په ښائیست خوند اخیستو او زما مخته ناست ډاکټر کنول دَ څنګ انجلۍ سره وړې، سړې او خوږې خبرې کولې - یَو وار مې لا په اوږه هم وَ ټوُمبلو، لاکن ظالم ګرسره چُرت را په کې نه وَهلو - نو څکه بیا نو ما هم دائی خپل عشق ته ابله کړو -
سېنتهوزا ، دَ سنګاپور سره جوخت یَو وړوکی ټاپُو (جزیره) وو- دلته ډېر پخوا یوه عسکري چهاونۍ وه - لاکن اوس دَ خلګو دَ سېل دَپاره درست ټاپُو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاوخوا دَ سمندر غاړې په کار راوړل شوې وې - دې واړه ټاپُو ته دوې لارې تللې وې – یوه سمندري لاره وه ، چې دَ Ferry ، ګوا وړو ، غټو کشتیانو په ذریعه سړی ورتلی شو او بل، دَ سنګاپور دَ خوا ، له سمندري غاړې دَ هسکې میناري څخه دَ سېنټوزا تر ساحلي میناري پورې په چئیر لفټ کې ـــ په دواړو لارو سړی په لس منټه کې ورته ښه په کراره رسېدلی شو – موږ دَ لفټ چئیر ټکټونه وکړو او میناري ته په ساده لفټ کې وختو- چې کله په چئیرلفټ کې دَ سېنټوزا په خوا روان وو، نو تر لرې لرې پورې دَ سنګاپور غټې ، ښائیسته او ښېخي دنګې ماڼیانې ، ودانیانې او ښائیسته کورونه داسې ښکاره کېدو، لکه هغه چې دَ خوبونو یوه ښاریه وي - او دلاندې دَ سمندر په شنو اوبو کې واړه او غټ لانچونه او کشتیانې هم دَ کتلو وړ ننداري وړاندې کولې - موږ دلته له بالا څخه خورا ډېر عکسونه هم واخیستلو او ځانونه مې دَ دې خوبَولې ماحول برخه کړلو-

په سېنټوزا کې ۲۲ واړه سټېشنان یا دَ کتو ځایونه جوړ وو ، چې په ټولو باندې یَو Mini Train ، ګوا وړه رېل ګاډۍ راګرځېدله - ښه خبره دا وه، چې بیا بیا به دَ ټکټ اخیستلو ضرورت نه پېښېدو – په یوه ټکټ هر سټېشن ته تګ کېدلی شو - تر ټولو لومړی موږ دَ Butterfly Park نامې سټېشن په لور وره غلو - چرته چې دَ رنګارنګ ګلونو ، زرغونو بُوټو او چمنیانو دغه ښائیسته پارک هغه وخت لا نور نور هم دَ رُوحاني سکون راکولو پلمه شو، کله زموږ سترګې هغو ښائیسته تمترو ته په کتو شوې ، چې فضا یې ګل ورینه او داسې رنګینه کړې وه ، لکه شمال چې دَ رنګارنګ ګلونو پاڼې یوې بلې خواته الوَځوي - دَ یوې اندازې په سمه ، دلته پنځوست قسمه ... څه کم او زیات دوه نیم زره تمتري خپل مخته آزاد دَ ګلونو شاوخوا الوَځي را الوَځي - داسې خو هر تمتری وَ ځانته په ښائیست کې ځانګړی وو، خوځینې داسې تمترې هم لیدل کېدو، چې دَ یو ماشوم په رنګه مې زړه ورته ټالۍ وهلې او غوښتلو مې چې وَ یې نیسم او بازۍ ورسره وکړم - لاکن داسې مې نه شو کولی ... ولې چې دلته هر څه ته قانون

(c) ketabton.com: The Digital Library

تحفظ وربخښلی دی – ځکه خو، هر څه او هر کس دَ یَو سیستم دلاندې ژوند ته په خوشحالۍ اوړې ورکوي - خیر، له دې ځایه چې څنګه بیرته موږ په وړې رېل ګاډۍ کې کښېښستلو، نو په وړه ډبه کې په مخامخ دوؤ سیټونو باندې دوې جاپانۍ انجونې کښېښستې - ګوره، چې ما او ډاکټر کنول ورته دَ بلې دُنیا مخلوق ښکاره شولو، که بل څه چل وو، چې یَو دم یې کېمرې آن کړې او راته وائي...

" که تاسو خوا نه بدَوئ، نو موږ له تاسو سره ګډ تصویرونه اخلو"

وړی څه غواړي.... فقط دوې ډوډۍ - ډاکټر ورته په ځواب کې له ژبې سره سم دَ سر په اشاره وَوئیل ...

" ولې نه .... ولې نه .... یقیناً "

او بیا یَو وار یوه انجلۍ زموږ په مابېن کې کښېښسته ... هغې بلې تصویر واخیستو او بیا دویمه راسره کښېښسته ... دغه رنګه مې په ګډه ډېر زیات تصویرونه واخیستو - یَو وخت دَلاس په اشارو کې ما ورڅخه پُوښتنه وکړه ...

" یوازې یاست، که څوک نرینه هم درسره دی ؟ "

زما په دې سوالیه اشارو دواړو په خپله ژبه کې راته ګډې شوې...

ډاکټر ته مې وئیل ...

یاره ! دا انجونې څه وائي... سر دې ورباندې خلاسېږي، که څه ؟ "

هغه په خندا ځواب راکړو ...

دوئ وائي، چې له موږ سره ملګرې شي او بس "

زه پوهی شوم، چې ډاکټر ټوکه راباندې وکړه، نو ځکه مې دَ خپلې خوا داسې وار ورباندې وکړو ...

" یَه یَه دوئی دا نه وائي ... بلکې دوئی وائي، چې ستا په رنګه پلار او زما په رنګه ورور لري "

او بیا موږ دواړه په خندا سر شولو - دَ خوند خبره دا وه، چې هغو انجونو هم راسره خندلو او په خندا خندا کې یوې زما لاس هم داسې وَنیولو، لکه زما په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره چې يې سر خلاس شوی وي - ډاکټر چې زما لاس دَ جاپانۍ په لاس کې ولیدو ، نو يې وئیل ...

" ما نه وئیل ... چې دَ دوئی څه مطلب دی؟ "

او بیا ګوره ، چې څله نه ما لاس ورځخه راټول کړو او نه دې په کراره ایله کړم - دَ ډاکټر کنول خبره کېدای شوه ، چې رښتیا شوی هم وی ... بس که موږ دَ Musical Fountain نامې فوارو ، چې تر ورځې دَ شپې خواته په دې خوند کوي چې نه یوازې دَ هرې فوارې دَ اوبو رنګ په بېلو بېلو رڼاګانو ځانګړی وي بلکې خوارږه سازونه هم ژغوَي ، څخه مخته په دې بل ستېشن نه وی کوُز شوی - لاکن دا څه دوئی خو هلته پاته شوې او بیا یې لاسونه داسې راته ښورَولو ، لکه دَ دوئی وخت چې زموږ سره ښه تېر شوی وي ... يَو وار لا زړه راته وئیل ... چې بیرته ورشم او ورسره څنګ کې کښېنم ، لاکن چې ډاکټر ته مې پام شو ، نو دَ خواهش په مرۍ مې پښه کښېښوَله –

دلته دَ Under Water Sea World نامې ځای دَ کتو وړ دی - که وَوایم ، چې په دې Sentoza کې تر ټولو زیات زړه خوشحالوَنکی او دَ حېرت وړ ځای دغه يَو دی ، نو غلط به نه یم - ولې چې دِ شیشې جوړ يَو غټ ټیوب دَ سمندر په تله کې داسې لګول شوی ؤ ، چې ورځخه دَ سمندر دَ مخلوق او رنګین ماحول ننداره په آسانه کېدلی شوه - ټکټونه مې واخیستو او په Moving Belt وَ دربېدو - دا غټ ګرځنده بېلټ کرار کرار مخته روان وو ، دَ سمندر ښائیسته او رنګا رنګ مخلوق ، لکه ماهیان ، کیشوګان ، کومباران او شنه بُوټې (اوبړۍ) په خپل فطري چاپېر کې ډېر ښائیسته ښکاره کېدو – ځای په ځای دا ټیوب تر خطرناکو پاڼونو دلاندې داسې تېر کړل شوی ؤ ، چې کله به سړی ورځخه تېرېدو ، له ډېرې ویرې به يې زړه دَ حلق ژبه ښکلوله او سترګې به يې وازې نیولې وې چې چرته هغه غره هومره پاڼ وربانديې را ایله نه شي - غرض دا ، چې دَ ماشومانو سره سره دَ ځوانانو دَ پاره هم ډېرې زړخوښیانې په کې لیدل کېدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په سېنتوزا کې ، يَو بل ځای دَ " مني ټرېن" چې دوئی ورته " مونو ريل" هم وئيلو ، څخه کښته شولو – دا يوه ښائيسته سمندري غاړه وه -- که يوې خواته پېغلې او ځوانان ، واړه او زاړه دَ سمندر په اوبو کې لمبېدلو ، نو بلې خواته ، تر لرې لرې پورې په رېګ باندې پراته هم وو او Sun Bath يې کولو - زه او ډاکټر هم په رېګ باندې وَ غزېدو او ځانونه مې دَ دې رنګين او ښائيسته سمندري غاړې په رنګونو کې وَرنګولو ، ګوا په خپله وَ نه لمبېدو ، خو دَ نورو خلګو لمبېدل مې په هډو و اخيستو –

بيا يَو پارک ، بل پارک وګرځېدو او دولس بجو خواته په چئير لفټ کې بيرته دَ سېنتوزا دَ ورې لاکن ښائيسته دُنيا څخه دَ سنګاپور دَ ښار وَ مځکې ته راغلو - ما سره دغه يوه ورځ وه ، نو ځکه مې غوښتلو ، چې ډېر ځايونه وَوينم - په بس کې کښېنستو او Tang Dynasty نامې تاريخي ځای ته وره غلو - دا دَ براعظم ايشياء تر ټولو لوی تاريخي او ثقافتي پارک ؤ - دلته ورې لوې دَ زړې زمانې چينائي طرز ودانياني دَ ټانګ زمانه اقتدار يادونه تازه کوي - پارکونه او ودانيانې دومره په ترتيب جوړې وې ، لکه ًپخوا چې نه ، په نن زمانه کې جوړې کړل شوي وي - محلونه، دَ مشهورو چينائي شاعرانو کورونه او دَ عدليه ودانۍ دَکتو وَړ ځايونه ؤ -

دلته په پلنو پلنو دېوالونو يې مورِ له يوه سره تر بله سره چکر وَ وهلو - يَو ځای دَ بېزوګۍ مجسمه هم جوړه شوې وه ، چې ورته په ډېر احترام يې مونکي ګاډ هم وئيلو - داسې داسې ښکاره کېدو ، لکه دَ زړې زمانې چينايانو چې دا بېزوګۍ (توبه نعوذ ُباالله) خدائی يا دېوي منلې وي – پرته دَ پُوښتنو ، که څه هم چا غوره ځواب رانه نه کړو را ، لاکن دَ دې باوجود هم دَ دې مجسمې په حقله دَ دې ځای دَ اصل چينائی خلګو عقيدت دا ثرګندَولو ، چې دَ دې مونکي ګاډ ځانته يَو تاريخي او مذهبي حېثيت پاته شوی دی او خبره وه هم دغه رنګه ، ولې چې مونکي ګاډ که څه هم په ښکاره ژوندی نه وو ، خو دَ منونکو دَ عقيدې له کبله فېض يې ورته رسېدلو- دا عقيده ، چې ځومره زړه نه منله ... خو سترګو دغومره

(c) ketabton.com: The Digital Library

باور ورباندې په دې وجه کولو ، چې دَ مونکې ګاڼ جنت دَ سنګاپور په نامه ځانته په درسته نړۍ کې په هره اړه ساری نه درلودلو ... لاکن دا بیا بېله خبره ده ، چې Raffless نامې انسان دَ سنګاپور دغه ښکلې سیمه لومړی ځل دُنیا ته په ګوته کړې وه - دَ ډاکټر کنول دَ دې پُوښتنې ، ګوا....

" دا بُت ، خو زموږ دَ بهګوانانو څخه زوړ نه دی "

په ځواب کې ما ورته وَوَئیل...

" بخښنه غواړم ، دا دعوه ته هم نه شې کولی "

ډاکټر زما په خوا داسې څه غوندې په تریو تندي را وَکتل - خود زما خبره ، لکه چې بده ورباندې وَلګېدله، ځکه خو مې مخته وَ نه څېړله .... هو ، په زړه کې مې وئیل چې ، چې آیا ، دائی په دې خبر وو هم ، که نه ، چې دَ بُتانو دَ جوړَولو تاریخ دَ انسان دَ وجود هومره پخوانی دی – غلط به نه یم، که وَوایم، چې کله حضرت آدم علیه السلام سترګې رُونې‌وَلو په وخت دَ خدائی پاک دَ کلیمې سره پېوست دَ حضرت محمد صلی اللهُ علیه واله وسلم نوم په حقله پُوښتنه دَ حضرت جبرائیل علیه السلام څخه وکړه، نو دَ حسد او رشک سلسله شروع شوه – او بیا ورپسې هابیل او قابیل دَ شر او امن پېلامه شولو ، نو انسانان څُوکه څُوکه په دوؤ ډلو کې سره وَوېښل شولو - یوه ډله دَ رحمان په لاره او بله دَ شېطان په لاره روانه شوه ... او له دې سره سره دَ ښه ژوند کولو او سر ساتنې تکل او احساس په انسانانو کې دَ دُنیا جوړونکې او ژوند سپارونکې خالق دَ لټولو تجسس پیدا کړو - او هر چا دَ خپل خپل سوچ او فکر په سمه خدائیان ټاکل شروع کړو – ځینو انسانانو ته سجدې لګول شروع کړې او ځینو په عقلي دلیلونو غرونه، لمر، سپوږمۍ، اور، اوبه، هوا او غټ ځناوران خدائیان وګڼلو او دَ هغوئ عبادت کولو دَ پاره یې دَ هغوئ په بڼه دَ ختو او لرګیانو ، یا بیا دَ کاڼو څخه بُتان جوړَولو ته چمتو شول - هم دغه رنګه دَ خدائیانو په جوړَولو دَ مجسمه سازۍ آرټ پئیل شو –

(c) ketabton.com: The Digital Library

دري نيمې بجې خواته زه او ډاکټر کنول دَ سنګاپور ښار وَ چائينا ټاؤن ته وره غلو – دلته هم هغه رنګه کيسه وه ، لکه دَ کوالالمپور په چائينا ټاؤن کې - ګوا هغسې رنګين سابه واني دوکانونه او ريړهيانې، چې په کې اکثره خوراکي شيان خرڅېدلو ، دَ کتو وړ ؤ - هر لور چينائي پېغلې ښکاره کېدې - دلته موږ له يوې ريړهۍ سره وَدرېدو او په ولاړو مې دَ وريژو غابونه صفا کړو – موږ خو شوم، خو دَ ډوډۍ بار مې نه شو وربانديې مات ... مجبوري وه، څه مې کولی شو - ولې چې دَ دوئ وَ نورو خوراکونو ته مې زړه نه کېدو - خېر، دَ سترګو تنده مې نو ښه په کې سړه کړه او بيا له دې ځايه مختنه روان شولو – مرينه سېنټر، رېفلس شاپنګ سېنټر او فېسټيول شاپنګ سنټر ، چې درې واړه دَ سنګاپور غټ او نامي مارکېټونه وو ، کتو سره سره مازيګر خواته په آرچرډ روډ کې له يوه سره تر بل سره پورې وګرځېدو راوګرځېدو - دلته دَ کتو وَړ خبره دا وه، چې نرينه وو که ښځې ... زياتره دَ جامو او ظاهري کړو وړو څخه داسې ښکاره کېدو ، لکه دَ دې علاقې خلک چې دَ High Gentry سره اړه لري - ولې چې دَ کبر دَلاسه هر يَو په کې په ملا غوټ ماتېدو ... ښائيست هم په کې زيات وو ، خو له بده مرغه دې زړه مې ورڅخه استفاده نه شوه کولی - غرض دا ، چې په دې آرچرډ روډ کې دَ سترګو خوړَولو پرته ، چې سړی پلازه سنګاپوره او لکي پلازه ، چې په هره اړه ساری نه لري ته وَرشې ، نو زړه په رنګ رنګ ښکلاګانو باندې جارېدو ته په سينه کې په ټوپونو شي ، ولې چې دلته په حُسن غره سنګاپورين خېرې تر نورو ځايونو په شمېر زياتې ليدل کېږي - ګوا زما او دَ هندو ملګري هم څه دغه رنګه حالت وو ، چې دَ سترګو تنده مې ، په ځای دَ ماتولَو ... نوره نوره زياته شوه او آخر پای دباندې را وَوتو - خبره دا چې، ما به سنګاپور نور نور تر پښو ايستلی وای ، که ډاکټر کنول راته جوړه لاسونه نه وای نيولې او وئيل به يې راته ...

" خانه ! تا خو په يوه ورځ کې دَ سنګاپور ټول خوندونه واخيستو "

او خبره وه هم دغه رنګه ، دَ ستړيا احساس راته ځکه نه کېدو ، چې يَو خو هر لور ښکلاګانې وې او بل مې دا اراده کړې وه، چې شپه به درسته په ټربن کې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوب تېرَوم - ولې چې هغه دَ چا خبره، چې دَ ټرېن او ځانګو خوب يَو برابر دی ، ښه سترړيا په کې وسا کېږي - خېر، دَ لمر پُټېدو سره سم زه او ډاکټر کنول سرنګون روډ ته بيرته وَرسېدو –

ماښُستن دَ تياري ورسته مې بېګ په اوږه راوَځَښولو او انډين ملګري په اجازت په ټېکسي کې کښېښنستم ... ټېکسي چې ښنګه روان شو، نو دَ کنول غوړېدلي ښبره په لومړي ځل رانه مرَغونې غوندې ښکاره شوه – داسې يې لاسونه راته وَښورَول، لکه زما وَ بېلتون ته چې يې زړه نه کېږي - خدائی حق دی ، چې زما زړه هم له هغه ښخه دَ بېلېدو له سوبه ډېر خفه وو- ځکه خو تر ډېره مې تر شا شا ورته کتلو او خپل خوارږه هندو يار ښبره مې په ذهن او زړه کې په وروستي ځل ثبت کولو هڅه کوله - درسته لاره مې دَ ډاکټر سره دَ تېر کړل شوي وخت فلم بيا بيا له سره کولو او په نمناکو سترګو مې هغو خوش رنګه لمحو ته زړه پسخولو ، چې ده به په ټوکو ټکالو کې راسره ګډَولې - ښنګه رېلوې ستېښن ته ورسېدم ... په دې نه شوم پوهی او چې لږ په حال کې شوم، نو ښه ګورم ، چې ټکټ او پاسپورټ مې په لاس کې او زه دَ سنګاپور رېلوې ستېښ په غټ حال کې دَ کاؤنټرونو خلاسېدو په تمه ولاړ وم - دا رېلوې ستېښن په هره اړه زما دَ هېواد تر غټ او ښائيسته ائيرپورټ ښخه يَو په سله ښه او صفا ؤ –

ټرېن په لس نيمې بجې دَ شپې دَ سنګاپور رېلوې ستېښن ښخه دَ کوالالمپور ملائيشيا په لور مخه وکړه - دَ دې صفا او ښائيسته ټرېن ډبو له يوه سره تر بله سره پورې تر خپلو په مابېن کې لاره درلودله او داسې ښکاره کېدو، لکه درست ټرېن چې په يوه اوږده ډبه باندې اړه لري - ولې سړی په آسانه له اولې ډبې ښخه تر آخېرنی ډبې پورې تلی راتلی شو - او بل ، دَ ډبو ترمنځه جوړې دې لارې داسې ښرګندَولو لکه دلته چې مسافران په رېل ګاډيانو کې بې ټکټه سفر نه کوي او نه دَ ټي ټي دَ چېکنګ په وخت له يوې ډبې ښخه بلې ډبې ته ځان پُټولو دَپاره هلې ځلې کوي - لنډه دا ، چې په خپل برت وزمه اوږده سيټ باندې کښېښولو او دَ نيږدې ډائينګ کار په يوه صوفه وزمه چوکی کې کښېښنستم -

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما شاوخوا ځينې نور خلک هم ناست ؤ – دَ زياتره خلکو سترګې په ما کې کېدای شي په دې وجه ښخې وې ، چې دَ څېرې کړو وړو مې له ناستو ټولو خلکو سره هيڅ سمون نه خوړَلو - ولې هغوئ ټول پيت پوزې وو او زه په کې دَ کاکاشاهي دَ نسل يوازينی کس وم - يَو وخت مخامخ ناسم ځوان ، چې په څنګ کې يې ګرل فرېنډ ناسته وه ، له ما پُوښتنه وکړه ...

Hi Mr. Where do you come from?

او بيا يې زما دَ ځواب انتظار لا نه وکړو او خپله يې مخته وئيل ...

Are you Indian?

ما ورته وئيل ...

" يَه .... زه انډين نه يم "

لا به مې نور ورته وئيل ، چې بيا يې پُوښتنه وکړه ...

" ايرانی يې که عرب ؟ "

ورسره ناستې ګرل فرېنډ يې په خندا کې وئيل ...

" نو ... نو انګلېنډ "

او دَ دوئی په خبرو دَ نورو ناستو خلکو هم راته پام شو .. نو ځکه مې په خندا ورڅخه پُوښتنه وکړه ...

" زه او انګرېز ... دا خبره تا څنګه او په کومه حواله وکړه ؟ هغه خو سره او سپين خلک دي او زه .... زه خو"

انجلۍ چې لا يې هغه رنګه غاښونه سپين کړي وو ، وَوئيل ...

"All looking same same "

دا خبره چې يې کوله نو لاس يې په خپله پوزه باندې ايښی وو- ګوا ټول دَ جګې پوزې خلک يَو رقم موښېږي - دَ پېژندنې په اړه دا مجلس تر ډېره پورې تود وو ... که څه هم ستړی وم او خوب ته مې ټالۍ وهلې ، خو دَ دې مجلس څخه پورته کېدو ته مې زړه په دې نه کېدلو ... چې په داسې رنګه خو ما دَ دې خلکو دَ روئيو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او خوی او خصلت صحیح اندازه لګولی شوه – ولې چې هوشیاران واي ، چې سړی په سفر کې پېژندل کېږي او ما دَ دوئی اندرون ته ادراکي نظر اچولی ؤ – ټرېن ۳۵ منټه سفر کولو ورسته وَدرېدو ، ما پوُښتنه وکړه چې دا سټېشن دی.. هغه هلک وَ موسېدو او راته وئیل یې...

" یَه ... دې وخت ټرېن دَ سنګاپور او ملائیشیا په باډر ولاړ دی او دَ اِن آؤټ تر مرحله تېرېږي"

او بیا چې ټرېن څنګه مخته روان شو ، نو له دې همسفر یارانو څخه مې اجازه واخیسته او په خپل اوږده سیټ باندې وَغزېدم - دَ درستې ورځې ستړیا داسې دَ کاره ایستلی وم ، چې څنګه مې سترګې پټې کړې ، نو خوب په خپله غېږ کې واخیستم – او بیا زه وم او چپه راسته خوبونه ... څو ځله مې سترګې هم خلاسې شوې ، خو داسې به مې وَسنجَولو ، لکه زه چې ماشوم وم ... په ځانګو کې پروت یم او څوک مې کرارکرار ځنګوي - نو ځکه به مې سترګې بیرته سره وره غلې -

*****

سهار شپږ بجې خواته مې له خوبه سترګې خلاسې شوې - دې وخت ټرېن له کوالالمپور څخه دَ یوې ګنټهې په واټن باندې ؤ - راپورته شوم ، دَ ډبې وَ واش روم ته وره غلم ، مخ لاس مې پرېمنځلو او ږیره پنر تېر راتېر کړو - په ډائینګ کار کې مې لا چائی سمې نه وې کړې ، چې ټرېن دَ خپل ټاکلي وخت څخه تش لس منټه په ځنډ ، ګوا لس منټه بالا اووه بجې کوالالمپور رېلوې سټېشن ته وَرسېدو - په انټري کولو کې څه نیمه ګنټهه وَلګېده - چې دَ سټېشن څخه دباندې راوَوتم،نو لمر ښه بالا راغلی ؤ – پیاده مې یوې خواته مخه وکړه – په دې روډ باندې له ما څخه پرته بلا ډېرې انجونې او واړه لوی هلکان دَ بېلابېلو سکولونو او کالجونو یونیفارم اغوستي یوې بلې خواته په غټو ګامونو روان ؤ- نیږدې یَو ریسټورېنټ کې کښېنستم او چائی سره مې څو دانې بسکوټونه وَخوړلو – بیا چې سګرېټ ته مې تلې بلوله ، نو دې وخت زما په ګهړۍ کې دَ دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېواد په سمه پنځه منټه بالا اتهه بجې وې –ګوا دَ ټاکلي پروګرام په سمه زما او دَ مهُبش وري دَ ديدن تر منځه بس فقط ۵۵ منټه پاته ؤ –

نهه بجو ته لا څو منټه پاته ؤ ، چې زه دَ سېنټرل مارکېټ کوالالمپور په غټ ګېټ کې يَو اړخ ته ولاړ وم - شاوخوا مې سترګې غوړَولې او سوچ مې کولو ، چې اوس به راځي ... اوس به راځي ... يَه له دې خوا به راځي ... يَه يَه له هغې خوا به راځي ... بس چې څنګه راغله ، نو لاس په لاس به دواړه مارکېټ ته دننه کېږو ... زه به هغې ته تحفه اخلم او هغه به يې ماته .... هو ، کېداى شي چې په يَو نيږدې رېسټورېنټ کې هم کښېنو ... بيا به لس نيمې بجې خواته ورځخه اجازه اخلم او دا به ضد کوي ، چې هغه هم راسره ائيرپورټ ته ځي - هلته به هغه په ژړا ژړا ما خدائى ته سپاري او زه به ډاډګيرنه وَرکوم ، " ته فکر مه کوه ، زه به هرکله ليکونه درته رالېږم او هغه ټول تصويرونه هم ... کوم چې ما او تا په تېرو ورځو کې په هوټل ګرېنډ کانټينېنټل کې دَ وصال په وخت اخيستي ؤ " - بس دغه رنګه يوې خواته دَ شېخ چلي غوندې په سوچونو کې غرک ترک وم او بلې خواته مې دَګهړۍ ستنې په ډېره چټکۍ باندې دَ لس بجو خواته رواني وې - زړه ماتى به شوم ، خو دَ مهُبش وري هغه پخوانى جنون چې به راپه زړه شو ، نو راتګ به مې يې باوري وګڼلو –مګر ترڅو پورې ؟آخير پاى دا باور هم کرار کرار په مايوسۍ او محرومۍ کې بدل شو - اوس که څه هم نا اُميده شوى وم ، له هغه ځاى مې ښوربېدو ته زړه نه کېدو –ما وئيل کېداى شي ، چې راشي ... مګر دا نه راتله، نو نه راغله–

لنډه دا ، چې په ټېکسي کې کښېنستم ... يَو ځل مې دَ مارکېټ وَ ګېټ او شاوخواته سترګې وَځغلولې او ډرائيور ته مې وئيل ....

" ائيرپورټ ته درځه "

دلته ټېکسي دَ ائيرپورټ په لور منډه وهله او هلته زه دَ مهُبش وري په سوچونو کې غرک ... کله وايم ، چې کېداى شي ، ډيوټي يې بدله شوې وي ... کله وايم چې کېداى شي، چه هغه لومړي ملاقات کې لا راځخه بېزاره شوې وي - بيا له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان سره وایم ، يَه داسې کیسه که وای ، نو په لومړي ملاقات کې به يې دَ نن دَ ملاقات دَپاره ضد نه کولو - په دغه رنګه ګډو وډو سوچونو کې زه یولس بجې خواته ائیرپورټ ته وَرسېدم - هلته مې هم تر يَو څه وخته پورې هیله وه چې کېدای شي دَ آخيري سلام دَ پاره راشي – ولې چې خبره خو وه چې زه نن دَ فلاني وخت په فلائټ کې دَ دې له هېواده وَځم – قسمتونه مو سره نه وو شوي، نو ځکه دا نه راغله - او ښه مې په یاد دي چې کله دَ تهائي ائیر ویز انټرنېشنل کاؤنټرونه دَ بورډنګ کارډونه وَرکولو دَپاره پرانستل شول ، نو دَ مایوسۍ او محرومۍ داسې څپه راباندې راغله ، چې نه پوهېدمه ، څه وَکړم او بیا مې کولی هم څه شو؟ ولې چې اوس خو وخت زما له لاسو څخه وتی ؤ –

****

دَ عجیبه غوندې کېفیت سره مخامخ وم .... که مې هر څو ماشوم زړه په ژړا سر ؤ او کرارېدو نه ، خو په ځان پورې خندا هم راتله - ولې چې دَ تعلق په اړه دغه دَ يَو څو ورځو پېښه ، محض يَو اتفاق وو ، نور هیڅ نه ... او داسې پېښې په ژوند کې په هر دویم ګام سړي سره پېښېږي – هرڅه هرڅه ، خو زړه مې په دې ګرَم نه ګڼلو ، چې زړه خو بس زړه دی ... په هرې ښکلا باندې غولېږي او په سینه کې ورته ټوپونه وهي – منم چې وِيرجن کېفیت عارضي ؤ- لاکن دَ يَو شاعر دپاره ... که نور نه ، دَ شاعرۍ کولو سوب په حواله بې معنا نه - نو ځکه مې دَ نه غوښتلو پرته هم خپل دا نظم په زړه باندې بیا بیا راوربېدو – که څه هم دغه نظم دوه کاله په خوا په يَو بله موقعه ما په پښین کې په کال ۱۹۹۰ع کې لیکلی وو- خو دې وخت زما دَ کېفیت ، حالت او ختمه شوؤ خیالاتو ترجماني يې کوله – نوځکه زه غواړم، چې هغه نظم دلته نوشته کړم .... داسې نه چې زه خپل لوستونکو ته سهار جواب ده یم ....

(c) ketabton.com: The Digital Library

" خوبَولی تعبیر "

ستا په لیدو راته زړه وَوئیل
هېر زړیه شوقه !
په فرېبي نظر دَ سترګو
غُولېدلیه شوقه !
دا ملاقات هم دَ خوبونو یوه برخه بوله
ځکه چې دا ښېره ... هغه ښېره وه ... بله نه وه ،
چا ، چې دا ستا قلم په تورو باندې وَژغوئ
چا ، چې په ځان پسې په روغ ځان لېونی کړلې ته
که یَه ، ته وائې ...
چې دا خوب نه ؤ
تعبیر ؤ دَ خوب ،
نو دا ښائیست دَ جنیٔ نه
دَ یَو پریٔ کېدی شي
او په دې ته هم ښه خبر یې لېونیه شوقه !
چې ښاپېریانې خو اکثره
په خوبو کې راځي

(شوق)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ تهائیانو په کرانګ تهیپ کې

تاثراتي لنډيز...

"که څوک انسان تر ځناوره هم په بد او لړلي حال کې لیدل غواړي، نو هغه دې په خپل ژوند کې يَو ځل خامخا تهائي لېنډ ته په چکر شي ... خپله به یې په سترګو وَويني ، چې دغه دَ عظمت په جامه کې پټ انسان چې کله خپلې مخې ته ایله کړلی شي ، نو څومره په اخلاقي توګه وَلو ېږي.....؟ خبره دا نه ده، چې ګوندې دَ دې هېواد خلګ په ښو او بدو نه پوهېږي - بلکې زه فکر کوم چې هرڅه دلته له کسته کېږي - څوک يې کوي ؟... ځله يې کوي ؟ او دَ چا په ضد يې کوي ؟ دَ دې خبرو ځوابونه به هغه وخت مخې ته راشي ، چې کله دغه تهائي هېواد دَ نیمې نړۍ دَ خلګو دَ پاره دَ مرګ دَ فرښتې پرته دَ اول یا دويم بادارحېثيت وَمومي"
(شوق)

؟

پتایا او تر بنکاکه
تر آئي لېنډه دَ کورال ما
کومه پېغله
تهائي پېغله
په ښو کې وَ پئیله
خو ، خبر نه يم چې ځله ؟
چې يې ځُله ځُلې له راوړله
ما به شاته ځینې ټوپ کړو
په ځلورو به وَځغاستم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا به هم وَ روژد ېدله
راپسې به ګرځېدله....
پټ پُټانی به شروع شو،
زه دَ مخه، دا تر شا شا
لکه روګې، رُوح مې اخلي
پُټېدمه .... وېرېدمه
کله یَو ّبارّ
کله بل ّبارّ
خو، نه زه ترې ورنه پټ شوم
اړونه دا ترېې شوه پاته

(شوق / پتایا بیچ - تهائي لېنډ / ۱۹۹۲ع)

دَ جنورۍ په ۲۷ مه نېټه کال ۱۹۹۲ع کې چې ، څنګه په سبانګ ائیرپورټ کوالالمپور کې دَ تهائي ائیر وېز انټرنېشنل TG 416 کاؤنټرونه بنکاک ته تلونکو مسافرانو دپاره خلاص شو، زه هم په لائن کې تر ټولو ورسته وَدرېدم - یوې خواته که زه دَ لائن سره سره مخته روان وم، نو بلې خواته دَ سهېلي لمرختیځې ایشیاء له زړه څخه کرار کرار وتمه هم، او شاته پرېښې یادونه وار په وار راباندې غمېدو هم –نو ځکه مې دَ شاوخوا چاپېر په ورستي ځل په مزغو کې ثبت کولو هڅه کوله - هرچا او هر څه ته مې ډېر په ژوَر نظر کتلو او بیا هغه وخت هم راغلو، چې ما خپل پاسپورټ او ټکټ له ملائیشیا څخه دَ وتو دپاره په کاؤنټر ناستې ّملېّ پېغلې ته وړاندې کړو - انجلۍ یَو ځل ماته وَکتو او بیا یې په پاسپورټ باندې دَ خروج ټاپه وَلګوله او بورډنګ کارډ یې سره دَ ټکټه زما په پاسپورټ ږدلو په وخت وَ وئیل ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ته دَ څه د پاره روان يې ؟"
" په چکر باندې ځم "
ما ورته په عاجزۍ ځواب ورکړو ، له دې سره وخت لکه چې ډېر وو او يا زه آخيري مسافر وم ، چې راسره په ټوکو شوه ...
"زړه دې لکه چې دلته نه ولګېدو ، چې دومره ژر روان يې او هغه هم بنکاک ته ..."
او بيا يې ځان سره نيږدې دې بلې کاؤنټر وَ انجلۍ ته په خندا خندا کې وَوئيل ...
" په بنکاک کې داسې څه دي ، چې هر ځوان ورته روان دی ؟"
هغې بلې هم وَخندلو او وئيل يې ...
" په بنکاک کې نو... نور څه دي.... بې دَ لېډي ... لېډي "
او بيا دواړو په يوه صلاح کلک وَخندلو ... لازمې خبره ده، چې ما به هم ورسره غاښونه سپين کړي وي او په ځواب کې مې لږ غوندې په اړامه انداز کې ژغ ورباندې وکړو ...
" يَه داسې خبره نه ده ، دا لېډي.... لېډي خو دلته هم شته او ولې ته نه يې لېډي مخامخ ناستې انجلۍ خواته چې مې اشاره کولو په وخت دا سې وَوئيل، نو دَ نېږدې کاؤنټر هغې انجلۍ زما دَ خبرې په ځواب کې داسې په شرارت وَوئيل ...
" ستا دا لېډي که خوښېږي ، نو پاته شه دلته ... دا به واده درسره وکړي"
او کټ کټ يې وَ خندلو او بيا چې زه مخته تېرېدمه ، نو داسې څوکه غوندې مې په لغازي موسکا کې ورته وَوئيل ....
" دَ زامنو پلار يم ... وايه څه دې خوښه ده؟" او په خندا ورڅخه تېر شوم –زما په دې شرارت دواړو وَخندل او تر ډېره يې راپسې نارې وهلې ..
" اېډز .... بنکاک ... اېډز "
*****
اوس بيا زه وم ، چې په جهاز کې ناست ، تهائي هېواد ته روان وم - هرڅو چې به مې سوچونه يوې بلې خواته اړَولو هڅه کوله ، نو بيرته به مې مزغو ته هغه توره بلا راننه وته ، چا ، چې دَ نړۍ زياتره خلګ.. يا خو وَخوړل او يا يې له ډېرې ويرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځخه دَ یو بل له ملاقاته ځخه وګرځولو - زه ملامت نه وم، دَ دې ځای دَ ابېز په باب مې دومر لوستلې او اورېدلې وو ، چې اوس راته تهائي لېنډ دَ انسانانو نه ، بلکې دَ اژدهاګانو ، لېوانو ، مارانو او سړې خورو ځنګل محسوسېدو - نور خو نور ... وایم ، چې دَ تهائي جهاز ائیر هوستېسه له ځنګه ځخه تېرېده ، نو ځان به مې ورځخه راټول غوندې کړو .... هو ، ما ګڼل ، چې چرته دَ هغې په لمس هغه توره بلا را ځرمه نه شي - ګوره چې دا ویره مې ځنګه یَو دم زړه ته راننوتې وه؟ ګنې له ملائیشیا ځخه چې راتلم ، نو داسې هیځ خبره نه وه - کېدلی شي ، چې دَ ائیرپورټ دَ هغو مستو انجونو ټوکې مې په رښتیا را اړولې وي - بس په داسې رنګه ګډو وډو وسوسو او واهمونو کې دَ بنکاک په ائیرپورټ باندې له جهازه کښته شوم - ښه مې په یاد دي ، چې دَ ختېه شوي طبعیت له سوبه مې داسې وَسنجَوله ، لکه زه چې دې وخت په مځکه نه، بلکې دَ یوَ لوی اژدها په خُله کې راکښته شوی وم -

دَ بنکاک ائیرپورټ په هره معنا غټ، ښائیسته او خوش رنګه وو – حال دا وو ، چې پنځه یا لس منټه ورسته یا خو یَو جهاز الوتو یا کښېنستو - قسم قسم مخلوق دَ خدائی په کې ګرځېدو - دلته مې زړه ځه په ځای شو او خیال مې کولو ، چې داسې کیسه به نه وي ، لکه چې خلګ په دې هېواد پسې ژغېږي - ګنې په دومره زیات شمېر به دا خلګ دَ لرې لرې ځخه ورته نه راتلو - او په تېره هغه سره سپین خلګ ، چې دَ ښه صحت له سوبه یې اوسطاً عمر هم له ټولې نړۍ ځخه زیات دی او له هر رقم ناروغۍ ځخه نه یوازې خلاس بلکې ځان ژغوري هم - خېر، چې له ائیر پورټ ځخه ځنګه دباندې را وَوتم، نو یَو دوه درځنه ټېکسي ډرائیوران داسې راباندې مات شولو ، لکه زه چې دې وخت هغه یوازېنی مسافر وم په دې ائیرپورټ کې ... ایله یې جامې راباندې نه کړې شیرې – ولې چې هر چا دَ ځان په لور کښَولم – خو زه له هیځ یَو چا سره هم نه شوم ست او دَ ائیرپورټ ټېکسي ستېنډ آفس ته مې ځان وَرسَولو - یَو ټېکسي مې کرایه کړو او دَ بنکاک دَ بازار په خوا مې مخه وکړه -

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته په سړکونو ډېر زيات ټريفک وو ... دومره زيات ، چې ګاډی به هر پنځلس يا شل منټه ورسته درېدله – ډرائيورتر ډېره په پټه خُله خپله ګاډی چلوَله ... خو ، يَو وخت يې راباندې ژغ وکړو ...

"سر ! تاسو کوم هوټل ته ځئ ... ګران او که ارزان"

ما ورته وئيل ...

" يَه ډېر ګران نه ... بس داسې برابر غوندې هوټل ته مې بوځه"

ما به لا اوس نور څه ورته وئيلو چې ده يَو البم رامخته کړو ... په البم کې دَ ډؤل ډؤل انجونو تصويرونه لګېدلي وو - بدن مې بژَې وَنيولو او البم مې بيرته ورکړو - زما په داسې بې رُخی، که څه هم هغه پوهې شوی وو خو دَ هرڅه پرته يې هم لا بيا بيا لېږي لېږي ، مساج مساج رنګه خبرې راته تکرارَولې – ما ورسره هيڅ نه منلو او نه زه لېوني سپي خوړلی وم چې به مې ورسره منلو - چې کله ډرائيور مايوسه شو ، نو يې په ډېر هنر خبره په بله واړَوله او راته وائي ...

"که ته سبا ستې ټوؤر کول غواړې. نو دَ درستې ورځې په کرايه راسره جوړ شه"

ما وئيل ...

" دا دې نو اوس دَ کار خبره وکړه ... وايه څو به اخلې ؟"

"دولس سوه بهاته"

ده وئيل ... او بيا دَ څه بارګېننګ کولو ورسته راسره په زر بهاته ست شو - او دوې ګنټې ورسته ، ګوا ماځيګري خواته يې په هوټل ليپرټې کې کښته کړم ، راسره کاؤنټر ته لاړو او په څلور سوه بهاته يې راته خوُنه وَنيوله – او بيا دَ سهار دَ نهو بجو دَ راتګ په قول رُخصت شو –

خوُنه مې دَ هوټل په دريم پوړ باندې وه ... دومره غټه او داسې جوړه وه ، چې يوازې ځان راته په کې بد ښکاره شو - لاکن بيا چې به مې بلا دَ مزغو دروازه راوَټکوله ، نو غوړو ته به مې لاسونه يوړو او کليمې به مې په ځان چُوف کړې - په سړو اوبو وَ لمبېدم او په ټېلي فون مې دَ چائی آرډر ورکړو – دَ تنهائی غم غلطولو دپاره په دې کوټه کې يوې بلې خواته ګرځېدم او چې يَو وخت مې دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کهړکۍ پرده لرې کړه ، نو څه ګورم، لاندې سوئمنګ پول دی او تر نیم درځن زیات نرینه او ښځې یا خو په کې لمبېدلې او یا په اوږدو سپینو پټه دارو چوکیانو پرتې وې - یَو وار مې دې زړه لا راته وَوئیلو، چې ورکښته شم ، څه دَ لمبېدو شوق په ځای کړم- مګر بیا راته خپله ایکړې دَ شوق په لاره کې خنډ شوه - ما لا دَ کهړکۍ له شیشو دباندې کتلو، چې دَ خونې دروازه خلاسه شوه ... یَو تهائې ځوان چائی راخیستې وې ، دَ چائی لوښې یې په مېز کښېښَولو ، شاوخواته یې په خونې کې وکتلو او بیا یې په حېرت راڅخه پوښتنه وکړه ...

"ایکړ یې .... دوست نه لرې ...؟ "

ما وئیل ...

" یَه ... ولې ، خېر خو دی چې پوښتنه دې وکړه ؟ "

اوس ګوره چې زما لهجه سخته وه او که زما ایکړې یې په مزغو بار شوه ، چې هغه ځوان یَو دم له خونې څخه وَوتو –

دَ چائی څیښلو ورسته مې دَ بې ریموټه غټې ټې وي په چېنلانو باندې ګوتې وهلې ، چې دَ چائی لوښې وړلو دپاره خلافً توقع یوه ښکلې او ډېره خوږې شان تهائې پېغله په کوټې رادننه شوه - یَو ځل مې زړه ته دا خبره راغله چې دَ دې خلګو لکه چې په ما دا ایکړې نه پېرزؤ کېږې - خېر ، هغې انجلۍ یوې خواته دَ چائی لوښۍ ټولوَلو ، نو بل خوا یې ما ته په وار وار داسې په مینه او معنې خېزه یعنې په موسکنې شرارت راته کتلو لکه زه چې یې له ورکو غوښتم او دغه یم چې پیدا یې کړم - ما ورڅخه اخلاقاً پوُښتنه وکړه ...

"په دې هوټل کې کار کوې ؟ "

هغه یو وار وَموسېده او بیا په ماته ګوډه انګلسۍ کې راته وَوئیل ...

"هو ، په دې هوټل کې کار کوم، لاکن دَ روم سروس کار نه ... "

دَ دې په داسې خبره مې زړه ته رالوېدلی شک په یقین بدل شو - او پُوهی شوم چې هغه څه غواړې ، خو دَ هغې دَ داسې اشارتې سَت باوجود مې هم خپلو خوائشاتو مخته ماته نه وَمنله ... ولې چې دا انجلۍ که څه هم دَ سترګو وړاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته ډېره ښه او ښائيسته برېښېده ، خو همت مې ځکه نه شو کولې چې خبره بيا تر منځه دَ مرګ او ژوند راغلې وه او ما نه غوښتلو ، چې بې وخته مې دَ اېډز بلا وَ خوُري - ځکه چې څنګه څنګه دې تلکې راته درَولې ، هغسې زه ورځخه وار په وار ذهني طور ليرې کېدم - آخير پائی چې ويرې راباندې بېخي زور وَ کړو ، نو لاسونه مې ورته جوړه وَنيولو ... لا به مې اوس ورځخه بخښنه غوښته ، چې هغې هم زما په رنګه خپل لاسونه جوړه ونيوَلو او په موسکا دوه قدمه داسې رامخته شوه ، لکه ما چې دَ بخښنې په ځای ورته بلنه وَرکړې وي او راته په تهائي ژبه کې وائي ...

" Kop Khum Krap "

چې مطلب يې شايد دَ " مننې وئيلو " وَتو - ولې چې دغسې توري په جوړه نيولو لاسونو باندې ما دَ تهائي ائير وېز په دروازه کې ولاړو ائيرهوسټسانوله خلو ځخه دَ سوارليانو وَ جهاز ته دَ ورختلو او کوُزېدلو په دواړو موقعو کې دَ " Sawatdee " يانې " هيلو " او " ښه راغلې " رنګه تهائي توري سره ګنډلي اورېدلي ؤ - نو ځکه راته دَ خپلې تېروتنې احساس وَشو او ژر مې لاسونه لاندې وَځنډوَلو او له خُلې مې دَ " سوري ... سوري " تکرار څه شروع شو ، چې دَ هغې تهائي پېغلې له څېرې ځخه موسکا يَو دم وَ تښتېده - او په تندي کې يې دَ کرکې دَ تروؤ نرئيو ګوُنځو سره دَ زړه ماتې خاموش اظهار غاړه غړی کولو سم دستي زما له خونې په غتو ګامونو دباندې وَوته - اوس که يوې خواته مې دَ خدائی شکر ادا کولو ، نو بلې خواته مې په خپلې دې نادانسته غلطۍ خندلو هم -

*****

دا لومړی شپه مې دَ خوب ځخه پرته په تېلې ويژن کې دَ تهائي ژبو او يو نيم انګلسۍ ژبې چېنلونو کتو يا دَ تهائي ائير وېز دَ يوې معلوماتي کتابچې " اې ګائيډ فار ټؤرسټ " لوستلو او څه څه په ګډو وډو خوبونو ليدلو کې تېره کړه - تهائي لېنډ ، دَ سهېلي ايشياء په ۷۲ صوبو باندې اړه لرونکی يَو داسې هېواد دی چې په کې دَ کال ۱۹۹۲ع دَ سرکاري شمېرې له رُويه ۵۰ مليونه خلګ مېښته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي - په کوم کې چې ۹۵ فیصده دَ بُدها منونکې، ۳.۹ فیصده مسلمانان ،۵. فیصده کرسچن او ۲. فیصده نور و مذهبونو څخه اړه لري - دلته درجه حرارت سرکال له C˚ ۱۹ څخه C˚ ۳۸ پورې وي - مطلب دا ، چې هلته خو نه دَ جېکب آباد غوندې ګرمي راځي او نه دَ ګلګت او دَ کوئټه غوندې یخ ... دَ براعظم دغه هېواد دَ چیني او هندي ژواکونو تر اثر دلاندې پاته شوی دی - دَ تهائي ژواک ښوؤنه که یوې خواته دَ تهائي طرز کلاسیکل پېنټنګز ، لرغوني آثار، دَ بُدها او ډربګون په خپل خپل غوره ډؤل جوړو بُتانو کې کېږي ، نو بلې خواته یې رواجونه ، بېل بېل اړخیزه تړون ، کشت کرونده ، خوراک څیښاک ، څُوئیونو او ناسته پاسته هم دَ ژواک ښوؤنه په ښه ډؤل کوي -

تهائي ژبه دَ دُنیا دَ نورو ژبو څخه په دې خبره ځانګړي ګڼلی شي ... چې دَ دې ژبې هر توری یَو سېلابیزه Mono Syllabic دی - او بیا یَو توری که په پنځه آوازونو کې وَ وئیلی شي - نو دَ هر (Tone) سره ادا شوی توری بېلې بېلې معناګانې یا مطالب لري - لکه په غټ یا اوچت ژغ کې ˚ Suea ˚ وَ وئیلی شي ، نو مطلب یې دَ زمري وَ ګرځي ... خو که دغه توری په کښته یا واړه ژغ کې له خُلې څخه وَ ایستلی شي ، نو معنا یې دَ ټپرۍ یا غالۍ شي او بیا هم دغه پورتنی توری په ښېخي څوکه او پُس پُسي کې له خُلې راوَځي، نو معنا یې دَ جامې خبرې -

*****

دَ سهار چائې څیښلو (ناری کولو) او دَ ضروري تیاري ورسته مې ببګ په اوږه راوَځښولو او په پروني نیول شوي ټېکسي کې دَ بنکاک ښا ر ، چې ورته په تهائي ژبه کې Krungthep یعنې ˚ دَ فرښتو ښار ˚ هم وئیل کېږي ، دَ سېل کولو په نیت روان شوم - ټېکسي په بېلابېلو لارو یَو ګنټهه ورسته ˚ ګولډن بُدها ټېمپل ˚ نامي ځای ته وَ رسېدو - دلته هرې خواته ژېړې ګومُبتې ولاړې وې او بې شمېره لوی واړه او دَ پخوانۍ زمانې جوړ دَ بُدها بُتان نه یوازې دَ نمائیش دپاره ، بلکې دَ هغوئ په وړاندې دَ عبادت دپاره هم ایښول شوي ؤ - دَ ډرائیور Noi

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خلې پته راته ولګېده ،چې ژېړ رنګ دَ هغوئ مذهبي رنګ دی - خاص خبره مې په دې غټ ټېمپل کې دا وَلیدله ، چې تهائیان دَ نورو خاورو یا کاڼو څخه جوړو بُتانو په مقابله کې دَ سرو زرو څخه جوړ بُدها مجسمې ته په دومره ګڼ شمېر او داسې په احترام درېدو، چې زړه ته یَو دم دا خبره راغله ... چې خود لکه ... دَ هغوئ په عبادت کې چې دَ ژېړو زرو دخل وي - دَ غېر ملکیانو پرته ، په ژېړو جامو کې پټ سرخریلي دَ بُدها دَ لارې طالبان یوې بلې خواته ګرځېدو- دَ شرافت او دَ ښه والي یې دا حال ؤ ، چې په هیچا یې کار نه درلودلو او هر کس خپل سېل یا عبادت کولو ته آزاد ؤ - دَ ټېمپل دننه دَ تصویر اخیستلو او له څپلئیو یا چوَ ټو سره راتللو باندې پابندي وه - چې دَ بُدها له ټېمپل څخه دباندې راوَوتم، نو راسره مل ډرائیور "نوي" څخه مې پُوښتنه وکړه ، چې ...

"دَ بُدها په حقله دې څه خیال دی ؟"

ده یَو وار ماته په معني خېزه نظر وکتلو، نو یې راته وئیل ، چې ...

"بُدها زموږ (نعوذوبالله) خدائی دی ... هغه موږ ته رزق راکوي او دا دَنیا یې جوړه کړې ده"

بیا یې مخته وئیل ، چې ...

" ما هم یولس میاشتې دَ بُدها په یَو ټېمپل کې ملنګي او طالبي کړې ده"

بس دومره وئیلو ورسته داسې چپ پاته شو، لکه له دې پرته ورسره دَ خپل لاسي جوړ خدائی په باب معلومات نه ؤ ، او نه یې ما سره خبره څېړله - ولې چې دَ تهائي لېنډ په قانون کې دا خبره په واضحه ټکو کې نوښته کړل شوې ده ، چې ...

" دَ بُدها، شهنشاه او ملکه تهائي لېنډ په شان کې هر قسم زباني، عملي ګستاخي نه یوازې لوی جُرم دی بلکې تهائي خلګ یې نه برداشتَوي ..."

نو ځکه ما نه غوښتلو، چې دَ بُدها په باب له چا څخه ښه یا بده پُوښتنه وکړم ....

(c) ketabton.com: The Digital Library

خېر ، ټېکسي يَو ځل بيا دَ بنکاک په روډونو باندې مخته روان ؤ او ډرائيور ˝ نوي˝ زما دَ دې پوښتنې په ځواب کې ، چې (دا ښځې په روډونو دومره په زيات شمېر ځله ګرځي ؟) ... نو ده وئيل چې...

˝ دَ تهائي لېنډ ښځې تر نرانو زيات کار کوي او ډېرې پيسې ګټي - ګوا دَ ښار درست سپک کارونه لکه دوکانونه چلوَل او په سېل ځائيونو کې خلګو ته تفريح ورکولو کې دوئی ډېر لاس لري˝

مطلب دا ، چې که څه هم مسټر نوي په ښکاره خبره نه کوله، خو زما مزغو ته دا خبره بيا بيا راتله ، چې دَ ګټې کولو پرته دَ تهائي ښځې دَ سېلانيانو زړونه ټکورَولو دپاره دَ هغوئ سره په هوټلانو کې اوسېده هم په خوښه او په نره کوي- دغه خبره مې په دې په زړه کې رادننه شوه ، چې دلته په دې ښار کې مې مسافران بې دَ تهائي چاکلېټي انجونو دَ ملګرتيا چرته هم وَ نه ليدو ... او بيا دَ تهائي هېواد قانون هم وائي ، چې

˝ تهائي ښځې ته بې دَ هغې دَ خوښې لاس وَر وړل نه يوازې اخلاقي بلکه قانوني جُرم هم دی˝

ګوا دَ دې خبرې څخه مراد ، دلته په خوښه هر څه هرڅه جائز دي–

هو، دا او داسې نورې خبرې زما او دَ ډرائيور تر منځه کېدلې لګيا وې او سوچونو وهلو، کې يَو وخت مسټر نوي ګاډی دَ Vimanmek Mansion نامې ځای سره وَدروله - دا ښائيسته ژېړه ماڼۍ چې په چيني طرز جوړه وه او دَ بام نرۍ څوکو يې له آسمان سره خبرې کولې - دَ ډرائيور نوي په قول دا دَ خپل طرز جوړه عالي شانه تاريخي ماڼۍ په کال ۱۹۰۱ع کې باچا Chulatong Korn جوړه کړې وه او په کې له خپلې شاهي کورنۍ سره اوسېدو - اوس دغه ماڼۍ دَ پخوانۍ نخښې په توګه نمائش دپاره خلاسه ساتل شوې ده - دَ دې ماڼۍ عکس په اوبو کې ځکه ښکاره کېدو ، چې مخنۍ اوږده او لويه برانډه يې په شنو ډم اوبو کې ولاړه وه -

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه وخت ورسته ګاډی دَ Wat Chetuphon نامي ټېمپل سره وَدرېده - زه او مستر نوي دواړه په لوُخو پښو ور دننه ورَغلو – دلته هم هر لور دَ بُدها رقم رقم جوړ بُتان پراته ؤ - حریان په دې خبره شوم چې دَ بُدها دَ څېرې کړه وړه او په خاص توګه سترګې او پوزه یې څه څه تهائي نسل ته مونېدلي ؤ - او داسې برېښېدو لکه بُدها چې په تهائي لېنډه کې پیدا شوی وي ... که څه هم تاریخ وائي چې دَ شهزاده سُدهارتا ، ګوا ماتما بُت (بُدها) زوکړه دَ نېپال په لومبیني نامي ځای کې شوې وه – دلته یَو ځای په تختیۍ باندې نوشته ؤ ، چې بُدها له حضرت عیسی علیه السلام څخه ۵۴۳ کاله دَ مخه تېر شوی ؤ - دائی چې دَ ۳۵ کالو شو ، نو دَ ولایت مرتبه یې پیدا کړه او له ځنګل څخه یې دَ انساني آبادیانو په لورې مخه وکړه - او بیا یې ۴۵ کاله دَ خپل دین تبلیغ وکړو - ګوا په اتیایم کال ده دَ خپل عُمر او ژوند رسیۍ وَشلوَله -

یَو بل ځای په دې ټېمپل کې دَ بُدها کومه مجسمه پرته وه ... هلته یې دَ بالا وَ شاته دَ مارانو څو سرونه هم جوړ کړي ؤ ... داسې ښکاره کېدو لکه مارانو چې بُدها په قبضه کې اخیستی وي او یا یې دُښمنان وي او دَ چیچلو دَ پاره ورباندې حمله آور وي - لاکن داسې خبره نه وه، بلکې دَ تهائیانو له قوله دا سرونه دَ مارانو دَ باچا " ناګا " سرونه دي ، کوم چې یَو وخت بُدها په پټه چیچلی هم ؤ او بیا داسې هم وئیل کېږي چې دَ ناګا دَ دې وراني پېښې ورسته په بُدها باندې ایمان راوړی ؤ - نو ځکه خو ناګا خپل پاته ژوندون دَ بُدها دَ سر ساتنې په چوپړ کې تېر کړی ؤ - چې څنګه له دې ټېمبل څخه دباندې راوَوتم، نو په مزغو کې مې دا خبره وه، ګوا دلته دَ بُدها بُتان شته ... نو دَ هغه منونکې هم - څه وجه ده، چې دَ افغانستان په بامیان نامي زرغونې درې او یا ورسره ورته هزارَجات کې دَ دې مذهب منونکې څله نه شته ؟ چرته چې ۵۳ میټره غټ بُدها کم او زیات څه یَو نیم سله کاله وړاندې دَ یَو غره له پاڼ څخه تراشل شوی دی ، وجود لري –

له دې بُدها ټېمپل څخه چې ګاډی مخته تېره شوه ، نو مې له مستر نوي څخه پُوښتنه وکړه چې ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ته اوس مهرباني وکړه، دَ بُدها له بُتانو څخه پرته هم څه راته ښکاره کړه، چې دَ کتو وَړ وي"

که مې څه هم نه ورته نه وئيل غوښتلو ، خو مطلب مې دا وو، چې چرته مې په ايمان کې فرق نه شي را .... خو بيا هم دَ هغه يې کور ودان چې راته وَموسېدو او وئيل يې...

" دې وخت مو‌ږ دَ روز ګارډن په خوا روان يُو - دا دَ خپل نوعيت نه يوازې ښائيسته او دَ سېل ځای دی بلکې دې ځای ته له لرې لرې هېوادونو څخه سېلانيان هم ډېر به شوق راځي"

خبر ، څه وخت ورسته مو‌ږ دَ روز ګارډن نامي پارک يا ځای ته دَ ننوَتلو دپاره ټکټونه اخيستو ... دا زرغونه او ښائيسته علاقه په ۲۰ ايکړه مځکه باندې جوړه، څو اړخيزه سېل ځای ؤ - دلته دَ تهائي طرز کليوال چاپېر پرته تهائي رواجي رقصونه، لوبې او رقم رقم مېلې او تماشې نه يوازې دَ کتو وَړ دي بلکې سترګې هم ورباندې خوږې کېدلی شي - دَ تهائي پېغلوله خوا دَ تهائي ژواک ښودنې مې تر ډېره پورې وکتلې - دلته به دې لوبو کې دَ ښځو او نرينه آرټستانو دَ رنګينو جامو څخه ها غه دَ برايه دَ لوستلي کتاب خبره نوره پخېدله ، چې دلته ګونډې دَ چيني او انډين ژوند ژواک زيات اثرات دي - دَ واده دَ رواجونو دَ ډرامه ګۍ (تمثيلي لوبه) ښکاره کولو په وخت په سټېج باندې يَو تهائي ځوان وئيلو، چې ...

" په تهائي واده کې دَ ۱۰۸ خواړو اهتمام دَ هلک دَ کورنۍ دَ خوا دَ ناوکۍ او ورابانو ته دومره ضروري خبره ده ... چې که دَ ټاکل شوي شمېر څخه څه خواړه کم وي ، نو دا خبره ممکن کېدلی شي چې واده سر ته نه ورَسېږي"

نو دې خبرې دا څرګنده کړه، چې په واده کې ولور وي او که جهېز او يا ۱۰۸ خوراکي شيانو غوښتنه .... واده هرې خواته په نړۍ کې نن سبا دَ کور ودانۍ / ورانۍ رواجي لار ليکه وي ... دَ تهائي ژواک ښوؤنې پرته دلته مې دَ فيلانو فُټبال لوبه هم څه وکتله -

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيا چې مخته تلو ، نو ډرائيور راته وئيلو ، چې ...
" اوس دي كروكوډائل ته بوځم "
ده به لا نوره خبره مخته وړله، چې ما ورته وئيلو ...
" مسټر نوي .. ! ايله كوه يې ، ماشوم خو نه يم ... بل داسې زړه راكښونكې ځايونو ته مې بوځه پليز "
ده شاته راوکتل او وئيل يې ...
" نو بيا دې (Floating Market) ته يُو سم، هلته هم سېلانيان ډېر ځي "
ورسره مې دا خبره خوښه كړه او ګاډی د سمندر په لور مخه وكړه .... يَو وخت ګاډی دَ سمندر له غاړې څخه رادې خواته وَدرېده -
نوي وئيلو ....
"هغه دَ سمندر په مابېن كې دَ وړو وړو نرئيبو كشتيانو ، چې دَ يوې غټې كشتۍ په مثال دَ سبزيانو، غوښو او رقم رقم شيانو ماركېټ ښكاري ... فلوټنګ ماركېټ بلل كېږي... كه تاسو وَغواړئ ، نو ورته په چكر تلئ شئ "
او ما هم هغسې وكړه ، څنګه چې ده راته وئيلي ؤ - فلوټنګ ماركېټ (لامبوزن ماركېټ) يوه وړه شان دُنيا وه، چې كشتيانې په سلګونو شمېر دَ رقم رقم سوداګانو دَ خرڅولو راخرڅوَلو ذريعه دَ زړخوښيانو تر هانده ګرځېدلې وې او دَ كشتيانو دَ چپوګانو وهلو سره سره په زيات شمېر ښځينه دوكاندارانو خپلې خپلې سوداګانې دَ خوړو موسكاګانو سره تړلې خرڅوَلې - ما هم په كې ځان دَ هغې چاپېريال برخه كړو او دَ روحاني تسكين تر هانده مې خوندونه لُوټلو دپاره لستونې پورته كړي وه - نو ځكه خو يَو ځای راته يوې چتې تهائي پېغلې په ماته ګوډه تهائي وزمه انګلسۍ كې وئيلو ...
" كه تا ته دَ ګائيډ ضرورت وي ، نو زه به درسره ملګري وكړم ؟ ټول بنكاك به درته ښكاره كړم "
لومړی خو مې ورته يَه كړو ، لاكن دې چې راته دَ خواست تر هانده بيا بيا خواست وكړو، نو په پنځه سوه بهات كې مې خبره خلاسه كړه ... انجلۍ ګائيډ

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه وه ، ببخې ژر بیا لاس په لاس راسره روانه وه او دَ سترګو تر ګُونجویې لا جلا ټکې راباندې غورځولې ... دا ښه راباندې لګېده او که بده، خبر نه یم، لاکن و بېرېدمه نه ورڅخه، ګوره، چې څله ؟

اوس په ټېکسي کې زما او دَ ډرائیور څخه پرته Lek (لیک) نامې تهائي پېغله هم ناسته وه - داسې ژغېدله ، لکه مورږ چې دَ ډېرې مودې راهسې یَو بل پېژنو ، یَو ځای دغه پېغله وائي ...

" دا سخو وت روږ دی "

" ته سخووت ایله کوه ... بس دا راته وَوایه ، چې تهائي نران څه کوي، چې هر لورې ته ښځې ښکارې او ټول کارونه یې لاس ته کړي دي؟ "

ګوره چې په ګائیډ پېغلې لیک باندې دا خبره ولې بده وَلګېده .. که څه هم هر لور انجونې او ښځې پرېښېدې او که څه بل غم ؤ ، چې هغې راته په سترګو کې سترګې په ډېرې سنجیدګۍ را واچوَلې او دَ ځواب راکولو په ځای یې راڅخه پوښتنه بیا کړه ...

" ولې ستاسو په هېواد کې ښځې کارونه ده کوي؟ "

ما به لا ځواب ورکولو، چې هغې پېغلې لیک دَ خپلو نرانو په باب څُله خلاسه کړه ...

" نشیان ... جواریان ... ظالمان ... ځناوران دي دا زمورږ نران ... نور هیڅ نه "

غرض دا، چې بیا یې څه په څُلې ورتلو ... نبغ په نبغه یې وئیلو ، مګر زه حریان په دې وم، چې مستر نوي ډرائیور چې نر ؤ، دَ هغې خبرې اورېدلې او په څُله یې لاس ایښی ؤ - هو، داسې برېښېدو، لکه هغه انجلۍ چې رښتیا وایي - زه هم نر وم، خو په دې غلی وم، چې دَ هغې انجلۍ په پُرهارونو باندې مې مالګې دوړَولې وې - هغې انجلۍ چې ځان ښه ستړی کړو، نو داسې په ماته څُله باندې پُوښتنه ورڅخه وکړو ...

" دې مورږ په کومه روان یُو ؟ "

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه لکه چې زما په دیغیت پوهی شوه ، چې دَ ځواب راکولو دَ مخه ډرائیور نوي ته په خپله تهائي ژبه کې ګډه شوه ... دَ ښه ډېر (((مین مین مین ... میاؤن میاؤن میاؤن))) کولو ورسته LEK په دروغجنې موسکا کې راته وئیل ...
" هې مېن Weekend Market دَ کتلو ځای دی ... بس په یَو څو منټو کې به ورته وَرسېږو "

*****

رښتیا خبره دا وه ، چې دغه Weekend Market نه یوازې دَ بنکاک په غټو مارکیټونو کې یَو مارکیټ ؤ بلکې له لاندېنې پوړ څخه تر آخیري پورتني پوړه پورې دَ ښائیسته دوکانونو او رقم رقم زړخوښیانو په اړه ځانګړی هم ؤ - دَ نورو مارکیټونو په ډؤل دلته هم درست کاروبار تهائي چټو پېغلو په خپلو لاسونو کې اخیستی ؤ- په پوړ تر سلو څه زیات دوکانونه داسې جوړ ؤ ، چې نه یې دېوالونه درلودلو ، نه یې دروازې وې او نه ځان ځانته بېل بامونه ... بس هر پوړ په یوه ستر هال باندې اړه درلوله او په دې غټ هال کې دَ هر یَو دوکان ځای ټاکنه دَ لرګیانو په ښائیستو دړو یا دَ سپینو اوسپنو په سلاخونو ، دَ فائیبر په رنګینو شیشو او دَ ایلومینئیم په ښائیسته شیټونو شوې وه - له یَو لوړ ځای څخه په دغو غټو پوړونو کې په سلګونو جوړ واړه واړه دوکانونه په یوه نظر کې په آسانه ممکن کېدو - دَ هر یوه دوکان ځان ځانته دَ کارکونکو انجونو دپاره ښائسته یونیفارم ؤ - دلته دَ ژوند هر څه هرڅه خرڅېدلو - ګائیډ پېغلې لیک زه دَ ماشوم غوندې تر لاس نیولی وم او دَ دې بې مثاله مارکیټ په هر پوړ کې او کونې کونې کې دَ ګرځولو ورسته زه دَ یَو ګارمینټس په دوکان تم کړم او ځانته یې یو سوئمنګ کاسټیوم خوښ کړو او بِل یې رامخته کولو سره سم راته په ډېره بېباکه انداز وائي ...
" ورکړه پیسې "

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما څه کولی شو ... بس پیسې مې ادا کړې - ولې چې دَ هغې په داسې سپین سترګې باندې ډېر خشم هم راغلو ... خو په زړه مې کانی کښېښوَلو او ورته وَ مې وئیلو ...

" درځه لیک ... چې ځو "

بیا چې څنګه زه او هغه " لیک " له مارکېټ څخه دباندې راوَوتو ، نو قسم قسم وسوسو او ویرو مې په زړه یرغلونه کول شروع کړو - ما وئیل ... " داسې نه چې راباندې تاوان شي " ... او دغسې خبره هم وه – ولې چې زه څنګه یو بل مارکېټ چې دَ اندرا مارکېټ په نوم مشهوره ؤ سره جوخت په کهرانه ګیسټ هاؤس کې دَ خونې نیولو دپاره له ګاډي راکوزېدمه ، نو دا راسره سمه کښېته شوله - ګوره چې په زړه کې یې څه ؤ ؟ خونې ته راسره تللو اراده یې کړې وه او یا یې ځان راباندې تللو هڅه کوله چې راسره څنګ کې دَ ماما دَ لور په شان نښتې څه وَ درېده ، چې ورته مې وَ وئیلو ...

" ته درځه په ټېکسي کې کښېنه... زه داسې ولاړم او داسې راغلم "

هغه په مات زړه په ټېکسي کې کښېنسته او څنګه دَ هغه ګیسټ هاؤس دننه لاړم، څنګه مې کوټه َنیوله او څنګه بیرته تر ټېکسي پورې راغلم ؟ نه شوم خبر ... بس که خبر وم، نو دَ هغې تورې بلا دَ ناښکاره موسکني وحشته او دَ ښائیت په سیورې کې پټ له غلچکي او قهرناکه دهشته ، چې دَ یوې تهائي سپین چکې پېغلې په بڼه دې وخت دَ یَو ټوؤرسټ ګائیډ په توګه راخرمه شوې وه -

*****

اوس دَ ماځستن اته نیمې بجې وې او مور لا هغسې په شمېر درې ملګري ... ډوډۍ مو سره یَو ځای وَخوړَله - مګر دَ ډوډۍ څخه فاریغېدو سم دستي ډائیور مسټر نوي راته دَ خپل ټېکسي دروازه خلاسَولو په وخت وئیلو ...

" اوس په کار دی چې زه تاسو ستاسې په خوښه چرته کوز کړم او خوشی سم "

بیا یې دَ لږ سوچ ورسته وئیلو ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" که دَ خپل دي فربنه سره "لائیو شو" ته تله غواړئ ، نو به مو ورته وَرسَوم .. بیا به زه لاړ شم خپل کور ته"
زما له خوا ورته ځواب ورکولو دَ مخه هغې پېغلې لیک لاسونه زما په اوږو را واچولو، او په ډېره با مطلبه ناز نخره کې راته وائي ...
" هو ، هو ډئیر ... موږ به" لائیو شو" ته ځو"
دَ انجلۍ دي له ورخه اوینبتې سپن سترګۍ خولې راباندې ایله کړې او ځان مې ورڅخه را ټولولو په وخت مسټر نوي څخه پُونبتنه وکړه ، چې ...
" دا لائیو شو څه وي ؟"
هغه دَ ځواب راکولو په ځای وَموسېدو او هغې مستې انجلۍ (ګائیډ) ته په خپله ژبه کې ګډ شو .. او بیا څو ساعته ورسته هغې ګائیډ دَ " لائیو شو" په حقله داسې شرمناکې او غېر فطري او تر ځناورتوب لا هم اوینبتې معلومات داسې په خوند خوند راکړو ، چې ایله مې په زړه دوره نه راغله - خدائی حق دی چې دَ دغې شو څخه څه، وایم ... چې دَ دې انجلۍ دَ بې حیائۍ څخه مې کرکه وَشوه ... او یَو دم مې ژبه په خُلې کې ورته په ښوربدو شوه ...
" لیک .. که ته اوس کور ته تله غواړې ، نو مسټر نوي به هم دَ دې وَ کور یا چرته دا تله غواړي وَرسوي"
لا به مې نورڅه ورته وئیل چې انجلۍ داسې حریانه غوندې شوه ، لکه ما چې دَ هغې تر"لائیو شو" دَ بې شرمۍ تر هانده ورته بد او ناروا وئیلې وي - نو ځکه خو یې په ډېر سوالیه انداز تپوس وکړو ...
" ولې ... زه به له تا سره نه اوسېږم ؟"
دا خبره څه وه، لکه ټک چې یې راباندې وکړو او دَ نن نیمې ورځې او دې ماخُستن په ببلا ببلو موقعو دَ هغې له ببباکۍ په ما کې دننه راجمه شوې ټوله غُصه مې له خلې داسې را بهر شوه چې لکه جوړه زه هم دَ تهائې اژدها په جامه کې راڅرګند شوی وم او دَ سره تړکېدونکې اور لمبې او خړُوڅکې مې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وربانديږ ورَولې - نور به مې څه او څه نه وي ورته وئيلې ، خو په آخيره کې مې ورته وئيل چې...

" مائينډ يُور اون لېنګويج اوکې ... ته يَوه ګائيډ يې او بس ګائيډ او سه"

هغې به لا اوس معذرت کولو ، چې ما ورته له بټوې پيسې را ايستلو سم دستي وَوئيل...

" دا واخله خپلې پيسې او خپله لار وهه ښه"

او بيا چې په هوش کې راتلم، نو دې وخت دَ ټېکسي دَ شا په سيټ کې ناستې هغې پېغلې ګائيډ ليک زما په لور داسې په سرو سترګو کتلو، چې څنګه مې سترګې ورسره څلور شوې ، نو په څېره يې دَ مايوسۍ يو رنګ تلو او بل راتلو –

*****

دَ سبِل کولو په څلورم سهار ، ګوا په ۳۱ مه نيټه دَ جنورۍ ۱۹۹۲ع دَ " نوري ټرېولز کمپنۍ" په "پټايا سائټ ټريپ"کې دَ اوؤ سرو انګرېزانو او يَو پاکستاني ملګري سره په وېګن کې ناست دَ "پټايا بيچ" په لور روان وم - کم او زيات څه ۱۴۵ کلوميټره لرې دا نامتو سمندري څنډه يا غاړه په تهائي لېنډ کې کتل دومره ضروري ده لکه په پاکستان کې لاهور کتل ، چې پنجابيانو ورسره دَ پاکستاني کېدو شرط ايښې دی - دَ پټايا بيچ په لور تلونکې لارې ځاى ځاى په ورُو او غټو آباديانو باندې په مابېن يا يو څنګ بل څنګ تېرې شوې دي - عجيبه خبره دا وه، چې ښاري سيمې وې او که کليوالې ، دَ سړيانو په مقابله کې ښځې په ښځې زيات شمېر تر سترګو کېدې -

اختر قزلباش چې دَ کراچۍ اوسېدونکی ؤ زما په څنګ کې دَ خپلې تهائي ګرل فرېنډ سره ناست ؤ - ډېر زړخوږی ، دروند او خوشحاله ځوان ؤ .. يو ځاى يې راته وئيل ...

" داسې خو زه جرمني ته تلم، لاکن تر هلته ورتګ له مخه مې بنکاک په لمبو کې ځان سوځېدو ته زړه وَشو ، نو ځکه دلته راغلم او دا زما ګرل فرېنډ ګرېني ده ، چې راځرمه ده"

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه ګرل فرېنډ ؟ دَ مغربي اصطلاح په سمون او که هسې دَ تهائي دَ ننني کلتور دَ يَو يا دوؤ شپو ګرل فرېنډ - ما ورڅخه پوښتنه نه وَکړه ... او خپله مې دا خبره وَسنجوله چې هغه دَ يوې يا دوؤ شپو ناوې وه - اختر او ما په اُردو کې دَ يو بل وَ زړونو ته لارې جوړَولې او نور مې دَ وروړئ احساس ته وده ورکوله - په دې وېګن کې مې دې بل اړخ ته ناست يَو ښکلی او دنګ دَ نيوزي لېنډ ځوان چې نوم يې تهامس ؤ هم په خوُی او بوُد او دَ ګپو په اړه بد نه ؤ – يَو وخت دَ ايډز په باب يې خپله رائيې له داسې دليل سره وړاندې کوله ...

" دَ ايډز عالمي شوشه هسې لاسي خبره ده ، چې دُنيا يې دَ تهائي هېواد په زد کوي .. ګني دَ ايډز مريضان چې څومره په مخته وتو مغربي هېوادونو کې شته .. دومره هيچرته نه شته "

په دغه رنګه ګپو او کتو راکتو کې يولس بجو خواته موږ دَ پتايا په واړه لاکن ښائيسته ښار کې په ګولډن بيچ نامي هوټل کې خپلو خپلو خوُنو ته وَ رسَول شولو - هو ، مازې دَ پنځلس يا شل منټه دَ آرام په نيت –

دولس بجې يې موږ ټول ملګري نيږدې سمندري غاړې ته بوتلو - دې وخت دَ سمندر دغه مشهوره غاړه چې دَ لرګيانو او کانيانو جوړ سايه وانونه په کې ځای په ځای ولاړ ښکاره کېږي ډېر خوش رنګه ښکاره کېده – تر لانچ پورې په وړه کشتۍ کې وَ رسول شولو او لانچ دَ کورال آئي لېنډ په خوا روان شو – کورال آئي لېنډ ، چې فقط ۴۵ منټه فاصله باندې يوه ډېره وړه مګر بيخي زرغونه جزيره (ټاپو) وه ... دې وخت دَ سلګونو سرو سپينو او نرانو څخه داسې ډکه وه چې څوک په بل نه ؤ خبر - که څه هم ټول له جامو څخه تر ډېره هانده خلاس ؤ ، خو دلته دَ يوه سړي هم په ځان دَ سړي ګمان ګوره چې څله نه کېدو - لاکن بلې خواته هره يوه ښځه په يوه نا يوه مستۍ کي بوخت ښکاره کېده ... بلکې زياترې خو په تکو شنو اوبو کې چړَپېدې هم - نور خو نور يو ځای زما سترګو لا درې داسې روسۍ ببغلې هم وَ لېدې چې په ښکاره سينو يې سن بات کولو ... حريان ځکه شوم ورته ، چې زموږ دَ ټريپ دَ ګائيډ له رُويه ... په تهائي لېنډ کې دَ سمندر په

(c) ketabton.com: The Digital Library

غاړو باندې دَ سن بات کولو په وخت دَ بدن خاص برخې پټوَل لازي دي .. او دلته چې مې دا حال وَ لیدو ، نو دَ تهائي لېنډ قانون راته څه غوندې کمزوره ښکاره شو – او چې دلته خال خال دَ حکومت سړي او ژوند ساتونکې هم ګرځېدو –

دَ واړه ټاپو په غاړه باندې دَ نور ژوند پرته موټر بوټونه ، آسماني سایه وانونه (په آسمان کې دَ الوتلونکو چهتریانې) واټرسکوټران او خاي ځای دَ ګېند لوبې هم دَ کتو وَړ او خوندَورې وې - که یو خواته زما په خیال چې زه یوازې هغه سړی هم وم ... چې جامې مې په تن وې – هم ځکه خو به ځینو ماته داسې پورته کښته کتلو لکه زه چې دَ دُنیا دَ داسې رنګه مغربي چارو څخه بې خبره ورته برېښېدم - که څه هم هغوئ په خپل سوچ کې صحیح ؤ ، خو کمزوري مې بیا هم چاته په لاس شاید چې په دې وجه نه ور کوله چې پښتون وم - مطلب، چې زه یو ځل یوې خواته په رېګ باندې ناست وم، چې دوې تهائي پېغلې راوَرسېدې او په څنګ کې راسره کښېنستې او وائي...

" مساج مساج ؟ "

که مې څه هم ورسره دا خبره نه وَ منله ، خو خبرې مې ډېرې ورسره وکړې - دا دواړې مسلمانې پېغلې وې او وئیل یې ...

" دَ مساج کار په تهائي لېنډ کې زیاتره مسلمانې پېغلې کوي ، ځکه چې دا تر نورو سپکو کارونو دروند او ښه کار دی "

ما ورڅخه پُوښتنه وکړه ، چې...

" نران مو څه کوي... چرته مې په ستاسو دَ شمېر په سمه نه وَلیدو "

هغوئ وئیلو ...

" زموږ زیاتره نران په ښار کې خواري کوي او یا دې خوا ها خوا لانچونه چلوَي "

له دې ځایه ماځیګر خواته بیرته پټایا ستې ته راوړل شولو –

دَ شپې نهه بجې یې Alcazar show ته بوتلو - په دې غټ ننداړتون کې دَ تهائي ژوند ژواک ښوونې په نوې او خوندور ډول وړاندې کېدلې - دَ حیرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره دلته دا وه، چې په لوی سټېج باندې ننداړې دَ هرې لوبې او ډرامګۍ او سندرې یا بیا بیا رقصونو ورسته داسې ژر ژر بدلېدلې ، چې دَ سړي به وربانډې دَ جادوئي عمل ګمان وَشو - ګوا دَ سټېج درست ماحول به دَ هرې لوبې دَ موډ په سمون داسې په تادۍ بدلېدو لکه دا هر څه چې ژوندي نه .. دَ یو فلم برخه وي - له دې خوندورې شو دَ کټلو ورسته موږ ټول ملګري دّ شپې یولس بجې خواته دَ پټایا په فرسټ روډ کښته کړل شؤ ... یو عجیبه غوندې حال ؤ په دې روډ - هر لور رڼاګانې ، بارونه ، سازونه ، دمامې ، مستیانې په بېلابېلو نومونو باندې سرته رسېدلې او دَ دُنیا جهان ټوؤرسټانو زړونه یې غولوَلو - داسې برېښېدو لکه مځکه چې ځنګېږې ، خو عجبه بیا هم دا وه چې ودانیانې او ماڼیانې دَ دې روډ لا هم هغسې ولاړې وې - په هر دویم ګام ښځې او نرښځیان په رنګینو جامو کې نه یوازې ولاړ ؤ بلکې په ښکاره ښکاره یې وَ خلګو یعنې ټوؤرسټانو ته دَ هغوئ دَ خوښې هر اړخیزه خواهشاتو پوره کولو دپاره بلنې هم ورکولې - ګوا انساني ژوند او اخلاقیاتو رسۍ داسې په آزادۍ دَ شیطاني وحشت په نیت شلولې ... چې زما په رنګه یو ساده پښتون یې په بیا بیا غوږونو نیولو باندې مجبوره کولو - نه یوازې دا ، بلکې دَ روډ په دواړو څنډو ولاړو بې شمېره پېغلو داسې رقم بلنې هم ورکولو ته چمتو وې - چا وئیل ، لائیو شو ... لائیو شو ، چا وئیل ، دا ډسکو ... ها ډسکو ، اې ګوګو ، داسې بار هاسې بار او تر دې هانده چې ځینو دَ لېډي هوم ... لېډي هوم مشهوریانې او بلنې هم ورکولې –

غرض دا ، چې دلته ایمان ساتل وَ سړي ته ګران پرېوځي - ولې چې دلته ښځې او سړي دَ مختصرې مودې دَ رښتې په نیت جوړه جوړه داسې ګرځي لکه هغوئ چې دَ جنم جنم راهسې ملګري پاته شوي وي - بس یَو زه وم، چې نه تش مې دَ ګلانو دَ ښکولو څخه ځان ژغورَلو بلکې دَ پټایا بیچ دَ دغې شپې دَ مستیانو په نوم لوګۍ شوؤ ګلورېښو لارو کې خورو ورو ازغیانو څخه مې جامې هم ژغورلې - هو، داسې نه ، چې زما په سینه کې زړه نه ؤ او یا سړی نه وم ، خو خبره هغه دَ هوشیارانو، چې زړه ؤ لاکن همت نه - نو ځکه دَ بېلابېلو ناښکاره ویرو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملګرى يوې بلې خواته په چکر وم - يعنې شايد چې زه هغه واحد سړى وم، چې چرته هم يوه بار کې نه کښېنستم او نه مې دَ پتايا بيچ په رنګونو کې ځان رنګ کړو –

دَ پتايا بيچ په باب دا خبره مشهوره ده، چې دلته دَ دُنيا جهان خلګ يا ټوؤرستان (په خاص توګه نرينه) ځکه په زيات شمېر راځي ، چې ورځ په خوب او شپه تر سهاره په ويښه تېرولو عادت دَ رواج ځاى نيولى دى - او بيا دَ ښار دَ سمندر دَ غاړې آمدني په يوه ورځ کې لکه يو لکهه ډالره پورې وي - او په دې کې دَ ګټې زياته برخه دې هېواد ته دَ تهائي پېغلو دَ موسکاګانو او رقم رقم روا کړل شوؤ ناروا اداګانو په بنسټ دَ ټوؤرستانو دَ زړونو دَ غولوَلو له سوبه لاس ته ورځي - وئيل کېږي ، چې دَ دې هېواد په خوشحاليانو ساتلو کې دَ دغو پېغلو لويه برخه وي - ولې چې هغوئ په خوږو خنداګانو ، ناروا نازونو او اداګانو باندې دَ سېلانيانو جېبونه داسې صفا کوي ، چې دَ يو څو ورځو ورسته دغه سېلانيان خپلو هېوادونو ته ستنېږي ، نو چې دَ جهاز له ټکټه يې بل هيڅ څه هم په جېبونو کې نه وي پاته شوي - داسې ځکه، چې تهائي پېغلې دَ نريناؤ دَ کمزورۍ رګ نيولو په هنر کې خورا غښتلې ګڼل کېږي - هم شايد دغه وجه وه، چې دغو ماربچئيو تهائيانو ته زما ايکړې بده ښکاره کېدله او هڅې يې کولې چې دغه با ايمانه پښتون هم په يوه نا يوه طريقه ورګېر کړي - خو، ما له هيڅا سره هيڅ رقم خبره هم نه منله - خو هغوئ هم شکست نه منلو او ما ته يې په رقم رقم نومونو تلکې دروَلې ... خو زه په کې نه شومه ورګېر - هن ، تر دې هانده، چې زه کله دَ خپل هوټل په لابي کې وردننه شوم، نو يَو تهائي ځوان، چې ورسره څنګ کې يوه چټه پېغله هم ولاړه وه دَ ښې ډېرې نشې په حالت کې راته وَوئيل ...

" لېډي ... لېډي ؟ " ما که هر څو غوږونو ته لاس وړلو، خو هغه بې غېرته ځوان يوه نه منله او انجلۍ ، چې خور يې ښکاره کېدله تر لاس نيولې زما تر شا شا

(c) ketabton.com: The Digital Library

راروان ؤ - او زه دَ مرګ وام نیولی دَ خپلې خوُنې په لورې په غټو ګامونو روان ....

*****

په دې بل سهار دَ ناری کولو ورسته په وېګن کې Jomthien Beach ، چې دَ پتایا ستې څخه دَ نیمې ګنتهې واټن باندې ؤ ته یوړل شولو - دَ پتایا بیچ په مقابله کې دا بیچ نه یوازې غټ ؤ ، بلکې دَ ځوانیانو ، مستیانو او ښائیستونو په اړه ځانګړی هم - دَ ژېړبخون رېګ او تکو شنو اوبو په دغه سمندري غاړه باندې مې په لومړي ځل اوبو ته ځان وَسپارَلو او دولس بجو خواته مې دَ ملګرو سره په وېګن کې دَ بنکاک په لور مخه وکړه ... او په هغو لارو دَ تهائیانو دَ کرانګ تهیپ (یعنې دَ حُورو ښار) ته یو ځل بیا روان ؤ - دا ټریپ دَ سېل دَ اهمیت څخه پرته په دې وجه راته په ګټه تمام شو ، چې دَ اختر قزلباش غوندې غښتلی او خواخوُږی دوست مې په برخه شوی ؤ –

*****

بیرته هغه زه وم او کهرانه ګیسټ هاؤس ، چې هم ارزانه ؤ ، او هم دَ ښائیسته او خوش رنګه اندرا مارکېټ سره ورته ... دا مارکېټ څه ؤ ، دَ کلې دَ ګودر تنده ورباندې ښه ماتېدله - ما او اختر قزلباش، چې زما دَ هوټل څخه په څه فاصله باندې په مېټرو پېلس کې استوګن ؤ ، هر ماځیګر به موږ په سېل وتو - اختر قزلباش به له تهائي پېغلو سره رقم رقم ټوکې او شوخیانې کولې – یَو ماځیګر ، چې موږ دواړه په اندرا مارکېت کې ګرځېدو ، نو اختر قزلباش دَ یوې تهائی سره په شوخۍ کې څه داسې اخته شو ... چې هغې انجلۍ ورته وئیلو ، چې ...

" انګرېزي مه وایه ... تهائي وایه تهائي وایه "

" زه پیشي نه یم چې په میاون میان به درسره ژغېږم "

ده به لا نورې خبرې کولې ، چې هغې تهائي پېغلې دا خبره په ځان څه بده وګڼله او وار یې داسې په تادۍ وَلاس ته کړو ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" زه بیا سپی نه یم ، چې ستاسو په رنګه به باؤ باؤ کوم "
دا باؤ باؤ یې داسې په خوند او په طریقه ادا کړو ، چې ما او اختر دواړه داسې خندا په سر شولو ، چې دَ هغې په شونډو هم موسکا خوره شوه -

*****

دَ سېل اتم سهار ؤ ، چې دَ کهرانه ګیسټ هاؤس څخه دباندې دَ مېټرو پېلس هوټل خوا ته دَ اختر قزلباش سره دَ لیدلو په نیت روان وم - بس چې څنګه دَ خپل هوټل له روډه دَ ښي لاس په کوڅه وګرځېدم ، نو یَو تور بانجنې کلر موټر کار چې ټولې شیشې یې هم تورې وې ... زما دَ څنګه وَدرېدو ، شیشه کښته شوه او یوه ټین اېجره تهائي پېغله ، چې تور نرم وېښته یې په مخ ځنګېدلو .. په کې ناسته وه ... راباندې ژغ وکړو ...
" مېن ... چرته روان یې ؟ "
ما ورته وئیل ...
" مېټرو پېلس هوټل ته "
دې لاس شاته وَغزَولو او دَ شا دروازه یې څه غوندې خلاسه کړه ...
" راځه ... زه به دې ډراپ کړم "
یَو وار لا زړه راته وَ وئیل ، چې ورسره کښېنم ، خو بیا چې مې دې پټ چارې انجلۍ ته پام شو ، نو انجلۍ راته انجلۍ نه ... بلا ښکاره شوه ... نو ځکه مې لاس ورته دَ شکریه دپاره پورته کړو او وئیل مې ورته ، چې ...
" نو تهېنک یُو "
او مخته روان شوم - هغې بیا راپسې ناره کړه او ګاډۍ یې زما سره سره روانه کړه او پرله پسې راته ګډه وه ...
" Man … Hey Man … No Problem … come come … join me "
لاکن زه وم، چې خپله لاره مې داسې په چسپاندۍ لنډَوله ، لکه جوړه چې تهائي اژدها دَ هغې چاکلېټې انجلۍ په بڼه کې راپسې وي او له ځُلې څخه مې ورته " No..No " وتلو – لاکن هغه تهائي پېغله هم دومره رډه وه، چې زما په خبره یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر نه خلاصَولو - زړه مې حلق ته راغلی ؤ - که ورځ نه وی ، نو کېدای شو چې منډه مې کړې وی او بیا غم دا هم ؤ، چې یو بل خواته په دې کوځه کې سړي هم کم کم لیدل کېدو او څوک چې ؤ هم، هغوئ خپله خپله لاره وهله .. نه یې په ما او هغې کې باک کولو اونه یې زموږ په لور په هېره راکتلو - ما په بیا بیا هغې ته سوري وئیل او معافي مې ورڅخه اخیستله ... او لاسونه مې جوړه ورته نیولی ځکه نه شو، چې دلته چا ته لاسونه جوړول ... هغه ته هرکلی وئیل دي - خو دَ هرڅه پرته مې غوږونه په بیا بیا ورته وَنیولو ... ځکه چې دَ هغې په دې تکراري ضد ماته خپل مرګ یقیني شوی ؤ - خو دا وه چې ما ته به یې په ماته ګوډه انګلسۍ کې بیا بیا وئیل، چې...

" Come …. Come Join Me …. My Friend … don’t worry "

یَو وخت چې زه دَ مېټرو پېلس هوټل په کوځه کې وګرځېدم، نو ګاډۍ هم څه شاته پاته شوه - ما وئیل ، چې اوس به ورڅخه خلاص شم - ولې چې هوټل اوس بس په یَو څه فاصله باندې ؤ - دغه سوچ مې کولو ، چې ګاډۍ هم راپسې بیا راوَرسېدله - دې ځل خو دومره راسره نیږدې روانه وه ... وایم چې هغې ایله لاس نه راواچولو ... ګنې که یې غوښې وه، نو یې اغوا کولی هم شوم - دا هغه وخت ؤ، چې مې په مزغو کې دا خبره راغله ... هغه هم دَ حېرت سره ګنډلې ، چې دا هم عجیبه هېواد دی ، چې ښځې یې نرانو ته په ګاډیانو کې لفټونه ورکوي ... که څه هم دَ دې خبرې برعکس زما په هېواد کې کېږي - نو ځکه خو زه په نره ځان دومره عاجزه شوی وم، چې شاپېرۍ راپسې وه او زه لکه چغال په منډه – یَو دوه ځله یې زما توجه دَ ځان په خوا اړَولو دپاره په هارن لاس هم کښېښولو... چې به مې ورته وکتلو، نو دې به په شونډو ژبه تېره کړه او یوه سترګه به یې داسې پټه کړه لکه جوړه چې یې اوړه راپسې تمام شوي وي - او ناپېښه خو هغه وخت وَشوه ، چې زه دَ هوټل په ګېټ ځنګه دننه کېدم، نو دَ خدائی په اماني دپاره مې لاس څه ورته پورته کړو ، چې هغې شونډې په خشم کې وَ چیچلې او له ځان سره په ترئیو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تندي وَبُونښېده - خود به يې کلکه شکنځا راپسې کړې وي ... او بيا يې په اېکسلېټر پښه داسې کښېښوله، چې ګاډی ایله وانه لوته -
دا واقعه چې مې اختر قزلباش ته دَ هغه په خونې کې وکړه، نو ده زما په حال او شوق ډېر سر وَښورَولو او وئيل يې ...
" څه ګولډن چانس دې دَلاسه ورکړی دی "
او بيا يې راته وئيل ، چې ...
" داسې پېښې دلته اکثره دَ خوش قسمته غېرملکيانو سره کېږي - يعني دَ غټو کورنيانو انجونې داسې دَ دوئی دَ راګېرَولو په چکر کې ګرځي راګرځي - ولې چې دغه دَ لوئيو کورنيانو انجونې هرڅه هر څه دلته په خپلو سترګو ويني ، خو دَ خپلو خواهشاتو تسکين دَ عامو انجونو غوندې نه شي کولی – نو ځکه يَو نا يَو غېر ملکي ځوان په تلکه کمې راګېر کړي او څوڅو انجونې ...."
دَ ملګري اختر دا خبرې په ما هم ښې وَلګېدې – مګر دې وخت مې کولی هم څه شو ، چې موقعه مې دَلاسه وتې وه -
دغه ورځ اختر قزلباش په ضد ؤ، چې دَ بنکاک يوه تحفه زما په خوښه راته وړاندې کړي – ولې چې دائی نن ماځيګر جرمنۍ ته روان ؤ - که څه هم ما نه ورسره منله، خو ده راباندې په زوره وَمنله ... هو، دَ يَو ښېخې ښه دوست په حېثيت - په ټېکسي کې يې کښېنولم او هلته يې بوتلم، چرته چې له ځانګو راشلېدلي ګلونه دَ خزانه په امان او په هر موسم کې ژوند کولو ته جوګه برېښېدلو - هو ، هم دغه ګلونه خو دي ، چې خوشبويانې پاشي - هرڅه هرڅه ، خو حريان په دې خبره وم، چې دَ ملګري اختر دَ اخلاس مخې ته زما په خُله کې دَ انکار توري څله اقراري شوي ؤ ؟
*****
دَ فرورۍ څلورمه وه، چې زه دَ بُدها له ښاره په ټېکسي کې دَ ائيرپورټ په خوا داسې مړَغونی روان وم، لکه هرڅه چې مې دلته پاته شوي وي - بس ايله مې وَنه ژړَلو ، ګنې نور خو مې طبعيت ښه خټه شوی ؤ - او عجيبه خبره دا وه، چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته دَ راتګ په وخت چې زه څومره له وسوسو او ویرو سره ملګری راغلی وم... اوس دَ تلو په وخت دغومره زړَور او دَ خلګو خبرې راته ایله هوائي خبرې محسوسېدلې - ولې چې ، که لاره هر څومره ازغنه وي ، نو دَ ګلونو طلب ګار تر ګلونو پورې نه یوازې ځان رسَولی شي ، بلکې دَ ازغنو څانګو څخه جامې هم په خپل هوش او هوشیارۍ ژغورلی شي - او بیا پام خو، زمونږ په خړې پړې مشرقي نړۍ کې هم په کار دی - داسې ځکه، چې ولاتونه او هېوادونه که هر څومره بدل بدل دي ، خو انسانان او انساني روئیې دَ خپل خوی او بُود او جبلتې جوړښت له سوبه یَو رقم..... که داسې نه وای ، نو هر انسان به ځان ته مکمل وای او دَ بل سره دَ ملاقات حاجت به یې نه درلودلو –

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته ... چرته چې ستړګې ژغيږي

تاثراتي لنډيز

"په ايران کې اسلام هم شته او اسلامي قانون هم - لاکن ګوره چې خلګ ورڅخه دَ فرار لارې څله غواړي ؟ چرته دَ تاريخي سېکولر ايران دَ منځه تګ خو بې وخته نه ؤ شوی ؟او يا کېدلی شي چې خلګ يې لا تر اوسه په ذهني توګه دې نظام منلو او قبلولو ته تيار نه دي.... هرڅه هرڅه ، خو دَ سېلاني دپاره دَ سترګو وړاندې ښکاره ايران ، په هره اړه ساری نه لري ... په ښکاره دَ ژوند کولو طور طريقه په هره معنا کې مغرب وزمه ده ، خو رښتيا خبره دا ده، چې ايراني ژوند لا خو په معنوي توګه دَ مغرب تقاضې نه پوره کوي ... که څه هم په لاره يې روان بريښي" (شوق)

آئيډيل

ما چې کله هم دَ ژوند په ګودر باندې
کومه پېغله ژغولې ستا په باب ده
هغې ماته سر تر پايه دي کتلي
بيا يې دومره دي فقط راته وئيلي
چې "دَ خيال په نيلي سپور
اې لېونيه !
دا جنۍ زموږ په کلي کې نه اوسي
شاپېرۍ زموږ په کلي کې نه اوسي"

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر یورپ پورې دَ وچې لارې دَ مزل کولو په نیت ما او ملګري جمعه خان کاکړ بېګونه په اوږو باندې راوَځښولو او په ۲۸م اکتوبر کال ۱۹۹۳ غرمه درې بجې دَ پاکستان دَ سهېلي لوېديځې څنډې ورستنې ښار تفتان څخه وَ ايران ته ورننوَتو - لمر هغه ؤ ، دَ لمر وړانګې هغه ، موسم هغه... هن چې دَ وختي ژوند کېفيتونه هم هغسې ؤ - خو بس که بدل ؤ ، نو هغه ؤ دَ دې ځای انسانان او دَ دَ هغوئ انساني خصلتونه - ګوا يَو دم دَ علم په رڼا باندې هر يَو کس راته منور غوندې ښکاره کېدو - په مخونو باندې يې کوڼدۍ ږيرې درلودلو او په پټلونو او شرټونو کې پټ ايراني نرينه په ژبو ډېر پاسته او په اخلاق ډېر زيات خواږه او دَ سپين رنګت او جګ والي له سوبه سترګو ته دَ يَو مهذبه قام غړي بربښېدو - که څه هم دَ دواړو هېوادونو تر منځه راکښل شوې دَ پُولې کرښه دَ ولانګلو دپاره دَ ګامونو په کچ دَ يَو منټ يا نيم منټ لاره وه - خو زموږ او دَ هغوئ تر منځه دَ دومره زيات توپير مخې ته راتلل څه وړه خبره نه وه - او بيا چې څنګه موږ دَ ايران په مځکې باندې قدمونه ږدلو ، نو وخت يوه نيمه ګنټهه شاته ټوپ کړو - ګوا دَ پاکستان درې نيمې بجې يَو دم دَ ايران دَ ماښپښين په دوؤ بجو بدلې شوې -

ايران ، چې دَ پاکستان وَ سهېلي لوېديځ اړخ ته په ۱۲۴۸۰۰۰ مربع کلوميټرانو باندې محيط يَو خور وور آزاد اسلامي هېواد دی ، په ۵۲۰۳۱۰۰۰ مېښته خلګو باندې اړه لري - تاريخ وائي ، چې دَ آريائي نسل وګړي، چې کله دَ روس دَ سهېلي برخو څخه دَ نوي مسکن په لټون وَ وتو ، نو ځينو وګړو دَ پارس يعنې دَ نني ايران دَ سيمې په خوا مخه راوکړه او په هغوئ کې ځيني دلته مېښته شولو او پاته نور وګړي برصغير ته وَرسېدو - بيا دَ وخت سره سره دغه پخواني آرين وګړي ، چې "ماد" او "پارسي" نومېدلو په بېلو بېلو وړو وګړو يا ټبرَونو کې په لساني بنيادونو وَوېښل شول - دَ نن په دې ايران کې دَ فارسۍ سره سره چې کومې نورې ژبې وئيل کېږي ، په هغوکې کرُدي، عربي ، بلوڅي او ترُکي ژبې دي - او ښکاره خبره ده، چې هم دغه ټولې ژبې دَ پخواني آريائي نسل څخه دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

رازبرېدلو ټېرونو یا وګړو ژبې دي، چې خپل خپل ارتقائي عمل یې تر ننه پورې په بېل بېل تشخیصي توپیر رارسَولی دی – او اوس ځان ځانته قامونه لري - پرته له دې، دغه ایران دَ نړۍ په هغې نوموړې سیمې باندې پروت هېواد هم دی ، چې په خاوره باندې یې نه یوازې سلمان فارسي، عمُر خیام، فردوسي، حافظ شیرازي ، سعدي ، امام غزالي او نظیري رنګه ستر او بې ساري انسانان زېږېدلي یا پاته شوي دي ... بلکې دَ رستم غوندې تکړه او زورَورو پالوانانو مسکن هم پاته شوی دی - مطلب مې دَ خبرې دا ، چې دَ پرون په رڼا کې دَ نن ایران هم په درسته نړۍ کې په بېلابېلو میدانونو کې ځانګړې حېثیت لري ... چې دَ روښان سباؤن په لورې نه یوازې تلو ته جوګه دی بلکې دَ دُښمنانو او حاسدانو په سترګو کې کوُټېږي هم–

*****

کله چې موږ په ټېکسي کې دَ زاهدان په لور روان ؤ ، نو تر ډېره پورې خو دَ مخامخ راتلونکې هرې ګاډۍ څځه وېرېدم او ځان به مې ټول ټول کولو ، چې چرته زموږ په دې ټېکسي باندې نه راوَخېږي - ګوا دَ مخالف سمت ګاډۍ چې به څومره څومره رانېږدې کېدله ، نو زړه به مې له ویرې حلق ته راغلو .. خو بیا چې به زموږ کینڼ لاس ته تېره شوه ... نو زړه به مې ایله په ځای شو - خبره ناشُوده نه وه ، موږ نابلده ؤ - ولې، چې دلته ټریفک په ښي لاس چلېدو - بس به دغه رنګه حال کې چې څنګه څنګه ټېکسي مخته لاره لنډَوله ، نو دَ تک تور پراخ او هوار سړک دواړو خواؤ ته که څه هم هغسې غوُندیانې ، لږ ډېرې سمې مځکې او یا دَ غره لمنې وې ، چې ځای په ځای په کې واړه کلي او کورونه آباد ؤ ، خو سترګو ته یې سکون بخښلو - څه مخته دَ ټېکسي ډرائیور ، چې وړه کوُنډۍ توره ږیره یې په مخ درلودله زما او دَ جمعه خان کاکړ دَ بېلابېلو سوالونو په ځواب کې دومره معلومات راپه ګوته کړو ، چې موږ دَ ایراني ماحول، لږ ډېر رسم و رواج او څه څه دَ هغوئ دَ قانون په دائره کار هم بلد شولو - لاکن دَ هغه ډرائیور دغې خبرې موږ ډېر پرېښانه کړي ؤ ، چې ګنې...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" پام کوئ پام ... داسې نه ، چې په یوه وړه غونډې ورانۍ مو سرونه قلم شي " موږ هم ملامت نه ؤ ، ولې چې رقم رقم وسوسو سره ګنډلې ویرې مو هغه وخته لا په زړونو او ذهنونو کې ځای نیولی ؤ ، چې دَ ایران په باره‌ر راننوَ تلو په وخت په لومړي نظر دَ ستر امام خمیني دَ عکسونو سره په دېوالونو نوښته شوې نارې لوستلې وې - ګوا دَ سترو مذهبي هیروګانو دَ زنده باد له سلوګنانو سره (مرګ بر امریکه ، مرګ بر اسرائیل) رنګه دَ نفرت دَ انتها ښودنه ... نه یوازې دا بلکې دَ دغسې نارو پرته دَ اسلام دَ سر لوړۍ، دَ اسلام دوستۍ په حق کې بېلابېل قومي جهادي نظر او دَ کُفر په زد ډېرې نارې په هر دویم دېوال او لګېدلې بېنر باندې لیکل شوې وې - خو بیا چې دَ ټېکسي ډرائیور خبرې لا په کې ورګډې شوې ، نو زه او زما ملګرى لا نور هم وارخطا شولو او يَو بل ته مو داسې په بیا ورکتلو لکه موږ چې به ډېر ژر له يَو بله بېلېږو - نو ځکه مې جمعه کاکړ ته وئیل، چې...

" وروره !! ما و تا خو دَ آزادې فضا مارغان یُو ... لاکن خیال به کوؤ ... ډېر په سوچ او پام به دلته په دې هېواد کې قدمونه ږدو "

" هو ... دَ دې خلګو هیڅ پته نه لګي - دوئی تر اوسه لا په حالتِ جنګ غونډې کېفیت کې دي او له ذهنونو څخه یې دَ ماضي تراخه وختونه نه دي وتي – داسې نه چې سرونه وَ بائیلو "

او دغه وجه وه ، چې موږ دواړه له ډرائیور سره هم په ډېر جیو جار خبرې کولې – هڅه مې دا کوله ، چې يَوه داسې کړه یا ترخه خبره مې له خُلې ورته نه راوَخېږي چې لاسونه یې زموږ تر غاړو راوَرسېږي - هو ، که څه هم هغه پخپله ټوله لاره دَ دې هېواد دَ انقلابي او اسلامي نظام په زد راته ګډ ؤ او دَ پاکستان تر ټاک اوینښتې خپلواکۍ یې په درنو ټکو کې ستائیله - لکه دا خبره ، چې به یې په مختلفو حوالو بیا بیا کوله ، چې ...

" په پاکستان کې که نور هیڅ هم نه شته ، خو دَ خلګو دغه ځانته په خپله خوښه ژوند کول یې غټه معنا لري او بس "

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا او داسې نورې خبرې یې لا سرته نه وې رسوَلې ، چې یوه ګټهه تېره شوه او موږ زاهدان نامې ایرانې ښار ته وَرسېدلو او په نه ساعت کې بیا دَ ګېراج نامي ځای ، چې ورڅخه دَ تهران دپاره بسونه تلو کې له ټېکسي څخه کوز شولو - دا دَ ښار یوه خوش رنګه برخه وه – بلوڅي او فارسي په کې وئیل کېدله - که یوې خواته ته ټول نرینه په انګرېزي جامو کې پټ ؤ، نو بلې خواته یې ښځو تور غټ پړونې په ځان داسې راپېچلې ؤ ، چې بې دَ سپینو او غوُنډو څېرو یې دَ بدن بله یوه برخه هم نه ښکاره کېده - دلته دَ بسانو درې غټې کمپنۍ وې.. لکه T.B.T ، ایران پېما او شرکت تعاوني ... او دَ هرې کمپنۍ دفتر مخته ښائیسته او نوي جوړ مرسډېز بسونه ولاړ ؤ - په ایران پېما دفتر کې مې دَ تهران دپاره دوه ټکټونه واخیستو او بیا یې دفتر سره جوخت هوټل ته دَ ډوډۍ خوړلو په نیت ننوَتو –

دَ دې ځای دَ وخت په سمه درې نیمې بجې خواته بس دَ تهران په لور مخه وکړه - بس څه ؤ، تیار جهاز ؤ، پاسته او غټې سیټان یې درلودلو، پراخه پراخې وه په کې او تر ټولو ښه خبره لا دا وه چې دَ ښائیسته ناستو انسانانو همسفرې دَ اوږده سفر ټولې ویرې او وسوسې زموږ له زړونو څخه نه یوازې وَ ایستلې ، بلکې په بس کې دَ ناستو ایراني خلګو دَ خواپاکۍ او دَ خوش اخلاقۍ مظاهرو موږ ته هم دَ هغوئ په انسانیت وزمه ماحول کې دَ برخه جوړېدلو احساس له تلقین سره ملګرې راپه برخه کړو - نه یوازې په بس کې دا خبره رامخې ته شوه بلکې ما او جمعه خان دَ بس اډې دَ خواپاکې پرته دَ هغه هوټل چې موږ په کې خواړه خوړلې ؤ ، هم په ښو ټکو ستائیلې ؤ - ګوا ما او زما ملګرې دَ دې هېواد له باډرې ښار زاهدان څخه لا دَ دې خلګو په حقله ښه دروند تاثر غوره کړې وې - هو ، شاید ، چې دا خلګ دَ دې حدیثٍ نبوي مبارک (النظافت من الایمان) معنا او مفهوم ته سم په نره رسېدلې ؤ ، چې دَ شاته پاته شوې اډې په هر دفتر، انتظار ګاه او هن چې په دې بس کې هم یَو ځای کې لیکلې شوې ؤ - دا خو ؤ دَ ایران او ایرانیانو دَ صفائي حال ... سړکونه او په سړکونو روان ټرېفک یې داسې تاثر

(c) ketabton.com: The Digital Library

راکولو ، چې دَ ایران خلګ چې زمونږ له (دَ بودګانو سره دَ مطابقت لرلو تر هانده ساده) خلګو څخه یوه پېړۍ مخته وتې وي - دلته دَ منظمه انساني ژوند پرته داسې څرګند یږي لکه په دې هېواد باندې چې کله هم جنګونه یا خوني انقلابونه راغلی نه وي - ولې چې نه مې چرته مات پُل تر سترګو شو او نه مات دېوالونه - نو له دې څخه دا څرګندېدله ، چې انقلاب تش دَ شاه او شاهي نظام په زد نه ؤ راغلی ، بلکې دغه انقلاب دَ اسلام او انسانیت په اړه هر اړخیزه انقلاب هم ؤ - ګڼې یَو هېواد هم دَ نړۍ دَ نورو هېوادونو دَ مرستې بغېر دغه رنګه ژوند ته په همت او مړانه اوږه نه شي ورکولی ... لکه دَ ایران اوسنی اسلامي او جمهوري حکومت چې یې خپلو وطنوالو ته دَ ژوند ساتنې په حقله ورکوي - او بل، دا هر څه داسې ښکاره کوي ، لکه ایراني قام چې یَو وار بیا په خپل سر دَ زغمنې او مړانې ، هغه رنګه ښوؤنه کولو ته جوګه شوی دی ، کومه چې ډېر پخوا زمانې کې دَ پارس یا فارس (دَ نن ایران) وګړو دَ چنګېز خان او هلاکو خان دَ ظلم او بربریت په زد کړی ؤ - نه یوازې دا ، بلکې دَ ایرانیانو دې همت دَ فرهاد دَ جنون یادَونه هم تازه کوي ، چا چې دَ خپلو مټو په زور دَ شېرینۍ ، چې دَ باچا خسرو پروېز (۵۹۰ - ۶۲۸) رانۍ وه ، دَ مینې په نشه کې دَ بېستون نامې غره څخه دَ شوُدو ویاله دَ هغې تر مانۍ پورې وړې وه —

ماځُستن وَ خواته بس ، چې دَ ایران خلګ ورته اوتوبوس وائي ، یوه ښار ته دننه شو ... بازارونه بند ؤ ، خو خال خال هوټل او یَو نیم دوکان ، چې په لویه لاره جوړ ؤ ، دَ مسافرانو دپاره خلاس ؤ - بس دَ یوه هوټل له مخه تم شو او ټولې سوارلیانې دَ ډوډۍ خوړَلو او نور حاجت سر ته رسَولو په نیت ورڅخه کښته شو - دا کرمان نامي ښار ؤ - دلته مو په هوټل کې جوجا کباب، چې دَ ایران په خاصو خوراکونو کې یَو خوراک دی وَخوړَلو ... او سلېماني چائی مو له نخودو سره وَڅیښلې - او بیا دَ ماځُستن لمونځ کولو ورسته په بس کې کښېنستو - دلته دا خبره لیکل ضروري ګڼم چې که څه هم سفر ډېر خوندَور ؤ ، بدني او ذهني ستړیا یې نه درلودله ، خو دَ پاسبانانِ انقلاب دَ عسکرانو بېخي زیاتې او بیا بیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

تلاشیانو له سوبه مو ساه څلې ته راغلې وه - دَ لوې لارې هر ورکې او غټ ښار ته ورننوتلو څخه مخ کې یا ورڅخه وتلو په وخت په یوې نا یوې عسکري چوکۍ باندې به خامخا اوتوبوس شل یا پنځویښت منټه دپاره درېدو او سوارلیانې به دَ تلاشۍ او تپوسونو دَ زړه ازارَونکو تر هانده مرحلو څخه خامخا مخامخ کېدې - بیا یې هم کور ودان، چې مورږ یې نه تنګولو ... بس فقط پوښتنې به یې راڅخه کولې او تش زمورږ پاسپورټونه به یې کتل - لاکن خپل هېواد وال ، په تېره بیا ځوانان خو یې دَ سر له ویښتانو بیا دَ پښو تر نُوکانو پورې تلاشي کولو اوچپه راسته پوښتنې به یې ورڅخه ډېر په جابرانه انداز کولې - داسې حال ته اشاره کولو په وخت زما ملګرې وئیل ، چې ...
"دا خو عسکري چوکیانې نه ، بلکې تیار امتحاني سېنټران دي"
او خبره وه هم دغه رنګه - ولې چې دَ مخ او دَ شا دَ تلاشي کولو پسته دَ دغو ځوانانو دَ خشم ، بې زارۍ او کرکې کېفیتونه دَ هغوئ په څېرو له ورایه ښکاره کېدو ، خو هیچا څُله نه شوه څېړلی او نه یې اظهار په تورو کې کولی شو – بس یَو بل ته به یې ګاهی ګاهی وَ کتلو او سرونه به یې یوې بلې خواته وَښورَولو - هرڅه هرڅه ، خو دَ هغو ځوانانو دَ تندیانو ګونځو به یې دَ زړه حالونه وئیلو - رښتیا خبره دا وه، چې دَ انقلاب دَ ساتنې دا شکي او ازاري انداز یې زما نه شو خوښ... خېر، یَو وخت مې سترګې سره ورَغلې وې – که یې دَ یامان نامي ښار په اوله چوکۍ نه وای بس درَولی، نو ممکنه وه، چې تر سهاره به په خوارږه خوب ویده وم-
سهار شپږ بجې خواته اوتوبوس دَ لارې په یَو غټ او ښائیسته غوندې هوټل باندې تم شو ... دا دَ لوې لارې هوټل دَ صفائي او ښائیسته والې او انتظام له جوره زمورږ دَ غټو ښارونو دَ لورږ ستهېبندرډ له ریستورېنټونو څخه هم یَو په لسه ښه ؤ - دَ خوراک څیښاک دَ اوچت معیار او خواپاکۍ دَ بې ساري کېدو پرته دَ دې هوټل واش رومان دَ ستائینې ورړ ؤ – خو دلته هم په یوه واش روم کې په دېوال باندې په څلورو رنګینه قلمونو باندې لیکل شوې فقره ، ګوا " لعنت بر

(c) ketabton.com: The Digital Library

رژيم آخوند ˝ داسې خبره زړه ته راواچوله ، چې ګنې اوسنی انقلاب يې په خطره کې دی - ولې، چې په واش رومونو يا حاجت ځايونو کې دَ خلګو دَ کنځلو تحريري اظهار دَ کرکې او بې زارۍ انتها ګڼل کېږي - دغه رنګه سوچ يوازې ما نه درلودلو ، بلکې زما ملګرې جمعه خان کاکړ هم په دې هوټل کې دَ چائی په مېز راته وئيل، چې...

˝ دَ دې هېواد دَ خلګو دَ سپينوالې وجه چرته دا خو نه ده، چې دَ بې ځايه حکومتي بند بېځونو له سوبه وينې په کې وچې شوې دي ؟˝

دائی په خپله خبره کې که صحيح نه ، نو غلط هم ځکه نه ؤ ، ولې چې هر يَو سړی يا کس دَ دې هېواد ساموَلی ښکاره کېدو - هوټل دَ خلګو څخه ډک ؤ ، لاکن ژغژغه يې دومره نه درلودله ، چې څومره په کار وه - او نه مې په يَوه مېز باندې آزاده ګپه تر غوږه شوه - ګنې دا خلګ دَ جامو او کړو وړو په ظاهري وضحه په معاشي توګه خوشحاله هم ښکاره کېدو –

*****

لمر ښه بالا په سر راغلی ؤ ، چې موږ دَ رفسان جان او بم نامې ښائيسته ښاري علاقو څخه ښه ډېر مخته تېر شوي ؤ - او بيا څه وخت ورسته خم نامې ښار هم په يَو اړخ شاته پاته شو - اوس موږ دَ اصفهان په لور مخه کړې وه - دَ خوند خبره مې دا وليدله ، چې رک له باډره تر دې ځايه او بيا مخ مخته هم درست روډ په يوه حالت او روغ رمټ ؤ - له دې خبرې څخه مطلب دا راوَتو ، چې دلته لر او بر ته په يوه سترګه کتل کېږي - که هغه سمه وي او که غر ، په يوه وټه کې تلل کېږي - ګوا دَ باچا نوشېروان عادل (۵۳۱- ۵۷۹) دَ عدل و انصاف تاريخي خاصيتونه دَ پلارني ميراث په څېرلا څه څه دَ نن په دې ايراني حکمرانانو کې هم منتقل شوي ؤ -

دلته دَ سړک دواړه اړخه مځکې دَ زميندارۍ دپاره جوړې شوې وې ، خو له بده مرغه مې چرته کشت کرونده تر سترګو نه شوه، شايد چې دا يې موسم دَ کروندې نه ؤ - او نه مې ونې په ګڼ شمېر چرته وَليدې - که څه هم دَ ټېلي فون

او دَ بجلۍ ټولې تمبې يې له نرئيو او سمو سکو ونو له ډَډونو څخه جوړې ، ولاړې ښکاره کېدې - نو دا خبره مې مزغو ته راغله، که په دې سيمې يا لاره کې ونې نه شته هم، نو ايران به خامخا ځينې ځنګلي سيمې لري ، چې دا ستنئيانې يې ورڅخه جوړې کړې دي - او دا دی اوس اصفهان ښار هم يَو خوا ته پاته ګېږي لګيا دی – دَ خپل نامه په شان ښائيسته او ډېر په ترتيب جوړ دغه خور وور ښار مې دننه ځکه نه وَليدو ، چې موږ په يَو اړخ ګوا بائی پاس باندې ورڅخه تېر شولو - او چې څنګه څه مختته لاړو ، نو اوتوبوس دَ يَو هوټل مخې ته وَدرېدو او دَ چائيو ځيښلو او دَ غرمې دَ ډوډۍ خوړلو په نيت سوارليان ورڅخه کوُز شولو- دلته دا خبره هم کوم، چې دَ ايران خلګ، دَ جوجا او چلو کباب پرته دَ هندوانې او خټکي يا کدو بيجان هم ډېر په خوند خوُري - او پيسته ځکه دومره زياته نه خوري، چې دَ بېخي زيات پېداوار له سوبه يې ها غه " دَ کور دَ چرګې او دال برابر " خبره يې لکه چې منځ ته راغلې وه – ما او جمعه خان کاکړ بيا پيسته په دې زياته خوړله، چې يَو خو ارزانه وه او بل تازه او په خوند مزېداره هم -

دَ قم نامې غټ ښار څخه بيا رک تر تهران پورې نه يوازې علاقه دَ کتو وړ وه، بلکې اوتوبوس هم دَ رفتار په اړه وزرونه کړي ؤ –ولې چې ، درې هوار او تک تور سړکونه له يَو بل سره څنګه په څنګ داسې جوړ کړل شوي ؤ، چې په يَو سړک له دې خوا ټرېفک تلو، او په بل ، له هغې خوا راتلو ... او دريم سړک دَ غټو او درنو ټرکانو او ټرالرانو دپاره ټاکل شوی ؤ - دَ مځکې په سر هر څه ، که څه هغه انسانان ؤ او که جوړ کورونه ، ودانيانې او يا دَ کشت کروندې دپاره سمې شوې مځکې او پټيان... يَو دم بدل بدل ؤ او سترګو ته ډېر ښه ښائيسته برېښېدو – ولې چې تهران اوس په څه واټن باندې ؤ - او هغه وخت هم راغلو، چې اوتوبوس دَ ايران زړه ، ګوا تهران ښار، چې ښې ډېرې درختې په کې ولاړې وې ته منډه وهله - هو، څنګه څنګه چې بس دَ تهران ښار په منځنۍ برخې ته لاره لنډه‌وَله، نو چاپېريال نور نور ښائيسته کېدو لګيا ؤ - لاکن دَ سړک ښې لاس ته جوړه تکه ژېړه بېخي غټ ماجت وزمه ودانۍ، چې ميناري يې تر لرې لرې پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاره کېدې ، دَ سترګو وړاندې ښه ښکاره کېدو - دا دراصل دَ ستر امام خميني زيارت ؤ، چې ورسره جوخته دَ اکېډمۍ دپاره ودانۍ هم زيرِتعمير وه -
دَ ايران دَ وخت په سمه ماښکر څلور بجې اوتوبوس دَ تهران وَ مشهوره بس ترمينال ته وَرسېدو - دغه بس ترمينال څه ؤ، يَو غټ پوخ مېدانی ؤ ، چې په منځ کې يې دوه منزله ګېړدۍ ودانۍ دَ بسانو دَ دفترونو دپاره جوړه وه ، او دَ هرې کمپنۍ بسان خپل خپل دفترونو مختنه په لائنونو کې ولاړ ؤ - که څه هم موږ ډېر ستړي شوي ؤ، خو دَ ستړيا دَ وساکولو دَ مخه مو غوښتلو، چې دَ تُرکي دَ استنبول دپاره دَ سبا ټکټان تر لاسه کړو- دَ پوښتنې کولو ورسته راته پته وَلګېده، چې دَ تُرکي دپاره بسونه دَ آزادۍ ترمينال څخه ځي - نو ځکه بېګونه په اوږو راټال زه او کاکړ صاحب په ټېکسي کې تر ياد شوې بس اډې پورې ځانونه وَ رسَولو او هلته مو دَ سبا نه بلکې دَ بل سبا ، ګوا ۳۱م اکتوبر ۱۹۹۳ع دپاره وَ استنبول ته دَ تلو په نيت دَ شرکت تعاوني شمارې له دفتر څخه دوه ټکټونه تر لاسه کړو او بيا نبغ دَ اسکوائر ائيريا په هوټل وصال ، چې زوړ نوم يې دَ منېجر له قوله کاسا بلانکا ؤ ، کې خوُنه وَ نيوله او دَ ۲۴ ګنټهو دَ ستړيا دَ وساکولو په نيت دواړه ملګرې په خپل خپل پلنګ وَغزېدو -
دَ آرام کولو ورسته ماښُستن اتهه بجې له هوټل څخه دباندې راوَوتو .... رښتيا خبره دا وه، چې په لومړي ځغلانده نظر مې په زړه کې دا شک پېدا شو، چې موږ چرته غلط ځي ته خو نه يُو راغلي او يا بيا خود لکه چې خوب مې ليدو- لاکن دا نه خوب ؤ او نه غلط ځای ... بلکې دا دَ ايران زړه ؤ ، چې تهران نومېدو - هر طرفته په تورو څادرونو کې پټې ښځې په دومره زيات شمېر په روډونو باندې ښکاره کېدلې ، چې په کې نرينه دَ نه برابر ؤ - شاوخواته ښائيست او ځواني وه، او دلته په سينه کې دَ شاعر يَو حُسن پرسته زړه ؤ، چې قابو کېدو نه - نو ځکه په سر باندې راټال دَ جلاد دَ ساتول دَ احساس پرته هم، سترګو په مځکه باندې راکښته شوؤ دې شاپېريانو ته کتلو راکتلو ... دَ سترګو په جنګ کې دا ښځې هم څه کمې نه وې - داسې يې سترګې په سترګو کې اچوَلې ، لکه له عُمرو عُمرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې تږې وي – لاکن دَ دې هر څه پرته يې کولی څکه هيڅ نه شو، چې په خواهشاتو باندې يې بند پځونه ورته لګولې ؤ - بس فقط يې په کتلو راکتلو او دَ ښائيسته سترګو دَ بڼو په غښو باندې دَ زړونو په وينښتلو ګزاره کوله –او بله ناشُوده خبره خو دا وه، چې زما او زما دَ ملګري جمعه خان په پرته ، تر لرې لرې پورې بل غېر ملکي هم نه ښکاره کېدو – هم دغه وجه وه، چې موږ دواړه په خپلو حېثيتونو کې لکه دَ لارې کاڼې ... يوې بلې خواته په اوږو وهل کېدو راوهل کېدو ... خو، رغړېدو څکه نه ، چې پښې مو درلودلې - کله کله به مو دَ پېغلو وَ پښو ته هم پام شو، چې په تورو اوږدو ماسيانو کې پټې وې ..دا ښکاره کولو، لکه دَ اوږدو تورو تورو پړونو کې دا پېچل شوې پېغلې چې په سکرټونو کې ملبوسې وي - يوې خواته دا حال ؤ، او بلې خواته په دې ښار دَ ماجتانو کمبوت زما وَ زړه ته دا شک دَ يقين په لور بوتللو، لکه دلته چې لا راج دَ اسلامي مملکت نه وي - دَ دې ټولو خبرو او مشاهدو په رڼا کې دَ ايران دَ نور حال احوال په پرته ، ما دَ ډائرۍ په يوه پاڼه نيمې شپې خواته دا سې وَليکلو ...
" شک نه شته، چې ايران دَ سرو زرو يَو قفس دی ، چې په کې ښائيسته ميناګانې او طوطيان بنديوان کړل شوي دي"
او خبر نه يم، چې دا خبره ما دَ خپل واکه انسان په توګه نوښته کړه او که دَ آزاد فکره شاعر په حېث ؟
*****
سهار نهه بجې دَ آزادۍ پارک په لور دواړه ملګري پياده روان شولو... دَ روډ دواړو څئيو ته دَ خپل نوعيت جوړ ښائيسته دوکانونو پرته دَ زړه ټکورَونکې خوش رنګی له سوبه دَ يوې ګنټهې په مزل ګرسره پوهی نه شولو او دَ آزادۍ پارک وَ ښکلاګانو ته مو ځانونه وَ رسولو – دا پارک دراصله يَو بېخې غټ راؤنډ اباؤټ ؤ- دَ وړو غټو شنو چمنونو او رقم رقم بُوټو پرته دَ آزادۍ دَ ياد ژوندی ساتلو دپاره په دې پارک کې دَ منځنۍ يادګاري نخښې ، چې دَ سنګِ مرمر له خښتو او ټائلونو څخه جوړه وه شاوخوا دَ فوارو څنګ څنګ ته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

چمنیانو کې ناست ډله ډله یا په سېل کې بوخت ګرځنده خلګ دَ سپلانیانو
سترګو دَ خوړَولو سوب ګرځېدلې ؤ - په بېلابېلو زاوئیو باندې عکسونه
اخیستلو ورسته دَ یَو ښائیسته غټ بُوټې سره په چمني کې کښېنستلو - اوس
چې به مې څنګه څوک له څنګه تېرېدو، نو داسې په عجیبه نظر به یې موږ ته
راوَکتلو، لکه موږ چې په غلط ځاي ناست ؤ - بیا چې به مو نورو ناستو خلګو
ته پام شو، نو زړونه به مو په ځای شو - ګوره چې اصل معامله څه وه؟ موږ خپله
په زړونو کې غله ؤ او که هغوئ په هر غېر ملکي باندې دَ شک نظر ساتلو ؟ څه
وخت ورسته ما وَ ملګري ته وئیل ... چې ښه به دا وي، چې له دې پارک څخه په
بله لاړ شو - داسې نه چې دَ شک په بنیاد وَنیول شو – ده هم راسره خوښه کړه ،
خو چې څنګه ولاړ پدو، نو نېږدې تېرېدونکې یَو ځوان، چې تور سوټ یې په تن
ؤ راباندې ژغ وکړو ...
"پاکستانیان یاست ؟"
موږ وئیل ...
"هو، یُو خو ...."
دی راوګرځېدو، که موسېدلی نه وای ، نو کېدلی شو، چې بې وخته قیامت
راباندې راغلی وای – خو زموږ له ښه بخته هغه ځوان په اخلاق دومره
ښائیسته او په خوُیه داسې مهذبه ؤ ، چې هره ویره مې له زړه څخه وَوته ...
"زه پاکستان ته څو کاله دَ مخه تللی وم"
دَ هغه ایراني ځوان دَ دې خبرې په ځواب کې مې ورڅخه دَ پوښتنې همت وکړو ...
"څنګه دې وَ سنجوَلو زموږ هېواد ؟"
ده یَو وار شاوخواته وَکتل ، بیا ووړ غوندې داسې وَ موسېدو، لکه دَ یَو شي
نفي چې کوي ... خو ده چې څو لمحې ورسته ژبې ته حرکت ورکړو، نو شکر مې
وَیستو ... ولې چې ده دَ پاکستان په حقله ډېره ښه رائیې درلودله ... په خاص توګه
دَ انتظامیې څخه یې متاثر ښکاره کېدو - زه پوهې شوم ، چې دَ دې ځوان دَ خوا
دَ پاکستان ستائینه فقط دَ خپل هېواد یعنې ایران دَ اسلامي انقلابي عسکریت

(c) ketabton.com: The Digital Library

غندل ؤ - که څه هم هغه ځوان یوه هم داسې خبره نه وه کړې ، خو مطلب یې کټ مټ دَ خپل ساه تنګې چاپېریال څخه ؤ - ده ډېره څه وئیل، لاکن موږ دَ ده په فارسي سم پوهېدو هم نه - موږ چې څنګه مخته ګامونه اوچت کړو ، نو هغه هم راسره په دې سوب ملګری شو، چې دَ هغه له قوله دَ ده کور هم زموږ دَ هوټل شاوخوا چرته دی - په لاره کې دَ یوې پوښتنې په ځواب کې دې ځوان راته وئیل ، چې...

" دا هر څه چې تاسو دلته په دې هېواد کې وینئ... دا دَ شاه رضا شاه پهلوي کال ۱۹۲۰ع دَ دولس نکاتي پروګرام ، چې هغه وخت یې وائټ ریوالوشن یعنې سپین انقلاب هم ورته وئیلو... پاته شوې نخښه ده"

او بیا یې مخته که څه هم هیڅ نه وئیل، خو دَ ده دَ خاموشۍ څخه دا مطلب څرګندېدو ، لکه دَ پخوا په سر چې نن هومره تعمیري کارونه نه وي شوي –

*****

ماځیګر خواته، موږ پیسې بدلولو په نیت مېدانٍ خمیني چې ورسره دَ ټېلي فون ایکسچېنج عمارت ؤ ته لاړو - ۲۰۰ امریکن ډالرونه مې په ایراني تومن کې مات کړو - دَ یوه ډالر په بدل کې ۱۵۵ تومن کېدو ... دلته خلګ ډېر زیات ؤ، چې یوې بلې خواته ګرځنده ښکاره کېدو- دَ دې پارک وزمه مېدانٍ خمیني په حقله دا خبره مشهوره ده، چې دَ دې مېدان ماځیګری دومره په بېلًا بېلو مشغولاګانو کې دَ سېلانیانو دَ دلچسپۍ سوب ګرځي - چې تهران ته راغلی هر کس خامخا ورته یَو ځل راځي - او وئیل کېږي ، چې دا پارک دَ انسانانو دَ رش ګش له سوبه دومره ډک وي ، چې په کې لاره نه کېږي - لاکن خدائی شته ، چې دَ دې پارک په لیدو باندې مې دَ "آخیر څله ؟" رنګه سوال وَ ځواب ته مازغه راسترې کړو، خو تر پایه مطمئین ځکه نه ... چې دلته داسې هیڅ راته نه شو تر سترګو، چې سترګې پرې خوږې شوې وای- او بل ګوره چې دا دَ نن ماځیګری دَ دې مېدان څله دَ رش په حواله سوړ غوندې هم ؤ ؟ پوښتنه مې هم له چا څخه نه شوه کولی – ولې چې خبره بیا دَ شک منځ ته راغلې وه ... لاکن زما خو، په بدن کې هغه وخت

(c) ketabton.com: The Digital Library

زلزله راغله، چې کله مې دَ يَو سړي ، چې زموږ دَ څنګه تېرېدو ، دَ څُلې څخه دا خبره تر غوږه شوه ....

" مادام.... مادام "

او يَو يې بل رنګه توری هم له څُلې په هم دغسې تکرار بيا بيا وتو ، خو دومره ځوکه ګڼ ؤ ، چې په ګرانه اوربېدل کېدو- خود يې " دارُو... دارُو" يا " پوډر.. پوډر " دَ وئيلو مطلب ؤ - ولې چې داسې مې له ځينو ملګرو څخه اورېدلې ؤ ، چې دلته دارُو هم خرڅول کېږي - بس بيا نه يوه شوه او نه بله ... داسې په تېزو قدمونو له دې پارک څخه هوا شولو ، لکه چا ، چې لړګی راپسې اخيستی وي - حريان وم، چې دا اوس څه چکر دی ؟ يَو خوا ته په خلګو باندې روا کړل شوې داسې ويرې ، چې پخپله خوښه خندلی هم نه شي او بلې خواته دومره زړَورتيا .... او هغه هم دَ اسلامي انقلاب دَ باني ستر امام خميني په نوم منسوب مېدان کې – او بيا دَ جمعه خان کاکړ دا خبره زما زړه هم څه وَمنله ... ګوا " کېدلی شي دَ هغه سړي دَ بُوڼ بُوڼې مطلب هم دَ متعه يعنې دَ لنډې مودې له واده څخه وي " مګر بيا مې وئيل، چې که څه هم په ښار کې دَ دې غرض دپاره دفترونه خلاس دی ، نو دلته داسې په پټه او په ويره باندې څله ؟ اوس مختته خدائی خبر، چې اصل حقيقت څه ؤ ؟ هر څومره چې به مې په مزغو زور ورکړو- نو خبره به بيرته په دې فکر تمامه شوه، چې دَ حوا يوه لوُر ، که دَ لنډې مودې په شرعي واده دَ چا سره وَتړل شي او يا که خپل سر ته آزاده پرېښوَل شي – نو توپير به په کې دَ حق ناحقه څنګه کوؤ ؟ ... ولې چې په دواړو اړخونو کې دَ دغې تور سرې په برخه دَ يوه کور غولی نه ورځي –

ماځُستن چې څنګه له بازار څخه دَ هوټل وَ خوُنې ته راغلو، نو يَو دوه منټه ورسته دروازه وَ ټکېدله - دروازه چې مې څنګه خلاسه کړه ، نو ګورم، چې يوه اناګو له يوې چټې پېغلې سره، چې عمر يې له شپاړس کلونو څخه زيات نه ؤ ... دَ دروازې مخې ته ولاړه وه - زړه مې په ټوپو شو او بدن مې مړ غوندې شو –اوس به لا ما ځان .. سره دَ خپل ملګري دَ جلاد دَ ساتوُل په سرپرېکړو شهيدانو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمېرَلو، چې هغې اناګو دَ خپلې کوټې دَ خطاکولو دپاره بخښنه وَغوښتله او زموږ دَ خوُنې سره جوُختې دې بلې خوُنې دروازې ته وَدرېده - چې ځنګه يې هغه دروازه وَټکوله... نو زه په خپل حال کې راغلم -

لاکن دا زړه مې ګوره چې څله تر ډېره پورې بيا هم درزَېدو ؟ چرته چې انسانان استوګنه کوي ، هلته به دغه په غم او خوشحالۍ کې راګېر ژوند تېرَولو دپاره حق نا حق ضرور وي - لاکن په ايران کې دَ نورو هېوادونو په مقابله کې ژوند او ژوندکونکي انسانان دَ حق او رښتيا سره مخامخ محسوسَول کېږي - ګوا دلته قامې کلتور له مذهب سره که يوې خواته ګنډلی برېښي ، نو ځينې داسې رسمونه او روئيې يې هم دي، چې ورسره متصادم دي - دَ هرې خبرې ذکر زما په خيال ، چې وخت ضائع کول دي - دا ځينې رسمونه يې دَ فعاشت په لارې کې خنډ او دَ حق ملګري ګڼم - لکه دلته واده تر هغه وخته پورې نه تر سره کېږي ، چې نر په قرآن او قسم او ښځه دَخپل پېغلتوب Virginity دَ واده په شپه خپل مېړه او خواښې ته نه کړي ثابت - ګوا دَ ښارونو انجونې به دَ خپل واده له مخه دَ پېغلتوب مېډيکل سرټيفيکېټ دَ هلک وَ پلار ته ضرور لېږي ، چې ګوندې هغه په خپل درست ژوند کې بل نر ته نه ده نيږدې شوې - لاکن اکثره پېغلې دَ واده په شپه دَ خپل مېړه وَ پلار ته دَ وينو لړلې ټوُکر ورته لېږي - که داسې وَنه کړي او يا خپل پېغلتوب نه کړي څرګند ، نو واده په دې دويمه ورځ وران شي - له دې سوبه هاغه دَ بوريوالو په اصطلاح .... دلته پېغلې او ځوانان دَ "وَچ مجلس" څخه پرته په مينه کولو کې مختهګامونه نه اخلي - هر څه په خپل ځای او داسې دَ انجلۍ له خوا دَ هغې پېغلتوب يقيني کولو رسم يا خواهش په پښتنو او عربو کې هم لږ ډېر مروج دی ، خو کومه خبره چې مې مزغو ته په ځواب راوَړلو کې هر کله ناکامه کېږي ... هغه دا ، چې دلته دَ پېغلتوب ثبوت دَ هلک وَ پلار ته څله... دَ هلک وَ مور ته څله نه ؟ او تر څو پورې چې دَ متعه تعلق دی ، هغه دَ سخت قانون له نيوکو څخه دَ ځان ساتنې دپاره ښه رول ادا کوي - ګوا سړي ته نه دي په کار، چې دَ داسې روا شوؤ يا په قانوني توګه جائز کړل شوؤ رسمونو رواجونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته دي هم دَ ناروا جنون حدونه وَولانګي - دا ښه خبره ده، چې په مختلفو اسلامي فرقوکې دَ متعه په حقله بېلې آراء مخې ته راځي - څوک يې مني او څوک نه... او يا بېلابېلې پېمانې ورته دَ رواکېدو دپاره ټاکي –

دا نه، چې ، دلته په ايران کې انسانان نه... ټولې فرښتې اوسېږي - بلکې حقه خبره ده، چې دلته هم له فرښته وزمو انسانانو سره په څنګ څنګ کې شېطانان دَ سړي په مزغو کې دغسې ښېرغونه دَ خپل بريتوب درَوي لکه هر چرته چې داسې کېږي - او له دې حقيقت څخه سترګې اړَول زما په خيال چې سترګې پټَول وي - هو ، که څه هم، زيات خلګ دلته دَ سر دَ خطرې له سوبه خوائشات سر ته نه شي رسَولی ... دا يوه خبره به ضرور کوم، چې په ايران کې اسلامي چارې په مذهبي جنون نه ، بلکې دَ جمهوري او معاشرتي حقيقتي اسلام له لارې هوارې کول کېږي - او دا دَ ايراني رژيم هغه مثبت سوچ دی ، چې دَ مسلمانانو سره سره دَ هرې سيمې انسانان هم متاثره کولی شي –

*****

دَ سهار ناری کولو په وخت ملګري کاکړ دَ ښې ډېرې خندا ورسته سترګې وَموږَلې او راته وائي ...

" ښه ، نو بيا مخته څه وَشو ؟ "

ما بيرته کيسه شروع کړه ...

" نو لاس تړلی يې يَو مېدان ته راويستم - په مېدان کې ښځې زيات خلګ په تورو جامو کې ناست ؤ او ټولو ماته کتلو- زړه ته يَو دم دا خبره راغله، چې بس اوس مې پهانسۍ ته خېژَوي "

خبره چې تر دې ځايه ورسېده، نو کاکړ لکه ديغ شوی چې وي ، راته وائي ...

" او بيا يې پهانسۍ ته وَ خېژَولې... هان... دغسې دي که يَه ؟ "

ما وئيل ...

" يهَ ... هلته په سټېج باندې نه خو دَ پهانسۍ انتظام ؤ ، او نه دَ سر قلم کولو دپاره تخته او ساتوُل - بلکې په سټېج باندې درَولو سم دستي يې زما لاسونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

راخلاس کړو .... دومره خوشحاله وم، چې پوښتنه مه کوه - مګر دا خوشحالي مې سرته نه وَرسېده، ولې چې....˝
ما به خبره مخته کوله ، چې جمعه خان راباندې ژغ وَکړو ...
˝ ښه ښه وایه ! ˝
ما په ځواب کې ورته وئیل...
˝مخته به څه خامخا ؤ ... بس که تا نه وای راژغولَی˝
او مورِ بیا دواړو په یوه صلاح وَخندلو ، او تر دېره پورې زما په دې نیمګړې خوب وَژغېدو ... ټولې خبرې په خپل خپل ځای ، مګر دَ ملګري کاکړ دا خبره مې نه یوازې خوښه شوه، بلکې تر اوسه مې په یاد هم ده، چې وئیل یې ...
˝ دا لا ښه خبره ده، چې په خوبونو باندې بندېځ نه شته ، ګنې زما او ستا رنګه خلګو خو به لا ډېر پخوا سرونه خوړلي وای˝
بېشکه، چرته چې دَ سترګو په دید پابندي وي ، ژبه ژغېدلی نه شي ، سوچونه عملي کېږي نه او دَ شپې او ورځې په لانجو او ګروم سترې مازغه خپله سترِیا وسا کولی نه شي ، هلته ژوند دَ خوړلو ، څیښلو او سملاستلو پرته نور څه دی ؟ هو ، که دی هم، نو بیا فقط دَ مرګي په لورې ورځې شپې لنډول دي او بس...
*****
دَ پروګرام په سمه دَ ۳۱م اکتوبر ۱۹۹۳ع دَ ورځې په یوه بجه زه او کاکړ صاحب دَ ۴۸ ګنټهو په اوږده مزل ، په اوتوبوس کې کښېنستو او مخته روان شولو - په اوتوبوس کې چې زیاتره ایراني نرینه ځوانان او پېغلې انجونې او څه ښځې ،سره له یوې پاکستانۍ جوړې، چې تازه تازه یې واده کړی ؤ هم ناستې وې - بس چې څنګه روان شو ، نو هغو دواړو چې زمورِ مخته سیټ کې ناست ؤ او په هني مون باندې استنبول ته روان ؤ ، راته کتلو ورسته ژغ وکړو ...
˝ آپ دونون بهي پاکستاني هین کیا ؟ یعنې (تاسو دواړه هم پاکستانیان یاست ؟) ˝

(c) ketabton.com: The Digital Library

او موږ چې ورته سرونه په اثبات کې ښکه وَښورَولو ، نو څلور واړو دَ اُردو ژبې دَلارې په خبرو کې دومره ژر بیا سره نیږدې شولو ، لکه موږ چې پخپلو کې له ډېره وخته راهسې پېژنو- ځوان نوید او ښځه پروین نومېده - خبر، چې ښکه ښکه سفر مخ په وړاندې لنډېدو ... په موسم کې سړوالی راتلو - چې اووه بجې یعنې قضائي ماښام خواته رنجان نامي ښار ته وَرسېدو، نو په شړک باران وربېدو - لاکن عجیبه خبره دا وه، چې دَ دومره باران پرته هم دَ درست رنجان ښار بجلۍ بلېدله .. ګنې هاغه دَ نوید خبره ، چې ...

" که داسې باران زموږ په هېواد کې کله اوري ،نو بجلۍ بنده کړلی شي "

ما او جمعه خان هم ورسره " هو " ځکه وکړو، چې په پاکستان کې که بل ځای داسې کېږي او که نه ... خو په کوئټه او شاوخوا علاقو کې تېز باران او بجلي ، ګوره چې تر خپلو څله نه سره مني ؟ ... یَو خواته شپه وه او باران او بلې خواته نری یخ او زړه ټکورَونکی دَ بس دننه ماحول ... زما خو زړه کېدو، چې ژر مې ډوډۍ خوړَلې وای او کرار په سیټ باندې دَ خوب کولو په نیت غزېدلی وای – لس بجو خواته دَ ډوډۍ خوړَلو ورسته ، لا بس کې ځینې سوارلیانې دَ یَو بل سره په خبرو کې اخته وې، چې ډرائیور دَ شا دَ سیټونو ټولې بتۍ مړې کړې او بیا داسې چپه چُپیا شوه، چې که چا ته خوب ورتلو او که نه، ټول په خپلو سیټونو باندې وَ غزېدلو – زه هم په هغو کې یَو وم ... کله ویښ، کله ویده - دغه رنګه دَ سهار تر نهو بجو پورې دَ ګهړۍ ستنې وَرسېدې - دَ سهار دَ چائیو غوړَپلو ورسته بیا بس داسې مخته په تېزۍ روان شو، چې چرته په وړو ښارونو باندې وَ نه درېدو ... نو ځکه دَ سفر کولو دَ ستړیا سره سم دَ سفر خوند هم کرار کرار په دې وجه زیاتېدو، چې دَ ایران دَ ورستۍ پُولې ښار چې بازرګان نومېدو رانیږدې کېدو لګیا ؤ - او بل دا سیمه زرغونه هم وه او ځای ځای شینګشتي هم بربښېدله – نه یوازې دا ، بلکې دَ دې علاقې دَ خلګو جامې ، دَ ژوند کړه وړه او کلي کورونه هم یَو دم دَ ایران او پاکستاني اړخ دَ څنډې دَ خلګو څخه ښه بېل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدل ... هن چې په نوي طرز کې ورنغاړلي ښکاره کېدو- دوې بجې خواته، نويد ، چې بيا بيا په دې لاره تللی راغلی ؤ .. په موږ ژغ وکړو ...

" دا مخته ، چې کومه آبادي ښکاري ... دا بازرګان نامي ځای دی - بس به په پنځلس يا شل منټه کې ورته وَرسېږي "

متل دی، چې " هر څرکېدونکی شئی سره زر نه وي " ... هو، په دې باډر باندې چې مې څه تر سترګو شولو او يا مې وَسنجَولو ، نو نه يوازې يې دا پورتنی متل ربښتيا کولو ، بلکې په زړه کې مې دا خبره پخه هم شوله ، چې ګوندې انسان ، او په تېره بيا دَ نن انسان ، چې څومره هم په يوه نظريه يا ماحول کې وَ روزَلی شي ، نو هم دائی دَ انسانيت په تول پوره نه وَځي اوهر کله مانده وي - ګوا که هرڅومره اغيارو ته په ظاهري بڼه ځان مهذبه (دَ جامو او ګفتار په اړه) ښکاره کړي .... نو ځای په ځای ورڅخه نابېره دَ خپل غوره شوي جبلتي خوُی او بُود او خمير په سمون داسې کارونه يا روئيه سرزده شي ، چې دَ هغه دَ پېژندګلوۍ برعکس به وي - دلته زما مطلب دَ ځينو نورو شيانو پرته دَ لالچ او زړه ازارَولو څخه دی - کوم چې په ايران / تُرک باړډر باندې دواړو اړخونو ته ډېر زيات له مسافرانو سره روا کړل کېږي - او ګوره چې دلته څله ښو او بدو ته په يوه سترګه کتل کېږي ؟ که څه هم تُرکيان په ظاهري کړو وړو باندې تر ايرانيانو زيات يورپئين وزمه برېښي ، خو په دې باړډر باندې دَ ايرانيانو مخې ته په هره معنا کې مانده او هيڅ ښکاري—

غرض دا ، چې څه وخت موږ بېګونه په اوږو راوَځَښولو او دَ تُرکي په مځکه چې موقدمونه څنګه ږدلو ، نو دَ زړه له سوخته مې يوه سړه شان اوږده ساه را ايستلو پس مې له ملګرې نويد څخه پوښتنه وکړه ...

" دَ مخ په باډرانو باندې به هم دغسې زړه چاؤدې حال وي ... که څنګه ؟ "

خبره مې لا سمه سرته نه وه رسَولې ، چې نويد وَوَئيل ...

" نه بابا ... چې له دې باړډره بل داسې باړډر نه شته مخته "

او بيا يې مخته وئيل ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" خبر نه یم، چې دلته دا خلک څله مسافران زیات تنګوي ؟"
دَ نوید له دې خبرې څخه مې یَو دم زړه کې راغلو او ورته وَمې وئیل ...
" زما په خیال چې دلته له کسته دا سې کیږي "
" نو څله.... ؟ "
دَ جمعه خان دَ دې وړې پوښتنې په ځواب کې ورته ګډ شوم ... ما ورته وئیل ، چې ...
" هغه ځکه چې کېدلی شي ، چې په تُرکي کې ښځې زیاتې آزادۍ له سوبه ژوند بې لګامه دی .. او بلې خواته ایران ، چې یَو اسلامي مملکت دی ، دا نه غواړي چې انسانیت دې په حېوانیت کې ورګډ شي - په دې وجه خو .... یَو خواته اورونه دي او بلې خواته اوبه ، چې نه سره منې ... او بس په دې Tussle کې مسافران خواران په تکلیف کې ورګېر شي "
اوس ګوره چې زه په خپله وینا کې څومره صحیح وم ... په دې نه وم خبر ... مګر دَ تُرکي په مځکه لومړی قدم مې دَ بې باکې آزادۍ په لورې پېښه وکړلو –

دَ جمال په درشل کې

تاثراتي لنډیز

" چې تاریخ او غوره تاریخي آثارو ته وکتلی شي ، نو تُرک دَ یَو مارشل قام په حیثیت په نړۍ باندې ځان منلی ؤ - مګر دَ دې قام دَ نن معاشي بدحالۍ او دَ پیسو سره دَ بې کچه مینه دَ دوئی تاریخي حېثیت ګوره چې څله شکمن غوندې کړي ؟ ولې ، چې دَ تُرکیانو دولت پرستي سړی په دې وئیلو مجبوره کړي چې " دَ دې هېواد خلګ دَ اتا تُرک سره مینه په دې وجه زیاته کوي ، چې په کرنسي نوټ (لیرا) باندې یې تصویر چاپ دی " دَ پاکستان او مسلمانانو سره یې مینه په خپل ځای لاکن دلته دَ اتا تُرک دَ غوره شوي قانون پابندي کولو پرته بل داسې مثالي اسلامي خاصیتونه مې تر سترګو نه شو ... چې دَ نوښته کولو وړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

مې ګڼلی وای - هو، که څه هم دَ دُنیا په سر دلته ماجتان ببخي زیات دي ̃
(شوق)

که ته ئَو يې ؟

وایه ! ستا څونې څېرې دي ؟
چې په هر څه کې وَ ماته
محسوسېږي
ښکاره کېږي
ته موسم خو چرته نه يې ؟
چې بدلېږي رابدلېږي
لا خو وخت يې
بل څه نه يې
دَ ورِو ورِو لمحو ته
که يَه ....
ته وائې ، چې يَو يم
يکې يَو . په يوه بڼه
نو بیا زه یمه پخپله
کرېچې کرېچې يَو هنداره

(شوق)

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزادي څه ته وائي ؟ دَ دې خبرې ځواب هغه وخت ما وَ موندلو، چې کله مې ایراني همسفره ځوانان دَ هغوئ له خپل هېواد څخه دَ وَ تلو سم دستي دَ ټُرکي په څنډه وَلیدو - که څه هم شین یخ ؤ او واؤره ورېدله ، خو دا ځوانان دَ ډیوټي فري شاپ دَ شرابو په بوتلانو داسې ورمات شولو.. لکه دَ مودو مودو تږي چې دَ اوبو په چینه باندې ورچپ شي - اوس یې نه یوازې بوتلان په غاړو اړَولو، بلکې له تهران څخه دَ ایران تر ورستني بارډر پورې تړلې ژبې یې هم په حرکت کې داسې راغلې وې - چې، چا خپل نظام ښکنځلو او چا خپل باداران... وایم ، چې ورته په کتو مې سترګو باور نه کولو ... او سوچ مې کولو، چې دا هم هغه پټ څُولي خلک دي چې تېرې شوې څلیرویښت ګنټهې یې له موږ سره ګډ په یوه بس کې تر دې ځایه سفر کړی ؤ او که یَه ؟ او بیا ګوره چې تر څه میانه بیا پېغلو څادرونه غورځولي ؤ ، چې هره یوه یا خو په جینز پېنټ کې ښکاره کېدله او یا بیا په اوږده سکرټ کې - دغو انجونو که څه هم نه ځیښلو، خو ځوانې او بدمستې جذبې یې دَ سترګو په ککو کې له ورایه بربېښېدلې – موږ څلور واړه پاکستانیان ، یعنې زه، ملګری جمعه، نوید او پروین چې دَ تهران څخه تر بازرګان پورې دَ خبرو او خنداګانو په اړه په درسته لاره کې دَ ژوند علامتونه ګڼل کېدو ... اوس زموږ حرکتونو معناؤې څکه بائیللې وې ، چې لا خو هم هغسې په پخواني حالت کې ؤ – منم ... چې نوي هېواد ته په راتګ موږ هم خوشحاله ؤ - لاکن بدمست او بې حاله بیا هم نه-

*****

بس هغه ؤ، مسافران هغه ... مګر که بدل ؤ ، نو دَ طبعیتونو موسم ... ګوا، چا سندرې وئیلې ، چا خپرې ټکولې او چا بوتل په لاس کې یو بل اړخ ته غورځېدو کم ، خو له یوه سیټه دَ بل سیټ په لور دَ سرور په ټالونو کې ځنګېدو راځنګېدو زیات - او موږ که څه هم دَ هغوئ سره په مستۍ او بدحالۍ کې نه ؤ ورګډ ، خو دَ هغو ځوانانو تود محفل او دَ ناستو ولاړو پېغلو شوخیانې او خنداګانې مو په هډونو اخیستلې او په تشه توره ورته خوشحاله کېدو هم - دَ کال ۱۹۹۳ع دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړي نومبر دَ میاشتې دا ماښام دَ زړخوږنو هنګامو څخه را په دې خوا ، ما ته دَ قدر وړ ځکه ؤ، چې دَ یورپ دَ دروازې په لور روان وم - ولې ، دا زما غټه غوښتنه وه چې دَ استنبول په لاره یورپ ته پېښنه وکړم او ښه له نیږدې څخه دَ دې براعظم سمه او غر او کلي ښارونه وَوینم - دې وخت دباندې هیڅ نه ښکاره کېدو ... هر لور تیاره وه – بس یوازې دَ مخ تور روډ ، چې څه څه واؤره ورباندې پرته وه، دَ اوتوبوس په بتیانو کې ښکاره کېدو –

دَ پاکستان دَ وخت په سمه دَ شپې دولس بجې او دَ ترکې دَ نهو بجو خوا ته بس دَ آکرې نامې ښار په یو هوټل دَ ډوډۍ دپاره وَدرېدو – دې هوټل هم دَ ایران دَ لوې لارې دَ هوټلانو په رنګه په یَو غټ او ښائیسته هال باندې اړه درلوده ، چې مېزونه په کې په ترتیب لګول شوي ؤ - دلته موږ دَ ملګري نوید ، چې څو کاله یې په ترکې کې روزګار هم کړی ؤ ، په خوښه "کرومنولیا" ګوا دَ واړه دال خوندَوره شوروا مو له ډبل روټیانو سره وَخوړله او یَو یَو کپ سلېماني چائې مې دَ نخودو سره نوش کړې - په کاؤنټر ناست بابک چې دَ غالب چاچا غوندې سره خولۍ یې په سر ایښې وه ، بِل را وړاندې کړو- نو دې بِل ته په کتو ایله بې هوشه نه شوم ، ولې چې بِل باندې یَو لکهه پنځه څلوېښت زره لیرا رقم نوښته ؤ – لیرا خو نه وې راسره، نو ځکه مې ورته خواست وکړو ، چې...

"دا لیرا دې په امریکن ډالرو کې راته واړَوه... که یَه نو پاکستانۍ روپۍ هم لرم" دائی راته وائي...

"یولس ډالره راکړه –"

بِل ادا کولو ورسته مې دَ نوید څخه پوښتنه وکړه ، چې...

"په یوه ډالر کې څو لیرا کېږي ؟"

دَ څه سوچ کولو ورسته ده وئیل ...

" زما په خیال چې نن سبا ۱۳۵۰۰۰ لیرا په یوه ډالر کې ماتېږي ، او دائی په خپله اندازه صحیح ؤ –

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ ترکې له آګرې نامې ښار څخه چې زموږ اوتوبوس یعنې بس مخته روانېدو ، نو یَو ځل بیا نرۍ نرۍ واؤره ورېدله ... او څنګه څنګه چې مخ مخته تلو ، واؤوره نوره نوره تېزېدله لګیا وه - اوس که څه هم په اوتوبوس کې دننه دَ ایرانیانو دَ ټیښلو سلسله ختمه شوې وه ، خو یَو ښائیسته غوندې ځوان دَ ګوګوش سندرې داسې په خوند خوند وئیلې ، چې ټولو سوارلیانو خوند ورباندې اخیستو - تر څه وخته پورې ما او جمعه خان کاکړ هم ورته ناست اورېدلو مې - لاکن چې معامله اوږده شوه ، نو دَ سندرو خوند یې هم بې خونده کېدو لګیا ؤ ، نو ځکه موږ هم سیټونه شاته دیکه کړو او په خپلو سیټونو باندې دَ خوب کولو په نیت وَغزېدو - دَ هڅې کولو پرته چې هم خوب نه راتلو ، نو مې په پټو سترګو باندې سوچونه وهلو ته لستوڼې وَغړل ، او ډېر ژر بیا ما هیلې لوبوَلې ، چې ...

" کشکې چې زه ټول عُمر هم دغه رنګه روان او بس روان وای "

خو بیا چې به مې کور او ماشومان تر سترګو شولو ، نو دَ اولاد مینه او کورنۍ چارې به دَ شوق په لاره کې راته خنډ شولې ... هو ، په داسې رنګه ګډو وډو سوچونو کې مې سترګې ایله سره ورَغلې وې ، چې بس په جتهکه وَدرېدو - یَو دم مې سترګې راخلاسې شوې - څه ګورم ، چې دَ بس مخته څو سړي دَ توپکانو سره ولاړ دي ... زړه مې حلق ته راغلو ... په جمعه خان مې ژغ وکړو ...

" غله دي ... هله کښېنه "

جمعه هم په نه ساعت کې له ویرې په سیټ کې جګ کښېنستو او وائي ...

" کوم دي ؟ "

نه یوازې موږ ، بلکې دَ اوتوبوس ټولو مسافرانو غاړې هسکې هسکې کولې ، دَ هیچا له خُلې څخه ژغ نه وَتو – خود لکه چې هر یَو پرېښانه ؤ - ما په کلیمې برسېره کلیمه په ځان او په بس باندې چُوف کوله لګیا وم ، چې دَ بس دروازه خلاسه شوه او یَو عسکر چې شنه وردۍ یې په تن وه او په غوږونو یې مفلر پېچلی ؤ بس ته راوَختو او ډرائیور سره په خبرو اخته شو - ما دَ خپل سیټ مخته ناست ، دَ نوید په اوږو لاس کښېښوَلو او پوښتنه مې ورڅخه وکړه ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" څه کيسه ده نو يده ؟"

هغه وئيل ...

" کيسه خبره ده ، دا عسکر وائي ، چې مخته دَ کُردانو او مامورينو تر منځه جنګ روان دی- تر څو چې دَ لارې دَ کلئيرينس حتمي آرډر دَ مخ له عسکري چوکۍ نه وي راغلی ... بس مخته نه شي مخته تلی"

شکر مې وَ ايستو او بيرته مې زړه ځای ته راغلو ... واؤره په هم هغه شان وريدله - که څه هم اوتوبوس دننه تود ؤ ، خو لږ ډير يخ بيا هم محسوسېدو - ډيره هڅه مې وکړه، چې بيرته دَ خوب وَ هغو ټاپوګانو ته ورشم، چې څه وخت وړاندې ورڅخه راستون شوی وم- لاکن ګوره چې خوب څله نه راتلو - راسره څنګ کې ناست ملګری جمعه مې داسې په خوند ويده ؤ ، چې کله به يې خرکی شو،نو نيت به مې ورباندې بد شو ... دلته اوتوبوس درې ګنټهې ستړ ولاړ ؤ ... يَو وخت چې دَ کلئيرينس سګنل راکړلی شو، نو بس دَ روانېدو سم دستي زه بيا په ځان نه يم خبر شوی -

*****

سهار په لمر ختو اوتوبوس دَ ترکي Kotak نامي ځای په هوټل وَدرېدو - دَ مخ لاس پرېمنځلو او چائيو څيښلو ورسته چې څنګه بس مخته روان شو، نو دَ ژمې په دې ټمک يخ کې دَ شنېزې څادر په مځکه باندې خور وور ډير عجيبه او ښائيسته ښکاره کېدو - ټوله غرئيزه سيمه وه، داسې ښکاره کېدو لکه مورې چې په درو او ناؤو کې روان ؤ - دواړو خواؤ ته واړه او غټ غرونه ؤ، چې شا شا ته پاته کېدو ، ځای ځای دَ غرو په لمنو کې واړه کلي هم ډير ښائيسته او په ترتيب باندې جوړ شوې برېښېدو- خاص خبره دلته دا وه، چې دَ دوئی په دې وړو کلو کې فقط يَو يَو ماجت چې سپينه مېناره به يې تر لرې لرې پورې ښکاره کېده - او بله خبره دا ، چې دَ ايران په رنګه دلته هم دَ روډ وَ يوې څۍ ته ولاړې بجلۍ او ټيلي فون تمبې دَ لرګيانو له ستنئيو څخه جوړې وي – مګر عجيبه په دې نه ښکاره کېدې ، چې شاوخواته ځنګلي اوږدې او نرۍ درختې هم ليدل کېدې -

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ دَ بلوجستان او پښتني سيمو په رنګه دلته هم کلي او آباديانې له لوې لارې سره مېښته ښکاري - دَ ښځو دَ مخ دَ پټولو رواج دلته هم نه ؤ- که په پټيانو او ښاري يا کليوالو سيمو کې يې نرانو پتلونان اغوستلو ؤ، نو دَ ښځو يې لانګ سکرټ وز مه قميصونه په تن ؤ او دَ ګونډو دلاندې يې پښې يا خو لُوڅې وې او يا يې په اوږدو تودو ماسيانو پټې - په سرونو يې ګلداره دُسمالونه پېچلي ؤ - دنګې دنګې وې ، خو په سُرت باندې زموږ تر ښځو تندرسې برېښېدې – دَ دې تندرسۍ راز څه ؤ ؟ په دې نه شوم پوهی - خو په رنګ سپينې دغه ترکۍ ښځې يوې بلې خواته ډېرې ښکاره کېدې ، شايد چې دلته هم دغه ښځې له نرانو سره سمې کار روزګار کوي - دَ غرمې ډوډۍ مې په عثمان چېک نامې ځای کې وَخوړله او مخته تېر شولو - اوس ژر ژر واړه کلي شاته پاته کېدو او بس په هوار سړک مخته مزل ډېر په چټکۍ لنډَولو -
ارضٍ روم دَ ټُرکي يو مشهوره تاريخي ښار دی ، چې اوس موږ په کې مخ مخته روان ؤ ... لاکن دَ ښار په يوه څنډه ، نو څکه خو مې سم وَ نه ليدو او دَ ګولۍ غوندې ورڅخه تېر شولو - موږ کولی هم څه شو، زموږ دَ کاروان باګې دَ اوتوبوس دَ ډرائيور په لاس کې وې ، چې هغه دَ برايه شپې دَ درو ګنټهو ځنډ اوس په دې ورځ برابرَولو - خېر ، دَ درو بجو وَ خواته بس په يَو غټ هوټل باندې برېک وَلګولو ، ډرائيور وئيل...
" اوتوبوس څه خرابی لري ، تاسو چائی وَ څيښئ او لمونځونه وَ کړئ ... زه به بس دې هوټل سره نيږدې مېکنيک ته ښکاره کړم "
دلته دَ اوتوبوس دَ درو ګنټهو سټاپ په مزغو راته بار څکه شو، چې دَ استنبول او انقره دَ ټوُرستانو درې ډک بسونه ښه تر ډېره پورې ولاړ ؤ او دَ رش ګش پرته دَ قسم قسم خلګو موجودګي مې دَ شاعر زړه دَ سکون سوب ګرځېدلې وه - بس غم دا ؤ ، چې په ژبه نه ورسره پوهېدو، ګنې ځينو مې دَ زړه دَ رباب تارونه څېړلو هڅه کړې وه - خو نغمه څکه نه ورباندې څېړل کېده ، چې دَ اظهار ژبه ګونګۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

وه - دا درست تُرکیانۍ خو تیار انګرېزان، هو ... که په ژبه نه، نو په ښکاره کړو ورړو ضرور –

ماښام شپږ بجې خواته اوتوبوس دَ انقره په خوا مخه وکړه ... خوشحاله وم، ما وئیل ، که مې هلته Botanic Garden ، چې دَ تفریح په اړه زړه ته سکون سپارونکی مشهوره دی ، نه هم وَلیدو ، نو دَ خپل تاریخي حېثیت له سوبه یې دَ ښائیسته ښار څه برخې هم وَوینم ، نو ځان به خوش قسمته وَ ګڼم - ولې چې تاریخ وائي ، چې دَ دویم جنګ عظیم ورسته په ترکي کې استنبول او ازمېر په پرته انقره ښار هم دَ تمامې دُنیا دَ توجه مرکز ګرځېدلی دی - او بیا عجیبه خبره دا وه، چې بس دَ انقره سره په څنګ څنګ کې تېرېدو ، دَ دې ښار وړو ، غټو او ښائیسته په ډېر ترتیب جوړو بلډنګانو داسې ښکاره کوله لکه دا ښار چې دَ تاریخي اهمیت پرته دَ دې دور تقاضې هم په پوره ډؤل پوره کوي - دَ سپینو دېوالونو او سرو بامونو ښار انقره تر لرې لرې پورې خور وور ښکاره کېدو - خبره دلته بیا هغه وه، چې زړه مې په دې مځکه باندې قدم رېدلو ته کېدو ، خو زما خوښه دَ منلو ځکه نه وه، چې دَ بل په بس کې ناست وم - دَ رڼاګانو له دې ښار څخه چې زموږ اوتوبوس دَ استنبول په خوا روان ۇ ، نو روډ له اول حاله لا نور نور هم آرام ده شوی ۇ او سترګو ته دَ شاوخوا دَ جل بل رڼاګانو له وجې سفر ډېر خونده ور محسوسېدو –

دَ شپې یولس بجې خواته اوتوبوس استنبول ښار ته دننه کېدو له مخه په سمندر باندې جوړ مشهوره پُل Bosphorus Bridge باندې تېر شو – دا پُل دَ خپل جوړښت او بېخې اوږدوالي له سوبه دَ دُنیا په ځینو نوموړو پُلونو کې یَو او ځانګړی دی - او له دې ورسته بیا دَ استنبول جل بل ښار ۇ ، چې موږ ته یې دَ ستړیاګانو دَ وساکولو په صله کې دَ خاموشۍ په ژبه هرکلی وئیلو او زموږ اوتوبوس په کې په یَو روډ بل روډ مخ مخته روان ۇ - چې څنګه ګهړۍ دَدې هېواد دَ وخت په سمه دولس بجو ته ستنې وَرسَولې ،نو اوتوبوس دَ استنبول په مشهوره برخه Laleli نامې کې تم شو - ورڅخه راکوُز شولو - دې وخت دَ ˜

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلېک سي ˝ او دَ ˝ مېډېټېرينئين سي ˝ په سنګم باندې جوړ په تاريخي ښار استنبول، چې ورته دَ ˝يورپ دروازهٔ˝ هم وئيل کېږي باندې چپه چپيا خوره وه- دَ ټېکسيانو او دَ يَو نيم سړي پرته هيڅ قسم رونق نه ښکاره کېدو ... نرى نرى باران ورېدو او سړه يخه هوا هم ګلېدله... نويد ته مې وئيل ، چې ...

˝ اوس ته پوهی شوې او ستا کار... ته له مخه او موږ درپسې... وايه ! چرته به اوسېږو ؟ ˝

ده وئيل ...

˝ سرکې جي ته به ځو... هلته هوټلان ارزانه دي ˝

او بيا په ټېکسي کې دَ سرکې جي نامي علاقې په لور روان شولو - داسې ښکاره کېدو ، لکه استنبول چې په وړو وړو غونډيانو باندې جوړ ښار دی - په شل پنځلس منټه کې ټېکسي په ˝سرکې جي ˝کې ˝هوټل هالي ډې˝ مخته وَدرېدو - دوې خونې ، چې دَ يوې خونې کرايه دوه نيم لکهه ليرا وه مې وَنيولې - زه او جمعه خان په يوې خونې کې او نويد دَ خپلې ناوکۍ سره په بلې خونې کې دَ ستړيا وساکولو دپاره لاړو –

*****

دَ ترکي دَ وخت په سمه سهار نهه بجې ، څلور واړه ملګري دباندې راوَوتو- چې څنګه مې شاوخواته لومړی نظر وَځغلوَلو ، نو باور مې نه راتلو ، چې دا ګوندې دَ مسلمانانو ښار استنبول دی - ولې چې يَو اړخ بل اړخ جوړو ودانيانو او مخامخ شنه پارکونو داسې تاثر راکړو ، لکه دا چې دَ جنت له ټوټو يوه ټوټه وي او بيا ترکۍ پېغلې خو هم دَ حُورو څخه کمې نه وې... چې يا خو يې پېنټونو سره جېکټونه په تن ؤ، يا بيا په دې يخ کې لانګ او مني سکرټونه ... په قد جګې، نرۍ سپين مخې او په ژېړېخونو ويښتانو کې دَ مځکې مخلوق نه ښکاره کېدو ... په مينه باندې لکه دلته چې هيڅ بنديځ نه وي، ځکه خو لاس په لاس ځوانې جوړې يوې بلې خواته ليدل کېدې – دا نه، چې موږ وَ ترکۍ پېغلو او نريناؤ ته آسماني مخلوق ښکاره کېدو - مګر زموږ په لور يې زيات راکتلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاید په دې ، چې مور دري وا ړه نران څه کم کم ، خو پروین ورته زیاته عجوبه ځکه ښکاره کېده - هو ، دَ هغې دَ پنجابي وزمه ښائیست او ځوانی په وجه نه ، بلکې هغې چې کومې پنجابي طرز جوړې شوې جامې اغوستې وې ... هغه که زما او دَ جمعه خان رنګه کلیوالو په مزاج دَ کتو وړ وې، نو دلته ترکی پېغلو ورباندې پسخوند وهلو او تر خپلو یې ورباندې خندلو او شاید چې ریمارکس یې هم ورباندې پاسَولو – ځکه خو چې به یې دَ هغې په لور سترګې ورته واړَولې، نو به یې سرتر پایه ورته کتلو ورسته په شونډو پسخوندي موسکا خوره شوه - بس په پارک کې ایله خلګ راپسې نه شولو رامات – ګنې په سترګو کې هر چا پروین اخیستې وه ... هم دغه وجه وه ، چې نوید ورته وئیل ...

" پروین !! ته هوټل ته درځه.. داسې نه چې دَ ترکیانو جلوس راپسې وَلګېږي "

او پروین هم خبره مائینډ ځکه نه کړه ، چې نوید ورته په خندا وئیلې ؤ او بیا دا خبره دَ هغې په حق کې بهتره هم وه – ځکه خو یې وئیل ...

" هو ، زما هم دغه خوښه ده ... په سر مې دړد دی ... زه به څه آرام وکړم "

او بیا مور درې سره تر هغه ساعته ورته ولاړ ؤ ، چې پروین دَ هوټل په ګېټ ننوته ...

"هان څه شکر دی ، چې اوس خپل چکر ته خلاس شولو "

دَ دې خبرې سره سم نوید چې داسې وئیل، نو سم دستي یې پوښتنه هم ورسره داسې وَترِله ...

" ښه نو اوس به په کومه ځو ؟ "

ما ورته وئیل ...

"یاره نویده ! تا خو هم ناشُوده وکړه ... مورِ نو اوس څه خبر یُو "

دائی وَموسېدو او وئیل یې ...

" نو بیا درځئ چې سېل درباندې وکړم او دَ استنبول څه پټ او ښکاره ژوند او شیان درته وَښېږم "

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بیا ده موږ دواړه له ځان سره ښي لاس ته روډ باندې سم کړو - دلته دَ روډ په منځ کې دَ رېل ګاډۍ پټړۍ هم تېره شوې وه -

" دلته په یوه وخت باندې رېل ګاډۍ او نورې ګاډیانې په دې روډ باندې چلېږي " نوید چې دا خبره کوله ، نو یَو عجیبه غوندې هارن مې تر غوږه شو او په دوؤ غټو ډېو باندې اړه لرونکې رېل ګاډۍ دَ چوک له خوا راښکاره شوه ... که څه هم تله ځوکه او کرار کرار ، خو په لومړي ځل کتو راته عجیبه غوندې ښکاره شوه – په دې کې شک ګرسره نه شته، چې استنبول دَ ماجتانو ښار دی – ولې چې هر لور دلته په دې ښار کې تاریخي او غټ غټ ماجتان او دَ هغو هسکې هسکې ميناري تر لرې لرې پورې ښکاره کېږي - خو ، په قول دَ نوید ...

" په دې ښار استنبول کې دَ دې دومره زیاتو ماجتانو پرته هم، دَ دې ماجتانو ملایان په لاؤډ سپیکرانو دَ آذان په چپه تقریرونه څه ، چې دَ جمعې خُطبه هم نه شي ورکولی او یا یې نه ورکوي - ولې چې هغوئ او حکومتي قانون پالونکې دواړه په دې صلاح شوي دي ، چې ماجت به تش دَ عبادت کولو دپاره په کارَولی شو ... او جلسه ګاه به ورځخه جوړَوؤ ... لکه زموږ دَ هېواد ملایانو چې دَ خدائی او دَ رسول دَ لارې تر تعلیماتو زیات دَ سیاست مدارانو په حق او یا خلاف کې له ماجتانو جلسه ګاؤې جوړې کړې دي او هر رنګه روا ناروا خبرې په کې کوي"

او بیا یې مخته وئیل ، چې ...

"او بل دلته دَ ماجتونو په شمېر دَ لمانځیانو تعداد بېخي کم هم دی"

نوید دا خبرې داسې په سنجیدګۍ وکړې لکه هغه چې دَ خپل هېواد" مملکتٍ خداداد "دَ حق په لاره مامور شوي وظیفه خواره دَ ناحقۍ په تور نیول شوي په ظاهره مجرمان دراصل دَ حق صحیح پاسداران ګڼلو –

موږ خبرې هم کولې او مخ مخته هم روان ؤ ، په تنګو او خوش رنګو بازارونو کې یوې بلې خواته ګرځېدو ، چې یَو وخت مو دَ استنبول لويه ډاک خانه ، چې له دباندې دَ عدلیه دفتر ښکاره کېدو تر سترګو شوه - درې واړه په یوه صلاح ور

(c) ketabton.com: The Digital Library

دننه شولو... په دې نيت چې خپلو خوارو ته په خبريت دَ رارسېدو ليکونه وَ
لېږو- دَ دې ضرورت راته ځکه پېښ شو، چې موږ له کورونو څخه دَ يوه نيمې
مياشتې دپاره راوتلې وُ - نو ځکه دَ کور دَ غړو پرته مو خپلو نيږدو يارانو لکه
سهېل جعفر او قدوس ترين ته هم خطونه نوښته کړو او هلته مې پوسټ کړو-
اوس دا بېله خبره ده، چې دَ خطونو دَ مخه موږ پخپله کورونو ته وَرسېدو او دَ
دې سفرنامې تر چاپَولو پورې خو لا نه دي رسېدلي–
دَ " سرکې جي" او " کراکوي " دَ علاقو تر منځه په سمندر باندې جوړ پُل، که څه
هم عجوبه نه ښکاره کېدو، خو دَ ښېخي زيات رش ګش له سوبه دا ځای دَ وخت
تېرَولو دپاره ښه او په زړه پورې وُ - له دې خوا دَ " سرکې جي" سمندري غاړه او دَ
هغې بلې خوا دَ " کراکوي" سمندری غاړه دَ وړو او غټو کشتيانو څخه دومره ډکه
وه، چې دَ چلاؤ لاره يې ګوره چې څنګه پيدا کوله ؟ په دې پُل باندې مخته تېر
شولو او دَ " کراکوي " تنګو تنګو بازارونو ته مو ځان وَ رسَولو –دَ استنبول دا
برخه ښېخي زړَه او روائتي ترک علاقه ده ... دلته زياتره زاړه خلګ هم هغسې دَ
زړې زمانې دَ ترُکيانو په رنګه پې کېپ په سر او آزاد پردوګ وزمه پتلونونو کې
دَ دوکانونو مخته يا په رېستورينټونو کې ناست چُولمان چې دوئ ورته شيشه
وائي څکولَو او سلېماني چائيو څېښلو کې بوخت ښکاري–
دَ " سرکې جي" دا زړَه علاقه تر ډېره کتلو ورسته نويد پنجابي په يوې تنګې
کوڅې باندې ورسم کړو او وئيل يې ...
" درځئ... چې کارخانه درته ښکاره کړم"
ما ورڅخه وښتنه وکړه...
" دَ چيشې کارخانه او څه په کې جوړېږي ؟ "
دائی وَ موسېدو او په خپل شرارتي انداز کې يې وئيل ...
" خبر ... خپله به يې وَ وينې ..."
او بيا دَ کارخانې په لوی ګېټ وردننه شو ... موږ هم ورپسې پسې -

(c) ketabton.com: The Digital Library

کارخانه څه وه ؟ يَو تود بازار ؤ ، چې دَ تنګ روډ دواړو خواؤ دوکانونو مختــه غټې غټې له شيشو جوړ شوکېسونه لګېدلي ؤ - په اول نظر داسې ښکاره کېدو لکه دَ پېغلو مجسمې چې په کې ولاړې وې – لاکن چې ښه مې ورته وَ کتلو ، نو څه ګورم ، چې دا خو مجسمې نه بلکې دَ ترکي نسل حُورې وې ، چې په بېلابېلو پوزُونو او اداګانو يې دَ کتونکو توجه نه يوازې ځانته اړَولو هڅې کولې ، بلکې دَ کتونکو هر خوائش يې ور پوره کولو دپاره خپل خدمات هم شايد چې وړاندې کولو - په تندي خوله را ايله شوه او جمعه خان مې له لاسه نيولې بيرته غبرګېدو دپاره دَ شا په لور کش څه کړو ، چې نويد هم راسره سم دباندې وَختو او په موسکني اندازکې راته وائي ...

" خود لکه چې دا کارخانه مو نه شوه خوښه ... ښه ده ، نو درځئ چې بله تر دې هم ښه او غټه کارخانه درته ښکاره کړم "

موږ دلته لا په ځان ټُوکلي ؤ ، چې دائی راته لا دَ بلې کارخانې دَ کتلو ست کوي ... نو ځکه مې په سنجېدګۍ لاسونه ورته جوړه وَنيولو ، چې ...

" ياره ... يَو بل داسې ځای راښکاره کړه ، چې دَ کتو وړ وي ، مګر داسې هم نه ، لکه دا اوس چې دي دهوکه کړو..... پليز "

ده وئيل ، ښه دی او بيا دَ ده په راهنمائي کې دوې بجې خواته موږ په Princess Island ، ګوا دَ شهزادګيانو په وړې تاريخي جزيرې (ټاپو) باندې دَ لانچ له واړه سفر ورسته کښته شولو - لومړی قدم مې لا سم دَ دې ټاپو په غاړه ورته ايښی نه ؤ ، چې مې دَ ځُلې څخه نابېره وَوتو ...

" واه نويده ! دا خو نو اوس ځای دی "

ولې چې دَ دې ځای دَ شاوخوا سمندري غاړې خوش رنګيانو پرته ، دَ شهزادګيانو دَ اوسېدلو او دَ سېل ځايونه ، که په تارخي اړَو دَ کتو وړ ؤ ، نو واړه غټ پارکونه او تالابونه هم بد نه ښکاره کېدو - دلته زياتره غېرملکيان ، چې دَ بلغاريه، رومانيه ، يونان او روسي رياستونو سره يې اړه درلودله سېل کولو ته راغلې ؤ - وائي ، چې دا ټاپو څه يَو زر يا يولس سوه کاله دَ مخه دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهزادګیانو او مینځو دَ استوګنې دپاره په کار راوړل شوی ؤ - جمعه خان يَو ځای وائي ...

" کشکې ، چې دا جزيره مې خپله وائی ، نو ... "

ده به لا نور څه وئيلو ، چې ما يې خبره داسې سرته وَ رسَوله ...

" ..... هو ، نو بې ټکټه به دي بيا څوک ورته نه پرېښوَلو .... که څنګه "

دا خبره څه وه ، چې زما دَ ډېر ضد په پرته يې هم دَ دې ټاپو په حقله خپله خبره پورا نه کړه - موږ به لا نور نور په دې ټاپو باندې ګرځېدلو ، که نوید دَ بيرته ستنېدو خبره نه وای ټينګه کړې ... وئيل يې ...

" درځئ چې ځو ، پروين به ديغه شوې وي او زما لاره به ګوري "

نو ځکه بيرته په لانچ کې کښېنستو او دَ خپل زاړه وتاک په لور ور روان شولو -

*****

ماښام شپږ بجې چې څنګه له خوبه راکښېنستم ، نو دَ دې هوټل په کاؤنټر ناستې پېغلې ته مې زړه وَتخنېدو ، ولې چې ظالمه بې اندازې زياته ښائيسته او نازکه جوړه وه - په قد جګه ، سپينه ګېړدی څېره ، ژېړبخونې سترګې او خلاس ژېړ وېښتانو يې بلا خوند کولو او ښه خبره دا وه ، چې انګرېزي يې هم زده وه- نو ځکه مې ټيلي فون ته لاس کړو – دَ سلام کولو ورسته مې دَ بلغاريه دَ سفارت خانې اته پته ، چې مازې بهانه وه ، ورځخه وَپوښتله ... هغې وئيل ...

" نه يم خبره "

که يې خبره په دې ځای ختمه کړې وای ، نو ما به په ټيلي فون ايښی وای ... لاکن دې چې بلغاريه ته زما دَ تګ دَ اصل وجې تپوس وکړو ، نو په ځواب کې مې مزاقاً ورته وئيل ...

" دلته څه دي ... ځکه خو ورځخه بلې خواته وځم "

" څه غواړې ؟ "

دَ دې داسې پوښتنه بې معنا نه وه ، يَو وار لا زړه راته وئيل ، چې نېغ په نېغه ورته وَوايه ... لاکن بده خبره وه ، ځکه مې خبره بلې خواته واړَوله ....

(c) ketabton.com: The Digital Library

" نوم دي څه دی ؟ "
" ساسیلا " دې وئیل
" ښه نوم دی... مسلمانه یې ؟ "
دې وئیل ...
" هو ، الحمدالله "
" واده دي کړی دی ، که يَه ؟ "
په ډېره عاجزۍ مې ورڅخه پوښتنه وکړه ... دا يَو وار چپ غوندې شوه او بیا وائي ...
" يَه ... مګر زه بوائی فرېنډ لرم "
دا خبره یې داسې وکړه، لکه دلته چې په مېړه او په بوائی فرېند کې انجونې توپیر نه کوي – ما به اوس اجازه غوښتله، چې دا دَ خپلې خوا راته ګډه شوه ...
" په تُرکي کې دَ استنبول دَ تاریخي ځایونو پرته ډېر څه دَ کتلو دي "
" مثلاً ، لکه .... ؟ "
زما دَ مثلاً په ځواب کې هغې وئیل...
" لکه دَ انقره میوزیم، چې په کې دَ حضرت عیسی (ع) څخه هم قریباً ۷۰۰۰ کاله دَ مخه دَ Anatolian Civilization شیان پراته دي او بیا دَ دې پخواني طرز تهذیب بېخي زیات او دَ بېلو بېلو زمانو لرغونې آثار لکه Antique City of Perge او داسې نور نور دَ کتلو وړ دي - نه یوازې دا ، بلکې دَ Catholic عقیدې له کبله حضرت مریم چې په کوم کور کې دَ ژوند آخري ورځې شپې تېرې کړې وې، هغه زوړ طرز جوړه شوې ودانۍ دَ Selcuk نامې ځای څخه فقط اووه کلومیټره لرې ده - دا انجلۍ باخبره وه، نو ځکه مې نه غوښتلو ، چې ما نور په امتحان کې واچوي... په دې خومې ورته وَوئیل ...
" زه به هڅه کوم، چې ستاسو دَ ټوُرزم دَ ځانګې څخه یا خو ټوُر واخلم یا بیا پخبل انتظام دا هر څه وَوینم "
دا خبره چې مې ځنګه وکړه، نو انجلۍ دَ خپل اصل مطلب په خوا راواوېښته ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ته خپله هیڅ تکلیف مه کوه ... که غواړې،نو موږ دَ ټوؤرستانو دَ ټوؤر دپاره پورا پورا انتظامات لرو"

داسې کښېوتم، چې انکار راته کول ګران شو ... ما څه ګڼلو او دا څه وَوته ؟ او دغه خو وجه وه، چې دَ بیا خبرو کولو په بهانه مې اجازه ورڅخه واخیسته – ما چې دَ ټېلی فون رسیور ږدلو ، نو جمعه خان دغه ؤ ، چې کښېنستو او سترګې موږلو ورسته یې پوښتنه یې وکړو ...

" دَ چا ټېلي فون ؤ "

ما ورته وئیل ...

" دَ دې هوټل دَ لابي ساسیلا ټېلي فون "

ده وئیل ...

" ښه ښه په نامه یې بیا خبر هم شوې ؟ "

موږ به لا خبره مخته کښَوله، چې نوید او پروین راورسېدو - نوید هغه نوید ؤ ، خو پروین هغه پروین ځکه نه وه، چې جینز پېنټ یې اغوستی ؤ – زما دَ پوښتنې له مخه بیا نوید راته وائي...

" دا پېنټ مې پروین ته لاندې په دوکان کې واخیستو "

او بیا خپله وائي ...

" زما په خیال چې بد ورسره نه ښکاري"

موږ نو څه وئیلی شوی ، چې ده له خپلې خوا سرټیفیکېټ ورکړو - دَ ښو ډېرو ګپو کولو ورسته محفل په دې خبره برخاست شو، چې سبا سهار به اول دَ بلغاریه سفارت خانې ته دَ ویزې لګولو دپاره ځو ، بیا به په لالېلي نامي علاقې کې هوټل نیسو -

****

په دې بله ورځ غرمه لس بجې موږ څلور واړه ملګري دَ بلغاریه دَ سفارت خانې وَکهړکۍ ته ولاړ ؤ –که مو هرڅو زارۍ ورته کولې ، خو دَ کهړکۍ شاته ناستو دواړو ښځو کې یوې هم زموږ خبره نه منله او وئیل به یې ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" تاسو بلغاریه کې له چا سره ملاقات کولو ته ځئ او دعوت نامې کومې دي ؟ "
او موږ ورته وئیلو ، چې ...
" هلته ستاسو په هېواد کې نه څوک لرو او نه مو له چا سره دَ ملاوېده مطلب دی .. موږ مازې دَ یَو څو ورځو په سېل ورته دَ تلو اراده لرو او بس ... "
غرض دا چې موږ ورته په خواست کولو ستړي شولو ، نو نوید ورته دَ سلو ډالرو نوټ له جېبه راویستو ... هغوئ نوټ ته به ډېر حسرت وه خو کتلو ، لاکن سرونه یې هغه رنګه یوې بلې خواته وَښورَولو - چې ورځخه مایوسه شولو ، نو په خپله لاره بیرته را روان شولو - په نورو ملګرو نه یم خبر ... زما خو طبعیت ډېر پرې خراب شو ، نوید ته مې وئیل ...
" درځه چې یَو ټرېول ایجنټ سره خبره خلاسه کړو "
ګوره ، چې یورپ ته ننَوتل مې په قسمت کې نه ؤ شوي ... چې ایجنټانو هم یوه خوا نه کوله - که څه هم موږ داسې لا ورته وَوئیل ، چې...
" دَ ټوؤر دَ پیسو پرته به موږ خپل ټکټونه پخپله وَکړو ، خو دَ بلغاره یا یَو بل یورپي هېواد ټوؤر راته کنفرم کړی بس "
لاکن هیڅ یوه ایجنټ راسره زموږ خوښه نه وه منله - له دې ځایه هم دَ ماتې خوړلو ورسته مې جمعه خان کاکړ ته وئیل ...
" درځه وروره ! چې نن نن له دې ځایه وَځو "
ده وئیل ...
" هو ، ټکټان به نن واخلو ، مګر ځو به بل سبا ... سبا به دَ استنبول ستې ټوؤر وکړو - لا خو مې هیڅ نه دي لیدلي "
که څه هم زما نه وه خوښه ، خو دَ ده دپاره مې ورسره هو کړو –
یوه بجه ماځپښین بېګونه په اوږو راټال دَ " سرکې جي " څخه " لالېلي " نامې پُررونقه علاقې ته په ټېکسي کې وَرسېدو - دَ لالېلي په مېن بازار کې په یَو هوټل کې مې دوې خونې وَنیولې –بېګونه مو په خونو کې وَغورځول او دباندې دَ ډوډۍ خوړلو دپاره راوَوتو - او په نه ساعت کې یَو بلې پُر رونقه علاقې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورګډ شولو - دا علاقه یعنې دَ "لالېلي" سره جوخته دَ "تقسیم" نامي علاقه وه – دومره دَ غېرملکیانو څخه ډکه وه، چې لار په کې نه کېده - دَ نوید په قول ...

" دَ استنبول دغه سیمه چې غېر ملکیان ورته راځي ، دَ خلکو دَ توجه مرکز ځکه هم ده، چې یَو غټه شاپنګ سېنټر ائیریا ده او بل په دې ائیریا کې دَ بلغاریه ، رومانیه ، یونان او روسي ریاستونو په څُورو باندې نه یوازې دَ سترګو تنده ماتېږي ... بلکې دَ خوائشاتو بار هم پرې ماتېدلی شي"

دَ نوید خبره مې په دې زړه وَ منله ، چې دلته سړي کم او غېرملکي ښځې ، چې زیاتره په کې پېغلې وې ... ګرځېدلې - او بیا چې څه وخت موږ دَ ټي – بي – ټي ایراني بسونو دفتر ، چې زموږ له هوټل څخه په څه واټن باندې ؤ ته دَ ټکټانو دپاره تلو، نو تر موږ څه شاته پاته شوي ملګري کاکړ صاحب ته یوې پېغلې ، ګوره چې دَ کوم هېواد وه، سترګه وهلې وه او دَ لاس په اشارو یې دَ لسو ډالرانو غوښتنه هم ورڅخه کړې وه- ده چې بیا راته څنګه دا خبره وکړه ، نو که څه هم کیسه څه شکمنه غوندې وه، خو زړه راته وئیل ، کېدای شي هاغه دَ نوید خبره رښتیا وي دَ دې علاقې په باب - خېر ټکټان خو مې تر لاسه کړو، لاکن دَ دریمې ورځې یعنې دَ ۷م نومبر ۱۹۹۳ع - ولې چې سبا او بل سبا دَ دوئی دَ کمپنۍ دَ بسونو وار وَ ایران ته دَ تللو نه ؤ - نو نن په چپه دوې ورځې له موږ سره نورې هم دَ سېل دپاره وې - که مې څه هم زړه مات ؤ، خو حتمي هڅه مې دا کوله ، چې وخت ښه په خوشحالۍ تېر کړم، چې ملګری مې دیغ نه شي - هم دغه وجه وه، چې دَ ډوډۍ خوړلو ورسته سم دستي موږ دَ Poli Tour له دفتر څخه دَ ننني شپې دَ " اورینټ هاؤس هوټل کلب" او دَ سبا دَ ورځې دَ استنبول ستې ټوؤر دپاره ټکټونه تر لاسه کړو ... او بیا مې درست ماځیګری دَ لالېلي او تقسیم ائیریا دَ روډونو په فُټ پاتهونو باندې تېر کړو، چرته چې خوش رنګو څېرو له خوش ذائقه طبعیتونو او موسکاګانو او موسمي خوش ګواره رنګونو سره سترګو ته ښکلاګانې او زړونو ته دَ سکون بېلابېل خوندونه سپارَلو - یَو شاعر

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور څه غواړي ؟ بس چې ښکلاګانې ورته چاپېرچل کې موجودې وي ... بیا خو یې دَ خېټې غم لا هم هېر وي - خو دا شاعر زړه مې خپله خوښه کله کولی شوه، ولې چې ملګری جمعه خو هم ورځرمه شوی ؤ –نو ځکه دَ نه غوښتلو پرته هم یَو دوه ځله مې سلېماني چائی له هغه سره نوش کړې - دلته یَو کوپ چائی په لس زره لیرا باندې خرڅېدو – دَ دې علاقې رنګین ماځیګری په خپل ځای... خو دلته زه دا خبره کول ضروري ځکه ګڼم ، چې دَ دې مسلمان ملک مغرب وزمه آزادي وَ لوستونکو ته ور په کوته کړم - ګوا دلته په دوکانونو کې که شراب په آزادۍ خرڅېږي ، نو هم دغسې شراب خانې یا بارونه هم لري - هم دغه وجه ده، چې قضائي ماځیګر خواته یَو نیم سړی دَ سړک څنډې ته یَو بل اړخ ځنګېږي هم - لازمي خبره ده، چې زیاتره ښځې به یې هم ځیښې، خو تر سترګو مې یوه هم داسې ښځه تر دې ساعته نه شوه، چې ځیښلو یې ، یا دې بې خوده غوندې په فُټ پاتهونو ګرځي - لاکن دلته ښځې سګرېټونه ډېر په شوق او خامخا څکوي - دلته خلګ چپ له خپلې ژبې ، دَ بل په ژبه نه پوهېږي او نه چاته بله ژبه ورځي... یَو څو ماتې ګوډې خبرې لکه "کش برا" یعنې (څومره یا په څو باندې) ، "اوُچ دانه سوخ سُو" یعنې (درې ګلاسه سړې اوبه) ، "آفندم" او "آفندي" او داسې ځینې نورې خبرې یا توري موږ هم ورباندې چسپَولو - ګوا خبره دا، چې څوک هم تُرکي ته ځي ، نو به دَ لاس په اشارو ژغېږي یا به څه خاص خبرې دَ ډوډۍ پېدا کولو او شاپنګ کولو دپاره حتماً زده کوي ... ګنې حال به یې زما او دَ جمعه خان په رنګه وي - دا خو لا دَ نوید پنجابي یې کور ودان، چې څو کاله یې په تُرکي کې تېر کړي ؤ او تُرکي یې په رواني سره وئیله - که دائی نه وای ،نو زه او زما ملګری به په هر دویم ګام له یوه نا یوه غم او ناکړده پېښې سره مخامخ کېدو - دا منم، چې موږ به هم څه نا څه یا ډوډۍ په اشارو پېدا کړې وه، خو غم دا دی ، چې دغه باډي لېنګویج او اشارې خو هم هر ځای معنې او مطلبونه بدلوي -

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماخُستن اتهه بجې دَ پولي ټوؤر وبګن موږ له خپل هوټل څخه سپاره کړو او اتهه نيمې بجې يې دَ " اورينټ هاؤس کلب" چې دَ استنبول په يَو څو مشهورو نائټ کلبونو کې ځانګړی نوم لري ته وَرسَولو - دلته لومړی او دَ خوند خبره دا کوم، چې دَ دې کلب په لويه درازه کې يوه ټُرکۍ پېغله خپلې ټُرکي روائتي جامې په تن.. سره له اوږدې ترکۍ سرې خولۍ په سر باندې ايښې ولاړه وه او هر راتلونکې سړي او ښځې ته يې ښه راغلی په خپله ژبه کې وئيلو ... زه او زما ملګری چې يې له څنګه تېرېدو ، نو ملګری ورته وَدرېدو او په پښتو کې ورته ګڼه څه شو ، چې هغې ورسره ځان جوخت په دې نيت وَدرَولو ، چې دا انجلۍ زما له وور قده ملګري په درخته اوږده وه او بيا يې خندل هم ... ګوره چې دَ هغې دَ خندا تر شا څه ؤ ؟ خو زما ملګري په ټوکو کې راته وئيل، څنګه مې درته پښتنه کړه ؟ او بيا دَ ده دا خبره ما او هغه تر ډېره پورې دَ ځينو نورو پُوچوخبرو سره ګنډلې خورا انجواى کړه او بيا يَو غټ عالي شان هال ، چې په منځ کې يې دَ ډيسکو او ډانس کولو دپاره ګېړدۍ دوکانچه جوړه وه چې له بامه ورندې رنګېنې رڼاګانې له يوه نري او خواږه ساز سره دَ باران غوندې راورېدې او دَ دې دوکانچې شاوخواته مېزونه او کرسيانې پرتې وې - په دې هال کې په خپلو چوکيانو باندې کښېنستلو ورسته چې څنګه موسترګې وَموږلې ، نو څه ګورو ، چې په هال کې يَو بل ځاى ترکۍ انجونې ، مختصرې جامې په تن ... په ببلي ډانس کولو کې اخته وَليدلې ، چې په هال کې ناست غېرملکيانو دَ سفر سترياګانې يې په خوږو موسکاګانو او ډېر په مينه يې په بازاري خلوص وساکولو پوره پوره هڅې کولې -

په دې هال کې هر سړی او ښځه بدمسته وه، او سره شنه لاکن په سائز غټ او اوږده ګلاسونه په لاس کې په ناستو ځنګېدلو او له څنګ ملګرو سره يې خپلې خوشحاليانې ګډوَلې لګيا ؤ ، خو ما او جمعه خان دلته هم دَ کوک واړه بوتلان تر نرئيو غاړو نيولې نوش کولو - هم دغه وجه خو وه ، چې دلته رقصېدونکې ببلی ډانسرې هم موږ ته کمې رانيږدې کېدلې – خو دَ خپل بازاري طبعيت

(c) ketabton.com: The Digital Library

درلودلو له سوبه په مو ږ باندې هم په خپل خپل وار چې به له ستړجه راکوُزي شوې .. نو به يې مو ږ ته هم دَ خپل عادت په سمه حاضري راکړه ... هغوئ دَ ډانس په چپه څه نور هم وئيلو ، خو مو ږ ورسره هيڅ نه منلو ... البته يَو نيم تصوير مو ورسره په دې واخيستلو ، چې دا موقعه سهار راته دَ ژوندي ياد په توګه بيا بيا دَ استنبول شپه راپه زړه کوي - لاکن مو ږ دَ هغوئ له نور نيزد ېکته ډېره کوله او ورسره داسې تر غاړې وتلو نه ... لکه نور ټوؤرستانو چې به کولو – لنډه دا ، چې ډوډۍ مو هم دلته وَخوړَله او تر دولس بجو پورې مو دَ ترکو پېغلو بېلي او ماډرن ډانسونه داسې په رنګارنګ رېښمينو جاموکې کتلو ، چې په عامه ژبه کې جامې په هيڅ اړه نه شی وئيل کېدای -
دَ شپې دولس بجې چې څنګه له دې کلب څخه دباندې راوَوتو ، نو دَ پُولي ټوؤر سړي مو ږ دواړه تر لاس وَنيولو او ژر تر ژره يې په خوش اخلاقۍ دَ هوټل څخه دَ ايستلو هڅه کولو سره سره راته وئيلو ...
" دې وخت ګنډکپان جيبونه وهي او څه نورې نورې پېښې هم کېږي ... خيال کوئ "
*****
دَ پروګرام په سمه سهار اتهه نيمې بجې دَ پولي ټوؤر ګاډۍ مو ږ له خپل هوټل څخه پورته کړو او دَ استنبول ښار او تاريخي ځايونو راښکاره کولو باندې يې پئيل وکړو - په دې بس کې زمو ږ پرته پنځلس شل نور سړي او ښځې هم وې – ګاډۍ چې څنګه مخته روانه شوه ، نو ګائيډ چې نوم يې آصفه ښئيلو ، خُلې ته مائيک وَنيولو او په انګرېزۍ کې دَ هرکلي وئيلو ورسته وائي ...
" تُرکي ، ګوا دغه سيمه دَ حضر ت عيسی عليه السلام څخه هم دوه زره کاله دَ مخه او بيا دَ ده دَ مرګ ورسته تر پنځلس سوه عيسوي پورې دَ نړئيز ژوند ژواک په اړه مرکز پاته شوې ده - او سره له دې دَ Anatolian Civilization (اناتولوي تهذيب) موجودګي دَ دې سيمې تاريخ په زرهاؤ کلونو لا نور نور شاته وړي - عثمانيه حکمرانان له ۱۴۰۰ع څخه تر ۱۹۱۸ع پورې په دې خاوره

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندې حکمراني کړې ده - او دلته ښاري ژوند لومړی له رومنو او عثمانيه دورِحکومت څخه پئيل شو او نن چې تاسو په خپل چاپېرچل کې دَ استنبول پخواني جوړ غټې غټې ماجتان ، ماڼيانې ، ودانيانې وينئ ګورئ ... دا دَ ټُرکي تاريخي عظمت څرګندَوي "

دَ څه مزل کولو ورسته ، ګاډی يَو ځای تم شوه او ټول ټوؤرستاڼان ورڅخه راکوُز شول - او دَ ګائيډ په راهنمائی کې يوې لوړې اوچتې پخوانی ودانی، چې دَ مسلمانانو ماجت ښکاره کېدو په خوا روان شولو او چې څنګه په لويه دروازه وردننه کېدو ، نو آصفه (ګائيډ) وئيلو ...

" دا کرسچن چرچ دَ سېنټ صوفيه په نامه دَ نړۍ په لوړو تاريخي چرچونو کې ځانته يَو نوموړی چرچ دی... چې رومن واکمنو ښځي پخوا جوړ کړی ؤ"

په دې چرچ کې دَ زړه راکښونکولاسي کار او نقش نګاری پرته دَ ښائيسته جوړو شوؤ ګومبتو، دېوالونو او ګيړدی تمبو (ستنيانو) ځانته دَ ځانګړې جوړښت په اړه دَ پخوا زمانې کاري ګرو فن لوړتيا څرګنده وله- په دې چرچ کې يوې بلې خواته ګرځېدلو په وخت داسې راته ښکاره کېدو لکه دا چرچ چې کله ماجت هم پاته شوی وي - خو ګائيډ په دې باب سر نه کړو راخلاس چې آيا زما او يا زما دَ ملګري په مزغو کې دَ دې چرچ په اړه راپورته شوی ګمان صحيح هم ؤ او که غلط - خبر ، دَ دې چرچ کتلو ورسته ګاډی مخته روانه شوه او ګائيډ وئيل ، چې ...

" اوس موږ دَ "بليو ماسک " په لور روان يُو ، کوم چې په درستې نړۍ کې ساری نه لري "

او بيا يې مخته وئيل، چې ...

" استنبول ښار ، که څه هم په درو ټاپوګانو باندې آباد ښکاري ، خو په اصل کې دا ټاپوګان نه دي ، بلکې دَ نقشې له رُويه ابشئين استنبول دَ براًعظم ابشياء په خوا کې دَ وچې مځکې په دوؤ غټو څنډو باندې آباد دی - او دلته دَ دوؤ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمندرونو ګوا "بلېک سي" او "مېډيټېرينئين سي" سنګم داسې شوی دی ، چې دَ دواړو سمندرونو دَ غاړو څخه ټوؤرسټان خوندونه اخيستی شي"
که څه هم ګائيډ مخته څه نه وئيلو ، خو دا خبره څرګنده وه ، چې دَ استنبول ټاپووزمه برخې ، ځای په ځای په پلونو له يَو بل سره تړل شوې وې - دَ څلورو پخو پلونو ، چې دَ غټو تمبو په کومک ولاړ ؤ څخه پرته دَ ابشياء او يورپ تر منځه په سمندر برسېره باسفورس پُل او فتح سلطان پُل دَ کتو او حېرت وړ ځکه ؤ ، چې دې پُلونو دلاندې ستنی نه درلودلې او په هوا کې ولاړ له پورتنئيو اوچتو تمبو سره دَ اوسپنو په غټو غټو رسيانو داسې تړل شوي دي ، چې دَ سړي عقل ورته حريان شي - نه يوازې دا ، بلکې له دې پرته هم ځينې داسې تاريخي جوړ ځايونه په دې ښار کې شته ، چې سترګو ګټلو سره سره سړی په سوچ کولو هم پارَوي -
دې وخت چې موږ په بليو ماسک کې ګرځېدو ، نو داسې محسوسېدو ، لکه دا غټ ماجت چې ډېر پخوا يعنې په اولسمه صدی کې نه ، بلکې په ننني دور کې جوړ شوی دی - ولې چې دَ ښائيست والې پرته دومره غټ ؤ ، چې په ګرځلاؤ سړی په کې ستړی کېږي او دلته سترګې په هر څه باندې وازې پاته کېږي - په دې غټ تاريخي ماجت کې له تکو شنو ټائيلونو او بې شمېره ستنيانو او ګومبتو پرته په سر شپږ داسې اوچتې مينارې هم لري چې تر لرې لرې پورې ښکاري - هرڅه هرڅه ، خو په استنبول کې دَ ماجتانو ډېرښت داسې څرګنده وي ، چې ببخي پخوا مسلمانانو دَ اسلام خورَولو پرته بله هيڅ وظيفه نه درلودله - ځکه خو يې اسلام دَ نړۍ تر ګوټ ګوټ پورې رسَولی ؤ —
له دې ځايه موږ دَ تُرکی غټ ميوزيم او اسلامک سېنټر ، چې دَ پخواني باچا ابراهيم پاشا په ماڼۍ کې جوړ کړل شوی ؤ ته يُو وړل شولو — دلته ۲۰۰۰ کاله پخواني شيان دَ ښوؤنې دپاره خوندي کړل شوي دي - لکه دَ کور دَ استعمال له ختو او اوسپنو څخه جوړ لوښې ، چړې ، تُورې او نېزې او دَ دې سيمې جوړې غاليانې ، خوليانې او دَ رواجي جامو نمونې هم دَ کتو وړ دي — لاکن دلته مې دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

خانه کعبه اوله له لرګي ځخه جوړه دروازه ، چې دَ لاس کار ورباندې شوی ؤ په لیدوً مې سترګو او زړه سکون وَموندو – غوښتلو مې چې ښکل یې کړم، لاکن شیشه داسې ورباندې را جارباسلې شوې وه، چې وَس مې نه په رسېدو - دلته ګائیډ دَ اناتولوي تهذیب ځینې شیان هم رابنکاره کولو په وخت وئیلو ، چې ...

" دَ دې په پرته دَ دغه زاړه او تاریخي ژواک ځینې آثار نورې نخښې په " اناتولیا " نامې علاقې کې دَ لرغونې آثارو په توګه خوندي کړل شوي دي - لکه دَ Ekhesus " ایفاسیس " غټه مجسمه ، چې دَ دېوي مور ، یعنې Mother goddess " مدر ګاډس " په توګه دَ مځکې اوله خدائینه مور ورته وئیل کېږي - دَ Artinis " اینټینس " په نامه شهرت لري - دَ دې په بدن بېخي زیات لګېدلي تیان دا څرګنده وي ، چې دا خدائینه مور ژوند سپارونکې وه - دَ اناتولیا ۷۰۰۰ کلنه زوړ ښار دَ هغې دپاره جوړ کړل شوی ؤ - دَ دې " مدر ګاډس " ځخه په بېلو بېلو وختونو کې نقل شوې یولس زره ورې او غټې مجسمې هم دَ دُنیا په ځینو عجائب ګهرونو کې پرتې دي "

دا خبرې چې یې کولې ، نو بس دَ استنبول په تنګو تنګو بازارونو یا لارو باندې یوې بلې خواته روان ؤ ، او دلته په بس کې ګائیډ وئیلو ...

" دلته یعنې په تُرکي کې دَ نورو تاریخي آثارو پرته دَ Lymira " لائیمېرا " دَ کاڼو پخوانی ګومبته او دَ Aspendos " اسپنډوس " جوړه ودانۍ چې په بېلو بېلو زمانو کې جوړه شوې ده – که تاسو غواړئ، نو موږ درته دَ ټوؤر اهتمام کولی شو "

له دې خبرو سره سم ګائیډ زموږ پام دَ میوزیم سره جوخت آرټ سېنټر ته واړَول شوه ... دلته دَ تُرکي دَ هرې سیمې دَ خلګو دَ جامو او استعمال شیانو نمونې ... په خاص توګه دَ ناستې او په دېوال راځړونکې غالیانې نه یوازې دَ نمائش دپاره ایښول شوې دي ، بلکې خرڅېدې هم ... یَو ځای مې جمعه خان ته وئیل ، چې ...

" راشه چې یوه دَ غالب چاچا ټوپۍ او دا اوږد کوټ واخلو "

ده راباندې وَخندل او وئیل یې ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ولې ځان په درنېږؤ ... اول مو بېګونه لږ درانه دي او بیا داسې ټوپیانې خو په پاکستان کې هم پیدا کېږي"

ګوره چې اوس دَ ده اشاره په پاکستان کې دَ کومې سیمې دَ خلګو او دَ چا په لور وه ؟ خېر، چې له دې ځایه راوتلو، نو تر دې له مخه مې دَ ژېړو جوړه یوه ښائیسته غاړګۍ، چې په ډیوټي ولاړې ښائیسته پېغلې دَ راښکاره کولو دپاره په غاړه باندې راوَځړولې او بیا یې په وار وار راته وئیل، چې ...

" دا ګوره، څومره ښائیسته ښکاري"

اوس که غاړګۍ ښائیسته وه، او که نه ... خو دَ هغې سره یې بېخي خوند کولو - که څه هم زما دَ ملګري په خیال دا سودا ګرانه وه، خو شاعر زړه راته وئیل، چې دَ هغې ښائیسته انجلۍ موسکاګانې چې ورسره وَ تلې، نو ارزانه سودا مې کړې وه - ولې چې دَ ښکلیو دَ موسکا قیمت په هر څه هرڅه ارزي او چرته بیا دومره دومره ډېري موسکاګانې، چې په کاڼو یې لا خولې کولې ... زه خو لا یَو انسان وم -

له دې ځایه پیاده موږ دَ تاریخي حمام په لور مخه وکړه - حمام څه ؤ، یوه غټه خونه وه، چې په منځ کې یې یوه دوکانچه جوړه وه، چې دَ ګائیډ له قوله دلاندې یې اور بل وي او په شا وخوا وړو وړو غسل خانو کې دَ غسل کولو مخته او ورسته په ګده باندې په دې غټې دوکانچې باندې ستیم بات اخیستل کېږي او تر ډېره وربانډې تر درځن زیات غسل کونکې پراته وې او بدنونه ټکور کوي - که څه هم په جلا جلا وړو غسل خانو کې دَ غسل کولو اهتمام ؤ، خو شروع او اخیره یې له دې تودې دوکانچې کېدله-

ګائیډ مخته وئیلو چې...

" دغه رنګه حمامونه په افغانستان کې تر اوسه لا هم رواج لري"

وئیل، خو یې صحیح ... خو خوارکۍ لکه لا سمه خبره نه وه، چې نن په افغانستان کې دَ وژللو راوژللو او دَ یو بل دپاره قبرونه خیندلو پرته هیڅ نه دي پاته شوي -

(c) ketabton.com: The Digital Library

*****

دې وخت دَ پولې ټوؤر ګاډی دَ اتا ترک له تاریخي دفتر او استوګن ځای ، ګوا دَ هغه په استعمال کې پاته شوې رهائشې مانۍ په لور روان ؤ، چې ګائیډ وئیلو ...

" دې وخت په ۷،۷۹،۴۵۰ مربع کلو میټرانو خور وور هېواد تُرکې چې په کې ۵،۸۲،۸۷،۰۰۰ خلګ آباد دي- باني ستر مصطفی کمال اتاترک دَ لومړې جنګ عظیم ورسته لومړی صدر ؤ - دَ تُرکې په ټولو حکومتي څانګو کې یې انقلابي بدلون راویستی دی او سېکولر جمهوري نظام یې نور نور ټینګ کړو ... په خاص توګه ، ښځه یې په لومړي ځل دَ نر سره په څنګه دَ دروَله "

ګائیډ لا خبره سمه سر ته نه وه رسَولې ، چې ګاډی یوې توربخونې او غټې مانۍ مخې ته وَدرېدله - دا هغه مانۍ وه، چې اتا ترک په کې په سرکاري توګه استوګنه کوله او اوس دَ ده یادونه تازه کولو دپاره دا مانۍ دَ تاریخي او قامي نخښې په توګه خوندي کړل شوې وه - په صدر دروازې کې یې دوه عسکران دا سې الرټ ولاړ ؤ لکه هغوئ چې له کاڼو جوړ ؤ - ولې چې په لومړي نظر هغوئ ژوندي کم، مړه بُتان زیات ښکاره کېدو - له دباندې خوا چې دا مانۍ څومره سترګو ته ښه ښکاره کېدله ، نو حقه خبره ده، چې دننه به لانور نور دَ کتو وړ شیان په کې وي ، ځکه خو ګائیډ وئیل ...

" بخښنه غواړم ، موږ دې مانۍ ته بې له انټري پاس نه خو ور دننه کېدلی شو او نه پاس دومره ژر جوړېدلی شي - یوه دوې ورځې انتظار ورته په کارېږي "
او بیا یې خپله خبره داسې مختته کش کړه ...

" په تُرکې کې زموږ (توبه نعوذُ بالله) دوه خدائیان دي .. یَو عظیم خدائی او بل اتاترک ... ولې چې نه خو دَ قرآن شریف آیتونه رد کولی شو او نه دَ اتا ترک فرمانونه او جوړ کړل شوی قانون ... "

له دې خبرې څخه دَ هغې ګائیډ دَ خدائی پاک په وړاندې شریک دروَل نه ؤ، بلکې دا یې وئییل غوښتلو ، چې دَ جدیدې تُرکې باني اتا تُرک بنیادي نظریه ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دَ سبکولرزم په اړه ده په خپل ژوند کې وړاندې کړې وه - هغه نه یوازې خوندي شوه بلکې ژوندۍ یې هم وساتله -
یوې بجې خواته ګاډۍ دَ تاریخي بازار، چې دوئ اوس ورته " ګرېنډ بازار " وائي په لور دَ استنبول په تنګو هوارو ، خو په لوړو ژورو علاقو کې جوړو روډونو باندې روانه وه او ګائېډ وئیلو ...
" دَ حضرت ایوب انصاري مزار ، انقره او فیشرمېن ویلیج ته که دَ تلو نیت لرئ ، نو خپل نومونه او پتې را وَلیکئ ... ستاسې دَ خوښې په سمه موږ دَ ټوؤر انتظام کولی شو "
او بیا یې ځکه دَ ذکر شوؤ ځایونو پرته ، تر یَو درځن زیات نورو ځایونو دپاره دَ ټوؤر کولو وختونه او دَ خرڅې خبرې په ډالرانو کې داسې په خوند خوند کولې ، چې خپل دې ملګري جمعه خان راته وئیل ، چې ...
" غوږ ورته وَنیسه خیالوَرې ته ... څنګه په خوند خوند دَ پیسو خبرې کوي ؟ "
ما هم آسره تاوان وګڼله او ورته مې په ځواب کې وئیل، چې...
" دلته اتا تُرک ترکیان په دې وجه نه مني، چې تُرکی ته یې نوی ژوند ورکړو ، بلکې هغه کاغذونه دَ دې خلګو کمزوري ګرځېدلې دي، چې دَ اتا تُرک تصویر ورباندې جوړ دی "
زما په دې خبره چې ملګري جمعه خان غاښونه څنګه سپین کړو ، نو هغې ګائېډ هم زموږ په خوا په ډېره مینه وکتو ، او وَموسېدله .. اوس به لا موږ بل څه سنجَولو ، چې دا څه رامخته شوه ، او وائي...
" تاسو لکه چې له موږ سره په بل ټوؤر باندې هم دَ تلو اراده لرئ "
غرض... غرض او تش غرض.. یَو وار لا په زړه کې راغلو ، چې په سخته او غوټ ورته یَه کړم... لاکن بیا ګوره چې څله مې په کراره ورته وئیل، چې...
" موږ به صلاح وکړو "
او بیا مې په معنې خېزه موسکا کې دَ جمعه په خوا مخ ور واړَولو ...
" زه خو ورسره ځم، وایه ! ستا څه خوښه ده ؟"

(c) ketabton.com: The Digital Library

دائی چې لا یې هغه رنګه غاښونه سبین نیولې ؤ، راته واي ...
" حریان یم، چې ستا اوس کومه یوه خوښه ده او کومه نه ... چې یَو ځای هسې نامې مخ یا څېره وَوینې .. زړه ورته په لاس کې ږدې "
او ما هم ورسره ګپه خوږه ځکه کړه ، چې خبر وم ، چې یار مو ټوکې کوي -
او بیا چې په خپل حېثیت ځانګړي او تاریخي ګرینډ بازار ته ورددننه کېدو ، نو ګائیډ وئیل ...
" په دې بند غوندې تاریخي بازار کې ۴۵۰۰ واړه او غټ دوکانونه دي "
دَ دې بازار دَ دوکانونو دَ ښائیست او جوړښت څخه پرته، په دې مارکېټ کې دَ دوکانونو تر منځه دومره پراخه لاره تېره شوې وه، چې اوس که داسې مارکېټ زموږ په هېواد کې جوړ وای، نو تاریخي حېثیت به یې داسې نه وای پاته –ولې چې که رکشې او دَ خرو رېړهیانې په کې نه چلېدې ، نو سائکلونه او دَ لاس رېړهیانې خو به حتماً په کې یوې بلې خواته لېږدل کېدې - دلته زیاتر غېرملکیان ؤ ، چې سوداګانې یې په کې کولې - دَ سرو زرو دَ کاروبار ډېر زیات دوکانونه په کې موجود ؤ- دَ دې مارکېټ په سېل کولو کې دا خبرې مې زړه ته بیا بیا راتلې، چې ګنې ...
" تُرکیانو ، چې زرهاؤ کلونو دَ مخه کوم کاروبار کړی ؤو هغه دا دی ښکاره دی..
خو یَو موږ یُو ، چې من حېث القوم دَ تېر شوؤ تاریخي مشرانو په قبرونو دَ کاټو دَ ځلو پرته که نور څه لرو ، نو هغه دي .... خبرې او تشې خبرې ، چې په کتابونو کې یې دَ تاریخي پېښنو په توګه خوندي لرو او بس ... "
په ګرینډ بازار کې دَ ګرځېدو راګرځېدو او یَو نیم شئی اخیستلو ورسته په ګاډی کې ماځیګر خواته خپلو خپلو هوټلانو ته ټوؤرستان وَرسَول شولو - او یَو ځل بیا زه وم او ملګری جمعه خان او دَ لالېلي دَ بازارونو خوش رنګیانې، چې دَ شپې تر لسو بجو پورې په کې دَ نوید او پروین سره ګرځېدو –
*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ شپږم نومبر درسته ورځ یا خو موږ دَ هوټل په خوني کې تېره کړه او یا بیا یو دوکان او بل دوکان دَ شیانو په اخیستو را اخیستو کې ستړي ؤ - نن موږ دواړو دا خبره وَ سنجَوله چې ترکیان دَ پاکستان دَ خلګو سره مینه لري او قدر یې کوي – ګوره چې په څه وجه ؟ بس چې به چا هم پوښتنه دَ سودا په وخت کوله، نو زموږ دَ ځواب ورسته به یې فقط دومره وئیلو ، چې...
" ترُک پاکستاني آګردش" ګوا ترُک او پاکستانیان وروڼه وروڼه یا دوستان دوستان-
او بله خبره مې دا هم نوټ کړه ، چې دلته په سودا کې بارګېننګ ډېر زیات کېږي –که څه هم دَ ترُک دَ مشرانو دا خبره ډېره مشهوره ده ، چې ....
" Don't Buy house , Buy a neighbour "
لاکن له بده مرغه دا خبره ما دَ دوئی په روئیو کې وَنه سنجَوله ... خو په خوُی او بُود بد او رَډ خلګ نه ؤ .. بس په پیسو څه زیات مئین راته وَ برېښېدو –
سبا ته زما او دَ جمعه خان خپلو کورونو ته دَ تلو نیت ؤ - نو ځکه مې غوښتلو ، چې نن شپه تر ډېره په استنبول کې پیاده وګرځو او دغه رنګه مې وَ هم کړو - نوید او پروین چې دلته یې څو ورځې نورې هم تېرولو اراده درلودله .. هم له موږ سره پوره پوره ملګرتیا وکړه - او بیا چرته چرته نه وګرځېدو - که څه هم کله کله نري څاڅکي دَ باران او یا نرۍ نرۍ واوره ورېدله – خو موږ دَ لیونیانو غوندې یوې بلې خواته آواره ګردي کوله او دَ استنبول دَ ساړه موسم خوندونه مو دَ رڼاګانو سره ګنډلي دَ زړونو او رُوحونو دَ سکون سوب ګرځولو – لاکن تر کومه پورې؟ .. کله چې دَ استنبول دَ شپې رڼاګانې دَ یخو هواګانو سره تورو خاموشو تیارو ته ستنېده شروع شوې ، نو موږ هم کرار کرار ستړیا ته غړي هم اچولو ... نو ځکه خو ، په بېلا بېلو تنګو او پراخو لارو باندې پیاده دَ لالېلي په لور قدمونه تېز کړي ؤ او غوښتلو مو ، چې ژر تر ژره خپل هوټل ته وَرسېږو ، ولې چې اوس خو په روډونو هم خال خال کسان ښکاره کېدو - هوټل ته لا نه ؤ رسېدلي ، چې په لالېلي کې دَ یَو خلاس دوکان مخې ته یوې ولاړې انجلۍ ، چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخته يې څه سامان هم پروت ؤ، په ما او جمعه خان باندې ژغ وکړو – مور ورته وَدرېدو او پوښتنه مې ورځخه وَکړه ...
" خير خو دی... ولې دې راپسې ژغ وکړو ؟ "
دا خبره څه وه ، چې هغه انجلۍ په خپله ژبه کې ګډه شوه – نه زما سر دَ هغې په خبرو خلاسېدو او نه زما دَ ملګري - بس هېش هېش ورته ولاړ ؤ ، چې دا اوس څه وائي او يا څه غواړي ؟ څه وخت ورسته شاته پاته شوي پروين او نويد هم راوَرسېدو، او تپوس يې راځخه وکړو ...
" څه کيسه ده ؟ "
ما ورته وئيل...
" په دې خبره خو مور هم حريان يُو، چې دا انجلۍ څه راته وئيل غواړي ... ته پوښتنه ورځخه وکړه "
مګر ناشُوده خبره خو دا وَشوه، چې اوس دَ هغې انجلۍ بله خوندَکۍ چې له دوکان ځخه ورته راوَ تلې وه هم ورسره ولاړه وه ... دَ نويد په خبرو هم نه پوهېدله ... چې څنګه هغه انجلۍ له خپلې خوندَکۍ سره زمور په باب په خپله ژبه کې ګډه شوه، نو نويد په موسکا کې راته وئيلو ...
" مور ځو هوټل ته... تاسو ورسره جوړ شئ "
او خپله ناوکۍ پروين يې تر لاس وَ نيوله او مخته تېرېدلو په وخت مور ته وائي ...
" دا بلغارين پېغلې دي "
" نو زمور يې څه... درځه جمعه چې ځو "
دومره وئيلو سم دستي چې ما ګام دَ نويد په لور اوچت کړو، نو ملګري تر لاس وَ نيولم او راته وائي...
" څه کوې چې ځغلې... ځُوري خو دي نه... ورسره په ګپه کولو به ټکه نه درباندې لوېږي "

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو ، ده صحیح وئیل ... وَیې نه خوړم .. خو دَ سترګو په خمار یې داسې په مزه مزه لاهو کړم ، چې که هر څو مې ورته سر په انکار کې یوې بلې خواته ښورَولو ، لاکن زړه مې ماته ورته منلې وه - هم ځکه خو زما دَ ژبې انکار ... انکار تر ډېره نه شو پاته - او نه مې ملګری جمعه خان ورڅه خلاس کړو - ولې چې په هغو دواړو پېغلو کې یوې زما او بلې زما دَ ملګري شاوخوا داسې په هنر تلکې ودرَولې، چې دَ تېښتې لاره راڅخه ورکه شوه او تر ډېره هانده مو دَ موسم په رحم وکرم ځانوه پرېښَولو -

*****

داسې پېښه په ژوند کې په لومړي ځل راسره شوې وه ، چې زه منزل ته دَ رسېدو دَ مخه .. ګوا له نیمې لارې څخه بیرته دَ پاته شوؤ پلونو په نخښو راغبرګ شوی وم - دې وخت زه او جمعه خان کاکړ دَ تي – بي – تي کمپنۍ په اوتو بوس کې ناست دَ تهران په لور روان دَ اتهه څلویښت ګنټهو په اوږده سفر روان ؤ - اوتوبوس بیا له ایراني ځوانانو او ښځو څخه ډک مخته روان ؤ - ګوره چې څله په اوتوبوس کې له دې خوا نه چا خبرې کولې او نه چا هغسې دَ خوشحالۍ سندرې وئیلې او نه هغسې دَ مستۍ اظهار چا کولو - هم ځکه دَ دیغیت له لاسه دَ ګهړۍ ستنې مخته نه تلې - زیاتره وخت په پټو سترګو او خوب کولو په ناکامه هڅو راباندې تېر شو- دې بله ورځ دَ ښې ډېرې بدني او ذهني ستړیا ورسته دَ ایران څنډې ته وَرسېدو ... اوس یَوځل بیا په اوتوبوس کې ناستې ایرانۍ ښځې ، چې له استنبول څخه دَ ترکي تر ورستي بارډره پورې په جینز کې برېښېدې بیرته بدلې او په غټو تورو څادرونو کې سر تر پایه پټې ښکاره کېدې -

له کوره چې راتلو، نو دَ هر هېواد په څنډه باندې به مې دَ ګهړۍ ستنې یوه نیمه ګهنټهه شاته کولې ... خو اوس چې مې بیرته په هر بارډر باندې مخ مخته دَ ګهړۍ ستنې څنګه پېچلې لګیا ؤ .. نو ګوره چې زړه مې څله ډُوبېدو ؟ په خپله نه هېرېدونکې ماتې باندې او که دَ تُرکي څخه دَ رابېلېدو له سوبه ؟ داسې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې زه يوازې له داسې کېفيتونو سره مخامخ وم ، بلکې دَ جمعه خان کاکړ ښه مړَغونې وه ... خبرې يې راسره کولې، خو تندی به يې ګونځې ګونځې ؤ او خُله يې خندا يا موسېدو ته نه جوړېدله - بس يَو علي نامې ايراني ځوان ؤ، چې دَ استنبول څخه يې زموږ مازغه خوړَلو چې خوړلو او ظالم ستړی کېدو نه - او خبرې يې هم داسې بې لګامه کولې، چې دَ خپل آخوندي نظام په زد کرکه ځرګندولو سره سره يې سيکس هم سر ته ختلی ؤ ... موږ به په ښه خوند ويده ؤ، نو دې لېوني او مست علي به را وَژغولو او بيا بيا به يې وئيل...

" انډيا ... مادام مادام .... بيوټي فل ... لټل مني ... نائټ نائټ .... اووووف ډيليشئيس"

دغه يَو څو دَ انګرېزی توري يې زده کړي ؤ، چې په موږ يې راچسپَولو او غوږونه يې راته خوړلو - يو څو ځله چې به يې داسې ګردان راته تېر کړو .. نو ما او زما ملګرې به هم له ډېره خشمه ورته دَ هغه په انداز کې داسې خبره بيا کړه ....

"آون ... ايران ... يُو ... آخوند ... هېډ کټ کټ ... اف نو ستاپ "

دائی به له خندا شين شو ، خو دا خبره به څهً بده هم ورباندې وَلګېده ... نو ځکه به يې له جمعه خان سره ياري جوړه کړه او دَ ده هغه يوه ماته ګوډه انګرېزي فقره به بيا هغسې تکرارېدله – په ما دَ هغه تېز ژغ ځکه بد لګېدو، چې زه دَ ده او دَ جمعه په مابېن کې ناست وم - غال مې ورسرنه شو کولی... بس کله کله به مې په لغازې موسکا ښه په خپل خشم پوهی کړو - او هغه ساده او بې وقوف به له خندا بيا شين شو او کله کله خو به يې دَ "هېډ کټ کټ اينډ فنش " رنګه توري هم له خُلې وتلو -

*****

په تهران کې مو دَ نهم نومبر کال ۱۹۹۳ع شپه خو تېره کړه – مګر دَ بېخي زياتې ستړيا له سوبه له هوټل څخه فقط دوه ځله او هغه هم دَ ډوډۍ خوړَلو او چائيو څيښلو په نيت دَ ملګرې سره وَوتم او بيا دريم ځل په دې ، چې اوتوبوس دَ اډې په خوا مې مخه کړې وه – له تهران څخه تر زاهدان پورې دَ ۲۴ ګنټهو سفر دَ ۲۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلونو څخه کم ځکه نه ؤ، چې خوب نه راتلو او تش دَ میلانو ډېرې مې نه یوازې کتلې ، بلکې شمېرلې مې هم - بیا چې څنګه دَ قفس دروازه خلاسه شوه او ما چې څنګه دَ خپل هېواد په خاوره قدمونه ږدلو ، نوزړه مې غوښتو ، چې په چیغو چیغو وَژاړم ، مګر ژړلی مې نه شولو ، ګوره، چې څله ؟او په تېره بیا زما شاعر زړه .. نو ځکه دَ دې پېښې اظهار په نظم کې کول راته ضروري شو ... هو، داسې نه ... چې ...

داسې نه.... چې

له ما مه کوه پوښتنه

ته دَ ځان په پاب هیڅکله

داسې نه چې تر خلې راشي

دَ ځواب دپاره خپله

زما زړګی درته پخپله

(شوق / تفتان / کال ۱۹۹۳ع)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ جنت څخه لرې جنت

تاثراتي لنډيز...

"دا خو به وَمنم ، چې سري لنکا دَ سيمې دَ ښائيست په توګه په نړۍ کې ساری نه لري - هم ځکه خو خدائی پاک حضرت آدم عليه السلام له جنت څخه په دې جنت وزمه مځکې باندې راکوُز کړو - دَ دې ثبوت ، دَ ده جوړ پښځه فټه ، څلور انچه اوږد او دوه نيم فټه پلن پَل دی ، چې تر اوسه دلته دآدم پيک نامې غره په څوکه باندې وجود لري - مګر دَ سري لنکنو وَ بُت پرستۍ او تر ټاک اويښتې غرضې ژوند ته چې پام وکړم، نو دا سوال په مزغو کې را اوچت شي ، چې دَ نړۍ دَ نورو هېوادونو خلګ دَ دوئی په رنګ او خوُی څله نه دي ؟ که څه هم په دې خاورې باندې زموږ وړَ نيکه ګونو او لومړنئيو انسانانو ژوند کړی دی "

(شوق)

دَ پرونۍ څېرې په لټون

هغه هنداره

زما دَ سوچ هنداره

هغه هنداره

زما دَ خوب هنداره

چې يو څېره يې په ما تل ليدله

دا سې څېره

دا سې ژوند وزمه څېره

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې هم مې خپله وه ،
هم خپله نه وه
ځکه خو ما به په هنداره باندې
دَ تجسس او دَ حسرت منګولې
په مينه مينه لګولې مُدام
په دغه نيت
چې زه يې وَ پېژنم
لا يې دَ خان په باب څه وَ ژغوم
خو ، دَ نصيب لکه چې نه وه خوښه
چې يوه ورځ
هغه وړه هنداره
زما له لاسو ناڅاپه وَلوېدله
او دَ طلب هغه ماشومه څېره
په سل توکرو ځله وَ وېښل شوه ،
بس له هغې ورځې تر ننه پورې
زه په لټون دَ هغې ښکلې څېرې
هرې جنۍ ته زړه په لاس کې ږدمه
او لا ، دَ سترګو په کچکول کې ځينې
په ماته څُله خېرات دَ مينې غواړم
ځکه چې څوک په رنګ مُونېږي ورته
دَ چا په سترګو کې هغه سترګې دي
څوک په تندي
او څوک په زَنه هغه
څوک په شُونډانو
څوک په پوزه هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

(شوق)

دَ بابا آدم علیه السلام دَ پَل دَ نخښې ښکلولو دَ پاره زه، سره دَ درو ملګرو په ۲۳مه جنوری ۱۹۹۴ع پاؤ کم دولس بجې دَ شپې دَ کراچۍ په هوائي ډګر، په ائیر لنکا (الوتکه) کې کښېښستم او الوتکه په لس منټه بالادولس بجې والوته - ګوره چې زما دَ ملګرو، ګوا نصیب ترین، رضا ترین او جمعه خان کاکړ په مزغو کې څه ؤ، لاکن زما ټول سوچونه په سري لنکا کې بند ؤ ... ما فکر کولو، چې ګوره دا هېواد به څومره شائیسته وي؟ چې خدائی پاک بابا آدم علیه السلام دَ جنت څخه وربانديې کښته کړی ؤ - او دَ لومړي قدم پَل یې په دې خوش بخته مځکه باندې (دَخلګو له قوله) تر اوسه لا وجود لري - او بیا دَ دې هېواد دَ علاقائي ښائیست سره سره به یې خلګ څومره ښکلې وي؟ خو، بیا چې به مې دَ ائیرلنکا په دې الوتکه کې دې تکو تورو او بې خونده ائیرهوستېسانو ته پام شو، نو به زړه ماتې غوندې شومه - ولې، دَ دې هوائي کوربنو پېغلو په څېرو کې راته هیڅ قسم کشش نه ښکاره کېدو ... وایم، چې دَ تناره دَ لړونې غوندې لغوَړنې څېرې یې که څه هم انساني څېرې وې، خو انساني سترګې نه پرې خوږېدې .. چرته بیا شاعرانه نظر؟ خو دَ دې هرڅه پرته به مې هم وَ خپل زړه ته په دې خبره تسلي ورکوله، چې کېدلی شي، هلته مېښته خلګ دغه رنګه بې ډؤله نه وي – بس په داسې رنګه سوچونو کې جهاز دَ درو ګنټهو مزل کولو ورسته، ګوا دَ سري لنکا دَ وخت په سمه څلورنیمې بجې کولمبو ته وَ رسېدو –

دَ کولمبو دَ ائیرپورټ په ودانۍ کې چې څنګه وردننه شولو، نو څه ګورو، چې دَ کسټم سړي په پاکستاني مسافرانو باندې داسې شاوخوا راوګرځېدو، لکه جوړه چې مسافران نه، بلکې خطرناکو سمګلرانو یې وطن ته پېښه راکړې وي - دَ یوه یوه مسافر سامان یې داسې پلټلو، چې که یَو شئی نه هم ؤ په کې .. نو یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم دَ ډالرانو ترلاسه کولو پورې به يې مخته نه ابله کولو – دغه رنګه يې موږ
يعنې څلور ملګرو ... سره دَ نورو پاکستانيانو کم او زيات پنځه ګنټهې دلته
وَځنډَولو او دَ سهار نهو بجو خواته يې له خپل غير قانوني او غېر انساني
حصاره چې خوشي کړلو ... نو دَ هر يوه مسافر په تندي دا يَو سوال له ورايه
ځلېدو ، چې دي لغوَړنو دا موږ په کومه ګناه کې په ائيرپورټ کې ټوله شپه
راګېر کړي ؤ - او هغه هم داسې ، چې نه يې په ائيرپورټ کې دَ اوبو څيښلو دپاره
څه بندوبست ؤ او نه دَ چائيو - ظلم خو لا دا ، چې که به هر څو موږ ورته دَ يوه
ګلاس اوبو دپاره خواست کولو ، نو يوې خواته به يې داسې ديکه کړو ، لکه
ښکنځا چې مې ورته کړې وي - خېر ، دَ دي خيرن ائيرپورټ دباندې مې په وَچ
حلق دَ يَو ټېکسي ډرائيور سره خبره وکړه ، چې ...
"وروره جانه ! موږ نابلده يُو ، دَ يَو ګزارې هوټل ته مې بوځه"
دّ وئيل ...
" په کولمبو ښار ، چې له دي ځايه ورته دَ يوې ګنټهې لاره ده ، کې هوټلان ډېر
ګران دي – که زما منئ ، نو دلته نيږدې دَ نيګامبو ساحل په يَو ريسټ هاؤس کې
استوګنه وکړئ - زياتره ټوؤرسټان دَ نيګامبو دَ سمندري غاړې سره جوړ
ريسټ هاؤسونو کې اوسېده خوښَوي – ولې چې دَ خواپاکې علاقې او ځايونو
پرته ، له سهاره تر ماښامه پورې بسونه له هغه ځايه کولمبو ته ځي داځي"
موږ څلور واړه ملګرو دَ صلاح کولو ورسته خبره له هغه ډرائيور سره جوړه کړه
او په نيمه ګنټهه کې يې الپائن نامي وړوکي ريسټ هاؤس ته وَ رسَولو - د شنه
سمندر له غاړې سره جوخت دغه ريسټ هاؤس ، دَ يَو بنګالي ځوان مسټر مامون
، چې له بجيانو سره خپله هم په کې اوسېدو ملکيت ؤ – سترې دومره زيات ؤ ،
چې دَ چائي غوړَپلو سم دستي په پلنګونو وَ غزېدو -

*****

دلته ګرمي دومره زياته وه ، چې ماځيګر خواته دَ لمبېدو ورسته ، چې څنګه له
ريسټ هاؤس څخه دباندې راوَوتو ، نو سم دستي مې بيا بدن خولې خولې شو –

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا لا هیڅ خبره نه وه، خو طبعیت مې هغه وخت لا نور خپه شو، چې خپل شاوخوا مې دَ سري لنکا ځاي خلګو ته پام شو - که ښځه وه، او که نر، ځوان ؤ او که زوړ او یا ماشومان، چې په رنګ خو تور ؤ ... چې ؤ، خو دَ جامو په اړه هم ډېر شاته پاتې او سترګو ته سخن سخن ښکاره کېدو - بله خبره دا، چې زیاتره خلګ دلته په لوُڅو پښو ګرځېدو - یَو ځای دَ رضا ترین وار نه وَشو او په لغازې خندا کې یې وئیل...

" تر دې خلګو، خو هاغه زموږ دَ سیمې لچیان لا ښائیسته او خواپاکې دي" نصیب ترین هم خبره ورسره خوږه کړه، وئیل یې ...

"هو .. په لوُڅو پښو خو نه ګرځي"

او دا خبره ما او جمعه خان رَد کولی ځکه نه شوه، چې دَ دې خلګو کړه وړه جامې او دَ ژوند کولو طریقه یا لارلیکه یې بېخی زموږ دَ پښتونخوا دَ خواستګرو تورو لچیانو ته شوې وه، دا څه بده خبره نه وه، خو چې موږ او نورو غېر ملکیانو ته به یې په حېرانتیا کتلو، نو په زړه کې به شکمن غوندې شوم - ما وئیل.. چې چرته دَ سري لنکنو دا دعوه، چې ګنې..." په دې هېواد کې دَ تعلیم شرح ۸۹ فیصده ده" ... مازې دَ خبرو تر حده خو نه ده؟ ولې چې تعلیم سړي ته دَ ژوند طور طریقې ښئیلو سره سره دَ انا پرستۍ، خوداری او شخصي تشخص غوره کولو درس هم ورکوي - دا خبره مې مزغو ته نه یوازې دَ دې ښځو او نرینؤ نادیده سترګو له سوبه... بلکې په دې هم راغله، چې که څه هم واړه لاکن پاخه خپل یا دَ کرایې کورنه یې درلودلو، خو کوړې کوړې امبارونه یې دَ کورونو مخته پراته ؤ - او افسوس په دې خبره هم راتلو، چې خدائی داسې زرغون او ښائیسته وطن ورکړی ؤ، چې سترګې یې په کتو نه مړېدې – هرلور ته دَ شنو شنو، وړو، غټو بُوټو، چمنیانو او نورو ونو پرته دَ ناریل او رقم رقم ځنګلي ونې دَ کتو وَړ وې - دَ سمندر په غاړه باندې یې بیا بل رنګه خوندونه ؤ - سره سپین ټوؤرستیان چې په کې نران او ښځې او ماشومان هم ؤ تر لرې لرې پورې لمبېدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا ګرځېدو - دَ څه ګرځېدلو ورسته زموږ هم صبر نه وَشو او دَ سمندر ترؤ اوبو ته ورګډ شولو –

*****

نیګامبو یَو وړوکی ځای ؤ ، ځای په ځای په کې ریسټ هاؤسونه جوړ ؤ ، چې په کې دَ بېلابېلو هېوادونو څخه راغلې ټوؤرسټان اوسېدو - دلته دَ سبزي مارکېټ پرته دوه درې کتاره دوکانونه هم ؤ – چې په کې دَ ضرورت هر شئی ، چپ دَ اوړو له پستې ډوډۍ پېدا کېدلو - ولې چې دې خلګو له ډېل روټیانو او ساده پخو وریږو سره بوږ خوړلو عادت ؤ - په زیاترو چوکونو باندې دلته دَ حضرت مریم بي بي او حضرت عیسی علیه السلام دَ مجسمو پرته ، دَ هندوانو ببِل ببِل بهګوانان ، چې رضا ترین ورته پالوانان وئیلو دَ عبادت دپاره ږدل شوې ؤ - دَ اسلام په نظریه تړلې خلګ که څه دلته لږ ډېر شته خو دَ مسلمانانو دَ یوه ماجت پرته مې نور تر سترګو نه شو - مسلمانان ، چې سپینې خولۍ به یې په سر باندې ایښې وې هم خال خال په دې بیچ ستې نیګامبو کې ښکاره کېدو ... لاکن په رنګ او لباس یا په لنګونو دَ هغو نورو تورکیانو ورته ښکاره کېدو - دلته چې کومې دوې ژبې وئیل کېږي ، هغه "تامل" او "سنهاله" دي ، چې په کې دَ "ډ" ، "ړ" او "ګ" توري ډېر زیات استعمالېدو - که څه هم په سري لنکا کې دَ "ګوتم بدها" یا "ماتما بت" منونکو "بُدهمتو" شرح ۶۹ فیصده ده، خو ګوره چې دلته په نیګامبو کې ؤ نه او که دَ بدها بُتان یې په چوکونو کې لګول دَ خپل مذهبی پېشوا توعین ګڼلو ؟ وائي .. چې دَ بُدهمتو په چپه په سري لنکا کې ۱۵ فیصده هندومت ، ۸ فیصده مسلمانان او ۸ فیصده عیسایان مېښته دي -

*****

دَ ماځیګر دَ سېل پرته دَ نیګامبو لومړۍ شپه په دې اړه ډېره په خوند راباندې تېره شو ، چې دَ ریسټ هاؤس څخه په څه واټن باندې په یَو پراخ مېدان کې " اوپن ائیر تهېټر " شو وه - ځکه موږ هم ورته پېښه وکړه - مېدان له خلګو ډک ؤ - دَ څه هلې ځلې ورسته موږ څلور واړو هم ځایونه پېدا کړو او کښېنستو - دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتني دوکانچې غونډې جوړ ستېج باندې دَ خاکو ، سندرو پرته دَ پېغلو ډانسونه هم په هره اړه دَ کتو او دَ زړونو دَ خوشحاله ولو وَړ ؤ - دَ دې دمامې ثخه موږ دَ سري لنکنو په حقله دا تاثر واخیستو ، چې دا خلګ چې څومره په ښکاره مړَغونې برېښي ، دغه هومره دننه دننه مستي هم لري –او بیا دَ خوند خبره دا هم وه ، چې دا شو دَ نرانو پرته ښځو هم ورسره په ګډه کتله - او کله کله به یې دَ یَو مستې سندرې سره ژغونه هم راپورته کړو –دولس بجو خواته چې دا مېله سرته وَرسېدله ، نو دَ زیات رش له سوبه مې دومره دیکې وَخوړَلې ، چې دَ کوټلو بدنونو سره دَ ریسټ هاؤس په وړو خوُنو کې دَ غوماشو او زړو پنکهو دَ کړَپي په پرته هم تر سهاره پورې ښه کرار ویده ؤ –

*****

سهار دَ چائیو په غټ مېز زموږ لیدل کتل دَ جان هوګر نامي انګرېز ، چې له لندن ثخه راغلی ؤ او په دې ریسټ هاؤس کې اوسېدو سره وَشو - په یوازې ځان دومره دیغ شوی ؤ ، چې مازې یې دَ هېلو هائی بهانه غوښتله او بیا که ده دَ خپلو ملګرو پېغلو ، دَ ده له قوله نن ماښام دَ " آدمز پیک " ثخه بیرته راستنېدې ذکر نه وائی کړی .... نو رضا ترین به ضرور ورته جوړه لاسونه نیولي وای - ولې چې دا سړی دومره ژغېدو او داسې کړې وړې او ورانې خبرې یې کولې ... لکه جوړه چې دائی په دریمې نړۍ کې نه بلکې تر اولې نړۍ هم څه مخته جوړې نړۍ دَ خپل مخته آزادو ځوانانو په محفل کې ناست وي - بله دا ، چې ده بل چا ته دَ خبرې وار نه ورکولو ... یوازې جان هوګر نه ، بلکې دَ ریسټ هاؤس په پټه او غلا راغلې بنګالیان ، چې دَ ریسټ هاؤس وَ شاته جوړو شوؤ وړو خونو کې استوګن ؤ ، هم داسې راباندې بُونېدلو ، لکه موږ چې انسانان نه... عجوبې ؤ –اوس ګوره ، چې ثله دې خلګو نه یوازې په درنو سترګو راته کتلو ، بلکې نزد ېکت ته یې هم زړونه تخنېدلو - که څه هم موږ دَ هغوئ په رنګه دَ ختو ثخه جوړ انسانان ؤ -

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه ورځ لس بجې خواته په بس کې کښېنستو او دَ کولمبو په لور مو مخه وکړه - دَ بس دا سفر زما دَ ملګرو ، په خاص توګه رضا ترین او جمعه خان دپاره دَ سکون ورځکه ؤ ، چې تر نرانو په کې ښځې زیاتې وې او هغه هم دومره زیاتې چې په یَو بل کې سره چیخلې چیخلې ناستې یا ولاړې وې ... که څه هم هاغه دَ جمعه خان خبره " ټولې تکې تورې دي " ، خو دَ ملګري رضا په قول " دي خو ښځې " ... نو ځکه مو دا سفر له نیګامبو څخه تر کولمبو پورې په خندا او خوشحالۍ تېر شو او نصیب ترین چې دَ جمعه او رضا په خبرو او ټوکو یې خوند اخیستو بیا بیا وئیلو ، چې ...

" دَ پرون درسته ستړیا او دَ ائیرپورټ دَ لغوَړنو هغه تنګول یوې خواته ... دا دَ نن دَ زړه له اخلاصه خندا بلې خواته ..."

دَ خندا اصل سوب دا ؤ ، چې یَو خو سره ګرمي وه او بل په دې بس کې راسره څنګ په څنګ په یوه یوه سیټ کې دوې دوې یا درې تورې لچۍ وزمه پېغلې ناستې وې ، چې دَ بدنونو تودښت یې لا نوره سا راتنګه کړې وه او خولې یې راباندې ماتې کړې وې - له دې علاوه موږ په درست بس کې دَ هغوئ په نسبت سپین پوسته ؤ ، او څه څه دَ هغوئ په معیار پوره غوندې هم - نو ځکه به یې موږ ته بیا بیا او په نېغه کتلو - زما ملګرو خو به له یوې نیمې په سترګو کې سترګې داسې هم ورکرارې کړې ، چې شاوخواته ولاړو به پرې خندلو او ګوره چې هغو پېغلو ته به یې مبارکي ورکوله او پسخوندونه به یې ورباندې وهلو ؟

حال زما هم بد ؤ ... خولې راباندې ښې ډېرې را ایله وې ، خو ګوره ، چې دې زړه مې څله نه غوښتلو ، چې له چا سره خبرې وکړم ؟ خېر ، دَ یوې ګنټهې دَ مزل کولو ورسته دَ کولمبو ، چې دَ پاکستان دَ یَو ښار په رنګه ؤ په سخنې خیرنې بس اډې کې کښته شولو-

" دا خو پاکستان دی"

"هو ، هیڅ فرق یې نه شته"

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ نصیب ترین له دغه خبرې سره موږ درې واړه ملګرې څکه متفق شولو ، چې دَ دې ځای په دوکانونو ، په فُټ پاتهونو او ماتو ماتو روډونو کې هیڅ توپیر راته نه شو ښکاره ... بس که بیا هم زموږ او دَ دې خلګو تر منځه څه توپیر ؤ ، نو هغه دَ رنګت پرته دا... چې دَ جامو په اړه دَ دې ځای ښځې او نران تر ډېره هانده انګرېز وزمه هم ؤ - تر یَو څه وخته پورې په کولمبو کې یَو روډ بل روډ پیاده وګرځېدو ، خو داسې بله عجوبه چې موږ ورته حریان شوي وای مو تر سترګو نه شوه چې دَ ذکر وَړ مې بللی وای - چپ له دې خبرې ، چې موږ یې په سوچ وهلو پارَولي ؤ ... ګوا ، دَ اډې شاوخو او بیا تر لرې لرې پورې دَ روډونو یوې بلې خواته په تړو باندې دَ لاټرۍ ټکټونو دَ خرڅلاؤ کاروبار دومره ګرم ؤ ، چې په کتو ورڅخه دَ دې ځای دَ خلګو دَ معاشي بدحالۍ او لالچ اندازه ښه لګېدلی شوه - ولې چې زما په خیال ...

"څوک چې په لاټریانو یا جوارۍ باندې خپل قسمت ګوري ، نو پوهی شه ، چې یا خو یې کار دَ لاسه نه کېږي او یا بیا صلاحتونه نه لري او له ځانه یې هیله ختلې ده"

دَ کولمبو په ګال نامي روډ باندې چې له ټېکسی څخه کښته شولو ، نو نصیب ترین چې ښه ډېر په روسي ریاستونو کې ګرځېدلی ؤ ... یَو دم داسې وَوئیلو ...

"دا روډ او دَ روډ دواړو خواؤ ته جوړ دوکانونه او نورې ودانیانې ارومرو په روسي ډول جوړې دي"

هو ، دَ ده خبره صحیح وه ، یَو روډ بېخي پراخ او ښائیسته ؤ او بل دَ پنډو دېوالونو او غټو غټو دروازو دا دنګ دنګ او په جدید طرز جوړ دوکانونه او کمرشل پلازې او دفترونه سترګو ته ډېر ښائیسته ښکاره کېدو .... رضا ترین ، چې تر ډېره یې په حېرت ورته کتلو ، یَو ځای وَوئیل ، چې ...

"کشکې دا خلګ یې هم هغه رنګه ښائیسته وای

دَ جمعه خان کاکړ هم وار نه وَشو ، او خپله خبره یې داسې منځ ته راوَغورځوله ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" بس دغه خو بدبختي ده .... چې چرته علاقه ښائيسته ده ، هلته خلک بد رنګه ..
اوس ګوره ، چې په دې کې دَ خدائی پاک څه مصلحت دی ؟ "
او زه چپ په دې وم، چې وږی وم او شاوخوا مې ريسټورينټ لټولو - يَو وخت
چې موږ په دې روډ کې ، چې ورسره ورته تک شين سمندر او صفا سمندري
غاړه وه ... په خوا روان ؤ – نو دَ مسلمانانو يَو ريسټورينټ مې تر سترګو شو -
دَ "حلال " ليکلی توری مې په بورډ باندې ليدلو په وخت ايله له خلې دَ
خوشحالۍ چيغه نه وَوته – او بيا په يو بل پسې څلور واړه ملګرې وردننه شولو
- په دې ريسټورينټ کې دَ سري لنکا دَ ځای خواړو څخه مو لا سم لاسونه نه ؤ
راټول کړي، چې موږ ټوله په خولو کې لانده خيښته شولو – دَ هر يوه ملګري له
خُلې څخه شپېلکيان په دې وتو ، چې ترخو مرچو يې خپل اثر ښکاره کړی ؤ -
دومره ترخه خواړه؟... وايم چې کله ما په ژوند کې نه ؤ خوړلي – لکه دلته چې دَ
خېټې لوږې په ما او زما په ملګرو باندې وَخوړلو - زړه مې غوښتو ، چې منډه
کړم او وَدې نيږدې سمندر ته ورټوپ کړم - لاکن داسې مې کولی ځکه نه شو ،
چې پښتو نيولی وم– خير، چې کله له دې ريسټورينټ څخه ولاړېدو ، نو رضا
ترين چې له خلې فوُفوُفوُ غوندې توري وتلو .... په لغازي خندا کې وای...
"اوس پوهی شوم، چې دَ دې ځای خلک دومره تک تور څله دي ؟"
او بيا په تېزو قدمونو څلور واړه ملګرې دَ سمندر دَ غاړې په لور روان شولو –
دَ کولمبو دَ سمندر دا غاړه، چې څومره ښائيسته وه، دغه هومره خلک ورباندې
کم کم ښکاره کېدو ... او چې خال خال ليدل کېدو ، نو په هغو کې هم زيات دَ
بېلابېلو هېوادونو ټوؤرسټان ؤ - دلته دَ سمندر له غاړې سره ورته جوړه ګېږدۍ
ودانۍ دَ نورو ماډرن طرز جوړو ودانيانو په منځ کې ډېره ښائيسته او په زړه
پورې بربښېدله- دَ تصويرونو اخيستلو او دَ څه نور ګرځلاؤ ورسته يَو ځای
کښېښستو ... دَ نورو ګپو پرته رضا ترين چې دَ اوله يې لا په زړه کې جوړه کړې
وه .. خبره داسې منځ ته واچوله ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" یَه ملګرو ! موږ دلته پیسې دَ څه د پاره ګارَؤ ؟ نه خو دلته دَ کتو د پاره څه شته او نه بل څه ... ولې بنکاک ته دَ یو څو شپو د پاره نه ځو"

ده لا خبره سمه سرته رسَولې نه وه، چې نصیب ترین لکه جوړه چې له هغه سره په صلاح وي... یَو دم دَ ده خبره دا سې په تائیدي انداز کې مخته کش کړه ...

" هو، دائی رښتیا وائي... دَ بلې میاشتې تر ۲ تاریخه خو به دلته چمجي وکړو – درځئ چې څو شپې هلته په تهائي لېنډ کې وکړو - بیا که جېبونو اجازه راکوله، نو به دلته یوه نیمه شپه دَ راغبرګېدو په وخت وکړو"

جمعه خان چپ ؤ، نه یې دَ هغوئ سره " هو "کولو او نه یې زما خبرې ته غوږ نیولو - که څه هم ما ډېر ډېر وَ یارانو ته وَوئیل، چې...

"دَ آدمز پیک دَ کتو بغېر دا زموږ راتګ وَ سري لنکا ته بې معنا دی او بیا که تاسو ځئ.. نو لاړ شئ... زه به دلته پاته شم، ولې چې زه اول هم ورغلی وم"

لاکن بیا چې کله جمعه خان هم له هغوئ سره په "هو" کې "هو" ورګډَول شروع کړو، نو زه هم چپ پاته شوم او له ملګرو سره مې خوښه کړه - دَ دې سمندر له غاړې سره نیږدې دَ ائیرلنکا مېن آفس ته وره غلو ... بیا څه وخت ورسته دَ ائیرلنکا کنفرم ټکټونه دَ بنکاک د پاره ، چې دَ بل سبا یعنې دَ ۲۷مې جنورۍ ۱۹۹۴ع سهار اتهه بجې ورته تګ یقینۍ شوی ؤ... چرته څخه چې به موږ په ۳ مې فرورۍ بیرته راغبرګېدو ... په لاس کې دَ ائیرلنکا دفتر مخې ته دَ ټېکسي په انتظار ولاړ ؤ –

قضا ماځېښېین دَ کولمبو په بس اډې کې دَ نیګامبو وَ بس ته وختو ... دا بس که څه هم دَ رش له سهارنۍ دلچسپیانو څخه خلاص ؤ ، خو دَ ملګرو ګپه په خپلو کې دومره سره خوږه وه، چې دَ یوې ګنټهې سفر راباندې دا سې تېر شو ، چې ګرسره ورباندې پوهی نه شوم - په خولو کې لانده خیښته دَ نیګامبو په بس اډې کې کښته شولو او نیږدې سبزي مارکېټ ته ورچپ شوؤ –هلته مې دَ خپلې خوښې دَ سبزۍ رانیولو پرته څو بندې کوپرې هم واخیستې او دَ ریسټ هاؤس په خوا مخه وکړه - دَ ریسټ هاؤس څخه ښه رالرې په یوه کوڅه کې چې ځنګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوګرځېدو، نو دَ يوه واړه کور مخته مو يوه تکه توره پېغله چې ښخي نرۍ جامې يې اغوستې وې.. په لمبېدو تر سترګو شوه.. دَ پلاستيک بالټۍ يې ځنګ ته پرته وه او ډکې ډکې لوټې يې په ځان داسې ژر ژر اچوَلې، لکه په وجود کې چې يې اور بل شوی وي – دا منظر په موږ کې دَ يوه خوښ شو، خو دَجمعه خان دَ زړه خبره داسې په خُله باندې راغله ...

" واه ... خو دَ پښتو دَ فلمونو دَ باراني سينونوباړ مي پرې مات شو "

خبره وه هم دغه رنګه، ګوا دَ هغې توري انجلۍ دَ بدن هر اندام دَ لمدې او نرۍ جامې ځخه ښکاره کېدو او بيا يې حياء دومره غورځولې وه، چې موږ ته يې کله پام شو، نو په واز َکې انداز يې خندلو لا راته ښېل – بيا يَو وخت چې موږ ښه ډېر مخته ورځخه تېر شولو، او په بله کوځه کې ښي لاس ته ګرځېدو له مخه چې مو په ورستي ځَل شاته وَکتلو، نو هغې خپلې خلاسې زُلفې دَ وچولَو په نيت يوې بلې خوا ته ځنډلې لګيا وه او زموږ په لور يې لا هم هغسې دَ خوړَلو په انداز راکتلو – ګوره، چې اوس دا سپين سترګې وه او که موږ ناديده ؤ ... يا بيا دلته داسې غوندې حرکتونه کول ځه عېب نه ګڼل کېږي -

په ريسټ هاؤس کې جان هوګر، لکه زموږ په انتظار کې چې ناست ؤ.. زموږ په ليدو دَ چمني ځخه را ولاړ شو او موږ ته يې هرکلی په ډېره مينه وَوئيلو - دَ هېلو هائی کولو ورسته زما واړه ملګري خپلو خپلو کوټو ته مخه وکړه او زه دَ سره يار هوګر سره دَ مېن هال په صوفه باندې کښېمستم -

" ولې ... هغه ستا دوې ملګري لا نه دي راغلي ؟"

زما دَ پوښتنې په ځواب کې ده وئيل ...

" يَه ... لا خو نه دي راغلي ... ځکه خو ديغ يم او دا ټوله ورځ مې دلته يوازې تېره کړې ده "

او بيا يې له خپلې خوا راته وئيل، چې ...

" هغه دواړې زما ډېرې خوږې ملګرې دي – مګر دَ يوې سره مې هم جنسي تړون نه شته .. ولې چې ما ته تش دَ انډين انجلۍ سره سيکس کولو کې خوند راځي "

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا خبرې يې چې کولې نو په خپل شوخ انداز کې راته دَ ټوکو کولو په موډ کې بريښېدو ، نو ځکه مې ورځخه پوښتنه وکړه ...
" انډين انجلۍ څله؟"
ده چې بيا په خندا خندا کومه خبره وکړه ... هغه دلته دَ ليکلو وَړ نه ګڼم .. ولې چې زه نه غواړم، چې خپل لوستونکې جنون ته وَرسَوم – خېر، ما بيرته دَ ده فکر دَ دې خبرې په خوا ور واړَولو ، چې ...
" دَ ده څله دَ انګريزي انجلۍ سره نه لګېږي - که څه هم موږ اوريدلي دي چې هغوئ ملګري په ډېر اخلاص کوي"
خو ده وئيل ...
"هو ، اخلاص يې په خپل ځای، لاکن جيبونه خو هم خالي کوي"
نو دَ جان هوګر مطلب دا شو ، چې انډين انجونې له سرو سپينو انګريزانو او يورپئينو سره بې غرضه دوستيانې کوي - دا سې يې نورې خبرې هم وکړې او يَو وخت يې په خبرو خبرو کې دَ خپل مور او پلار
چې تر خپلو دَ بېل شوې ؤ په اړه وئيلو ، چې ...
" مسټر شوق ! زموږ په مغربي ژوند کې دَ سړي ساه تنګېږي .غرض غرض فقط غرض ، نفسانفسي او شپه او ورځ کار کار ... زما خو له انګلېنډ څخه بد کېږي .. ځکه اکثره انډيا ته ځم راځم"
او دغه رنګه ما او ده په خبرو کې دَ ماځُستن نهه بجاؤ کړې ، چې دَ ډوډۍ دَ مېز په خوا تلو ، نو يې راته وئيل...
"چې زما ملګرې څنګه راشی ، نو له تا سره يې ضرور ليدل کتل کوم"
او بيا موږ دَ خپلو نورو درو ملګرو سره په دوډۍ باندې ورمات شولو -
*****
سري لنکا ، چې ډېر پخوا دَ برٍصغير سره تښتې برخه وه ، يَو وخت دَ مست سمندر اوبو له وَچې مځکې څًخه ببله کړه او اوس دَ بحرٍهند او دَ Bay of Bangal په منځ کې ځانته په يَو ببل ټاپو باندې جوړ هېواًد دی- رقبه يې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶۵، ۲۰۲ مربع کلو میټرانو باندې اړه لري - او ۲۰، ۱۷ ملیونه ژوندي سرې انسانان په کې اوسېږي - دَ نرانو اوسطاً متوقع دَ ژوندي پاته کېدو عمر ۷۲ کاله او دَ ښځو ۷۸ کاله دی – که څه هم کولمبو دَ سري لنکا تر ټولو غټ کمرشل ښار دی ، خو دارالحکومت یې Javewardenepur نامې ځای دی - دَ کولمبو آبادي ۲۴۳۰۰۰ خلګو باندی اړه لري .. په سري لنکا کې سرِکال دَ کښتې درجه حرارت C *16 او دَ لوړې درجه حرارت 27*C ده -
اوس به لا ما " دي مېګزين آف ائيرلنکا " دَ Serendih نامې رسالې څخه نور معلومات تر لاسه کولو ، چې دَ شپې یولس بجې خواته دباندې په مېنځ هال کې دَ ښځو ژغ راپورته کېده شروع شو - زړه مې غوښتلو چې ورپورته شم او وګورم، چې څه پېښه ده ؟ اوس به مې لا دَ ولاړېدو هڅه کوله، چې دروازه وَټکېدله ... ور پورته شوم او دروازه مې خلاسه کړه ... څه ګورم ، جان هوګر ولاړ دی او وائي راته ...
" بخښنه غواړم ... ستا دَ خونې بتۍ مې بله تر سترګو شوه ، نو ځکه مې زحمت درکړو ... راځه ، چې له خپلو ملګرو سره دې پېژندګلوي وکړم "
او بیا لږ ساعت ورسته زه له هغوئ سره ولاړ وم او هوګر وئیلو ...
" دا زما ښې لاس ته اوله پېغله " لنډا " نومېږي او هغه دویمه چې په سُرت ښه چاغه ده .." نکي "..... ده "
نکي، چې دَ جان هوګر په ټوکه یې نري نري خندلو راته وائي ...
" هائي "
او دې بلې هم دغه رنګه توری تکرار کړو او بیا ما هم خپل نوم ورته وَښئیلو – خبرې دَ پېژندګلوۍ څخه یَو دم دَ " آدمز پیک " پورې وَرسېدې - دوئی وئیلو ...
" موږ وَ دې ساده خلګو ته حریان یُو ، چې دا خبره یې څنګه وَمنله چې دا دَ آدم پَل دی ؟"
ما پوښتنه وکړه ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ځله... دا خبره تاسو په کومه حواله وکړه ؟"
لنډا ، چې په سترګو کې دَ خبرو کولو خورا غښتلې وه ، زما دَ پوښتنې په ځواب کې وئيلو ...
" زما په خيال دغه رنګه نخښې اکثره په غرونو کې ليدل کېږي او بيا دومره غټې پَل ... اوو مائې ګاډ .. چې اوږدوالی يې پنځه فُټه او څلور انچه او دوه نيم فُټه پلن ؤ ... زړه مې نه مني .. چې دَ انسان دَ پښې پَل دی "
دَ لنډا دَ خبرو مطلب هم دا ؤ ، چې دَ سري لنکا مسلمانان او عيسايان په دې باب چا غولولې دي - ما سر خو ورته پورته کښته وَښورَولو ، لاکن په سوچ کې ورک ځکه شوم ، چې زما دَ معلوماتو په سمون د پښې دَ دې پَل په باب که څه هم دَ سري لنکا او ځينې نورو هېوادونو مسلمانان په دې يقين سره وائي ، چې کله خدائی پاک بابا آدم عليه السلام دَ جنت څخه دَ غره په دغې څوکه ، چې قريباً ۷۰۰۰ فُټه هسکه ده ، راکښته کړو ، نو ده دَ خپلې غلطۍ دَ بخښنې دَ پاره زرهاؤ کلونه په يوه پښه وَدرېدو ، او په ژړا ژړا يې خدائی ته فرياد ونه وکړو-
خو خبره شکمنه په دې شي ، چې دِ آدم بابا دا پَل چې Sri Pada هم ورته وئيل کېږي ، دَ بُدهمت مذهب منونکې يې دَ بُدها دَ پښې پَل ګڼي او وائي چې... کله ماتما بُدها له دې غټې جزيرې څخه وتو ، نو په يوه پښه ولاړ يې دلته رياضت کړی ؤ - نه يوازې دا ، بلکې هندوان بيا دا يقين لري چې دا دَ رام چندر دَ پښې پَل دی - ګوا دَ يو روايت په سمون ، چې کله رام چندر دَ خپلې اغوا شوې ښځې سيتا ديوي دَ برې کولو په نيت دَ هندوستان څخه سېلون خواته پېښه وکړه ، نو دَ خپل فوځ دَ راهنمائي کولو په نيت يې دا پَل جوړ کړو- نو ځکه درې واړه دَ مختلفو مذهبونو منونکې ، هر کال په جنوري او فروري مياشتو کې آدمز پيک نامې دَ غره څوُکې ته خيږي او زيارت يې کوي -
څوک په حق او څوک ناحقه ؟ خو دَ مسلمانانو دَ دې اسلامي تاريخي روايت څخه هم انکار نه شي کېدلی ... چې ګڼې دَحضرت آدم عليه السلام وجود دَ مکه مکرمه او طائف له منځنۍ علاقې (چې تاکنه يې نه ده شوې) له خاورې څخه ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه یوازې جوړ کړل شوی ؤ – بلکې تر ځلو ښنت کالو پورې دلته بې روح او بې ژونده پروت ؤ ... او بیا دَ جنت ځخه په مځکه راکښته کولو په حقله وئیل کېږي ... چې دائی په سري لنکا کې هم په دغه غره باندې راکښته کړلی شو - او دَ روایت په سمه دَ آدم بابا قد ۲۰ فُټه ؤ ، نو لازمې خبره ده ، چې دَ پښې پَل به یې هم دَ نن دَ عام سړی دَ پَل ځخه ښېخي غټ ؤ - مګر دا خبره ښېله وه ، چې دې لنډا نامې انګرېزې انجلۍ زړه دَ دې حقیقت دَ منلو ځخه ځله منکره ؤ - یَو وار لا زړه ته راغلو ، چې ورته وَوایم ، چې که دَ پخوا زمانې هغه ډائناسور ، دَ یوه وخت خوراک یې دَ یوې اندازې په سمه دَلس ځخه تر پنځلس ټنو پورې ؤ ... که دَ ماهرینو په اندازه په ارتقائې عمل کې راتېرېدو ورسته دَ نن دَ وړې چرمشکۍ په جُوثه بدلېدلی شي ، نو بیا دَ دُنیا دَ لومړي انسان دَ پښې پَل به دَ نن دَ انسان په مقابله کې غټ ځله نه وي- دا خبره ورته دَ کولو وه ، خو وَمې ځکه نه کړه ... چې مباحثه ورځخه جوړېدلو امکان ؤ او ما نه غوښتلو ، چې دَ شپې په دې نا موذونه وخت باندې ریسټ هاؤس په سر واخلم -

خبر ، لنډه دا ، چې دا ټاپک ځنګه ختم شو ، نو دَ ځینې نورو خبرو ورسته هوګر راته وائي ...

" زما اراده ده ، چې دَ دې ټوؤر ورسته دَ ټوړرسټانو ګروپ جوړ کړم او په بس کې په نیمې نړۍ باندې راوګرځم "

په دې خبره کې چې ما هم ځنګه دَ خپلې خوښې اظهار وکړو ، نو لنډا وائي ...

" هو ... که ته زموږ سره په دې ټوؤر کې ملګري وکړې ، نو ښه خبره به وي "

نیکې هم زما په ګډون کې دلچسپۍ ځرګنده کړه ، ما ورته وئیل ...

"کېدلی شي ... مګر چرته به سره غواړو او بیا زه به په تاسو کې بد نه ښکاره کېږم که ځنګه ؟ "

هوګر زما دَدې خبرې سم دستي تر برېتونو دلاندې وَموسېدو او وائي ...

" ستا پته راسره ده ، کله چې هم داسې پروګرام جوړ شي ، نو خط به درته وَلیکم او ټول پروګرام به په کې نوښته کړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما به لا ورسره خوښَوله، چې هوګر بیرته په پسخوندي او شرارتي خندني انداز خبرو ته چمتو شو ...

˝ لنډا یا نیکي به درسره ملګري وکړي ˝

ما دَ موسېدلو ورسته په طائرانه نظر یَو ځل لنډا او بیا نیکې ته په دې نیت وکتلو ، چې ګوره دوئی څه ردعمل ښکاره کوي ؟ لاکن دَ دواړو له خوا هیڅ قسم ریسپانس نه راغلو مخې ته - بلکې دَ هوګر دا خبره دواړو لکه چې په ځانونو بده هم ګڼلې وه ، ځکه خو چپ غوندې وې .. ما هوګر ته په شرارتي موسکا کې وئیل ...

˝ خبر دی .. زه به بې دَ ملګرې درسره ملګری شم ، هغسې هم یوازې یم ˝

دا خبره چې مې کوله، نو لنډا یَو وار په برګو راته کتلو ورسته په موسکا کې وائي ...

˝ No problem , I will join you ˝

که څه هم هغې ټوکې کولې، او زه هم په غلط فهمۍ کې نه وم مبتلا شوی دَ هغې په داسې خبرې ... خو خبر نه یم، چې بیا تر څو پورې په دې محفل کې ناست وم، نو دَ ځینو ټوکو او شوخیانو سره ګنډلې خبرو پرته شین سترګې لنډا په سترګو سترګو کې ګوره چې څله خبرې راسره شروع کړې وې ؟ هرڅه هرڅه ، خو زه په دې خبر وم، چې په انګریزانو کې دوستي او ملګرتیا دَ مشرقي معاشرې په رنګه په یوه معنا کې نه اخیستل کېږې .. نو ځکه دې وخت زما او دَ لنډا سترګو ، ګوره چې په یَو بل کې کوم ترون موندلو ... مینه او که دوستي .. یا هسې ټائم پاسي؟

*****

˝شوقه ! لاړې زموږ له کاره وَوتې˝

دا خبره سهار دَ نهو بجو خوا ته چې موږ دَ چائیو په مېز راغونډ شوي ؤ ، جمعه خان کاکړ په خندا ځکه وکړه ، چې زه دې وخت دَ جان هوګر، لنډا او نیکي سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خبرو اخته وم - خبره يې ډېره غټه او بامعنا کړې وه، نو ځکه مې دَ ملګري جمعه په خوا مخ واړَولو ...
"ياره ! داسې خبره هم نه ده... مسافران دي او بيا يې زړه راسره غواړي هم "
ما چې څنګه خبره کوله، نو په سُرت چاغې نيکي پوښتنه وکړه ...
" دا روسی ژبه ده چې تاسو يې وايا ست ؟"
يَو وار مې لا زړه ته راغلو، چې ورته وَوايم، چې " هو " لاکن دَ دننه پښتون مې سر راپورته کړو او ورته وئيل مې ...
" يَه.... دا پښتو او افغاني ژبه ده "
زما په دې ځواب لنډا وائی...
" يس يس افغانستان... ډز ډز .. سيول وار"
که څه هم دې دا خبره په خندا کې وکړه ، خو داسې راباندې وَلګېده لکه ټک چې يې راباندې کړی وي ... خو وَ مې زغمله - ځکه چې ښځه وه او راباندې اوس لړه لړه ګرانه هم ... ولې چې خپل ښائيست يې دَ شنو سترګو په اشارو کې راباندې لوګی کولو له نيت سره سره فرېنډ فرېنډ هم راته وئيل شروع کړي ؤ ..
رضا محمد ترين چې له ډېره وخته چپ ناست ؤ او سترګې يې په دغو انګلسی پېغلو کې داسې کرارې کړې وې ، چې يوې بلې خواته يې نه کتلو ... هم اوس يو بل سګرېټ ته تيلی پورې کولو ورسته دَ خپلې سينې څخه دَ يو ګڼ لوګي خړُوسکه را يستله او په موسېدلې انداز کې وائي ...
" درځئ چې دَ سمندر غاړې ته ځو ... اوس خو خپله پښتو را څخه هېرېږي "
او بيا له مورِ سره دغه انګرېزان ملګرې هم دَ ريسټ هاؤس څخه دباندې وَوتو ...
مګر زمورِ مخه دَ سمندر دَ غاړې په لور وه او دَ هغوئ قدمونه دَ نيګامبو دَ ګڼې آبادی په خوا ...
که څه هم دَ بلې مياشتې په دريې تاريخه به دلته دَ دوؤ درو شپو دپاره له بنکاک څخه بيرته راتلو ، خو له دې خوا ، دا زمورِ آخيري ورځ وه - نو ځکه مورِ غوښتلو چې دَ دې بيچ پرته دَ نيګامبو ټولې کوڅې هم کچ کړو او نور نور

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړخوشياني دَ خپلو ديغ شوؤ زړونو دَ سکون دپاره لوګی کړو - يوې بلې خواته آواره ګردي کولو په وخت چې کله مې يَو داسې تور ځوان ته پام شو ، چې دَ ناريل دَ بېخې نرۍ او دنګې غوندې ونې وَ رک سر ته ورختلی ؤ .. نو مې نابېره له خُلې څخه وَوته ، چې ګنې...

" وئ خوائيه !دَ ناريل په داسې نرۍ وَنو ، چې دا خلګ خېږي.. نو ماتېږي څله نه ؟"

رضا چې زما وَ څنګ ته روان ؤ ، زما په دې خبرې اول وَ خندلو او بيا يې وئيل ...

" دا نو اوس کله خلګ ؤ ... خو ، ټول دَ ونو مړې دي او دَ مړو يا چرُمشکيانو په زور ونې کله هم نه ماتېږي"

دا خبره څه وه، چې موږ ټولو ترډېره پورې پرې خندلو او په خندا خندا مو له دې ټوکې سره ترلې نورې نورې خبرې دَ سري لنکنو په باب تر خپلو زيرِبحث راويستې -

دلته چې زموږله چا سره هم خبره شوې وه، هر يَو په انګرېزۍ يا خو پوهېدو او يا يې ښه په خوند وئيلی شوی- او بله دَ خوند خبره دا هم، چې موږ هم دَ هغوئ په رنګه ترډېره په لوُڅو پښو وګرځېدو - هم ځکه چې چا به هم راته کتلو، نو نه يوازې به يې ترډېره راته کتلو ، بلکې دَ څېرې له تاثره به يې له ورايه راته داسې وَبرېښېده... لکه هغه چې زموږ په دغه حرکت باندې ډېر خوشحاله وي - او دَ خپلوئ په نظر به يې راته کتلو- دَ ماښام ډوډۍ که څه هم موږ دَ شپې دَ لس نيمو بجو خواته وَخوړله ، خو خاص خبره په دې ډوډۍ کې دا وه – چې يَو خو، خواږه جمعه خان او رضا ترين دَ نصيب ترين په کومک تيار کړي ؤ .. او بل جان هوګر ، نيکي او لنډا زموږ خصوصي مېلمانه هم ؤ - رضا او نيکي چې څنګ په څنګ ناست ؤ ، دَ ګپو پرته يې غُوځې په خپلو کې بيا بيا داسې سره لګولو هم ،، لکه جوړه چې له پخوا راهسې پاخه او خواږه دوستان يا مائينه او مېړه وي سره - خو غم دا ؤ ، چې له دې پرته يې هم په خبرو باندې يَو بل سم نه شو پوهی کولی - ولې چې نيکې په خپل حلق کې په ګرانې انګلسۍ کې ږغېدله او رضا ترين دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلابي انګرېزۍ سره په پښتو هم ورته ګډ ؤ - دلته یَو وخت چې موږ ټولو دَ رضا په ګپو خندلو ، نو رضا په خپله مخصوصه خندا کې وَ وئیل ...

" یَه ملګرو ! تاسو ولې زما او دَ دې په تعلق او مینه سوځئ ؟"

نصیب ترین ، چې له ډېري خندا یې لاس په خېټه نیولی ؤ .. ورته واي ...

" دا دې خدائی ستا نصیب کړي ... انډیا ته به ورسره ولاړ نه شې "

رضا چې دَ خلې څخه یې ځنګه ..." هو ، ځم ورسره ... ځم ورسره " غوندې توري وَ وتو ، نو ګوره چې لاس یې دَ نیکې په غلط ځای وَلګېدو او که په اوږه یې دَ رضا لاس اچول خوښ نه شو ، چې یَو دم سنجیده شوه او دَ رضا ځنګ یې پرېښولو ..

ولاړه شوه او دَ جان هوګر سره کېنې لاس ته په خلاسې چوکۍ باندې کښېښنسته - بیا رضا که هر څومره دَ هغې توجه خپل ځان په خوا اړَولو هڅه کوله ، خو نیکې هیڅ ریسپانس نه ورکولو ...

" آخر مې سره یاره را څخه خفه کړه "

رضا که څه هم دا خبره په خندا وکړه ، خو نصیب ترین په سنحیدګۍ کې ورته وَوئیلو ...

" رضا بس یې کړه ..داسې نه چی دا خلګ زموږ په حقله بد تاثر واخلې "

له دې واقعې پسته محفل سنجیده غوندې شو – دَ ډوډۍ خوړَلو ورسته دَ جان هوګر په خوښه دباندې لان ته وَوتو .. او بیا دَ شپې دولس بجې ځنګه بجاؤ شوې ؟... په دې ګرسره نه شولو پوهی -

دَ ۲۷ مې جنورۍ سهار څلور نیمې بجې ماموِن وَژغوَلو .. دَ چائی څیښلو او ضروري تیاري کولو ورسته بیا څلور واړه ملګرې پاؤکم شپږ بجې په ټېکسي کې دَ ائیرپورټ په خوا روان ؤ - دلته دوې ګنټهې انتظار کولو ورسته چې جهاز ته وَختو ... دَ جهاز په دروازه کې دوؤ ولاړو ائیرهوسټسانو دَ مسافرانو هرکلی په خپله ژبه کې داسې کولو ...

" Ayubowan ….. Ayubowan "

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ډېر ژر بيا موږ تر اوريځو هم ښه بالا دَ تهائي هېواد دَ ځُورو دَ ښار په لور مخه کړې وه ... دا سفر په هره اړه خوندَور ؤ - هو، سفر به ولې ښه او خوندَور نه وای، چې يَو ځل بيا دَ " دَ ځُورو دَ ښار " په لور روان وم - نو ځکه مې دَ ګڼو وډو خيالاتو په رڼا کې دا نظم، يَو وخت په ډائرۍ کې نوښته کړو ...
"ستا په لورې در روان يم"

زه هم ستا غوندې انسان يم
ژمی، دوبی
سپرلی، منی
په وجود محسوسَومه
او به ځيښمه
ډوډۍ خورمه
او ساه ګانې لوبَومه،
خو، که فرق شته ما او تا کې
نو، هم دومره
فقط دومره
چې، ته اوسې په خپل ځان کې
دَ شيشې غوندې مکان کې
او ما ستا دَ غم دروند پېټی
په اوږو باندې اخيستی
ستا په لورې در روان يم
(شوق / کولمبو څخه دَبنکاک په لور په فضائي سفر کې / ۱۹۹۴ع)

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته لمر دَ شپې راخېږي

تاثراتي لنډيز---

"چرته چې لمر دَ شپې راخېږي ... نو حقه خبره ده ، چې هلته به خلګ دَ ورځې دَ رڼاګانو څخه نه يوازې بې خبره وي .. بلکې دَ کار او زيار څخه به هم تنګ وي - هو ، دا دَ هغې پټايا بيچ خبرې دي ، چې ځان ته دَ شپې دَ ژوند کولو په اړه په درستې نړۍ کې ساری نه لري ... دلته دَ ښځو راج دی ... نران شته په کې ، مګر دَ ښځو تر واک دلاندې - دا بېله خبره ده ، چې ظلم بيرته هم نران ورباندې روا کوي او هغه هم دَ دغو ښځو په خپله خوښه – هم ځکه خو دَ نړۍ دَ هر هېواد څخه ډک ډک جهازونه ، که څه هم خالي کېږي په بنکاک کې ... خو مخه يې دَ سوارليانو دَ پټايا بيچ په لور وي" (شوق)

"دَ سلو يار"
څوک چې ګوري راته
وايم ... دا به ته يې
څوک چې خاندي راته
وايم... دا به ته يې
دا به ته يې
دا به ته يې
دا به ته يې
بس په دغه رنګه
زه په "دا" او "دا" کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په لټون ستا دَ ښېرې
دَ سلو يار شوم
(شوق / دَ کراچۍ څخه دَ بنکاک په لور په هوائي سفر کې / ۱۹۹۴ع)

ها غه څه وائی ... " يار دَ يار دَ پاره خوري دَ غوا يه غوښې " که څه هم زما خوښه نه وه، خو دَ يارانو دَ ضد مخې ته مې وسله اچولې وه - او په ۲۷مې جنورۍ ۱۹۹۴ع ماښپښين يوه بجه په ائيرلنکا کې دَ " دَ ځُورو ښار " يعنې بنکاک په ائيرپورټ باندې له ملګرو سره ګنډلی کښته شوم .. انټري ويزا لګولو ورسته چې دَ ائيرپورټ څخه دباندې وتو ، نو ملګري ډېر خوشحاله ؤ او هر يوه په خپل خپل طرز دَ ائيرپورټ دَ ښائيست پرته دَ دې ځای دَ خلګو او ښائيسته څُوئيونو ستائينې کولې... او جمعه خان خو لا داسې هم وَ وئيلو ، چې...
" چرته دَ کولمبو او نيګامبو غوماشې او چرته دا خواپاکي او ښائيست "
ده لا نور وئيلو ، چې نصيب ترين ورته وئيلو ...
" زور خو دا خبره راکوي ، چې بيرته به هم ورځو "
مګر رضا ترين چې دې وخت يې حريان حريان شاوخوا ته کتلو ، خپله خبره داسې وَکړه ...
" غم مه کوئ دا يَو څو شپې او ورځې خو به ښې تېرې کړو "
او بيا چې په ټېکسي کې کښېښنستو ، نو مې يارانو ته وئيلو ...
" دَ پيسو سره به خيال کوؤ .. دلته پيسې ډېرې ګارېږي "
دا خبره چې مې کوله، نو ټېکسي دَ ائيرپورټ څخه مېن روډ ته را وتی ؤ – دَ جي- پي – او ائيريا کېنډې ريسټ هاؤس داسې خو دَ اوسېدو وړ نه ؤ ، خو شبه مې په کې تېره شوه - دَ شپې په ښار کې ډېر زيات ګرځېدلو او راګرځېدلو ... يو نيم ځای خوراک او څښاک کولو ورسته چې ريسټ هاؤس ته راغلو ، نو په ځای دَ آرام کولو ... ښه تر ډېره ناست ؤ او دَ نورو ګپو پرته مو دَ سهار دپاره دَ تهائي هېواد دَ تاريخي او زوړ ښار چيانګ مائي ته دَ تلو پروګرام

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې څنګه حتمي کړو .. نو خپلو خپلو بسترو باندې دَ خوب کولو په نیت وَغزېدو-
سهار ته چې مې سترګې خلاسې شوې ، نو اتهه بجې وې – دَ تیاري کولو او پیاله پیاله چائی څیښلو ورسته دَ بنکاک په ښار کې دَ سېل کولو په نیت ورګډ شولو - که څه هم ماته دَ دې ځای چاپېر نابلده نهٔ ، خو بیا مې هم ښه ډېر خوند ورباندې اخیستلو - له یوه مارکېټه څخه بل مارکېټ ته چکر څه ... چې دغه رنګه موږ په بلا مارکېټونو باندې راوګرځېدو ...
"ډېر ښائیسته او پاسته خلګ دي دا تهائیان"
نصیب ترین چې دا خبره څنګه وکړه ، نو رضا دَ سګرېټ په کش کې وای ...
" هو ... په خاص توګه دغه تهائي پېغلې دوکاندارانې ... چې هر کاروبار په ډېره خندا خوشحالۍ کوي"
دَ هغه په "هر کاروبار" باندې ټولو دَ هغه په لور ور وَکتلو ، خو بیا هم یوه دَ هغه دَ دې خبرې نفي نه وکړه - ولې چې دلته که نر دی او که ښځه په ظاهره ډېر خوشحاله برېښي ... ګوا له غمه خلاس خلګ او ټوؤرسټانو ته احترام لري - نور داسې هیڅ بد نه شته په دې خلګو کې ... بس که یَو ټورسټ یا مشاهده کونکی دغو خلګو ته ګوته نیسي .. نو هغه ده ، دَ دوئی بې لګامه او ناروا عیاشي –
سترې شوی هم ډېر وم په دې سېل کې - خو دَ ټولو ملګرو په خوښه مو دا فېصله وکړو ، چې په سترړیا وسا کولو کې دَ وخت ضائع کولو ځای به دا خبره بهتره وي ، چې دَ ماځیګر په ټرېن کې دَ چیانګ مائي په خوا روان شو او درسته شپه په خوب کې تېره کړو... او دغه رنګه مو وکړو - ګوا قضا ماځیګر خواته په ټرېن کې کښېنستو او دَ خپل منزل په لور مې پېښه وکړه - داسې خو دا ټرېن څه خاص نهٔ ، خو دَ صفائي او پراخه پراخې له سوبه یې سرې متاثره کولی شو - او بل دَ ټرېن دا ډبه، چې موږ څلور ملګري په کې ناست ؤ ... دَ تهائی ښځو څخه دومره ډکه وه ، چې دَ نه غوښتلو پرته هم په درو بې خونده تهائي پېغلو سره په ګپو کولو کې کښېبوتو –او خبرې مې په خپلو کې سره ایله شوې - دا څه نوې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاص خبره نه وه - زه ښه خبر وم، چې دلته زیاتره پېغلې دَ سړیانو سره ملګرتیا دپاره مازې بهانې غواړي –
˝ تر بنکاک خو دا دَ ټرېن سفر یَو په لسه ښه دی
ګوره چې نصیب ترین دا خبره په کومه حواله وکړه و خو رضا ترین چې دَ یَو بې ډؤله غوندې جوړې تهائي پېغلې سره جوخت ناست ؤ ، دَ نصیب ترین خبره داسې مخته تائید کړه ...
˝ هو ، داسې ماحول خو خوش بختو ته نصیب کېږي ... څنګه کاکړ صاحب .. صحیح وایم که غلط ؟˝
او کاکړ صاحب هم ورته وئیل ...
˝ په خوند کې یې هیڅ شک نه شته ، مګر دې شوق ته ګوره چې په کومه یې روان کړي یُو ˝
چې خبره تر ما پورې وَ رسېده، نو ورته وئیل ، ، ،
˝ چیانګ مائي ښار مې لیدلی نه دی ، خو له خلګو مې اورېدلي دي چې دا ۷۰۰ کلن پخوانی جوړ شوی ښار دی (چې دَ ۱۱۰۰ کاله پخواني جوړ دَ بُدها ټېمپلز پرته یې شنې درې دَ کتو وَړ دي) بله دا ، چې دا ښار دَ تهائي لېنډ دویم غټ ښار دی˝
ټرېن چې به کله په یَو ستېشن وَ درېدو ، نو موږ به هم ورڅخه دَ څو منټو دپاره کښته شولو – دلته مې دا وَ سنجَولو ، چې ستېشن غټ ؤو که ووړ ... هر ځای خوش رنګې دَ بنکاک په حال وه - بس که تر منځه یې توپیر ؤ ، نو په لباس کې ... ګوا دَ بنکاک په چپه دَ تهائي لېنډ په منځنئیو برخو کې پېنټونه او سکرټونه کم لیدل کېږي - دَ لارې دَ ستېشنانو نومونه مې ځکه په ډائرۍ کې نوښته نه کړو ، چې دَ اشارو په ژبه هغو درو پېغلو ، چې درې واړه دَ چیانګ مائي اوسېدونکې وې سره سم نه پوهېدلو ... بس یَو مې دَ صوبه ˝لامپانګ˝ ،څه غټ غوندې رېلوې ستېشن ؤ ، چې لامپانګ نومېدو دَ ˝ لامپانګ˝ نامې ښار کې یَو خواته جوړ ؤ .. او بل ، یَو وخت موږ په ˝ لامفون ˝ نامې ستېشن باندې دَ لس منټه دپاره کوُز

(c) ketabton.com: The Digital Library

شولو- او بیا چې څنګه څنګه تړبن دَ چیانګ مائي په لور مزل لنډَولو ، نو هغه درې واړه انجونې ، چې دَ یوې نوم Nid ؤ ... نورې نورې رانیږدې کېدې – که څه هم زما سر دَ هغوئ په مطلب خلاس ؤ ، چې دا انجونې په موږ باندې ځانونه راناوان کول غواړي – خو ، یارانو دَ خلې دَ بازۍ پرته دَ لاسو بازۍ هم پئیل کړې وې او ناشُوده دا ، چې په دې ډبه کې ناست نورو مسافرانو په هیڅا باندې هیڅ باک نه درلودلو- هر یَو خپلې مخې ته آزاد ؤ ، زه لا ښه وم ، یَو دوې ګنټهې خوب مې هم وکړو – خو یارانو دَ دوؤ لمحې دپاره هم سترګې نه کړې پټې – ولې چې هاغه دَ جمعه خان خبره ، چې ...

" بیا چې کله کورو ته وَ رسېږو ، نو ښه ډېر خوبونه به وکړو - دلته په خوب او خوراک باندې وخت نه دی ضائع کول په کار "

نه یوازې دا دَ جمعه خان نظر ؤ ، بلکې ورسره نورو دوؤ ملګرو هم دغه رنګه وئیلو - لنډه دا ، چې دا یادګار سفر ،چې په ۷۵۱ کلومیټرانو باندې یې اړه لرله په څورلس ګنټهو کې سرته وَرسېدو او اتهه بجې سهار مو دَ چیانګ مائي په غټ ښار کې قدمونه کښېښولو –

*****

په هوټل کې دَ څلور ګنټهو دَ خوب او آرام ورسته ، ماخپښین دوؤ بجو خواته په سټې ټوؤر باندې وَوتو - لومړی موږ Wat Chiang Man ته ورَغلو – چرته چې په کال ۱۲۹۶ کې جوړه شوې دَ بُدها مجسمه نه یوازې دَ نمائش ، بلکې دَ تهائیانو دَ عبادت دپاره ږدل شوې وه - دا ځای ښځې پخوا دَ چیانګ مائي باچا Mengrat دَ استوګنې دپاره په استعمال کې راغلی ؤ - دلته دَ بُدها له یَو بُت سره په تختۍ باندې دَ هغه دَ بنیادي نظرئیې اصول په انګلسۍ کې داسې لیک ؤ ...

(ترجمعه) ....." په دُنیا کې (توبه نعوذوبالله) یَو خدائی هم نه شته - بس دَ ښو او بدو کارونو صله انسان ته په خپل ژوند کې دَ سزا او جزا په صورتونو کې ورپه برخه کېږي "

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ دې ورسته موږ درې واړه ملګرې Wat Phra Sing او Wat.U. Mong ...
چې دراصل يَو نغم ؤ ، ته ورَغلو – دلته هر ځاى دَ بُدها پخوانۍ مجسمې پرتې
وې ... يوه نيمه مجسمه ، چې عمر يې تر زرو کالو هم څه زيات ؤ .. دَ کتو وَړ ځکه
وې ، چې دغو بُتونو په کړو وړو کې بُدها ته څه څه تهائي وزمه بڼه ورکړل شوې
وه او داسې يې ښکاره کړې ؤ ، لکه هغه چې دَ نيپال په لومبېني نامي ځاى کې نه
بلکې هم په دغه تهائي سيمه کې پېدا شوی وي - او دَ دې ځاى دَ تهائيانو خيال
هم څه دغه رنګه ؤ - هو ، لکه دَ ځينو ماهرينو دَ رائيو له مخه دَ باميان له جوړ
شوې غټ بُت سره دَ بُدها استوګنه تړي - ګوا دا خبره مې مزغو ته بيا بيا سوال
کېده ، چې دَ بُدها منونکې دَ بُدها په اړه صحيح معلونات نه لري او که له خپلو
يې خپلې سيمې سره يې منسوب کول دَ هغه سره دَ زيات عقيدت ښوؤنه کوي ؟
په Wat Suan Dok نامي ټېمپل وزمه ځاى کې جمعه خان کاکړ دَ ۵۰۰ کلنې
پخوانۍ له Bronze څخه جوړې مجسمې سره په څنګ کې ولاړ وئيل يې ...
" خدائى ته وَګورئى ... درځئ چې ځو ، داسې نه ... چې دَ بُدها په مذهب ته ور وا
نه وړو "
نصيب ترين هم ورسره خبره خوږه کړه ...
" موږ خو څه دَ بُدها زيارت ته نه يُو راغلي ، چې له يوه بُت څخه يې
بل بُت ته دربږو "
آخر دَ صلاح مشورې ورسته مې ټکټونه وکړو او دَ Doi Suthep Tour په
وېګن کې کښېنستو ... هلته يې هم لومړى دَ بُدها زيارت راباندې وکړو او بيا يې
سم دستي قامي لرغونې آثار دَ نمائش وَ ځاى ته يُوړو - دلته دَ تهائي خلګو
تاريخي او ډېر پخواني رقم رقم دَ استعمال شيان دَ ښوؤلو دپاره ايښې ؤ - له
دې پرته دلته دَ لاسې جوړو شيانو پرته دَ " لانا " lanna تهائي آرټ نادرې
نمونې په دې وجه دَ کتو وَړ وې ، چې په هرڅه کې يې دَ مذهب رنګ له ورايه
بربښېدو – دَ چيانګ مائي په يونيورسټۍ ائيريا کې Trible Resaerch
Centre دَ کتو وَړ او په زړه پورې ځاى ځکه ؤ ، چې دلته دَ تهائي قبائلي علاقو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځينې رواجي او په استعمال کې راتلونکې څېزونه دَ نمائش دپاره بېدل شوې ؤ - غرض دا ، چې تهائي لېنډه که څه هم دَ چيني او انډين ژواکونو تر اثر دلاندې روزل شوی ښکاري ، خو بيا يې هم دَ لباس، استوګنې او دَ ژوند کولو طور طريقې په هره علاقه کې څه څه بدلې بڼې لري - او بله مې دا خبره هم وَسنجَوله چې تهائي خلګ دَ خپل مذهبي جنون پرته دَ کلتور او ژواک ساتلو په اړه هم ساري نه لري - او هيچا ته اجازه نه ورکوي ، چې هغه دي دَ دوئی په جامو ، دَ ژوند کولو په طريقو او يا دَ بُدها په شان کې ګستاخي وکړي... دلته دَ ښځې او نر تر منځه دَ ملګرتيا په حقله دَ دواړو خوښې ته اهميت ورکول کېږي –
The Rose of North يعني دَ چيانګ مائي زاړه طرز جوړ بازارونه دَ ماښام خواته دَ سېل او خوند وَړ ځکه دي ، چې هر لور هر اړخيزه رنګينياني خورې ورې وي - دَ زړه هر رقم ارمان که څوک وَغواړي دلته په آسانه پوره کولی شي - خو څه څه حياء او شرم هم شته ... داسې حال هم نه وي لکه په بنکاک يا پتايا بيچ کې دَ سپين سترګې تر هانده وي - کېدلی شي چې دا خبره له دې سوبه وي ، چې چيانګ مائي دَ تاريخي ښار پرته په مذهبي اړه مقدس هم ګڼل کېږي - خو بيا هم ځای په ځای په کې ترتاک اوېښتې ځايونه هم څه کم نه دي ، چې ټوؤرستان په کې له ځانونو څخه دَ يو څو لمحو دپاره داسې وځي، چې راستنېده يې که څه هم ژر وي ، خو دَ يادونو په اړه ورسره ټول عمر تړلي وي - دَ تودو ماښامونه او دَ تهائی پېغلو دَ سوداګانو کاروبار شايد چې دَ تهائی هېواد په معاشي سوکالۍ کې دَ يوې لوې انډسټرۍ مثال لري - او دغه انډسټري تهائي هېواد دَ مختنه وتو هېوادونو سره په څنګ کې که نه هم درَوي ، خو ورپسې روان يې ضرور ساتي - ولې چې دلته دَ ټوؤرسټانو جېبونه که لږ ډېر دَ تاريخي ځايونو په کتو سپکېږي ، نو دَ ښځو دَ لاسه پوره پوره خالي کېږي هم - څنګه څنګه چې ماښام دَ ماځُستن په لور ور روان ؤ، نو دَ بازارونو رش کمېدو او دَ ډيسکوګانو، بارونو او کلبونو په لور دَ خلګو سېلاب ورماتېدو لګيا ؤ - هرڅه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هرڅه ... خو زه چې په دې هېواد کې له کوم شي څخه زيات متاثره کېدم ، نو هغه ؤ دَ تهائيانو خوږه ژبه او بل ته دَ احترام په نظر کتل -

*****

په دې بله ورځ ماځيگر ۵ بجې چې دَ ۱۱۰۰ کلنې دَ بُدها دَ زړې مجسمې په نوم ورجار شوي ښار څخه وتلو دپاره بس ته ختو ، نو زړه مې نه غوښتو ، چې دومره ژر ورڅخه لاړ شم - لاکن يَو خو دَ موږ سره ورځې کمې وې او بل ياران هم په ضد ؤ ... بس په هائی وې نمبر ۱۰۲ يعنې دَ لومړي غټ ستاپ "لامفون" په خوا روان شو - دَ لمر تر پُټېدو پورې سترگې دَ روډ دواړو خواؤ په قدرتي جوړ غر او سمه او وړو غټو کلو ته په کتو بوخت وې ... خو بيا چې مو څنگه سترگې پُټولې ، نو بس دَ "لامفون" په يوه هوټل باندې وَدرېدو - دلته زموږ دَ بس سوارليان چې په کې زياتره ټوؤرستان ؤ ، په دې هوټل کې چې څه پاخه ؤ ورباندې مات شولو ... خو ، موږ دلته په ورېږو او سبزيانو خوړلو باندې دَ خېټو لوږه مړه کړه – له دې ځايه بنکاک ۵۲۰ کلوميټره په واټن باندې ؤ –

مخته له "لامپانگ" نامي ځای څخه بس په هائی وې نمبر۱ باندې دَ بنکاک په لور مخه وکړه – خوب په بس کې دَ دې هوار روډ له سوبه ښه کېدو - لاکن څنگه چې په کار ؤ ، هغسې نه شو کېدلی – گوا حال دا ؤ ، چې نه ويښ وم او نه ويده - آخر چې سهار شو ، نو ۲ بجې خواته موږ دَ بنکاک په يوې بس اډې چې Ekmai Bus Stop نومېدو باندې له بس څخه کوُز شولو .. نو له خوبه تيار ځنگېدلو او سترگې مو نه خلاسېدې ، خو دَ پروگرام په سمه مو دَ پتايا بس ستېشن ته ځان وَ رسَولو او ټکټ کولو ورسته بس ته چې څنگه وختو ، نو بيا دومره هم نه شولو خبرو چې بس څه وخت له اډې څخه مخته روان شوی ؤ ؟ موږ ټول ملگري په خپلو سيټونو داسې په خوند ويده شوي ؤ ، چې يَو وخت چا وَښورَولم ، چې ...

" مسټر مسټر ... کښته شه .... پتايا بيچ ستې راغله "

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګې چې مې څنګه خلاسې کړې، نو دَ سهار نهه بجې وې - ټېکسي مې کرایه کړو او په نیمه ګنټهه کې J.P Inn نامي هوټل ته ورسېدو ، چې دَ سېکنډ بیچ روډ او Soi – 7 په کونج کې جوړ ؤ ته ورَغلو –

*****

دَ ښه ډېر خوب کولو ورسته څلور واړه ملګرو دَ نیږدې سمندر غاړې ، چې ورته پټایا بیچ وئیل کېږي .. په لور مخه وکړو - دا دَ شنه سمندر صفا غاړه له یوه سره تر بله سره پورې دَ بېلابېلو هېوادونو دَ ټوؤرسټانو څخه ډکه وه ... هر لور سرې ، شنې ، ژېړې او دَ لرګیانو څخه جوړ سایه وانونه ولاړ برېښي – موږ دَ یوه سایه وان دلاندې کښېنستو او دَ شاوخوا دَ ښائیسته مخلوق په ننداره شولو –

" اوس مې نو زړه ایله ځای ته راغلو ... ګني دَ بنکاک څخه چې په دې خوا راروان ؤ ، نو ډېر خفه وم .. ما وئیل ، چې ګوره دا شوق مې بیا کوم ځنګل ته بوځی ؟ "

دَ رضا ترین ، چې دې وخت په اوږده چوکې کې غزېدلی ؤ ، دَ دې خبرې په ځواب کې ما ورته وئیل ، چې...

" بې غمه شه .. پټایا بیچ څه معمولي ځای نه دی - دَ دې ځای رونړه شپه په دُنیا کې مشهوره ده "

ما بهلا مخته خبره وړله، چې نصیب ترین منځ ته راولوېدو او وائي ...

" هون ... ځه ښه وَشو ، چې خوبونه مې په اېډوانس کې ورته کړي دي "

او دې وخت زموږ دَ مخه یوه دَ پاخه عمر ښځه ګوره چې دَ فرانس وه او که روسی، تېره شوه – زموږ توجه یې خکه دَ ځان په لور واړَوله ، ولې چې تیان یې ښکاره او په خېټه راځښېدلو - جمعه خان دَ هغې په لور کتلو ورسته وائي...

" توبه توبه ... څه لوُڅ لغړ خلګ دي... دَ حیاء دَ نوم شئی لا نه شته په کې "

او بیا په دې ټاپک ښې ډېرې خبرې منځ ته راغلې - بیا چې موږ دَ ماځیګرې تک ژېر لمر دَ سمندر اوبوته وَ سپارَلو، نو پورته شولو او دَ علي بابا رېسټورینټ پو لور مې دَ ډوډې خوړَلو دپاره مخه وکړه –

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ "جي - پي اِن هوټل" سره ورته په غټ ميدان کې جوړ ستاال وزمه "بارونه" چې تش انجونو په کې کار او روزګار کولو ، که دَ کتو وَړ ؤ ، نو دَ بيچ رود چې ورته فرسټ روډ هم وائي خوش رنګيانې او تود ژوند په خپل خپل ځاى ممعناؤي درلودلې – له يوه بار څخه تر بله باره پورې ... دَ " Go Go " څخه تر " ډيسکو " پورې ... غرض دا چې ښه ډير په کې وګرځيدو راوګرځيدو -

" دلته خو بې دَ غټې دهندې لکه چې بل هيڅ کار نه کيږي "

دَ جمعه خان دا خبره بې معنا نه وه ، ځکه خو نصيب ترين ورته وئيل ...

" دَ تهائيانو دا بې غيرته او دَ بې حيائى انداز مې نه شو خوښ .. او بيا حريان په دې يم ، چې باشعوره ځوانان لا هم په کې اخته دي "

ما په طنزيه موسکا کې وئيل ، چې ...

" دغه خو وجه ده ، چې په دې ملک کې امن دى "

او مخته رضا ترين هم زما خبره داسې په پسخوندي انداز مخته کش کړه ...

" هو ، ولې چې خلک يې په عياشى کې بوخت ساتلي دي ... ځوانان دَ سوچ او فکر کولو موقع لا نه لري "

دغه رنګه موږ دَ ليدو کتو پرته په تهائي خلګو کې دَ خپل خپل نقطه نظر په سمه شپې خواته ستړي او خوبَولي غوندې دَ خپل هوټل په لور روان شولو –

*****

په دې بله ورځ ، ګوا دَ فروري په دويمه نېټه کال ۱۹۹۴ع چې په لانچ کې کورال آئي لېنډ ته وَرسيدو ، نو ملګري ډير خوشحاله ؤ ، چې په جامو کې نه ځائيدو او هر يوه دَ دې واړه او دې ښائيسته ټاپو په باب دَ خپلو رائيو اظهار په ډيرو درنو ټکو کولو – يوه وئيل ...

" دَ دې جزيرې شين ګشتي په هر څه ارزي - کشکې داسې ټاپو زموږ په هيواد کې هم واى "

دويم وئيل ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" دومره زيات انګرېزان ...؟ ماته خو داسې ښکاري ، لکه موږ چې دې وخت په ته تهائي لېندن کې نه.. بلکې دَ انګرېزانو په يَو هېواد کې يُو "
او سم دستي دريم ملګرې دَ خپلې خوښې اظهار څه داسې وکړو ...
" واه ... دومره رنګينې خو ما په ژوند کې چرته نه وه ليدلې ، لکه دا دلته چې يې وينم "
او زه چپ ځکه وم ، چې دلته زه په کال ۱۹۹۲ع کې هم راغلی وم او بل دا ، تر لومړي ځل په دې ورځ خلګ يَو په لسه زيات هم ؤ .. ځکه ورته حيرت وړی وم او ورته په کتو باندې بوخت وم - زما درې سره ملګرې په خپل خپل ځای صحيح ؤ -ولې چې سرو او سپينو ښځو ، چې Bikini او Bra يعنې دوې ګوټې نيکرانو او بېخې مختصرو سينه پوشونو کې اورونه وره ولو او دَ بدنونو نمائش يې ډېر په هنري انداز کولو او دَ دې شنه ټاپو په ښائيست کې يې له خپلې خوا ښکلاګانې ورګډَولې - دلته په دې ورځ دَ لمبېدو او سن بات کولو پرته دَ بيچ مساج معاملې هم څه زياتې ښکاره کېدې - دَ واټر سکوټر چلولو او دَ واټر بوټ سره په رسۍ تړلو پېراشوټ کې دَ سمندر بالا الوتلو ورسته موږ هم لمبېدو ته ملاؤې وَتړلې او بيا رک تر ماځيګره پورې دَ دې ټاپو دَ غاړې په ژېړبخون رېګ باندې غزېدلې پراته ؤ -بيرته چې دَ پتايا ستې په لور په کوم لانچ کې راتلو ، نو لانچ بې اندازې زيات دَ ټوؤرستانو څخه ډک هم ؤ -
بيا هغه رنګه شپه وه او موږ ، چې تر نيمې شپې پورې دَ ښار په روډونو او کوڅو کې ګرځېدو -
" قيامت که راتلو ، نو پئيل به يې له دې ځايه کېږي "
دَ نصيب ترين دا خبره مې په زړه ځکه وَلګېده ، چې دلته په هر محفل ، هر سټېج او هره شو کې دَ ښځو کردار که په ظاهره خونده ور ښکاره کېدو - خو دَ ښځې توب څخه دَ ستر او حياء څادر پورته کولو سوب هم ؤ - داسې ولې کېږي او دلته ښځې ته دَ ښځې په نظر څله نه کتل کېږي ؟ دَ دې پوښتنې په ځواب کې دغه لوُڅې او دَ شرم تر وبالې ټوپ شوې ښځې وائي .. چې هغوئ دَ نرانو ، که څه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم هغه پلار وي، که مېږه یا ورور ... په خوښه خو دا هر څه کوي او ټوؤرستانو ته سکون ورپه ګوته کولو کې هغوئ نه دَ هغوئ دَ نرانو خوائش مخې ته ږدل شوی دی - ولې چې دَ دې ښځو په سپکاوي کې دَ هغوئ وَ نرانو ته ښې ډېرې پيسې په لاس ورځي - که داسې نه وکړي، نو نران يې له کورونو باسي او یا په هغوئ باندې ظلمونه روا کوي - ښځې په کورونو کې تر هغه وخته پورې احترام لري چې ځواني يې نه یوازې ملګرې ، بلکې دهنده يې ښه روانه وي - په داسې کورنئيو کې چې څه وخت يوه ښځه زَړه شي ، نو هغه یا له کوره وَشړلی شي او یا په کور کې دَ مينځو په رنګه کارونه ورڅخه اخيستل کېږي - هو ، دا هغه خبرې دي چې حقيقت بلل کېږي .. ولې چې دلته اکثره خبرات ټولونکې ښځې په عمر زړې وي - دلته مې ځان سره وئيلو ، چې جار شم تر اسلام چې ښځې يې په نرانو باندې دَ ستر او حياء له لارې درنې کړې دي - زما دَ زړه دغې وينا زما سترګې په دې باندې وَ پارَولې چې هر نر تهائي ته دَ کرکې په نظر وګورم - وايم، چې ايله به مې وس نه ورباندې رسېدو ، ګنې ښه به ورسره جوړ شوی وم - په دې باب زما دَ ملګرو هم دغه رنګه احساسات او جذبات ؤ – ځکه خو موږ هرې مېلې یا دمامې ته په کتو نه یوازې دَ حېرت ګوته په غاښ ؤ، بلکې دَ زړونو تاؤ مو ورباندې په پسخوندي خبرو او غندلو سړَولو هم -

*****

نن زموږ دلته ورستۍ ورځ وه، سبا ته به دَ خېره کولمبو په لور بيرته ورتګ ؤ – که څه هم طبعيتونه مې خراب ؤ، خو اراده مې دا کړې وه، چې ښه ډېر به ګرځو او داسې يَو ځای به نه پرېږدو ، چې دَ کتو وَړ وي - داسې نه، چې ورسته ارمانونه پسې کوؤ - نو ځکه اول سهار بيا په ټېکسي کې ناست دَ پتايا پارک په لورې روان ؤ - په دې ښار کې چې مخته روان ؤ، نو دَ دې ځای دَ خواپاکۍ سوال مې له ډېرو ورځو په مزغو کې بيا بيا سر پورته کولو ... خو ځواب مې هغه وخت لاس ته کړو ، چې دَ هر هوټل ، دوکان او کور مخته مې له کچرو څخه ډک تور تور پلاسټکان تر سترګو شولو ، چې دَ ميونسپلټۍ په يَو ټرک کې ناستو ورکرانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولولَو او ټرک ته يې ور اچولَو - خو عجبه خبره دا وه، چې دَ ځينو پلاسټک کڅوړو چې سرونه يې خلاس ؤ، کې زياتره دَ شرابو خالي بوتلان او کنډوم رنګه ګډ وډ څيزونه له لرې ښکاره کېدو - نو ځکه خو ډ داسې کڅوړو په ليدو رضا ترين په مخصوصه خندا کې وَ وئيل ...

" لا ګوره چې څومره کنډومز به په ګټرانو کې بهول شوي ؤ ؟"

دَ هغه دَ دې سوال په ځواب کې به لا موږ نورې نور ې خبرې ځواب کولې ، چې پتايا پارک ته وَرسېدو .. په دې پارک کې په شنو شنو غټو سوئمنګ پولونو کې دَ بې شمېره سرو او سپينو خلګو بې باکه لمبېدو له موږ څخه هم هر څه داسې هېر کړو - چې په نه ساعت کې يې موږ هم دَ خپل خپل وَس په سمه برخې وګرځېدو او لمبېدو ته مو ملاؤې وَ تړلې -

" څه مې وګټو او څه مې وَبائيلو ؟"

احساس يې راته هغه وخت وَشو، چې ورڅخه وَتو - لنډا دا ، چې په دغه ورځ موږ دَ پتايا ستې او ورسره منسوب زياتره مشهوره ځايونه له يو سره تر بله ... داسې وَکچلو، چې په بدنونو کې مې سبک نه شو پاته – ګوا دَ Jamthien Beach له خوش رنګه ځايونو څخه واخلې بيا رک تر Nong Nooch Tropical Garden پورې پياده وګرځېدو - څه وخت چې دَ هوټل په لور روان ؤ، نو لمر هم پټ شوی ؤ – او مخته ، دَ څه آرام کولو ورسته دَ دې ځای دَ شپې په رڼاګانو کې دَ تېرې شپې په شان يَو ځل بيا برخه ګرځېدلو هڅې کولو ته چمتو شوي ؤ –

*****

دَ فروري ۱۹۹۴ع په دريمه نېټه ، په ائيرلنکا کې ناست يَو وار موږ بيا وَ کولمبو ته مخه کړې ده - ولې چې کراچۍ ته زموږ دَ بيرته غبرګېدو ټکټان په شپږ تاريخه له کولمبو ائيرپورټ څخه ؤ -

" اُوووف خدائيه !درې شپې به دَ غوماشو سره په جنګ څنګه تېروَمه ؟"

(c) ketabton.com: The Digital Library

که څه هم له ځان سره وَبُوښېدمه ، خو دې فکر مې په سر کې درد را په برخه کړو - داسې حال تش زما نه ؤ، بلکې هر ملګرى په خپل سيټ کې په پټه خله ناست ګوره چې څه څه سوچونه يې وهلو –او بل زما وَ "آدمز پيک" ته دَ تلو نيمګړى ارمان هم نه شو پوراکېدلى - ولې چې دَ تلو پاره ښې ډېرې شپې ورته په کارېدلې – تر کولمبو پورې دَ جهاز دا سفر په داسې ګډو وډو فکرونو کې راباندې تېر شو - او يَوځل بيا موږ څلور واړه ملګري دَ مامون بنګالي په الپائن نامي ريسټ هاؤس کې په ماتو زړونو استوګنه کوله – که دَ رضا ترين ټوکې نه واى ، نو که نور نه ... دَ غوماشو په خوړلو به مې پاکستان ته ملېريا تبې خامخا راوړې واى – او بل ريسټ هاؤس ته مخامخ دَ جوړو وړو کورونو ځينې تورې پېغلې زموږ په بيرته راتګ څه په ځانو باندې هم غلطې شوې وې – ځکه خو يې دَ کتلو او خندلو راخندلو پرته دَ مستيانو ښې ډېرې ښودنې هم کولې - لاکن زموږ له خوا دا حال ؤ، چې نه مو دَ هغوئ وَ ښورېدلو زړونو ته دَ عمرونو ګروم اچولى شو او نه موږ سره دومره وخت - بس وخت ته مو ديکه ورکوله - ګواورځ په کولمبو ښار کې او ماځيګريان دَ نيګامبو په سمندري غاړو تېرَول اوس زموږ معمول جوړ شوى ؤ –

داسې وړې پېښې خو ډېرې راسره وَشوې ، خو دا يوه پېښه دَ بيانولو وړ ځکه ګڼم ، چې په زړه کې مې نوښته شوى ده – يوه ورځ قضا ماځپښين خواته، چې دَ کولمبو څخه په بس کې دَ نيګامبو او بيا پېدل خپل ريسټ هاؤس ته ورسېدو ، نو څه ګورو چې دَ ريسټ هاؤس مخې ته دُنيا راجمه شوې وه – خدائى حق دى چې په ليدو يې وينه راوچه کړه او قسم قسم ويرې او وسوسې په زړه کې راماتې شوې –او بيا چې ريسټ هاؤس ته ننوتو، نو پوليس چې په ګېټ کې ولاړ ؤ دننه تلو څخه وګرځولو – مختته موږ هم هيڅ خبره نه وکړه او په جمه خلګو کې وَدرېدو او تماشه مې کوله - يَو رنګ مې په څېره تلو او بل راتلو ... ما وئيل ، کېداى شي ، چې پوليسان په موږ پسې راغلې وي - او بيا مې زړه ته تسلي په دې خبره ورکوله ، چې موږ دا يُو دباندې ولاړ يُو ... که داسې څه خبره واى، نو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ سره به يې سپينه کړې وه - دَ تپوس کولو ورسته پته ولګېده، چې دَ پوليس سړي دَ هغو بنګاليانو پسې راغلي دي ، چې دلته دَ خپل هېواد څخه په غلا باندې په سمندري لاره راغلی ؤ - زړه مې لا سم په ځای شوی نه ؤ ، چې پنځه دَ پوليس سړي دَ ريسټ هاؤس دباندې په خندنئيو څېرو را وَختو - او بل ورسره هيڅوک هم نه ؤ ... نو دَ دې مطلب دا ؤ ، چې دَ دې هېواد دغو محافظانو هم لکه دَ پاکستاني پوليس عسکرو له هغوئ سره خبره خلاصولو دپاره ورته راغلي ؤ - که دا سې خبره نه وه ، نو هغه بنګاليان به کله هم دَ ريسټ هاؤس دباندې په آزاده نه ګرځېدلو -

په شپږمه فروری کال ۱۹۹۴ع چې سهار اتهه بجې په جهاز کې کښېنستو... جهاز لا الوتی نه ؤ ، چې ما دا وړوکی غوندې نظم چې برايه شپه مې لا دَ زړه په تختی نوښته کړی ؤ ... په خپلې ډائرۍ باندې دا سې واړَولو ....

"دَ آدم پَل"

ما غوښتل ، چې ښکلوم به
دَ آدم دَ قدم پَل زه
او يَو دوې سلائي خاوره
به په سترګو لګومه
چې په ژوند مې دَجنت باړ
څه پرې مات شي
او زړه ښاد شي
خو ، چې څنګه ور روان شوم
نو ، دَخپل ړومبي قدمه
رګ تر پَله دَ آدمه
ځای په ځای باندې لېوانو
په جُوثه دَ انسانانو
دومره دومره وَداړلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې په ځای دَ سجدې ما
پَل ته پورته کړو لاسونه
او په خپلو پلو راستون شوم
(شوق / نيګامبو ... کولمبو /۱۹۹۴ع)

" څه وجه ده ، چې له کوره وَځمه ، نو په خوشحاليانو او بيا چې دَ کور په لور راځمه نو هم خفه نه يم ؟"
دا هغه سوال ؤ ، چې ما په ډائرۍ کې دَ نظم ورسته نوښته کړو او دائرۍ مې بنده ځکه کړه ، چې دَ ډېر سوچ کولو پرته مې هم ځواب په ګوتو نه راغلو .... خو بيا چې کور ته وَ رسېدم ، نو نور نور دَ دې خبرې دَ ځواب پسې پرېښانه شوم - ولې چې دَ دباندې وتو او دَ بيا وزَر کولو تمې او خواهش مې په زړه کې سر راپورته کړی ؤ - بس نه يم خبر ... چې څله او داسې به تر کومه راسره کېږي او تر څو به کړېږم ... ګوا کله دَ غم په سرو سکروټو او کله دَ خوشحالۍ په ببباکو کېفيتونو کې ؟

خوب مې ليدو --- خو ، ويده نه وم
تاثراتي لنډيز ---

" منم --- چې چرته ښځې خپل مخته آزادې پرېښول شي . هلته په نريناؤ باندې ژوند بار (په معاشي توګه) کم شوی دی ... خو دغې آزادۍ دَ کور تقدس او دَ خوشحالې کورنۍ تصور دَ مخه وړی هم دی - ګوا ، نر نه دی نر پاته شوی او ښځه ښځه نه ... ولې چې دواړه په خپلو کې اول خو دَ رښتې ساتلو ته تيار نه دي او که تيار دي هم ... نو تړون يې په داسې نازک سپنسي شوی دی ، چې شلېده يې ګرسره وخت نه غواړي - او چې چرته دَ ښځې دَ ژوند اختيار دَ سړيانو په لاس کې دی - هلته نه يوازې ښځې ته په درنه سترګه کتل شوې دي ، بلکې سړيانو هم قدر موندلی دی .... دلته زما دَ خبرې څخه مراد دا ، چې نن که څه هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسلمانانو دَ ژوند په لوبه کې (دَ تعمير او ترقۍ په اړه) ماته خوړلی ده – خو کورونه يې دَ جنت څخه کم نه دي ... او هيڅ شک نه شته ، چې په دې اړه کريډټ اسلام ته ځي " (شوق)

" وسوسه "

ما يې زړه ته لاره وکړه
هم يې سترګو کې مېښته شوم
خو ، چې څنګ ته يې ورتلمه
لا به نور نور ورڅکېدمه
چې ناڅاپه مې ورپام شو ،
نو خولې شولې راماتې ...
پښې مې ځای په ځای شوې شلې
په وجود کې مات رامات شوم
او له ډاره دَ مرګي زه
په هيڅ هم نه پُوهېدمه
چې ، په کومه وَ تېښتمه
شاته بند دَ خوُنې ورؤ
دواړه اړخ مې ديوالونه
او همت مې کوی نه شو
دَ "يُوپا" په لورې ځکه
چې يې خُلې کې کوکېدلې
دَ غاښو په ځای سکروټې
او له پوزي يې اورونه
غورځول اژدها غوندې
(شوق / تهيم:- پتايا بيچ - تهائي لېنډ ...۱۹۹۴ع / نظم:- پښين ۱۹۹۵ع)

(c) ketabton.com: The Digital Library

"ته ما دوست جوړوې"
راسره نیږدې ناستې تورسرې ، چې دَ ډېره وخته یې سوچ را په کې بند ؤ ... او په وار وار یې دَ وړو سترګو تر کونجونو راته کتلو ، په بلنه خولې راباندې ځکه نه شوې را ایله ، چې دلته دوستانې جوړَول دَ انجونو مشغله نه ، بلکې کاروبار هم ګڼل کېږي - ما دَ هغې انجلۍ دَ خواست په ځواب کې څه وئیلو دَ مخه سر تر پایه ورته وکتلو – انجلۍ چې جینز پېنټ او سره شرټ کې بده نه ښکاره کېده – ورته په پسخوندي انداز وَموسېدم او په لغازي ډؤل مې ورته وئیل ...
" تهائي او دوستي ؟نامکن نامکن ..."
لا به مې نور څه ورته وئیل ، چې هغې زما په سترګو کې سترګې داسې را واچولې، لکه زما په پسخوند چې خشم ورَغلی وي – که څه هم ماته دَ خپلې غلطۍ احساس شوی ؤ ، او اوس به مې بخښنه ورڅخه غوښتله، چې هغې لاس راوَغزَولو او په نره یې راته وئیل ...
"No Money , only friendship "
زه چې دَ دې په لومړۍ غوښتنه باندې لا ست شوی وم ، لاس په لاس کې ورکړو او بې واره مې دَ خلې څخه وَتو ...
" واه ... دا نو اوس خبره شوه "
داسې مې ځکه ورته وئیل، چې زما په ذهن کې دَ هغې دَ جسم په اړه هیڅ داسې طلب نه ؤ ... ځکه خو مې دَ هسې یَو دوست په نیت دوستۍ ته اوږه کښېښوله - او بیا په دې "لکي بار" کې دَ څه ناستې ورسته ورسره دَ ډیسکو په خوا دَ پتایا ستې په فرسټ روډ ، چې بیچ روډ هم ورته وئیل کېږي باندې روان وم – دې وخت دَ ګهړۍ ستنې دَ شپې دولس بجو څخه اوښتې وې -
ما خوب نه لیدو ، بلکې دا هر څه دَ سترګو وړاندې ؤ – دَ کرسمس دَ رنګارنګ پروګرامونو لیدو او دَ زاړه کال دَ نوې کولو په شوق کې زه نن سهار دَ تهائي ائېر وېز انټرنېشنل په جهاز TG – 58 کې دَ کراچۍ څخه دَ تهائی هېواد دَ "حوُرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښار ته رسېدلی وم ... او بیا دَ یَو څو ورځو تېرَولو دپاره نبغ له ائیرپورټ څخه دلته پټایا ستې ته - ولې چې زما اصل منزل مقصود سنګاپور او له سنګاپور څخه دَ انډونیشیا یوه نیمه نوموړې جزیره (ټاپو) لیدل هم ؤ - لاکن سنګاپور ته دَ ډائریکټ فلائټ سروس نه درلودلو له سوبه VIA بنګاک ورته تګ ممکن ؤ - نو ځکه له دواړو خواؤ څخه زما ټکټان .. په هم دغه تهائي هېواد باندې تېرېدو راتېرېدو دپاره کنفرم شوې ؤ- نن ګوا په ۲۴م دسمبر ۱۹۹۴ع شپه دَ نه غوښتلو پرته هم زه دَ " ابن " ، چې کرسچن وه او له برما څخه یې تعلق درلودلو او ډېر پخوا له خپلې مور او پنځه کلنې لوُر سره دلته راغلې وه ... په انسانیت وزمه دوستی کښېوتم - هغه انجلۍ څه، دَ باد مسته څپه وه ، چې زه او زما هرڅه یې دَ مخه کړي ؤ - دَ ګرېس ډیسکو څخه دَ راوتلو په وخت موږ دا عهد کړی ؤ ، چې زموږ تر منځه به دوستي له هر رقم غلط سوچ او غرض څخه خلاسه وي - ګوا هغه به ما سرې نه ګڼي او نه به زه دا ښځه ... په هم دې خو مې ورسره په نره دَ ساتلو هڅه کوله -

" سبا سهار به نهه بجې راځم او تا به له ځان سره کور ته بوځم – ولې ، زه غواړم، چې زموږ دَ کرسمس په خوشحالیانو کې ته ګډون وکړې – زما مور او وړه لوُر به ستا په لیدو ډېره خوشحاله شي "

او بیا " ابن " دَ خپلې Yah نامې خوندکۍ ، چې دَ چیانګ مائی اوسېدونکې وه سره دَ هغې په موټر سائکل یَو خوا ته مخه وکړه - زه هم خوبَولی غوندې دَ K. K. Inn په خوا روان شوم – په لاره کې مې سوچ کولو ، چې چرته مېړه خو یې مړ نه دی ، چې په کور کې یې دَ موجودګۍ ذکر په خله نه راځي – او بیا ګوره، چې ځله کرسمس په خوشحالیانو کې زما ګډون ضروري ګڼي ؟ چرته دَ مېړه دَ لیدو بار خو راباندې نه ماتوَي ؟ هر څه هرڅه ، خو زه له دې سره په بې غرضه دوستۍ کولو شرمنده ځکه نه وم ،چې زموږ تر منځه داسې هاسې غرضونه نه ؤ – ولې چې زه خپلې پښتو نیولی وم او دا خپل کست... مګر وبرېدم بیا هم ورڅخه -

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کرسمس په ورځ دَ سهار تر نهه بجو پورې دَ کې - کې – ان په وړه لابي کې دَ "
ابن" چې اصل نوم يې "يوپا کيوسري کران" ؤ ، دَ تريخ انتظاًر ورسته راولاړ شوم
او دې هوټل ته مخامخ .. دَ روډ بلې څی ته جوړ الفردوس ريستوزېنټ ته وره غلم
– بار والا ته مې دَ چائيو آرډر ورکړو او سترګې مې دباندې په ښکاره روډ دَ ابن
لاره څارَلو کې بوختې کړې – يو وخت اشرف الدين لالا چې پښتون ؤ او دَ دې
هوټل مالک هم ... دَ چائيو ټرې خپله را اخيستې وه – چې ټرې يې په مېز ايږدله ،
نو يې په پښتو کې راته وئيلو ...

" پښتون راته برېښې ... پښتون يې ؟"

ما وئيل ...

"هو ، پښتون يم"

دومره ورته وئيلو ورسته مې دَ هغه له خوا راغزَولی لاس کې لاس ورکولو په
وخت به مې لا دا پوښتنه ورځخه کوله چې ... څنګه يې دا اندازه وَلګوله چې زه
پښتون يم ؟ خو زما له پوښتنې يې دَ مخه خبره داسې خلاسه کړه ، چې ...

" ستا دَ مخ کاسې ، سترګو او په خاص توګه چې مې دا ستا برېتونو ته پام شو ،
نو ما وئيل ... چې دا ځوان پښتون دی"

بيا يې دَ نامه پوښتنه وکړه ... او ما چې څنګه خپل نوم ورته وَ ښائيلو ، نو ده څه
سوچ کولو ورسته وئيلو ، چې ...

" دا نوم راته څه اوربدلې شانتې ښکاري ... ته چرته هغه افضل شوق خو نه يې
چې ، شلبلی امبل نامي کتاب يې ليکلی دی ؟"

ډېر حريان شوم او ورته وئيل مې ...

" هو.. هو ، زه هغه افضل شوق يم ... لاکن ..."

زما دَ "لاکن" تورې ورسته اشرف الدين خبرې ته نه پرېښولم او راته وئيل يې ...
چې" ستا کتاب" ... دا تورې له خلې رايستلو ورسته يې وئيل "يَو منټ" او بيا
ولاړ شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس به لا ما دَ چائیو کوپ خلې ته ورړلو ، چې څه ګورم ..." اېن" دَ روډ په هغه بله څنګ باندې ولاړه ... ماته ګوري او خاندې ... ما ورته په لاس اشاره وَ راتلو وکړه او دا را روانه شوه – په تور شرټ او جینز سکرټ کې په خلاسو وېښتو ډېر ښکلې ښکاره کېده ، چې څنګه را وَرسېده ، نو وائي ...

" سوري سوري وَ ځنډ بدم "

او لاس راکولو ورسته په مخامخ چوکۍ کې کښېنسته – موږ خبرې کولې ، چې اشرف الدین لالا بیرته راغلو او راته وائي ...

" دا ګوره ستا کتاب ، چې څه موده مخکې زما ملګرې نسیم الرحمان له پاکستان څخه رالېږلی ؤ "

دا سې وئيلو ورسته يې اېن ته وَ کتلو او موسکنی غوندې شو ...

" دا څوک ده ؟"

ما وئیل ...

" هسې دوست "

دومره خبره چې مې کوله، نو دائی له اېن سره په تهائي ژبه کې اخته شو – ګوره چې څه يې وئيلو او هغې څه؟ خو بیا چې يې زما کتاب ورته ورکولو ، نو دائی ماته وائي ...

" دا ماته تهائي انجلۍ نه ښکاري ، ولې چې ژبه يې سمه نه ده "

اوس اېن دَ کتاب پاڼې اړَولې را اړَولې او اشرف الدین لالا ، چې زما په څنګ کې په چوکۍ کښېنستو راته خپله کیسه پئیل کړه او واي ...

" بېخي پخوا زما پلار دلته راغلی ؤ - اوس موږ دَ دې هېواد ځاي خلګ یُو .. دا ګوره زما شناختي کارډ ... او موږ دلته ډېر غټ کاروبار لرو – زما کشر ورور چې زما دَ تهائي مور څخه دی امیر سید نومېږي ... دې وخت دَ پټایا ستې مئیر دی – زما پښتو سوچه ځکه پاتې ده، چې ما په پاکستان کې دَ خپل پلار دَ ورونو (اکاګانو) سره ډېر وخت تېر کړی دی – دَ امیر سید هم لږه لږه پښتو زده ده – مګر زما زوئی کریم او لوُر ... هغه ګوره چې په کاؤنټر باندې ولاړ دي ... او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه ډېره پښتو يې په دې زده ده، چې زه يې په کال کې يَو يا دوه ځله پاکستان ته ځان سره حتماً وړم ˝
ده به لا نور څه وئيل، چې اېن وَمنځ ته راولويده او وئيل يې ...
˝ ناوخته شو .... درځه چې ځو ˝
ما ورته وئيل...
˝ لږ صبر وکړه ... لاړ به شو ˝
او اشرف الدين لالا ته مې وَوئيل...
˝ ښه ، نو خبره دې کوله ˝
دائی وَموسېدو او دَ اېن په لور يې ورکتلو ورسته وَوئيل ...
˝ دَ دې تازيله ده... ورسره لاړ شه .. ما او تا به بيا خبرې کوؤ او بيا زه غواړم ، چې نن دَ ماځېګري دَ چائيو بندوبست درته په کور کې وَکړم.... امير سيد سره به دی هم ليدل کتل وَشي ˝
دَ هغه دَ تکراري ضد دَ مخې مې وعده ورسره کولو ورسته له اشرف الدينه څخه اجازه اخيستله –او بيا زه او اېن دَ ريستورينټ څخه دباندې وَوتو –
يَو وخت ټېکسي دَ يَو وړوکې هټ وزمه کور مخې ته تم شو او مورږ دواړه راکښته شولو - يوه وړوکې ماشومه انجلۍ، چې دَ دې کور مخته ولاړه وه ...
زمورږ په ليدو په منډه منډه راغله ... اېن په ډېره مينه په غوزۍ کې واخيسته او ښکلولو ورسته يې راته وئيل ...
˝ دا زما لوُر ده ˝
ما يې په سر لاس تېر کړو او بيا هټ وزمه واړه کور ته روسره دننه شولم ... يَو وړې خونې ، چې مخته يې وړه شان برانډه په لرکيانو جوړه وه ته وره غلو - دلته خورا ډېرې ښځې هم وې ، څوک ناستې ، څوک ولاړې ... خو زمورږ په ورتګ يوې بلې خواته وَ وېښل شوې او مورږ څو قدمه مخته تېر شولو - يوه زړه ښځه ، چې اېن ورته ماما يعنې مور وئيله راولاړه شوه ... څه مخته راغله او زما په سر يې لاس داسې تېر کړو .. لکه زه چې دَ هغې زوئی يا زوم وم او راته په خپله ژبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ګډه شوه – په ژبه یې نه پوهېدم، خو په سترګو کې یې څرګېدونکو اوښکو ټول حالونه راته تېر کړو ... او بیا اېن په خپلې مورکې باندې غوزۍ واچوله او په اوږه یې دَماشومې غوندې سر په اوږه ورته کېنښېښولو او څه وخت ورسته چې یې سر پورته کړو او خواره واره ویښتان یې دَ څېرې څخه په یوه جټهکه چې لرې کړو .. نو څه ګورم سترګې یې دَ اوښکو څخه ډکې وې – مګر زما دَ زړه ساتلو دپاره یې په شونډو مصنوعي خندا راویستله او راته وائي ...

" ته کښېنه... ولې ولاړ یې ؟"

زه کښېښنستم ، خو ټولو ښځو داسې راته کتلو ، لکه زه چې دَ اېن دَ کورنۍ غړی وم - غرض دا چې دَ کرسمس کېک ، چې په تهائي ژبه کې ورباندې خود لکه چې " هېپي کرسمس " لیک ؤ ، زما مخې ته په واړه مېز باندې کېښښول شو .. او اېن راته وائي ...

" پلیز کاټ یې کړه "

ما چې په خپل ژوند کې په داسې موقعو باندې کېک نه ؤ کاټ کړی ، دَ اېن دَ زړه ساتلو دپاره مې چاړه راپورته کړه او چې کېک ته مې ور وړله ، ، ،نو دَ اېن لاس هم راوَرسېدو او دواړو په ګډه کاټ کړو - ښځو دې وخت په ګډه ، ګوره چې کومې سندرې وئیلې او دلته اېن دَ کیک اول پیس په غاب کې کښېښولو ورسته ماته وړاندې کړو - او زه دغه رنګه تر ډېره وخته پورې په ښځو کې ناست تماشه جوړ شوی وم – یَو وخت چې له دې محفله راولاړېدم ، نو دَ اېن لوُر ته مې څو نوټونه په لاس کښېښولو او دَ اېن سره دباندې راوَوتم – مور یې هم تر دروازې پورې راغله - اېن تر نیږدې سړک پورې راسره راغله – ماته یې ټېکسي وَنیولو او خپله دَ کرسمس خوشحالیانې لمانځلو دپاره دَ کور په خوا روانه شوه - اوس چې زه په ټېکسي کې دَ ښار په لور رارَوان وم ، نو زړه راته وئیل، چې .. چرته اېن (یوپا) دَ زړه ساتنې په ثواب کې خو مې دَ دغه وړه کورنۍ په زاوال کې نه واچوله ؟ چې زما په ورتګ یې دَ کرسمس دَ خوشحالیانو په ځای دَ خندلو ... وَ ژړلو ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هغه سواليه خبره وه ، چې زه يې دَ خوَاب په لټون کې په لومړي ځل دَ انسانيت په اړه له يَو داسې امتحاني کشمکش سره مخامخ کړی وم، چې ما داسې سنجولَو لکه دا زموږ يعنې دَ انسانانو ترمنځه چې دَ بېلابېلو اصنافو په نامه دَ کرکو وېش چې نه يوازې ناروا کار بلکې غېر انساني الميه هم وي - ولې ، چرته يَو غرئيز پښتون او هغه هم نر ... او چرته دَ تهائي يا برما دَ سيمې بازاري کس ... او هغه هم ښځه ؟ چې تر منځه يې دَ انسانيت په نوم ملګرتيا تر دې هانده دوام مومي ، چې يَو بل ته دَ کور دَ مقدسه غړې وئيلو په وخت عار نه محسوسوي ..... هو، زه له يَو داسې ريښتونې حقيقت سره په روحاني توګه مخامخ شوی وم، چې په ژوند کې په اول ځل ... ما ځان ته انسان په نره وئيلی ؤ -

*****

ماځيګر دَ خپل قول په سمه زه دَ اشرف الدين لالا سره دَ ده وَغت کور ته وره غلم - په دې بنګله غوندې جوړ غټ او ښائيسته کور ، چې ورسره جوخت يې يَو غټ دَ بوُزو او پُسونو فارم هم درلودلو ، کې يوې خواته دَ چادرو دَ بام دلاندې کټونه داسې برېښېدلو ، لکه جوړه چې پښتني حجره وي ... دلته کښېنستلو په وخت مې ورڅخه وکړه ...

" پښتانه لکه چې درته راځي ؟"

لالا وئيل ...

"هو، زما دَ کلي خلګ ببخې زيات ماته راځي"

دومره وئيلو ورسته خپله مخته وائي ...

" موږ که هرڅو اوس تهائيان يُو، خو خپله پښتو او پښتانه مې نه دي هېر کړي او هڅه دا کوم ، چې زما په کور کې دي پښتو هرکله ژوندی وي "

"بېشکه ... پښتون ، خو پېژندلی کېږي په پښتو باندې"

ما هم ورسره دَ خپلې شېريني ژبې په حق کې داسې وَ وئيلو او بيا موږ تر دې موضوع دلاندې خورا ډېرې خبرې وکړې -

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډه دا ، چې دَ چائیو ځینبلو په وخت مو تر خپلو دَ ځینو نورو ګپو شپو وهلو ورسته ، چې را ولاړېدم ، نو اشرف الدین لالا راته وائي ...

" لږ صبر وکړه ، چې په یک تاره باندې درته پښتني لاره واؤروم "

او بیا یې نوکر ته ژغ وکړو ...

" هلکه .. هغه زما یک تاره راواخله "

اوس دَ یک تارې په تار چې ده ګوتې وهلې ، نو سترګې یې پټې وې ... لکه جوړه چې چا په زړه باندې ویښتلې وي .. او بیا څه وخت ورسته چې په ګاډی کې کښېښمستو ، نو دائی وائي ...

" درځه چې دَ امیر سید سره دې پېژند ګلوی وکړم "

او ګاډی یې په کوڅو کې یوې بلې خواته سمه کړه ... چې کله په یَو ګېټ ننوتو ، نو یې وئیل ...

" دا دَ امیر سید بنګله ده ... او ورسره ګېراج ، چې په کې تر دوه درځنه زیاتې ګاډیانې ولاړې وې ، دَ عالي شانې بنګلې مخې ته ولاړ نوکر ته یې ژغ کړو ... او په تهائي ژبه کې یې دَ امیر سید پوښتنه ورځخه وکړه، بیا ده بیرته ګاډی راوګرځوله او وائي ...

" امیر سید دباندې وتی دی ... خېر بله ورځ به ورته راشو "

او بیا یې لاره کې راته وئیلو ، چې ...

" امیر سید دَ دې ښار په مړَو خلګو کې یَو دی ، ، ، تېرو ورځو کې یې په ۲۰ ملیون باتهو باندې یوه مځکه خرڅه کړې وه "

چې دَ کې –کې –اِن هوټل مخته یې کښته کولم ، نو راته وائي ...

" هر کار یا لانجه چې وي ... نو حکم کوه .. دلته زموږ هولډ دی "

او بیا مخته تېر شو -

شپه دَ پخوا په شانې په ګرځېدو راګرځېدو راباندې تېره شوه او ډیسکو ټیک ته هم وره غلم - لاکن په ډیسکو مئینه اېن هلته هم نه وه راغلې ...

" خېر ... سبا نهو بجو ته خو راځي "

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه ته مې په دې خبره تسلي ورکړه او دَ خپل هوټل په خوا روان شوم – دَ هوټل په کاؤنټر باندې چې مې دَ خونې چابۍ اخيستله، نو په کاړنټر ولاړ ځوان راته وئيل...
" مانښام خواته يوه انجلۍ ستا پوښتنې ته راغلې وه "
ما ورڅخه پوښتنه وکړه، چې څنګه انجلۍ وه .. مګر زړه ته يې دَ څېرې کړه وړه نه راتلو او ملامت هم نهٔ .. ولې دلته خو په درځنو انجونې ځي راځي - دا خوښه راته پته وه، چې دَ اېن سپوا بله څوک کېدای شي ؟ او بيا په خپله خونې کې په پلنګ باندې وَغزېدم – سترګې مې پټې کړې – مګر خوب نه راتلو – که به مې هر څو کوشش وکړو او يَو اړخ بل اړخ به اوښتم ... خو خوب لکه راڅخه مرَور شوی چې وي ... ګرسره نيږدې نه راتلو - کله يَو سوچ او کله بل سوچ او بيا چې يَو وخت مې په بُدها کې سوچ بند شو - نو دا سوال به مې مزغو ته راغلو – ګوا يَو خواته دَ دې تهائيانو دَ بُدها سره دَ عقيدې درلودلو دا حال ؤ ، چې په شان کې يې ګستاخي نه يوازې اخلاقي ، بلکې قانوني جرم ګڼل کېږي – او بل خوا ته دَ ده وړې او غټې مجسمې په بارونو ، کلبونو او پبونو کې څه ... وايم، چې په هغه هالونو کې هم پرتې دي ، چې چرته دَ ښځو له سرونو څخه دَ حياء پړونې اخيستل کېږي... دا سې څله کېږي ؟
دَ دې سوال په ځواب کې به مې کله ذهن او زړه وئيلو ، چې کېدلی شي ، دا خلګ وَ بُدها ته دَ هغه دَ دې نظرئيې ثبوت ورکول غواړي ، چې ګوندې "بس دغه ژوند دی او دلته چې څه کوې ،،، نو هغه به ربېږي " ولې چې دلته دغه يَو کاروبار خوښَول کېږي – شرافت، غېرت ، همت او انسانيت دلته خپلې معناؤې بائيللې او تقاضې بدلې کړې دي – نر په هر حال کې په دلالي حېثيت خوښ دی او ښځه په هرقيمت دَ خپل مخالف سيکس دَ خواهشاتو تنده ماتولو په کار کې سکون محسوسوي –
که دا سې خبره هم نه ده، نو بيا څله له بُدها سره دَ عقيدت پرته، دَ بُدها دَ مجسمو په وړاندې بې حيائۍ ته جوګه شوي دي ؟ او بيا دَ حېرت خبره لا دا هم ده ، چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تهائي قانون او انتظاميه چې ټوؤرستانو څخه دَ بُدها دَ احترام توقع کوي ، مګر په داسې لړلې حال چپ دي... هو ، شايد په دې چې ... که دوئی پابندي لګوي، نو خو معيشت يې متاثره کېږي - غرض دا ، چې په دا رنګه ګډ وډ سوچونو کې يَو وخت خوب په خپله غېږه کې اخيستی وم – بيا مخته نه وم خبر ... چې زه خپل جنت وزمه کور کې پروت وم او که دَ اژدها په خلې کې ؟

*****

سهار نهه بجې خواته زه او اېن په ټېکسي کې ناست دَ پتايا پارک په لور روان ؤ - دَ اېن سترګې داسې سرې غوندې راته برېښېدې لکه جوړه چې يې ډېر ژړلي وي – مګر مانه غوښتلو ، چې په پرهارونو يې مالګې وَدُوړَوم - بيا څه وخت ورسته دَ ليدلي کتلي پارک غټ سوئمنګ پولونه ؤ او مورږ – چې نه يوازې لمبېدو ، بلکې ورسره ورته سمندري غاړې باندې ښه تر ډېره په ژېړ او صفا رېګ باندې کښېنستو هم - بس يوه خبره چې ماته به يې زور راکولو .. او يا له پښتو څخه اړَولو باندې بيا بيا مجبوره کولم ... نو هغه ؤ، دَ اېن بدني کړه وړه، چې په سوئمنګ کاسټيوم کې يې دَ کتونکې ايمان خطا کولو .. چې به مې څنګه سترګې ورباندې کراړې کړې ... نو دې به وَخندلو .. هم ځکه به يې زه نور نور په غلط فهمۍ کې مبتلا کړم - لاکن همت مې بيا هم دَ وئيلو ورته نه شو کولی – ولې ، چې پښتو راته دَلارې خنډ وه - بس دننه دننه به سوځېدمه – که څه هم له خپلې خواهغې په خپله مخوصه لهجه کې دَ انګرېزي دا تورې زما تر غوږو بيا بيا تېرَولو ... يعني وئيل به يې ...

"مي لائي يُو ... يُو لائي مي آر اټ ؟"

غرض دا ، چې ماځيګر خواته مورږ له دې پارک څخه بيرته دَ پتايا ستهې په لور راغلو.او دلته دَ څه ګرځېدو ورسته چې کله دَ لانچونو پلېټ فارم په لور روان ؤ ، نو دَ دې پلېټ فارم سره ورته .. ګوا دَ روډ خواته جوړ دَ بُدها دَ واړه مندر ، چې په کې بُدها په ښکاره پروت ؤ او مخته يې ځوقسمه نرينه شرمناک نوسونو په ليدو وَچ وَ درېدم ... حريان شوم، چې دا نرينه بلاګيان له بُدها سره څه اړه لري ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه مې له اېن څخه ځکه نه شوه کولی ، چې دې خپله زما توجه په هغې خوا اړَولولې وه ... شوق يې په خلې سم نه ورتلو ، وئيل يې ...
" سو سو ... لوګ لوګ "
او بيا هغه وخت زما دَ حېرت انتها نه وه، چې يَو وخت دَ بُدها وَ مجسمې ته ولاړې دوې پېغلې له سلام کولو ورسته شاته ورڅخه څو قدمه راغلې او دَ بېل بېل ډؤل جوړو (نوسونو) مخې ته وَدرېدې ... لاسونه يې ورته جوړه وَنيولو او په ډېر احترام ورته تر ډېره سرونه ځنَولې ؤ -

لنډه دا ، چې زه په دې هر څه ليدو په سوچونو کې ورک، چې کله پلېټ فارم باندې مخته روان وم. نو مې همت وکړو او له اېن څخه مې پوښتنه وکړه ...
" دا ما څه وَليدو او هغه هم دَ بُدها مخته پراته ؟
دې يَو ځل وَ خندلو او بيا يې له شرمه مخ په لاسونو کې پټ کړو او څو لمحې ورسته چې په خپل حال کې راغله ، نو راته وائي ...
" دلته ځينې تهائيان دا يقين لري چې دَ بُدها له دې نوس څخه انسان او انسانيت زېږېدنه کړې ده – ځکه خو يې دَ بُدها مخته ږدي او پوجا يې کوي "
په عقلي دليل خو يې خبره بده نه وه کړې ، لاکن دَ بُدها په اړه څله ؟ ولې چې دَ بُدها تر زېږېدو دَ مخه خو هم انسانان ؤ ... هو، دا کېدلی شي چې دا خلګ دَ دې عضو احسان من ځکه وي ، چې دَ دې له برکته خو يې معاشي سوکالۍ موندلې ده –
*****
وخت مخ په وړاندې روان ؤ .. او آخير ۳۰م دسبر ۱۹۹۴ع هم راغلو - دا ورځ زما او دَ اېن دپاره دَ خفګان ځکه وه ، چې زه سبا يعني په ۳۱م دسبر ۱۹۹۴ع سنګاپور ته روان وم - او دغه وجه وه، چې دَ اول سهاره بيا دَ اشرف الدين لالا په ريسټورينټ کې ناست ؤ او ګپې مې لګولې – يَو وخت چې په بله تلو دپاره راولاړ شولو ، نو دَ جيب څخه مې دَ ۵۰۰ باتهه نوټ راويستلو او اېن ته مې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړاندې کړو ... داسې خو اېن دا نوټ واخیستو .. مګر په لاسو کې يې دَ مروړلو پسته راباندې په ډېره غصه وَغورځولو او Finish Finish چې دې Finith Finith وئيلو ورسته په تېزو قدمونو له ريستورينټ څخه وَوته – يَو څو قدمه خو لا زه هم ورپسې وره غلم او نارې مې ورپسې وکړې ... خو هغه وه، چې تر شا يې نه راته کتلو -

دَ اېن په تلو دَ نن ټول پروګرامونه سره ګډ وډ شولو – نه پوهېدم چې څه وکړم ... دَ دې خفګان راباندې دومره وَ غمبدو، چې ځان راته ظالم او دَ هغې دَ پاکې رښتې مجرم ښکاره کېدو – ولې چې ما يې په مينه باندې ټوکه کړې وه او قيمت مې ورته ټاکلی ؤ - او بيا مې دا هم يقين شو، چې راځي به خامخا .. مګر دَ درستې ورځې دَ انتظار کولو پرته هم نه راغله - مطلب دا، چې دَ شپې هم ... او په داسې رنګه تريخ انتظار کې مې سترګې سره وره غلې وې ، چې يَو وخت دَ خونې دروازه په زوره زوره چا په لغتو وَوېښتله .. سپک راپورته شوم او يَو دم مې له خلې وَوتو " يا الله خېر" په ساملې انداز مې ګهړۍ ته وکتلو - دَ شپې څلور بجې وې - زړه مې له ويرې او وسوسې دَ حلق ژبه ښکلول شروع کړو.. خو آخير پښتون وم ،،، همت او غېرت مې سره يَو ځای کړو او دروازه مې خلاصه کړه - دا څه ؟ حق حريان پاته شوم ... ولې چې اېن مخته ولاړه وه او وړه غوندې په پلاسټک کې بنده ګلدسته يې لاس کې وه او .... سوري سوري وئيلو کې يې ګلدسته راوړاندې کړه - ما ځان درباندې تللو دپاره تندی تريو کړو او بيرته غبرګ شو او په خپل پلنګ پرېوتم .... هو، شايد دا مې غوښتلو چې پخلا مې کړي - لاکن هغه په دروازه کې ولاړه وه ... آخر تر کومه ؟ سر مې راپورته کړو او درباندې ژغ مې وکړو درباندې... او بيا دا لومړی ځل ؤ ، چې هغې زما په خونې کې قدم ايښی ؤ - او هغه هم په داسې پاک نيت ... چې نه زه دَ ځان په رنګه وم او نه هغه دَ ځان .... بس دغه يوه خبره به يې بيا بيا په ماته ګوډه انګلسۍ کې کوله چې..

(c) ketabton.com: The Digital Library

"ما له تا سره دوستي ځکه وکړه، چې ستا ښه زما وَ هغه مېړه ته شوې ده، چې له تېرو درو کلونو څخه يې هيڅ درک نه شته .. خبره نه يم چې مړ شوی دی او که ورک ؟"

او بيا زما ګڼ تصويرونه يې په پرس کې اچولو په وخت په وار وار دا خواست راته کولو ... چې زه دې هغې ته هر کله دَ يَو ښه دوست په حېثيت خطونه ليکم - او بيا چې يو دوې ګنټهې ورسته زه په ټېکسي کې کښېنستم، نو دَ هغې سترګې له اوښکو څخه ډکې وې - وخت تېرېده لري ... خو يادونه په زړه پاتې شي او په خاص توګه دَ داسې بې غرضه دوستانو، لکه اېن (يوپا) چې په تهائي لېنډ غوندې ځای کې هم دَ پاکې او صفا دوستۍ په تقاضو پوره وَوتله – نو ځکه خو مې دا نظم دَ هغې دَ ياد دَ تاثر دلاندې په بنکاک کې خپلې ډائرۍ ته وَسپارلو ...

" اورونه"

دا چې
ستا په نامه ګُله !
زه ساړه اسوېلي باسم،
نو خو، پوهې شه
چې په ما کې
ستا دَ مينې بل اورونه
لا هغه رنګه بلېږي
لا هغه رنګه تاؤېږي

(شوق / بنکاک.. تهائي لېنډ / ۱۹۹۴ع)

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ښکلا څخه تر ښکلا پورې
تاثراتي لنډيز ...

" اسلام او کُفر .. دَ ښکاره تقاضو په اړه تر اوسه لا په انډونیشیا کې دَ یوه بل په ضد .. که ښکاره نه پټ په پټه خپل خپل منونکې روزي –ګوا دَ زرګونو ټاپوګانو په دې هېواد کې ، چې چرته مسلمانان په زیات شمېر مېښته دي ، هلته دَ ژوند کاروبار نه یوازې سوړ ، بلکې پټ هم تر سره کېږي - بیا چې چرته دَ هندوانو ، عیسایانو یا سېکولر خلګو اکثریت دی .. هلته ژوند نه یوازې دَ ژوند په رنګه دی بلکې دَ سېلانیانو دَ تفریح د پاره زړه خوښونې هم لري –مخته به ګورو ، چې کوم تهذیب او مذهبي نظریه دَ انډونیشیا ټاپوګان په خپل اثر کې اخلي ؟ هو ، که څه هم ښکاري داسې لکه اسلام چې څومره په تېزۍ دا ټاپوګان په خپل اثر کې اخیستې ؤ .. هم هغسې په تېزۍ ورڅخه خدائي په امانۍ هم وائي ... لګیا دي" (شوق)

" اُوف کولی نه شم"
څه دي وَ خوړم په سترګو
څه دي چُور کړمه په حُسن
څه دي خپل کړم په نازونو
څه دي یُوړم په خبرو ...
بس که پاته دي نور څه لا ،
زما په دې خالي وجود کې
نو هغه دي ستا غمونه
او یا هغه حسرتونه
ارمانونه او یادونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې هم ستا په ذکر فکر
ما په ځان ځان کې دننه
په مزه چيچي او خوُري ، خو
زه خوار اُوف کولی نه شم
داسې نه ، چې ستر خالق دي
زما په آه باندې وَنيسي
(شوق)

په پتايا ستي کې دَ زړه بائيللو ورسته ، زه دَ بنکاک ائيرپورټ څخه په تهائي ائير وېز انټرنېشنل کې دولس بجې غرمه ناست سنګاپور ته ژر تر ژره رسېدو په تمه ځکه وم ، چې دَ خپل جوړ کړل شوي پروګرام په سمه ما دَ نورو خلګو سره په ګډه زوړ کال نوی کول غوښتو – ګوانن ۳۱م دسبر ؤ - دَ راتلونکې شپې په يَو منټ بالا دولس بجې به کال ۱۹۹۵ع نوی کېدو - څنګه چې جهاز آسمان خواته پورته شو ، نو ګوره چې زه څله بې غمه غوندې شوم ؟ که څه هم دَ تقدير په حواله زما دَ رسېدو امکان په سل کې سل نه ؤ او بيا څه وخت چې جهاز دَ سنګاپور په ائيرپورټ کښته شو او انټري کولو ورسته زه يَو وار بيا دَ نوؤ ولولو سره ملګرى دَ ائيرپورټ دَ رنګينې دُنيا څخه دباندې راوَوتم – په ټېکسي کې کښېنستم او ډرائيور ته مې وَوئيل، چې دَ آرچرډ روډ په شاوخوا کې مې يَو ښه او ارزانه هوټل ته بوځه – ټېکسي مخته روان شو- تر ډېره پورې په ټېکسي کې چپه چپيا وه- يَو وخت چې خوب وَځنګولم ، نو ځان بېدار ساتلو دپاره مې په ټېکسي ډرائيور باندې ژغ وکړو ...
" په سنګاپور کې ډېره ګراني ده "
ده وئيل...
" هو ، دَ سړي وَس نه په رسېږي "
او بيا يې مخته خپله وئيلو ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" زما په خيال چې ته دَ مخه هم راغلی يې، چې په آرچړډ روډ خبر يې ؟ "
" ته درست پوهی شوی يې .. دا زما دويم ځل دی چې سنگاپور ته راځم "
بيا مې خبره مخته داسې کش کړه ...
" تا ته پته ده ، چې دَ نيو ائير خوشحالياني دَ آرچړډ روډ په کومه علاقه يا ځای کې ښه لمانځل کېږي ؟ "
ده وئيل...
" نيو ائير... ته لکه چې نيوائير لمانځلو ته راغلی يې ؟ "
ما به لا اوس ورته " هو " کولو ، چې ده زما دَ اولې خبرې په ځواب کې خبرو ته داسې اوږه ورکړه ...
" داسې خو دَ دې آرچړډ روډ په پراخو فُټ پاتهونو باندې زيات رش وي ، خو دَ غټو هوټلانو په لانونو او هالونو کې يې دَ لمانځلو خوند بيا جلا وي - لکه آرچړډ هوټل ، ډائناسټي هوټل ، ماندرين هوټل او دغه رنگه نور نور "
او بيا يې گاډی بل روډ ته گرځولو په وخت وئيلو ...
" هوټلان دلته ډېر گران دي ... ولې تاسو گيسټ هاؤس کې نه اوسېږئ ؟ چې پُرسکونه هم وي او ارزانه هم "
ده به خبره مخته وړله ، چې ما ورسره خوښه کړه او ورته وئيل مې...
" مگر دَ آرچړډ روډ شاوخوا کې دې وي او بس... "
" اوکې.... اوکې "
دَ ده له خلې څخه دومره راته وَوتلو ...
پوهی شوم ، چې دا ډرائيور زياتې خبرې نه خوښَوي .. نو ځکه ما هم بله خبره ورسره نه وکړه...
" انسان هم بلا شئی دی، چې دَ لاسه يې کېږي.. نو دَ سر په مځکې جنتونه جوَوي او چې سستي يې وَ نيسي، نو دَ لاس خيرې لا هم نه شي صفا کولی "

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا خبرې مې ايله مزغو ته نه راغلې ،، بلکې دې وخت دَ روډ دواړو اړخونو ته ولاړ دنگو دنگو بلډنگانو ، چې شيشه او دَ قيمتي کاڼو ټائيلونه په کې ببخي زيات په کار راوړل شوي ؤ ته په کتو زړه دَ سنگاپور په ستائينې مجبوره کړم –
يَو وخت ټېکسي دَ لکي گيسټ هاؤس، چې په يوه پراخه کوڅه کې جوړ ؤ مختهٔ وَدرېدو- په گېټ کې ولاړ يَو ځوان ترگاډۍ پورې راغلو او دَ گاډۍ دروازه خلاسولو سم دستي ورسته وائي...
" خونه دي په کار ده ؟ "
ما به لا اوس "هو" ورته کولو ، چې ډرائيور په خپله ژبه کې ورسره گډ شو .. خود لکه چې دَ کرايې پوښتنه يې ورڅخه کوله .. هم ځکه خو دَ هغه ځوان دَ ځواب ورسته ډرائيور راته وائي...
" دا گيسټ هاؤس ښه دی او کرايه يې هم زياته نه ده ،،، بس فقط ۳۰ ډالره سنگاپورين "
که څه هم دا رقم پاکستاني شپږ سوه روپۍ جوړېدې ، خو ورسره وَ مې منلو ځکه چې دَ برابه شپې بې خوبۍ زه دې وخت سر لگولو ته په هر قيمت مجبوره کړی وم -
دَ گيسټ هاؤس دا وړه خونه څه خاص نه وه، لاکن دې وخت مې خپله وه .. نو ځکه ښه بې غمه په پلنگ وَغزېدم او بيا دومره دَ ځان جهانه بې خبره وېده شوی وم، چې کله مې سترگې بيرته راخلاسې شوې ، نو دَ ماځُستن پاؤ کم لس بجې وې – که مې خېټه خالي نه وای، نو دا هم کېدلی شو، چې کال په خوب کې راباندې نوی شوی وای - ژر مې غُسل وکړو .. جامې مې بدلې کړې او دباندې راوَوتم ..
خو دَ گيسټ هاؤس څخه دَ وتو له مخه مې په لابي کې دَ واړه کاؤنټر شاته ناستې زَړې ښځې څخه دَ آرچر روډ پوښتنه وکړه، نو دَ مور په شان يې په ډېره مينه راته وئيل ...
" داسې وَکړه ، چې دباندې وَ وتې ، نو راسته لاس ته به روان شې – بيا چې په چپه لاس په اوله کوڅه وگرځې ، نو نېغ به آرچر روډ ته وَرسېږې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما هم دغه رنګه وکړو- په کوڅه کې دَ راسته لاس په خوا ورسم شوم – که څه هم دا پراخه کوڅه ویجاړه نه وه .. ښه ډېر سړي او ښځې په کې ګرځېدلې – خو ما ته دَ خپلې ایکړۍ احساس په سر کې نرۍ دړد را اچولی ؤ - ما وئیل..

"کشکې په دې موقعه یَو ملګرۍ راسره وای .. که په خوږو یارانو کې یو هم نه.. بس خو "یوپا" یعنې "اپن" راسره وای ، نو نن به مې په نیو ائیر خوندونه اخیستی وای - په داسې ارمان زه دَ چپه لاس په کوڅه وګرځېدم – دا کوڅه دَ خلګو دَ رش په اړه کوڅه نه... بلکې سم بازار ؤ ، چې نبغه دَ رڼاګانو په لور وتلې وه - څنګه څنګه چې مخته تلم، ګڼې وډې رڼاګانې واضح کېدې –بیا ښه مخته چې دا کوڅه دَ جل بل او ښېخي خوش رنګه آرچرډ روډ ته ورګډه شوه، نو لومړۍ نظر مې دَ روډ په هغه بل اړخ جوړ عالي شان هوټل ماندرین باندې وَلګېدو ... هوټل څه ، یَو محل ؤ ، چې په سرو او شو، او ژېړو رڼاګانو کې کوکېدو او ورسره جوخت یَو بلډنګ، ګوره چې دا دَ دې هوټل برخه ؤ او که ځانته بېل ، چې ورباندې لیک ؤ ... "هېپي نیو ائیر سېریموني پروګرام" - نه یوازې دا، بلکې روډ له یوه سره تر بل سره پورې کوکېدو لګیا ؤ - دلته آرچرډ هوټل ؤ، که ډائناستې هوټل ، لکي پلازه وه ،که پلازه سنګاپوره، یا بیا دنګ دنګ آرچرډ ټاؤرز، هر یَو ځان ځانته دَ کتو او حېرت وَړ ؤ - هر څه هرڅه، مګر دَ سنګاپور پېغلو، چې زیاتره په لانګ سکرټونو کې لیدل کېدې، دَ دې روډ ښائیست لا نور نور زیات کړی ؤ- خبر، یَو ځای مې دَ خېټې لوږه په برګر خوړَلو باندې ماته کړه او بیا مخته تېر شوم–

دَ شپې یولس بجې خواته مې تر ډیسکو هال پورې ځان وَرسَولو - په دې ښائیسته او غټ هال کې دَ مابېن ګړدې ډیسکو ستېج شاوخوا واړه مېزونه او چوکیانې لګېدلې وې او ښځې نران، چې جوړه جوړه ؤ ورباندې ناست ؤ - دَ خوند خبره دا وه، چې دَ هر چا په سر باندې دَ کاغذانو جوړه رنګینه خولۍ چې اوږده څوُ که یې دراودله پرته وه – زه چې څنګه په یوې چوکۍ باندې کښېنستم، نو زما په سر باندې هم خولۍ کښېښوله - دَ هوا او ګېس څخه ډکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوکنې، چې نه یوازې دَ بالا چهت څخه راځړېدلې ، بلکې په هر مېز باندې هم دوه درې درځنه په سپېنسیانو تړل شوې وې - پوکنې په هوا کې ولاړې وې – او مخامخ په سټېج باندې په درځنو انجونې، چې پخوانۍ چیني او سنګاپورین رواجي رنګینې جامې یې په تن وې .. دَ شاپېریانو غوندې په خوږو رقصونو وړاندې کولو کې اخته وې - دَ ډیسکو زیاتره سپیکران چپ ؤ - بس یَو نیم ژغېدو- نه خو زه یوازې دَ خپلې ایکړۍ احساس تنګولم ، بلکې په وار وار دَ ډیسکو دَ روایاتو په سمون انجونو هم زما دَ ایکړوالې غم خوړَلو پوره پوره هڅې کولې – مګر زه وم، چې دَ دې پرته هم دَ چا په تندي خال نه شوم – خو ترکومه؟ آخر یوه جګه نرۍ سنګاپورین پېغله ، چې دَ جامو او ښکاره کړو وړو په اړه ښه هم لګېده ، داسې راڅرمه شوه، چې که به مې هرڅو ورته دَ ولاړېدلو ورته وئیلو .. خو دغومره رانږدې کېدله – خود ، لکه چې دې هم ملګرې نه درلودلو – اوس که یې زړه ما ته تخنېدو او که نه، خو دَ هال دَ نورو خلګو مخته یې خپله ایکړې، (چې دلته په داسې موقعو دَ یَو انجلۍ دپاره دَ بې عزتۍ سوب وي) پُتهولو دپاره له ماسره ناسته وه – پرله پسې یې هڅه کوله چې زما توجه دَ ځان په خوا واړَوي–

خیر، دولس بجو ته لا یَو منټ پاته ؤ ، چې سټېج دَ ډانسرو څخه خالي شو او بیا څو لمحې ورسته دَ بام له خوا یوه ځانګو کرار کرار په کوزېدو شوه - ځانګو څه وه، تیاره ګلدسته وه- دا غټه او اوږده ګلدسته چې کله دَ سټېج تر فرشه پورې راوَرسېده – نو دَ سېکنډو ستنې هم دولس بجو څخه اوبښتې وې – ګلدسته وَښورېده او دَ اسرافیل تر شپېلۍ په زوره، مګر په اورېدو خوږه نغمه دَ هال په غټو سپیکرانوکې داسې خوره شوه، چې ایله مې دَ غوږونو پړدې وَ نه شلېدلې –او ګلدسته هم په سټېج باندې پاڼې پاڼې شوه – اوس په ګلونو کې پټه څُوره، چې په سر باندې یې تاج پروت ؤ او ګڼې جامې یې په تن وې - په سټېج ولاړه موسېدله او بیا چې څنګه دې انجلۍ دَ شېمپېن بوتل خلاس کړو، نو دَ " هېپي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیو ائیر" تکراري آوازونه راپورته کېدل پئیل شول - او دلته په مېزونو به خلګو ډ کې پُوکنې ،چې له رنګینو کاغدانو څخه ډکې وې په ستنو چاؤدلې او هلته دَ ډیسکو غټې سپیکران هم داسې خلاس شو ، لکه جوړه چې قیامت راغلی وي – اوس درست هال دَ خلګو په غورځېدلو راغورځېدلو ځنګېدو- نه یوازې دا ، بلکې په درست هال کې جوړه جوړه ښځې او نران دَ مستئ څخه په ګډا اخته ؤ - زما مخته ناسته انجلئ هم څه کمه نه وه مسته، چې اوس یې دَ سترګو دَ غال او دَ خلې دَ خبرو سره سره لاسونه هم زما په لور په وار وار راغزېدلو- مګر زه وم، چې دَ دننه مستئ مې تر پایه دباندې نه راوَیستـه.. بس دَ مستانو په مستئ مې خوند اخیستلو – او دا مې ګڼلو، چې دَ مغرب په رنګ لړلي سنګاپورین دَ خوشحالئ اظهار څنګه کوي ؟ او ما دا وَ سنجولو ، چې دا خلګ هم په هیڅ یوه معنا دَ اروپایانو او امریکنو څخه کم په دې نه دي، چې درسته شپه یې په سر اخیستې وه -

*****

دَ نوي کال ۱۹۹۵ع په لومړئ ورځ ماځیګر خواته دَ ګیسټ هاؤس څخه دباندې وَ وتم او په ټېکسي کې نېغ میلر سټریټ ته وره غلم – هلته مې دَ " ګرې لاین ټوؤرز " دفتر څخه دَ " توُري بیچ " دَ سېل دپاره دَسبا سهار دَ نهه بجو په " فبري ټریپ " کې نوم نوښته کړو او په ۳۲۵ سنګاپورین ډالرانو مې ټکټ تر لاسه کړو - توُري بیچ، چې په انډونیشیا کې دَ " باتام " په وړو جزیرو کې دَ یوه واړه زرغونه ټاپو ساحلي برخه ده، په دې سېل چې په دوؤ ورځو شپو یې اړه لرله کې دَ هوټل پرته ، خوراک څیښاک او دَ سېل ټول خرڅونه په پورته ذکر شوې کمپنئ باندې په یوه ټکټ کې تاوان ؤ – ټکټ جبب ته اچولو ورسته مې دَ سنګا پور دَ بې ساري پلازو، بازارونو او روډونو په خوا مخه وکړه - ځای ځای پیاده او یا چرته په بسونو او ټېکسیانو کې - غرض دا، چې ایمرالډ هل روډ ، پېراډائز شاپنګ سېنټر هم په ښائیست څه کم نه ؤ - دلته دَ الیکټرانکس سامان پرته بیوټې تهراپي او مېک اپ سېنټرانو زیاتوب دا خبره مزغو ته را واچوله، دَ دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

واړه او ښائیسته هېواد دَ ښځو دَ ښائیست رازونه په دې ذکر شوي سېنټرانو کې مستوره دي - او بیا دَ بیچ روډ ګولډن مائل ټاؤر او پلازه هوټل نامي ودانیانو که دَ حېرت ګوته په غاښ کړی وم، نو هینډرسن روډ ، تهامس روډ او ساؤت برج روډ هم ځان ځان ته ښکلاګانې او ځانګړې خوش رنګیانې درلودلې - مګر دَ اینسن روډ دغه ماښام زما ځکه نه هېرېږي، چې دَ انټرنېشنل پلازه دننه او شاوخوا راغونډ عالم ته په کتو او خوندونو په زړه اخیستلو دَ سوبه ځان له حاله وتی وم او څه چې مې دَ سنګاپور دَ شپې ژوند په حقله اورېدلې ؤ، نو تر هغه هم څو واره زیات په بوګس سټریټ کې ما په خپلو سترګو ولیدو - دلته په هر دویم قدم مستي وه ، خواني او دَ زړونو راکېرَولو دپاره خوش رنګه او خوش ذائقه تلکې دَ ډیسکوګانو، بارونو، کلبونو او ځینو نورو نومونو سره ګنډلې درَول شوې دي - دلته څه وخت تېرَولو ورسته په ټېکسی کې دَ ګیسټ هاؤس په خوا روان شوم – په لاره کې زما دَ یوې پوښتنې په ځواب کې تعلیم یافته ټېکسي ډرائیور وئیلو ...

" سنګاپور، چې تش په ۶۱۲ مربع کلومیټرانو باندې قریباً په ۳۳ لکهو مېښته خلګو پورې اړه لرونکی ووړ ملک او ښار دی ، ته دَ رڼاګانو او دَ رنګونو ښار وئیلو پرته دَ ګڼو ثقافتونو ښار ځکه وئیل کېږي، چې دلته دَ چینیانو پرته، مسلمانانو، چې سلطان ماجت سره په عرب نامي سټریټ کې مېښته دي ، هم دَ دې ښار پخواني ځاي خلګ دي - او انډین، چې دلته په برطانیه دورِحکومت کې دَ برصغیر څخه دَ مزدورۍ په غرض راوړل شوي ؤ، هم په ګڼ شمېر په سرنګون روډ ، ګوا لټل انډیا کې اوسېږي – او بیا رېفلس نامي ځایونه او ودانیانې ځکه ډېرې دي، چې " سر سټېمفورډ ریفلس " هغه لومړی انسان ؤ، چې دا خطه یې دُنیا ته په ګوته کړې وه - او دَ سنګاپور دریاب له خوا یې پېښنه راکړې وه ... چرته چې دَ " ټانګ کانګ " ودانۍ پرته ، دَ دُنیا لومړی دنګ او هسک هوټل "ویسټین سټېمفورډ" هم دَکتو وړ دی –

(c) ketabton.com: The Digital Library

سهار نهه بجې دَ ټوؤرستانو فېري (کشتۍ يا لانچ) دَ سنګاپور " فنګر پئير " نامي ساحلي پليټ فارم څخه يَو خواته په سمندر کې مخه وکړه – دې وخت په کشتۍ کې له ما څخه سېوا ۱۳ ښځې او سړي، چې دَ بېلابېلو هېوادونو سره يې اړه لرله هم ناست ؤ - لکه څنګه چې دَ دوئی په ما کار نه درلودلو ، نو دغه رنګه ما هم دَ سمندر دَ څپو ننداري کولو سره سره دَ ډائرۍ په پاڼو څه داسې هم نوښته کولو ...

" دا منم چې دَ نړۍ ځينې هېوادونو خلګو له موږ څخه دَ ژوند لوبه په هره معنا او هر ډګر کې ګټلې ده، خو ناشُوده دا ، چې سمندرونه يې هم زموږ تر يوازيني سمندر او سمندري ساحل له اوبو صفا ، شنه او مست دي – بد بوی هم نه ورڅخه ولاړېږي لکه زموږ دَ کراچې سره په څنډه موجود سمندر څخه چې راځي ... چرته زموږ او دَ دوئی دَ سمندري مخلوقاتو تر منځه خو هم ... "

دا فقره مې ګوره چې څله مخته پوره نه کړه - ډائرۍ مې بنده کړه او دَ مايوسۍ دَ دې احساس غم غلطولو دپاره مې سګريټ ته تيلۍ بله کړه .. بيا مې تر ډېره پورې دَ خلې څخه دَ لوګيانو سبينې لوخړکې وتلې .. زما خيال دا ؤ، چې دا سمندري مزل به تر ډېره پورې وي - خو هغه وخت زه ډېر حريان شوم، چې فېري په پاؤ بالا لس بجې خواته دَ يَو تګې شنې جزيرې (ټاپو) " توُري بيچ " په صفا او غرئيزه غړه باندې وَدرېدو او ژغ وَشو ...

" موږ خپل منزل ته وَرسېدو "

چې دَ کشتۍ څخه وَ بلې وړې کشتۍ ته ورکښته شولو ، نو زړه ته مې دا خبره راغله، چې چرته دا ساحلي برخه چې دَ " توُري بيچ " په نامه پېژندل کېږي - دَ سنګاپور دَ ښار سره نښتې جزيره خو نه ده؟ بيا مې خپله وئيل، چې يَه که داسې خبره واي، نو په فېري کې به يې څله دلته راوړلو –

دَ " ګرې لائن " سور سپين ستګر دَ قميص په جېب برسېره رانښتۍ دَ انډونيشيا دَ ايميګرېشن بُوت څخه دَ ګائيډ په مرسته مخته تېرېدو سم دستي دَ نورو ملګرو سره په سپين " بيمو " ګوامني بس کې کښېنستم او دا بيمو مخته روان

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو – موږ لا خو په سیټونو کې سم کښېنستي نه وُ، چې مني بس څه نیم درځن هټونو، چې شاوخوا ورباندې وړوکې دېوالونه راچاروتي وُ څخه مخ ته وَدرېدو - دې هټونو دَ شنو ګڼو ونو او چمنیانو په منځ کې کټ مټ دَ زیارت ، چوتېر یا مري دَ یَوکلي نندارو وړاندې کوله - که مخامخ یې روډ په هغه بله څۍ باندې دَ لرګي له دړو او بانسونو څخه جوړ واړه واړه هټونه نه ښکاره کېدلی ...نو ما به یقیناً دا ګڼلی وی ، چې په دې زرغون ټاپو باندې دې وخت له موږ څخه پرته، که نور ژوندي سرې شته، نو هغه به ځناورن وي – هو ، که څه هم داسې خبره نه وه، ولې چې موږ دَ اسلامي نړۍ ترټولو غټ هېواد انډونیشیا په ۱۷۵۸ ټاپوګانو کې دې وخت دَ " تورُي بیچ " په نامه پېژندل شوې زرغون ټاپو په مځکه باندې دَ زرګونو ټوؤرستانو او ښو ډېرو ځاي خلګو، سره دَ سېل په غرض مېښته وُ – خېر، خپلو خپلو خونو ته تلو دَ مخه ګائیډ موږ ته وئیل..

" په پنځلس منټو کې به دننه دننه تاسو ټول په دې پراخ چمني، ګوا غولې کې راغونډ یږئ ... ولې چې بیا به دباندې په سېل وَځو "

دَ ټوؤرستانو څخه ډک " بیموّ ، چې څنګه مخته روان شو، نو ګائیډ چې دَ ډرائیور سره په سیټ کې ناست وُ، مخ را اړَولو ورسته وئیلو ...

" هېواد انډونیشیا چې په زرګونو ټاپوګانو باندې اړه لري ، کې کم او زیات ۱۹ کروړه انسانان مېښته دي – په کوم کې چې ۲۵ فیصده په بالي او جاوا کې اوسېږي... مطلب ، دلته داسې واړه ټاپوګان هم شته، چې انسانان یا خو نه شته ورباندې او یا بیا بېخي لږ دي - دغه ټاپو چې دې وخت یې موږ دَ " تورُي " نامي سمندري غاړې ته روان یُو کې تر ځاي خلګو دَ نورو هېوادونو څخه راغلي سېلانیان زیات لیدل کېږي – چې یَو خو دلته لکه تاسو چې یې خپله خپل چاپېریال کې هم وینئ .. دَ قدرتي نندارو سره سره شنېزه زیاته ده او بل دې ټاپو ته دَ سنګاپور له خوا دَ بېلو بېلو هېوادونو دَ ټوؤرستانو راتګ آسانه او وړیا هم پربوځي "

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا خبره سرته رسَولو ورسته ګائیډ زموږ پام دَ روډ دواړو څنډو ته اړَولو په وخت وئیل ...

" تاسو ته به هم کېدی شي ، چې په لومړی کتنه کې دا ښکاره هتونه او وړې دَ لرګیانو او بانسونو جوړې ودانیانې دَ کلو کوُډلې ښکاره شوې وي ... مګر رښتیا خبره دا ده ، چې دا هر څه حکومت دَ ټوؤرستانو دَ استوګنې دپاره په داسې ډیزائن ځکه جوړې کړې دي، چې دلته ټوؤرستان دَ آرام سره سره ځانونه دَ ځنګل او دې ځنګلي کلې وال چاپېر برخه وګڼي - هم دغه وجه ده، چې دَ نورو ټاپوګانو په سر دا ټاپو ورځ په ورځ دَ نړی دَ توؤرستانو پام دَ خپلو ښائیستونو او زړخوښیانو په لور اړَوي -

بیمو، چې یَو ځای دَ ښې لاس په خوا راګرځېدلو، نو په دې ګاډی کې ناستو ملګرو کې یَو ځوان دَ ګائیډ څخه دَ دې ټاپو دَ شپې دَ ژوند په حقله چې پوښتنه وکړه، نو ګائیډ دَ هغه په داسې پوښتنه یو وار وَموسېدو او بیا یې داسې وئیلو ته ملا وَتړله ..

"منم چې دلته دَ "بالي" په ډوَل دَ شپې ژوند تود نه دی ، خو بیا هم دَ ټوؤرستانو دَ سېل او خوند اخیستلو دپاره لږ ډېر "بارونه" ، "اوپن ائیر ریسټورنټس ، سره دَ خوارِه ژوند له احساسه پرته یوه ژواکې شو هم اهتمام کړې ده - دلته تر نیمې شپې پورې دَ ټوؤرستانو دپاره خوارِه وښې - خو هر څه په یوه دائره کې –ولې چې دلته کلیوال ماحول دی..."

او بیا یې خبره مخته داسې کش کړه ..

" او دَ "بالي" په ټاپو کې مسلمانان دَ نه برابر دي ... ولې چې هلته ۹۲ فیصده هندوان اوسېږي – دا به هم وَ وایم، چې دَ بالي څخه پرته سماټرا ، جاوا ، کالي مانټین، سلواسي او ایریان جایا نامي مشهوره ټاپوګان ، نه یوازې دَ زیاتې آبادی په سوب غټ دي.. بلکې کمرشل ښارونه او غټ بازارونه هم لري"

دَ ایریان جایا ټاپو په ذکر لا یَو وار زړه راته وئیل ... چې دَ ګائیډ څخه پوښتنه وکړم -ګوا چرته دا هغه ټاپو خو نه دی، چې تر اوسه ورباندې په ځینې ځنګلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

برخو کې زیاتره خلګ ځناور وزمه دي او په غارو کې اوسېږي او جامې هم نه اغوندي او دَ دې ځای خلګ ، که څه هغه ښځې دي او که نران په خپل خپل سر ځو ځو ودونه کوي – پرته له انساني غوښو خوړلو ، دا خلګ دَ دُښمن سر په دې پرېکوي او ځان سره يې ټول عمر خوندي ساتي ، چې دَ هغوئ دَ عقيدې له کبله دَ دُښمن روح بيا دَ دوئي په واک کې دَ همېش دپاره ورځي - خو دَ دې معلوماتو کنفرمېشن مې دَ ګائيډ څخه ځکه نه وکړو ، چې ما وئيل.. چې چرته دَ ده دا خبره شکمنه نه شي، چې وئيلي يې ؤ ، چې...

"ګوندي دَ سهېلي لمرختيځې اېشيا په دې هېواد کې اسلام ببخي په لږه موده کې خور شوی دی"

لنډه دا ، چې څنګه مې دا سوچونه سرته رسَولو ، نو بيمو يعنې وېګن يا مني بس دَ توُري بيچ هغه ريسارټ ته وَرسېدو ، چې خلګ وربانديې سترِيا وساکولو سره سم دَ قدرتي ننداارو څخه خوندونه هم اخلي – او دَ لرې لرې ځايونو څخه ورته راځي -

دَ سمندر دا زرغونه او غرئيزه غاړه ، چې په معنوي او فکري توګه ارومرو دَ پښتني ګودر په رنګه وه - دَ نورو سمندرونو دَ پراخو او هوارو غاړو څخه يَو دم سترګو ته بدله او خوندَوره ځکه ايسېدله، ولې چې دلته دَ سمندر له اوبو سره جوختې ۱۵۲ چيني او انډونيشين طرز وړې وړې ودانيانو چې دروازې او برانډې يې دَ سمندر په خوا راخلاسېږي.. نه يوازې دَ ستائينې وَړ وې ، بلکې دَ ساحل ښائيست يې هم سېوا کړی ؤ - دَ ګائيډ له قوله ، دلته يوازې دَ NTUC کلب ممبران اوسېدو ته راځي او يا بيا دَ مينې په رښتو کې تړلي Couples ... هو، خبره وه هم دغه رنګه، ولې چې دَ هرې ودانۍ په برانډه کې يا دَ دغو ودانيانو مخته جوړ غټو سوئمنګ پولونو شاوخواته جوړه جوړه خلګ ليدل کېدو - او بل .. که يوې خواته دَ غرو زرغونې څوکې په اوبو کې دننه او دباندې ډېرې ښائيسته ښکاره کېدې - نو په ژېړبخون او خواپاکې رېګ برسېره دَ شنو اوبو ښائيست ، هغو خلګو لا نورنور زيات کړی ؤ، چې يَو بل خواته ګرځېدو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا په رنګینو ټوکرانو باندې پراته ؤ - ځای په ځای دَ لرګیانو او خاشو جوړ ګېږدي سایه وانونه او دَ ځینو درختو لاندې په رسیانو هوډل شوې ځانګوګانو لا ببلې سترګو ته ښې ښکاره کېدې - هرڅه هرڅه ، خو ما دا خبره هم وَسنجَوله، چې دَ نورو سمندري غاړو په ډوَل دلته نه چا په چا پسې منډې وهلې او نه څوک په مستیانو کې بوخت ؤ - دَ دې مطلب دا ؤ ، چې دلته خلګ ستړیا وساکولو ته راځي او بس - او بیا رښتیا خبره دا وه، چې زما یوازېنی حېثیت تش ماته بد ایسېدو ، نه چې هاغه دَ تهائی لېنډ په رنګه نورو خلګو .. په تېره انجونو ته ... ځکه خو مې جوړه جوړه خلګو ته دَ حسرت په نظر کتلو او دَ یکړۍ احساس راباندې غمبېدلو - لاکن ها څه وائي ، چې (بنده حریانه .. خدائی مهربانه) ګوا ، کله چې دَ اوبو څخه دَ یوه سایه وان په خوا را روان شوم ، نو زما له اړخه تېرېدونکې فېرنګۍ ژغ راباندې وکړو ...

" هېلو مسټر "

او ما چې ځواب ورېیا کړو ، نو هغې ځان رانېږدې کړو او وئیل یې ...

" بخښنه غواړم ... هغسې هم دواړه دَ یوه سایه وان په لور روان یُو .. نو غواړم چې ستا سره څه خبرې وکړم "

"هو ، ولې نه ... ولې نه ... یقیناً "

او بیا مې سر تر پایه ورته وکتلو – دا سره سپینه ښځه، چې دَ سر په ژېړو وېښتو کې یې څه څه سپین وېښته هم راښنه شوي ؤ .. او په عمر تر ما غټه ښکاره کېدله ... خو بیا هم په ښکاره کړو وړو زړه خوشحالونکې او خوَی خصلت درنه مونېدله - ګوره چې څه یې په زړه وره غلو ، چې په اوږو راټال دَ کځوړې غوندې خړېخون پرس څخه یې یَو کتاب وزمه شئی راوَیستو او راته وائي ...

" البم دی ... یَو نظر یې وَ ګوره "

په تګ تګ کې چې مې څنګه هغه البم پرانستلو ، نو دا وائي ...

" په دې کې چې دَ کومو ماشومانو تصویرونه دي ... دا هغه څوک دي ، چې خپل مخه او شا ته هیڅوک نه لريّ

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ښه ښه لاکن ...

ما به لا خبره مخته کشوله چې هغې بیا وار لاس ته کړو ...

"دا ماشومان زموږ په فلائي ځانګه کې روزل کېږي"

" چرته او څنګه ؟"

ما پوښتنه وکړه ...

دې فرنګۍ په مخ را ایله وېښتان په لاس شاته واړول او سترګې یې په سترګو کې داسې راته واچولې ، لکه ما چې په خپل اصل مطلب پوهی کوي او بیا وائي ...

" دا ګوره ... ډېرو خلګو دَ خپل وَس په سمه ډونېشنز (عطیې) را کړي دي"

او بیا یې دَ چندې کاپۍ رامخته کړه ... خو ما بیا ورڅخه پوښتنه وکړه ...

" تا زما دَ دې خبرې ځواب نه کړو را ، چې ته دَ کوم ځای څخه راغلې یې ؟"

دا چې اوس له ما سره په څنګ څنګ دَ بې سته ګرل فرینډ غوندې را روانه وه ... دَ موسېدو ورسته وائي ...

" دَ هرې خبرې ځواب به درکوم .. راځه چې دلته دَ دې سایه وان دلاندې په چوکیانو کښېنو"

موږ دواړه دَ سایه وان دلاندې پرتو چوکیانو باندې کښېمستو – زه څه غوندې جګ کښېنستم، خو دا څه په خپلې اوږدي ساحلي چوکۍ باندې وَ غزېدله او راته وائي...

" زه دَ انګلېنډ څخه راغلې یم"

"انګلېنډ ... ؟"

داسې مې انګلېنډ په مزغو کې ځکه سوال شو، چې ما خو دا اورېدلي ؤ ، چې انګلېنډ خو، یَو فلائي مملکت دی او هلته دَ ملک هر غړی په حکمت تاوان وي - ګوا که څوک روزګار نه شي کولی یا یَو څوک دَ معزورۍ له سوبه بله سهارا نه لري .. نو حکومت وظیفه ورکوي - ځکه خو مې بیا په ډېر لغازي انداز ورته وَ وئیل ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" پوهی نه شوم ... مطلب راته ښائیه "

"چنده ..."

دې به لا مخته څه وئیل، چې وار مې دَ مخه کړو ...

"مطلب دې دَ ډالرانو څخه دی هان ؟"

"هو... هو، یقیناً"

دې چې څنګه دا تورې له خلې په نره را وَیستلو، نو زما له خلې ورته وَتو ...

"مګر"

دَ مګر مخته مې خبره ځکه له خلې څخه نه راوَوتله، چې دَ ډالرانو هیلې یې په خوږې موسکا کې زما زړه ته منګولې راواچَولې ... ګوره، چې هپناټائز یې کړم که څه غم ؤ، چې دَ نه غوښتلو پرته هم زما لاس خپل جېب په خوا راټول شو ...

او بیا مې ښه په یاد دي، چې کله یې ډالرونه زما دَ لاسه اخیستلو، نو په سترګو کې یې نورې نورې ناښکاره خبرې هم داسې په ښخینه هنر وکړې، چې دَ یَو څو لمحو دپاره زه له ځان ورک شانتې شوم - لنډه دا، چې اوس زه یوازې نه وم- ځکه خو مې پښې په یَو ځای نه تم کېدې .... کله یَو خوا او کله بل خوا .. رک تر ماښامه پورې په دې سمندري غاړه ورسره ګنډلی ګرځېدم -

که یوازې وای نو دَ شپې دَ دې ځای ثقافتي شو به ما تر پنځه یا لس منټه زیاته نه وای کتلی – بس خو خبره دا وه، چې یوازې نه وم .. ځکه تر پایه مې وکتله - دَ انډونیشیا دَ خلکو دَ ژوند ژواک او په کلیوالو جامو کې دَ انجونو او ځوانانو رواجي رقصونه .. که څه هم ساړه ساړه غوندې ؤ، خو دَ سترګو وړاندې ښه ایسېدو ... او بیا چې دَ دې شو کتلو ورسته په بیمو (مني بس) کې ناست دَ هټونو په خوا راتلو، په لاره کې دا خبره مزغو ته راغله، چې دا سوشل ورکره چې نوم یې سارا ؤ .. چې نن سهار له سنګاپوره راتله، نو یوازې نه وه .. ولې چې په فېرې کې چپ له ما ټول جوړه جوړه ؤ – اوس څله راڅرمه شوې ده؟ چرته ... هو، یَو دم ډؤل وسوسو په سر واخیستم – که به مې زړه ته هر څو تسلیانې ورکړې، خو دَ مزغو څخه مې یوه نابلده ویره نه وتله - ما نو څه کولی شو .. بله

(c) ketabton.com: The Digital Library

چاره هم نه وه، ګوا زړه مې هغه وخت بیرته په ځای شو، دَ رښتیا په مېدان مې خپلو ټولو واهمونو ته ماته ورکړه –

*****

دَ سهار ناری کولو ورسته دَ بیمو (مني بس) په ځای، ګائیډ دَ درو بګیانو ، چې دلته ورته ډوکرز وائي سره راغله- زمورږ دَ پوښتنو په ځواب که ده وَوئیل ... " دَ دې ټاپو سېل نور نور خوندَور کولو دپاره ټوؤرنګ کمپنۍ دَ دې بګیانو انتظام کړی دی"

دا ډوکرز نامې بګیانې زمورږ دَ بګیانو په ډؤل ځکه نه وې، چې یَو خو یې اربې دَ ربړو وې او بل ورې هم – خو په اربو برسېره یې دَ لرګیانو جوړه باډۍ تیاره خونه ښکاره کېده .. چې یَو آس یې مخته تړلی ؤ – ګوا څلور کسان په کې په کراره کښېنستی شو – دا بګیانې چې په بېلو لارو دَ دې زرغون ټاپو وَ یوه واړه کلي ته وَرسېدې، نو دَ دې کلي چاپېر راته عجیبه ځکه نه ایسېدو ، چې زیاتره کورونه دَ لرګیانو او بانسونو څخه داسې جوړ شوې ؤ ، لکه زمورږ دَ کلو کوُډلې – او هرې کوُدلې مخته چرګان ، هېلیانې، بُوزې او مېږې ګرځېدلې – بس که زمورږ او دَ دوئی په منځ کې څه توپیر ؤ، نو هغه دَ جامو ؤ.. او بس- ولې چې نزان او ښځې یې زیاتره په لنډ غوندې لنګونو کې ښکاره کېدو – دَ نرانو قمیصونه سپین یا ژېړ ؤاو دَ ښځو زیاتره شنه او ګلداره ... بل که دَ نرانو خولیانې په سر وې ، نو ښځو یې دُسمالونه په سرونو پېچلې ؤ - سارا ، چې دې وخت زما له څنګه ناسته وه .. تر ډېره پورې پټه خله دَ خپل چاپېر نندارې کوله – او ما هم کار ځکه نه پرې لرلو ، ولې چې په ډائرۍ کې مې دَ دې کلي خاص خاص خبرې نوښته کولې – زه لا په ډائرۍ لیکلو اخته وم، چې دَ سارا په زړه کې دَ ډالرو لالچ سر راپورته کړو او مخامخ ناست سپین سرې فېرنګې ته ګډه شوه – ګوا هغه پرونۍ برغزو یې ورته کوله – خو عجبه دا ، چې دَ قابو کولو دامونه یې هم هغسې ؤ.. په کومو چې یې زه تر دې دمه اسیر کړی وم – یَو وخت داسې هم راغلو ، چې دَ دې په دام کښېوتې سپین سرې فېرنګې دَ ما څخه دَ چوکۍ بدلولو خواست وکړو او بیا دغه بابک

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې زما په خالي چوکۍ باندې له سارا سره اوږه په اوږه کښېنستو ، نو که څه هم دواړه پلار او لوُر ښکاره کېدو – خو دَ ساراحرکتونو او دَ سارا دلچسپیانو داسې څرګندَولو ، لکه جوړه چې دَ مودو مودو ترې سره يَو ځای شوي وي – او بيا چې بابک له خپلې بټوې څخه ډالران ورته وايستلو ، نو دَ سارا څېره او سترګې دَ کتو وَړ وې – ولې چې دَ تازه ګل غوندې غوړېدله – زما دغه شک آخير په يقين هغه وخت بدل شو ، چې دَ ماځپښين خواته يې موږ دَ سمندر په هغه غاړه ، له چرته څخه چې به په فېري کې سنګاپور ته تلو .. بيرته کښته کولو ... نو زما دَ مخه هغه تازه جوړ Couple لاس په لاس کښته شو – ما لا دَ سارا توجه دَ ځان په خوا را اړَولو دَ پاره تر لاسه وَ نيوله، خو دې لاس کش کړو او په موسکا يې آخر هم راته وَوئيل ...

" ما اوتا ښه وخت تېر کړو .. خوشحاله اوسه "

دلته دَ غرمې دودئ خوړَلو ورسته، چې په فېري کې دَ سنګاپور په خوا روان شولو ، نو دَ خپل پخواني يار جان هوګر .. هغه وينا ، چې ده تېر کال په نيګامبو کې راته کړې وه .. زما زړه وَ منله ، ګوا ...

" انګرېزه ښځه وفا نه کوي .. تش دوستي کوي او هغه هم دَ ډالرانو دَ ورښوَلو دپاره "

دَ ۳مې جنورئ ۱۹۹۵ع شپه مې په هغه پخواني لکي ګيسټ هاؤس سنګاپور کې په خواړه خوب تېره کړه او په دې دويمه ورځ بيا زه وم او دَ مونکي ګاډ جنت روډونه او دنګې دنګې شاپنګ پلازې .. چې په کې په ګرځېدو او ليدو کتو مې دَ ستړيا احساس لا هم مزغو ته نه راغلو - دَ لوي سکاټس روډ ، فار ايسټ پلازه او سکاټس شاپنګ سېنټر ، چې څو اړخېزه دلچسپياني يې درلودلې .. تر پښو ايستلو ورسته ماځپښين خواته دَ دې ښار دَ سمندر وَ هغې ښائيسته غاړې ته وره غلم ، له کومه ځايه چې لانچونه او کېبل کارونه تر سېنټوزا سېل ځای ته ځي راځي - هلته دننه دې سېنټوزا ته ځکه نه وره غلم، چې درې کاله پخوا لا ورته وره غلی وم – دَ ګرځېدو او کتو راکتو جنون مې دې ځای ته رسېدلی وم. چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماځُستن زه دَ چائینا ټاؤن دَ ښکلاګانو او رنګارنګ رڼاګانو څخه په ټېکسي کې دَ خپل ګیسټ هاؤس سره جوخت آرچرډ روډ کې تېرېدم، نو دَ فېشن شو بورډ په لیدو دَ تیکسي څخه کوُز شوم او نېغ دَ ماندرین هوټل په دې فېشن شو هال کې ورننوتم – ټکټ په لاس کې دَ انګریزي U په طرز جوړ ښائیسته او جل بل سټېج په خوا مې مخه وکړه – دَ دوکانچې شاوخوا په کرسیانو کې خورا ډېر نران او سړي ناست ؤ او هغو ښائیسته سنګاپورین حُورو ته یې کتلو، چې په عجیبه او سترګې خوشحالونکو جامو کې یې دَ خپل ښائیست او دَ بدن ښودنې کولې - دا مېله زما دپاره نوې په دې وه، چې مخکې مې داسې شو نه وه لیدلې – چې څنګه له ماډل له پړدې څخه راښکاره شوه، نو شاوخوا ناستو خلګو به وربادنې دَ کېمرو سپینې رڼاګانې دَ برېښنا غوندې غورځولې – او ما خپله کېمره ځکه نه را ایستله، چې زما کېمره دَ خلګو دَ غټو او قیمتي کېمرو دَ مخه هیڅ وه – تر ډېره پورې په ښکلو څېرو سترګې خوږولو ورسته خوبَولی خوبَولی دَ ګیسټ هاؤس په خو روان شوم –

*****

دوې ورځې او شپې نورې دلته تېرَولو ورسته، په شپږمه جنوری ۱۹۹۵ع دَ ماښپښین دوې بجې په جهاز کې کښېنستم او بیرته په هغه پخواني لور ورغبرګ شوم - خوشحاله ځکه وم، چې دَ تهائیانو دَ "کرانګ تهیپ" یعنې دَ حوُرو ښار ته روان وم - او تر لسم تاریخه پورې دَ هغه هېواد دَ ساحلونو څخه دَ خوند او مزې اخیستلو دپاره خورا ډېرې ورځې شپې راسره وې - او داسې مې سنجولو لکه زه چې به ډېر زیات وخت دَ ساحلونو په ژېړ رېګ باندې په سن باتهونو کولو کې تېرَوم او هغه ملګری، چې په هره معنا یې ماسره صفا او پاکه دوستي کړې وه سره بلا ډېرې خبرې هم کوم او دې ځل به ور څخه دَ هغې دَ ژوند څه ناپېښې هم اورم، چې ماته نور نور دَ دې خلګو دَ روئیو او فطري خاصو او خامیانو اندازه وَلګېږي -

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو، دَ خدائی لکه چې نه وه خوښه - له بنګاک څخه یَو، ځل بیا چې څنګه پټایا ته وَرسېدم، نو په خپلو هغو زړو لارو ور چپ شوم، چې ما ورباندې دَ خپل ښه بخت له رُویه فرښته موندلې وه ... هو، دَ یَو داسې دوست په حېث ، چې ما یې په حقله په ډائرۍ کې خورا صفتونه کړی دی او دا مې ځرګندَولو هڅه هم کړې ده... چې په مردارو او سخنو ډم اوبو کې هم دَ نرګس دَ ګل په شان ښائیسته ګلونه دَ ژوند دَ زلفو زینت جوړېدلی شي– هم ځکه خو مې یَو بار .. بل بار او دغه رنګه هر هغه ځای وَ لټولو، چې دا دَ نرګس ګل په کې خپل رنګونه وېښلي ؤ – خو هیچرته چې مې هم نه کړه پېدا ، نو مې دَ هغې تر خوندَکۍ Yah پورې ځان وَ رسَولو- او په ساهکېدلې انداز کې مې ورڅخه پوښتنه وکړه ...

" یوپا چرته ده ... ؟زه یې نن شپه په لټون پسې ستړی شوم "

دَ یوپا دې خوندکۍ په موسکا او په ډېر ویاړ ځواب راکړو، چې ستا دَ تګ په دویمه شپه هغې دَ یَو جرمن چې دې ورته ایلامني وئیلو ... ځوان سره دوستي وکړه – مخته بیا ما له Yah څخه پوښتنه په دې نه وکړه، چې آخر پښتون وم... خپله لاره مې په مات زړه مخ مخته له دې سوچ سره وهل شروع کړه...

"څه چې خدائی کوي ... ښه کوي"

او بیا دا پاته نورې ورځې شپې څنګه تېرې شوې ؟ دا دَ یَو داسې سوال ؤ، چې هر شپه به یې دَ محرمیانو په غېږ کې ساتلم او هر سهار به یې زه دَ نوؤ هیلو سره ملګری دَ یو نامعلومه سمت په لور ګامونه اوچتَولو ته پارَولم - او هم دغسې له ما سره اکثره کېږی او زه نه یم خبر، چې دا زه څه لټوم؟.. دا خبره کېدی شي، چې زما تر مرګه پورې سر ته وَنه رسېږي ... خو تر خپل وَسه پورې لګیا یم، چې دَ روح تنده څه نا څه ماته کړم ... هو، که څه هم رښتیا خبره دا ده، چې سرابونو غولولی مسافر یم ... او مسلسل غولېږم .... لکه زما دا نظم

"سرابونو غولوَلی مسافر"

څوک چې ستا تپوس له ما وَکړي لالیه !

زه دَ سوچ په توُنده اسپه باندې کښېنم

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ګودر ګودر دَ ژوند وَلټومه
خو هيچرته چې تا نه وَوينم ، راشم
او خولې دَ تندي وچې په دُسمال کړم
بيا څوکه غوندې په ماتو ګوډو تورو
وَ هغه سړي ته زه داسې ګويان شم
" ما په سترګو دَ ځېرې نه ده ليدلې
ها جنۍ چې زه يې تل خبرې اورم
دَ دفتر دَ ټېلي فون په رسيور کې "
نو زما په دې ځواب هغه مُوسکی شي
څُله کږه کړي او پسخوند کې راته وائي ....
" شوقه ياره ! واقعي چې ته شاعر يې
سرابونو غولوَلی مسافر يې "
(شوق/ بنکاک څخه دَ کراچۍ په لور په هوائي سفر کې / ۱۹۹۵ع)

دَ سېلانی په څير... خپل ځاني سفري تاثر...

"يَو داسې سوال ، چې زه يې ځواب ته رسول غواړم... هغه شايد چې ما دَ ژوند تر ورستۍ لمحې پورې وَکړوي راوکړوي ، ځکه چې زه خوبونه رښتيا کول غواړم... هغه خوبونه چې زه يې په ويښو سترګو وينم ... هو، دَ يَو داسې انسان... ښکلې انسان خوبونه ، چې زه يې دَ رحمان دَ اشرفيت او افضليت په دعوې کې اغېزل شوې هغه هنداره کې دَ ليدلو متمني يم، چې ابليس ته ځکه په وياړ ښودل شوی وه، چې هغه يانې دغه لعين ابليس په کې خپل ځان دَ شېطان په بڼه نه يوازې وَ ويني بلکې خپل ځان دَ دغه اشرف المخلوقات په مقابله کې وړوکی هم وَ سنجوي - هو .. دَ دې غښتلي انسان په زد ، چې نن دَ خپلو ځناوري روئيو په سوب په هر مېدان کې دَ شېطان وَ لمسيانو ته نه يوازې ماته ورکوي ، بلکې په غېر ارادي توګه غواړي هم ، چې اوس ابليس ورته دَ خپل شېطاني فطرت په

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمون جوړه هغه هنداره ښکاره کړي ... چې په کې هره ښکاره کېدونکې څېره ښکرَوره برېښي " ـــــــــــ (افضل شوق)

*****

" ما چې کله او چرته هم دَ ځان پېژندګلوي دَ خپل هېواد په نامه کړې ده ،نو ماته دَ کرکې په نظر کتل شوې دي ... بيا که مې هر څو ځان ورته سپينولو دباره دَ پستو او ښائيستو خبرو څخه کار اخيستی دی – لاکن دَ انسان په څير منل شوی نه يم – ولې چې تر ما دَ مخه زما اکثره هېوادوالو په دباندې نړۍ کې دع خپل کردار ځنګه ځنګه ښودنې کړې دي .. هغه ، که څه هم دَ هغوئی په وختي ګټه ، خو دَ قام او هېواد په تاوان تمامې شوې دي - نو ځکه چې اوس له ما څخه هم څوکم پوښتنه کوي .. نو زه بيرته په هاغه کس باندې خبره پربړدم ،" ګوا وايه ! ستا په خيال زه څوک او دَ کوم هېواد غړی کېدلی شم؟ " مخته بيا دَ ده خوښه ، ما څوک او څه ګڼي ؟ " ـــــــــــ (افضل شوق)

*****

" هر څو که زه له خپلې پښتني سيمې څخه زړه ماتی وتی يا تښتېدلی يم ... نو زه بې پښتو شوی ځکه نه يم ، چې دَ پښتني خمير درلودلو له سوبه مې نه يوازې دَ يَو سيال پښتون په حېث دَ هر مثبت نړئيز او آفاقي ژوند څخه ساهګانې مستعار کولو له هڅې سره سره دَ مينې ، سوکالۍ انساني روئيې او سوچونه خپلولو هلې ځلې هم کړې دی او بيا مې په خپل ذات کې رانغاړل شوې دې هر اړخيزه کليوال او غرئيز پښتون ته په فکري توګه نه يوازې سوال کړې دي ، بلکې دغه سوال مې دَ هغوئ دَ سترګو دَ خلاسَولو له يوازينې ځواب سره په دې منطقي دليل ځواب کړې هم ځکه دي ، چې زما دَ دغې بې سواده او ساده ... لاکن همتګري پښتون قام دَ بقاء ژوند تش او تش دَ نړۍ په سر له آفاقي ادراکي شعور خپلولو سره سم دَ وخت له ستنو سره په عقلي ځغل کې دی ... نه چې دَ هغوئ دَ متهو په زور کې " ـــــــــــ (افضل شوق)

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

"ژوند"

بند کړه کتاب... که معنا غواړې دَ ژوند
په توکل سفر ته ملا وَ تړه
شه مخامخ دَ موسمونو سره
کائینات وَ څېړه په خپلو سترګو
او په رنګونو کې ځان وَرنګوه
بیا مې یقین دی ، چې دَ غرو لمنې
ساحل ، ګودر او دَ اوبو شنې چینې
غټې ، وړې او زرغونې جزیرې
سوئمنګ پولونه ، او پارکونه به ستا
دا مضطربه رُوح کړي تږی دومره
چې دي دَ وَچ حلق تر دُرشله زړګی
داسې په منډه ، په ټوپونو راشي
لکه ژوندون چې وي فقط یو تنده
او ته دَ تږو آرزوګانو کاروان
چې مزلونه لنډَوې همېشه
خو ، تر مرامه نه رسېږې کله
(شوق / دَ کراچۍ څخه دَ کوئټې په لور په سفر کې / ۱۹۹۴ع)

اختتام

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library